

Luna Uit China (Proefversie)

LUNA
UIT
CHINA

Proefversie

Martijn Herrman

Luna Uit China (Proefversie)

Luna Uit China (Proefversie)

*Tussen de bloemen één kruik wijn
Ik ben alleen zonder vrienden en familie
Ik hef mijn glas en nodig de maan
En met mijn schaduw erbij zijn we gedrie*

Li Bai (vertaling M. Herrman)

Luna Uit China (Proefversie)

Luna Uit China PROEFVERSIE

Copyright (c) 2022 Martijn Herrman

Young Adult/Roman

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, door middel van druk, fotokopieën, geautomatiseerde gegevensbestanden of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

DISCLAIMER: Alle personages zijn fictieel. Elke overeenkomst met bestaande personen berust volledig op toeval.

Reacties op dit verhaal? Je kunt ze kwijt via <https://martijnherrman.nl>, via email info@martijnherrman.nl en via Twitter [@MartijnHerrman](https://twitter.com/MartijnHerrman).

1

Luna Uit China (Proefversie)

Voor Lotus.

Proloog

De maan had het altijd al een slechte match gevonden: een koffieminnende Nederlander met een meisje uit het land van de thee. De oude man wist het dondersgoed. Hij keek voor een laatste keer door het open raam tussen de boombladeren door omhoog en hoopte dat de maan de spijt in zijn blik zou zien.

Hij was net op tijd. De lucht boven het schaarsverlichte Quetzaltenango was aan het betrekken. Het weer van vandaag, dat zo stralend begonnen was, zou eindigen met regen. Hoe symbolisch, dacht hij. Zijn linkerduim ondersteunde zijn kin waarover zijn wijsvinger instemmend wreef. *El pensador*, zo noemden ze hem hier – *el pensador chino*.

Zijn andere hand tastte naar zijn kop *café americano* die op het tafeltje naast zijn bed stond. Het was echte koffie, gemaakt met verse koffiebonen, direct afkomstig van een van de vele plantages in het laagland. Koffiebonen van goede kwaliteit waren bestemd voor de export naar landen zoals Nederland, maar in China had hij het belang van goede *guanxi* geleerd: als je bij de juiste mensen op een wit blaadje stond, was alles mogelijk.

Zelfs als je van de dokter helemaal geen koffie meer mocht hebben.

De maan wendde haar gezicht af en verstopte het achter een wolk. Hij boog zijn hoofd en dacht weemoedig aan de plaats waar hij was opgegroeid, ver weg in Nederland.

Veel apparaten bezat hij niet. Wie luxe wil, moet niet in een derdewereldland willen wonen, vond hij. Een koffiezetapparaat, een kleine koelkast en zijn laptop met internet, meer had hij niet nodig. En dat apparaat natuurlijk, dat het hartfalen voor onbepaalde tijd kon uitstellen.

Uitstel van executie. Nog langer pijn. Nog meer aftakeling. Waar was dat goed voor?

‘Hallo?’

O ja – Skype. Zijn computer. Hij was aan het skypen. De stem van zijn oude vriend klonk licht verontrust. ‘Monsieur! Ben je daar nog?’

‘Ja! Ik ben er nog, sorry.’

Het was de laatste jaren steeds moeilijker geworden om zich te concentreren. Was het de pijn die zo intens werd dat het hem versufte? Of was het de mist die zich uitbreidde in zijn hoofd? Ergens was hij blij dat het erop zat.

‘Maak je nu geen zorgen. Het komt allemaal goed.’

De bebrilde man op het scherm lachte het lachje dat hij zo goed van hem kende, en dat

betekende dat zijn oude wijze vriend het eigenlijk niet zo zeker wist, maar dat het geen zin had om erover te blijven doormalen omdat je nu eenmaal niets kunt doen aan alle onzekere factoren die buiten je macht liggen. Hij wist dat zijn vriend zijn uiterste best zou doen. Zijn opdracht was moeilijk, maar met zijn contacten zou het hem zeker lukken. Het moest.

Het was bijna voorbij.

‘Je hebt gelijk, Fan. Je hebt altijd gelijk.’

Een ogenblik sloot hij zijn ogen en dacht aan haar, om wie zijn leven de laatste bijna achttien jaar had gedraaid. Hij had er alles aan gedaan om haar te kunnen blijven zien, of op zijn minst in contact te blijven. Maar het was hem niet gelukt. Nu was Fan de allerlaatste hoop.

Het was alles wat hij haar nog kon bieden.

Hij was moe. Hij was zo ongeloflijk moe.

‘Fan, ik moet afscheid nemen.’ Hij perste er een lachje uit, omdat er niets te lachen viel.

‘Ik weet het,’ antwoordde Fan. Zijn stem klonk schor.

‘Enne, nogmaals enorm bedankt voor al je hulp. Ik beloof je, dit was écht de laatste keer.’

Weer dat lachje.

‘Ik weet het,’ zei Fan nogmaals, nadat hij stiekem zijn keel geschraapt had. ‘Ik weet het.’

Er viel een stilte. De eerste dikke druppels

vielen op het dikke gebladerte.

‘Hee man, heel veel sterkte. Alles komt goed. Ik ga ervoor zorgen. Mijn koffer staat al klaar. Vroeg of laat, ik zal haar vinden. En je weet het hè!’

Fan sloeg met de top van zijn rechtervuist tegen de linkerkant van zijn borstkas.

‘Ik weet het. Dank je.’

Hij klapte de laptop dicht en nam een slok van zijn koffie. Die was alvast koud. Hij liet zich zakken in zijn kussens en sloot zijn ogen.

Waarom was hij ook zo verrekte eigenwijs? Hij had Fan er natuurlijk jaren eerder op uit moeten sturen, of die app nu af was of niet. Nu was het te laat. Of misschien toch niet - het uitzicht vanuit de hemel werd verondersteld prachtig te zijn.

Hij bracht zijn wijsvinger naar zijn mond en beet op de nagel tot die scheurde. Nu kon hij echt niets meer doen. Hij was er klaar voor.

Hij greep de contactdoos naast zijn koffie, trok hem naar zich toe en rukte de stekker eruit. Hij voelde zijn borstkas verstijven. De pijn stolde en zijn lijf werd van steen.

Nu maar hopen dat zij er ook klaar voor was.

Luna Uit China (Proefversie)

Deel I

China

Het Mannetje

‘Daar! Het mannetje!’

Luna draaide haar hoofd. Haar twee lange vlechten sloegen in haar gezicht.

‘Mannetje? Wat voor mannetje?’

‘Waar ik je laatst over vertelde. Dat naar jou op zoek is.’ Niuniu wees. Luna tuurde over het kruispunt, dwars door het drukke verkeer van Peking heen. Daar, naast de deur van de McDonald’s, stond inderdaad een mannetje. Tussen de afgeragde elektrische scooters viel hij behoorlijk uit de toon, met zijn nette colbertje, keurig gesteven pantalon en smetteloze koffertje. Hij had wat weg van een nationalist, een aanhanger van Chang Kai-Shek uit de rode films die haar oma weleens keek. Alsof hij niet wist dat het al 2032 was. De gele lichtreclame in de vorm van een M scheen als een maan op zijn ronde, gemillimeterde schedel.

‘Jij zei dat het een engerd was.’

‘Kom, vergeet de McDonald’s, we studeren wel in de KFC vandaag.’ Niuniu trok Luna aan haar schooltas, maar Luna rukte zich los. Overal stonden camera’s, wat kon er gebeuren?

‘Hij was toch naar mij op zoek? Dan zal hij het krijgen ook. Anders gaat-ie nooit weg.’

Luna pulkte een scheur in haar nagel. Wie kon het zijn? Een kennis van haar moeder? Van haar vriend misschien? Maar waarom dan al die geheimzinnigheid?

Het voetgangerslicht sprong op groen. Het elektrische verkeer kwam zoemend tot stilstand. ‘Blijf jij op de uitkijk,’ zei Luna en beende met grote stappen naar de overkant.

Ze had al adem gehaald om iets daadkrachtigs te zeggen, maar het mannetje was haar voor.

‘Jij bent Luna,’ zei hij en stak zijn hand uit. ‘Ik ben heel blij je te ontmoeten.’

Aarzelend nam ze zijn uitgestoken hand aan. Ondanks zijn tengerheid beschikte het mannetje over een ferme handdruk. Stevig, maar niet te. Voor de zekerheid kneep ze wat harder terug dan haar normaal leek. Ze gokte maar wat: als Chinese was ze handen geven niet gewoon.

‘Eh... ja,’ stamelde ze. Ze ergerde zich aan zichzelf. Waar was haar zelfverzekerdheid opeens gebleven? En zou ze haar hand ook nog terugkrijgen?

‘Sorry,’ zei het mannetje, en hij lachte. Iets te luid. Was hij soms zenuwachtig?

‘Het spijt me dat ik je zo overval. Als ik me even mag voorstellen: ik ben Fan, Fan Ziya. Ik

kan me voorstellen dat je je mij niet meer herinnert...?’

Het mannetje keek haar peilend aan. Zonder met haar ogen te knippen groef Luna koortsachtig in haar geheugen. Niets.

‘Nee meneer, ik ken u niet. Maar dat geeft niet, want ik kwam u alleen even vragen of u weg wilt gaan. Dus ja. Ga maar weg.’

Ze draaide zich om, maar meneer Fan greep haar vast.

‘Luna, wacht even.’

Hij liet haar meteen weer los. Ze keek hem, half over haar schouder, langs een van haar vlechten, kwaad aan. Hoe durfde hij?

‘Sorry Luna, maar je moet niet weggaan. Je zult het jezelf nooit vergeven.’

Ze draaide zich nu helemaal naar hem toe. Nerveus was ze niet meer. Wel boos.

‘Ik meen het. Neem heel even de tijd om naar me te luisteren. Daarna laat ik je met rust. Echt. Als je dat dan nog wilt tenminste.’

Ze nam meneer Fan nog eens goed in zich op. Zijn naam mocht dan Chinees zijn, maar de rest klopte niet. Zijn handdruk, zijn accent. Hij sprak standaard Chinees met een Kantonese tongval, matig gearticuleerd. Het paste niet bij zijn zeer verzorgde kleding. Merkkleding - ze herkende het logo van een oranje leeuwenkop,

een exclusief Europees merk dat in China sinds de campagne ‘Rotte appels buiten de deur houden’ niet meer te koop was.

‘Hoe ken jij mij?’ Ze sloeg haar armen over elkaar en zette haar benen iets uit elkaar. Ze negeerde het gesis van een passant die pardoes tegen haar aanbodste en keek meneer Fan uitdagend aan.

Die zuchtte kort. Zag ze een zweem van medelijden in zijn blik?

‘Luna...’ Hij streek met zijn hand over zijn mond.

Ze zette haar handen in haar zij.

Meneer Fan haalde diep adem. ‘Luna, ik heb nieuws. Het kan heel heftig zijn, en eerlijk gezegd heb ik geen idee hoe je gaat reageren.’

‘Val dood.’ Ze draaide zich om.

‘Wacht! Er is hier ook een Starbucks. Ik heb nieuws en ik denk dat je daar beter even voor kunt gaan zitten.’

Nu kon ze weglopen.

Maar dan zou ze nooit weten wat voor ‘nieuws’ dit mannetje had.

‘Kunt u niet even zeggen waar het over gaat?’ Ze was verbaasd over de helderheid van haar eigen stem, die sereen boven het gezoef van de auto’s en bussen uitkwam.

‘Goed.’ Fan wisselde zijn aktenkoffertje van

Luna Uit China (Proefversie)

hand. 'Houd jezelf maar even goed vast.'

'Zeg het nou maar.' Haar hart ging tekeer als een bezetene.

'Luna, ik heb nieuws. Het gaat over je vader.'

De Envelop

Ze hoorde of zag niets meer. Het gezoem en gefluit van het verkeer was verstomd tot galmende echo. Meneer Fan, Niuniu, de mensen die liepen over de stoep, alles werd wit en zwart tegelijk.

Haar hart verkrampde als een gebalde vuist. Haar vader...

Ze voelde hoe een hand, een arm, haar zachtjes vooruit duwde. Ze werd een ruimte binnengeleid. Geroezemoes. De geur van koffie. Een rij. Een stoel. Een tafel. Ze kreeg een kartonnen beker in haar handen geduwd. Thee. Heet. Blazen.

‘Haal even rustig adem,’ zei een stem in slecht gearticuleerd Chinees en met een Kantonees accent. ‘Ik heb alle tijd.’

Haar vader, de rotzak, de verrader. Die niets met haar, mama en oma te maken wou hebben. Die alles wat Chinees was, haatte tot op het bot. Op een dag was hij weg zonder zich om haar en mama te bekommeren.

Het was maar goed dat hij zijn hielen gelicht had. Zo iemand kon je maar beter kwijt zijn.

Ze probeerde zich haar vader voor de geest te halen. Maar er kwam niets. Geen ogen, geen

gezicht. Alleen een soort grauwgrijs donker gat, omgeven door een mist van afkeer, minachting... misschien zelfs brute haat, gevoed door alles wat ze over die man had gehoord.

‘Gaat het weer een beetje, Luna?’ Meneer Fan keek bezorgd.

‘Ja... ja het gaat wel.’ Ze nam voorzichtig een slokje van haar thee. Rode thee.

‘Het komt een beetje onverwacht allemaal, geloof ik.’

‘Nee, ik eh... weet gewoon even niet wat ik ermee moet.’

Ze keek uit het raam. Buiten stonden twee mannen. Ze praatten, lachten. Dertigers, waarschijnlijk. Een van hen droeg een grote zak van Toys 'R' Us. Ze kon door het dunne plastic heen zien: een twintig-delig My Little Pony kasteel zoals ze zelf nooit had gehad, met vijf AI-gestuurde avonturen.

‘Ik zit echt niet op die klootzak te wachten hoor.’ Haar stem was schor.

‘Dat kan ik me voorstellen, maar wat als ik je nu zeg dat...’

‘Heeft u kinderen, meneer? Zou u dat kunnen? Zo maar uw spullen in een koffer keilen en uw eigen kinderen keihard in de klei laten zitten? Mijn vader, die kon dat. En hij dééd het ook. Mijn moeder heeft nooit meer een cent van

hem gezien. Die smerige, kloterige, hufterige, achterbakse... Auw!’

Ze blies op haar pijnlijke hand. Verbaasd keek ze naar de fijngeknepen kartonnen beker en de plas thee op de grond.

Er werd een echt glas voor haar neergezet. Met nieuwe thee.

‘Hier. Lijkt me beter,’ zei meneer Fan, en knipperde goedmoedig met zijn ogen. ‘Wil je dat ik het uitleg, Luna?’

‘Nee.’

‘Echt niet?’

‘Ik weet alles al en ik heb genoeg aan m’n kop. Ik wil dat u uw domme koffertje pakt, opstaat, en die quasi-beleefde nepgrijns van u ergens anders naartoe brengt. Naar mijn vader voor mijn part, als u dan toch zo’n fan van hem bent.’

‘Ach ja, mijn koffertje.’ Meneer Fan legde zijn aktentas plat op tafel, klikte het ding open en keek haar glimlachend aan, over de rand van zijn bril.

‘Ja wat nou?’

De aktentas zwiepte open en voor ze het wist, was de tas weg en lag er een grote envelop op tafel.

‘Voilà.’ De glimlach om zijn lippen gaf haar de kriebels.

‘Toe dan.’ De envelop kwam dichterbij haar toe. Hij glansde. Alsof hij net uit de winkel kwam.

Aarzelend strekte ze haar hand uit. Ze keek mijnheer Fan strak aan, haar ogen vernauwd.

En met een bliksemsnelle beweging schoof ze de envelop terug over de tafel.

Glimlachend schoof meneer Fan de envelop terug.

Nijdig duwde ze hem weer weg.

‘Ik probeer het nog één keer.’

Was het haar verbeelding, of werd zijn irritante glimlach eindelijk wat minder?

Weer kwam de envelop haar richting uit. Toegeven? Dat nooit. Ze moest wat verzinnen.

Ze zette haar voeten stevig op de grond. Ze spande haar beenspieren, plantte beheerst twee vuisten op de rand van de tafel en maakte zich gewichtloos. Ze zette haar voeten af tegen de vloer. De stoel schoof achteruit.

Fans hand gleed van de envelop. Hij leunde achteruit. Zijn blik boorde zich in de hare. Ze staarde terug. Ze verdomde het zich te laten intimideren.

Ze greep de rand van de tafel. Haar hoofd ging van links naar rechts en terug. Haar vlechten zwiepten mee. Ze wist precies wat ze ging doen.

Luna Uit China (Proefversie)

De ogen van meneer Fan vernauwden.

Luna deed een stap opzij. Nog eenmaal keek ze neer op de envelop. Ze schraapte haar keel en het volgende moment spatte een grote klodder uiteen op de glanzende envelop. Voor ze zich omdraaide, beet ze meneer Fan toe: ‘En nu opdonderen. Mijn leven uit. En neem die mierzige idioot van een vader maar mee.’

Met een ruk draaide ze zich om. Zonder meneer Fan een kans te geven te reageren, stormde ze de deur uit.

Zo. Daar was ze vanaf. Met een zucht liet ze alle spanning uit haar lichaam glijden. Ze snoof de vertrouwde metropoollucht op: frituurvet vermengd met scherpe specerijen, gebladerte gemixt met rubber en een vleugje PM2.5. Ze keek om zich heen: hoge woontorens, een kruispunt vol bussen, taxi's en personenauto's, een lichtbak met reclame voor de laatste app voor internationale groepsreizen. Dit was haar leven. Zij was Luna, het Chinese meisje met de twee langste vlechten van Peking en de ronde ogen, opgegroeid zonder vader.

Fuck.

Haar tas.

Binnen zat meneer Fan nog steeds aan zijn tafeltje. Minzaam glimlachend hield hij de rugzak omhoog.

Luna Uit China (Proefversie)

‘Alsjeblieft.’

Ze griste hem uit zijn hand. ‘En nu opdonderen. Waag het niet om mij nog lastig te vallen.’

De Foto

‘Luna, jij domme koe! Wel eens van nadenken gehoord?’

Haar mond viel open. Ze had precies gedaan wat ze moest doen: afrekenen met dat sujet. Ze zaten in de McDonald’s, elk met een Doerian-Sundae voor zich - twee voor de prijs van een, laatste dag. Ze had Niuniu alles verteld. Een Europeaan, vermomd als Chinees om haar op te sporen en een envelop in de handen te duwen in opdracht van die hufterige vader van haar, dat was toch erg? Haar vader had op zijn minst zelf kunnen komen. Was hij blijkbaar te laf voor.

‘Stel nu eens dat je jouw vader bent, en dat je om wat voor reden dan ook opeens je leven hebt gebeterd. Dat je bijvoorbeeld in de gevangenis hebt gezeten, of dat op het randje van de dood hebt gebalanceerd, of weet ik veel.’

‘Of dat hij de maanmannetjes heeft gezien.’

‘Voor mijn part. Punt is, er kan zoveel gebeurd zijn. Die Fang, of hoe hij dan ook heet, heeft alles gedaan om jou te vinden. Ik zag net Shitou nog, hij zei dat die griezel zelfs heeft geprobeerd het schoolterrein op te komen.’

‘Je hebt hem toch niets verteld hè?’ Straks zou iedereen nog denken dat het ‘buitenlandse

meisje' het met oudere mannen hield.

'Welnee, natuurlijk niet. Maak je niet ongerust.'

Ze was maar ten dele gerustgesteld. Lusteloos slurpte ze een lepeltje ijs naar binnen.

'Anyway. Dus die man reist de halve wereld over enkel en alleen om jou iets van je vader te geven. Dat is niet normaal. Hier zit een luchtje aan, Luna!' Niuniu lepelde haar bakje uit en snoof de lucht van haar doerian-ijs nog eens op. 'Een luchtje, zeg ik je!' Ze zette grote ogen op alsof ze een waarzeg-sjamaan was die net des keizers orakelbeenderen had geraadpleegd.

'Fan heet hij. Meneer Fan.'

'Wat maakt het uit. Zien zul je hem nu niet meer, toch?' Haar ogen knepen zich tot spleetjes.

'Ik ga naar huis. Zie je maandag.'

'Vergeet je tas niet.'

Luna ging niet naar huis. Ze ging naar de metro.

Het was druk. Ze liet zich met de stroom meevoeren de metro in. Na drie haltes vond ze een zitplaats. Ze nestelde zich tussen een dikke vrouw en een jongeman die met een schietspelletje bezig was.

Ze hield van de metro. Het suizen door de tunnel had iets hypnotizerends. Zeker als je zo

zat als nu, met je rug naar het ene raam en je gezicht naar het andere pal achter het rijtje mensen tegenover je, die allemaal ofwel met de ogen dicht zaten, ofwel op het scherm van hun telefoon. Als je zelf je ogen dicht deed, en dan weer open, dan zaten er plots andere mensen tegenover je, of was je er opeens.

Tenminste, als je een doel had om naartoe te gaan.

Ze nam haar rugzak op schoot en legde haar handen er bovenop. Het voelde vreemd.

Haar rug schoot recht. Haar schouders trokken zich op. Er zat iets in de tas. Ze voelde het door het polyester heen: iets plats, met hoeken.

Ze zette de tas overeind. Haar duim en wijsvinger grepen de ritssluiting. Ze trok en stak haar hand naar binnen.

Een grote, glanzende envelop met een speekselvlek.

‘Tss.’ Haar rug ontspande zich en ze zat weer krom in de metrobank. Ze fronste. Een ader in haar voorhoofd begon vervaarlijk te kloppen.

‘Open mij,’ stond op de envelop. Met drie uitroptekens.

‘Dacht het niet.’ In één ruk scheurde ze hem dwars doormidden. De twee stukken smet ze van zich af. Ze kwamen terecht onder de bank

tegenover haar.

Niet naar kijken. Ogen dicht.

Het lukte haar niet om haar ogen lang dicht te houden. Na een halte of twee kwam er een klein kind in de metro. Dag rust.

De peuter zat recht tegenover haar, te wiebelen en draaien in de houdgreep van zijn oma. Het jongetje wist zich los te rukken en landde op de grond. ‘Ajoo ajoo!’ riep de oma, en graaide naar het kind. De peuter wist nog net een van de envelophelften van de grond te grabbelen voor zijn oma hem weer op schoot hees.

‘Doe weg, dat is vies!’ riep de oma. Het kind krijste. De envelop wapperde in de worsteling tot de inhoud eruit viel.

Een gescheurde foto landde op de grond. Fuck. Precies tussen haar voeten.

Het kind bleef krijzen maar ze hoorde het niet meer. Ze staaarde omlaag, naar de foto. Een hele en een halve persoon op de foto staarden uitbundig lachend terug.

De halve persoon droeg een witte bruidsjurk met de mooiste gouden oorbel die ze ooit gezien had. Ze had Luna’s kuiltje in haar wang.

De hele persoon aan haar linkerszijde was een westerling met een grote neus, grote grijsblauwe ogen en blond krullend haar met forse inhammen. Hij was een kop groter dan de bruid

en droeg een wit overhemd en een zwarte pantalon. Een arm was om zijn kersverse vrouw heen geslagen. Zijn nagels waren gerafeld: hij was een scheurder, net als zij.

De metro stopte: *Zhichun Lu*, de Ontluiting Der Kennis-sstraat, een belangrijk overstapstation. De trein stroomde propvol.

Ze wilde de rest van de bruid zien. Ze hees haar tas op haar rug. Met de halve foto in een hand knielde ze op de grond. Ze tuurde tussen het woud van forensenbenen door. Daar lag de andere helft van de envelop - vlakbij de deur.

Ze wurmde zich tussen de lichamen door tot bij de deur, het geërgerde gesis van haar medepassagiers negerend. Ze greep de envelop. Er stond een voetstap op, die ze wegveegde met haar mouw.

Met trillende vingers schoof ze de rest van de foto uit de envelop. Ook op deze helft stond anderhalve persoon.

De tweede helft van de bruid had wel een kuiltje, maar geen oorbel. Zeker kwijt. Typisch haar moeder.

Rechts van haar moeder stond een jongeman met een Aziatisch uiterlijk en een olijke twinkeling in zijn ogen. De glimlach om zijn mond herkende ze meteen: dit was meneer Fan. Maar dan minstens twintig jaar jonger.

Ze paste de twee fotohelften aan elkaar. Haar moeders twee halve lachen smolten samen tot één brede, uitbundige lach. Ze zag er gelukkig uit.

Bij *Wangjing* West stapte ze uit. De halte mocht dan Zicht op de Hoofdstad heten, daar was weinig van te zien. Ze was nog steeds middenin de stad.

Buiten volgde ze de kleine straat weg van de ringweg en sloeg voorbij een McDonald's rechtsaf.

Hier was het *Wangcheng* park, een parkje van het soort dat gemeden werd door de massa - een oase van rust. Het parkje deed zijn naam eer aan: het heette Stadszicht en ze kon in alle richting inderdaad de flats van 30 verdiepingen heel goed zien. Je kon er niet naast kijken, letterlijk.

Het park bestond uit een flinke vijver met in het midden een rechthoekig schiereiland. Om de vijver heen was een wandelpad. Daar liep ze in.

Aan de rand van het water speelde een oudere heer op zijn *erhu* een melancholisch lied: *Erquan Ying Yue*, 'Tweede Vijver Weerspiegelt De Maan'. De klanken van de tweesnarige viool werden vertroebeld door een ensemble van ravottende kinderen op het schiereiland.

Bij een groep treurwilgen legde ze haar tas

op de schaduwkant van een bankje en ging zelf op de zonnige helft zitten. Ze keek nogmaals naar de foto.

Het vertrek van haar vader had een hoop deining gegeven. Maar goed dat haar oma er toen nog was. Zonder er ooit iets voor terug te vragen, had ze het achtergebleven gezin onder haar hoede genomen, als een echte Lei Feng, de communistische modelsoldaat die altijd iedereen hielp en zelfs nu nog een symbool was van nationale trots. Zeven dagen per week had oma zich voor het gezin in het zweet gewerkt, net zo lang tot haar krakende, kromme lichaam het had opgegeven.

Net zoals het Chinese volk nog dagelijks aan Mao Zedong dacht, refereerde haar moeder elke dag aan oma. Aan oma kon je een voorbeeld nemen, zei haar moeder altijd. Oma was een supermens. Een heldin, van de oude stempel.

Oma op haar beurt refereerde dagelijks aan Lei Feng, het Volksbevrijdingsleger, het Nieuwe Tijdperk van Xi, of iets anders dat de goedheid van de Communistische Partij belichaamde.

Kritiek op de Grote Roerganger Mao, de oervader van de Volksrepubliek, duldde ze niet. Luna had eens in het bijzijn van oma geopperd dat de grote leider ‘voor 30% slecht, voor 70% goed’ was. Dat was haar zo verteld op school.

Oma wilde daar niets van weten. Hoe kon Luna zo ondankbaar zijn? Zonder Mao Zedong zou ze niet eens naar school gegaan zijn! Mao leerde de mensen lezen - jongens én meisjes. Binnen een week had oma een andere school geregeld, waar men er, zo zei oma, een zorgvuldiger lezing van de geschiedenis op nahield.

Mao en daarna Deng Xiaoping en Xi Jinping hadden China zo sterk gemaakt, dat de tijd van vernederingen voor altijd voorbij was. Nu waren de rollen omgedraaid: buitenlanders kwamen massaal naar China om de werkloosheid en andere malaise in hun eigen land te ontvluchten. In China was het leven goed. Hier konden ze wonen in een mooi appartement, elke dag pizza eten en naar de bars in Sanlitun gaan voor lekker bier en mooie vrouwen. Sommige buitenlanders waren zo ongeduldig dat ze reeds als student naar China kwamen. Luna moest voor ze oppassen, zei oma altijd. Voor ze het wist zou ze zwanger zijn - of erger: ziek. Die buitenlandse gelukszoekers zaten vol met bacteriën, soa's en slechte, onhygiënische gewoontes.

Toch was haar moeder met een buitenlander getrouwd en daaruit was zij, Luna, voortgekomen. Misschien had oma daarom zo enorm gelet op Luna's gezondheid en haar honderd procent Chinees opgevoed. Ze voelde

zich warm van binnen.

Ze draaide haar hoofd als een zonnebloem naar de warme meizon, sloot haar ogen en genoot van de melancholische klanken van de *erhu*.

‘Je moet niet zo in de zon zitten, dat is slecht voor je,’ zei een snerpande vrouwenstem.

Ze opende haar ogen. Een mollig oud vrouwtje, licht voorovergekromd, met de handen op de rug, stond als bij toverslag voor haar neus. Ze zag er veel vriendelijker uit dan ze klonk. Ze had wel iets weg van haar oma.

‘Ach ach, jullie buitenlanders,’ snerpde het vrouwtje verder. ‘Jullie trekken je nergens wat van aan. Dat zit maar in de zon. Daar krijg je kanker van!’

Gezellig. Hopelijk ging ze snel weer weg.

Maar dat deed ze niet. Het vrouwtje schuifelde zelfs nog wat dichterbij.

‘Hier!’ Ze tikte met een vinger op de schaduwkant van het bankje. ‘Hier moet je zitten. Heb je nog zeker tien minuten schaduw. Waar is je parasol? Een verstandige jongedame gaat nooit van huis zonder goede parasol.’

‘Mevrouw, ik...’ Hoe moest ze dit aanpakken? Een ouder iemand tegenspreken en weg zien te krijgen, was een van de moeilijkste dingen die er bestonden.

‘Niets te mevrouwen, jongedame. Ik zal je eens wat zeggen. Jouw soort,’ - en het vrouwtje priemde met een wijsvinger tot tussen de ogen van Luna, - ‘jouw soort is de ondergang van dit land. Toen jullie er nog niet waren, wisten wij nog niet wat kanker was. En nu? Nu zit ons land er vol mee. En met McDonald’s. Dus pas op, meisje. De kanker zal je te pakken krijgen. Dat krijg je van al dat gevreet bij McDonald’s! Die buitenlandse import is de doodsteek voor onze cultuur. Hoor je me?’

Ze zag inderdaad regelmatig buitenlanders bij McDonald’s. Maar die zagen er nooit uit alsof ze op het punt stonden kanker te krijgen. Integendeel, sommige waren best knap.

‘Ik zal je eens wat vertellen,’ vervolgde het vrouwtje, dat nu vervaarlijk met haar vinger in Luna’s gezicht wapperde. ‘Toen ik jong was, was er geen McDonald’s. Toen aten wij *zhou* - voedzame pap - en gestoomde broodjes. En rijst. Rijst, zeg ik je! Het gezondste werkvoer dat er is. Daar is ons volk sterk van geworden. En mijn moeder hè, mijn moeder, die is daar honderd jaar mee geworden!’

Ze wist niet of ze de oude vrouw moest feliciteren of condoleren. Ze wilde alleen dat die vinger eens ophield met wapperen.

‘Gisteren was het nog op de radio: van die

buitenlandse troep krijgen wij Chinezen vetzucht en slibben onze aderen dicht. Het Chinese bloed zal erdoor ophouden met stromen. En verkankeren. En dat komt door jullie buitenlanders.’

‘Mevrouw, ik ben geen...’

‘Val me niet in de rede!’ De ogen van het vrouwtje tolden als rijzende zonnen. Luna voelde zich een nietige satelliet. ‘In dit land heeft men respect voor de ouderen! Ik laat me door jouw soort de mond niet snoeren, met dat snoezige witte gezichtje van je. Dat zit hier maar in ons parkje, zonder parasol, naar kapotte foto’s te staren. Waarom ga je niet terug naar je eigen land?’

Luna’s onderlip begon te trillen. Ze moest nu alle zeilen bijzetten om niet te gaan vloeken.

‘Maar we zullen jullie een lesje leren,’ zei de vrouw dreigend. ‘Zoals de Partij zegt: we zullen voordeel putten uit elke situatie. Hebben we met de corona-crisis ook gedaan. Je zult wel zien wat ze bedoelen. Wij moeten jullie hier niet. Straks zit jij met al je soortgenoten op het vliegtuig en dan breken wij Chinezen elke McDonald’s tot de grond toe af!’

De *erhu*-speler was gestopt met spelen. Een elektrische scooter kwam slingerend aangereden over het wandelpad. Bij de *erhu*-speler stopte hij.

Luna Uit China (Proefversie)

Hij opende zijn rode vierkante kofferbak zodat de goudgele M schitterde in de zon. Er kwam een lichtbruine papieren zak uit de kofferbak. De *erhu*-speler glimlachte en pakte hem aan. Hij zette zich weer op zijn steen, hief de zak op naar Luna, alsof hij een toast uitbracht, en opende de buit. De geur van gefrituurd eten deed haar neus krullen.

‘Zie je wel, meisje! Jullie verpesten niet alleen je eigen volk maar ook dat van ons. Schaam je.’

Luna had er genoeg van. Ze propte de foto in de envelop en deed die in haar tas. Ze had zin in frietjes.

Terwijl ze wegliep, riep het vrouwtje haar na: ‘Ja, loop maar weg. Doe maar alsof je me niet hoort, buitenlandse duivelin! Onthoud wat ik gezegd heb: wij Chinezen zullen voordeel putten uit de situatie!’

Ze keek om. ‘Ik b n Chinees, hoort u! Chinees!’

Met ferme pas liep ze het park uit en beende linea recta de McDonald’s in.

Even later schoof ze peinzend het eerste frietje naar binnen. Voordeel halen uit de situatie. De zin bleef in haar hoofd doormalen.

Oma zou er ongetwijfeld het beste van gemaakt hebben - ze zou voordeel hebben

gehaald uit de situatie. Ze had niet kunnen voorkomen dat haar dochter met een buitenlander was getrouwd, maar ze zou er alles aan gedaan hebben om al het mogelijke voordeel te halen uit de situatie.

Ze moest meer weten van de hele toestand.

Maar eerst de examens.

Thuis ging ze direct naar haar kamer. Als ze nu niet heel hard aan haar wiskunde zou beginnen, dan kon ze haar examens wel schudden. De *gaokao* was geen kattenpis. Er hing ongelooflijk veel vanaf. De eindexamens van het middelbaar fungeerden niet voor niets als toelatingsexamen voor de universiteit en alleen de allerslimsten (plus misschien een paar kinderen met superrijke ouders) konden naar de Universiteit van Beijing of de Qinghua Universiteit. Ze wist dat ze dat niet zou halen, maar ze zou er alles aan doen om toch zo hoog mogelijk te eindigen. Met geluk zou ze misschien naar een tier-2 universiteit kunnen. Om dat geluk een handje te helpen zou ze Xiao Zhu inschakelen. Haar vriend had een schatrijke vader, met zijn geld en zijn connecties was er vast wel wat mogelijk. Wat een geluk dat ze zo'n rijk vriendje had. Maar dan moest ze wel tonen dat ze heel ijverig was. Dus aan de slag.

Ze smeed haar tas op bed, rukte die open en stak haar hand erin.

Het eerste dat ze tegenkwam, was niet haar wiskundeboek.

De envelop. Of wat ervan over was. Met een klodder spuug. En beide helften van de foto erin.

Ze smeed het geval van zich af, greep nogmaals in de tas en dit keer had ze meer succes.

Bladzijde 23. De pagina van de superlange formule. ‘Moeilijk is dat niet,’ had de leraar gezegd.

De leraar had makkelijk praten. Hij had er natuurlijk aanleg voor. Zij niet. Zij had alleen maar een talenknobbel - en een flinke ook. Zonder veel moeite te doen, was ze de beste van de klas in zowel Engels als Koreaans en het extracurriculaire vak Frans. Ze had het gevoel dat ze elke taal ter wereld in een mum van tijd zou kunnen leren, als ze wilde. Maar wiskunde, dat was andere koek.

Ze plantte haar ellebogen op haar bureau, legde haar voorhoofd op haar handpalmen en zuchtte. Hoe ging ze die formule ooit onthouden?

Ze voelde de aanwezigheid van de envelop. Ze kon hem zien, onder haar arm door, op de grond.

Ze stond op, pakte hem van de grond en

haalde de inhoud eruit.

Met een wijsvinger streek ze over het gezicht haar moeder. Een lach zo breed als een kikker en ogen die fonkelden als diamanten. Zo had ze haar nog nooit gezien.

Zou ze de trouwfoto durven laten zien als haar moeder thuiskwam? Ze wist het nog niet, maar ze had nu wel wat anders aan haar hoofd. Ze zette de fotohelften rechtop tegen een stapel boeken en sloeg haar wiskunde open. Ze moest en zou die formule...

Ze gaapte.

Droom

Ze was in de klas. Wiskunde. De leraar schreeuwde, steeds harder en harder. Het leek alsof hij elke tel groter werd. Luna keek op de klok boven de openstaande deur. Ze zag hoe de secondewijzer de 12 bereikte, en onmiddellijk ging het luchtalarm. Uit de luidsprekers galmde de stem van de wiskundeleraar: 'MOEILIJK IS DAT NIET'. Luna zag onder zijn soldatenuniform zijn spierballen rollen. De leraar haalde een kalasjnikov onder zijn bureau vandaan en schoot onder bulderend gelach enkele salvo's in de lucht. De leerlingen sprongen over hun tafels naar de deur, die langzaam dicht zwaaide. Luna rende met hen mee. Haar klasgenoten stoven weg - door de gangen, trappen af, op zoek naar een van de uitgangen.

Ze hijgde. Ze was met een klein groepje. Niuniu was er ook bij. Ze konden geen uitgang vinden, alles was een wirwar van

Luna Uit China (Proefversie)

gangen, trappen en nooduitgangen die op slot waren. Ze probeerden lukraak een paar deuren, maar achter elke deur was weer een nieuwe gang of klaslokaal. Her en der lagen bebloede, verminkte lijken van leerlingen en leraren. Ze herkende een jongen uit de klas die een arm miste, en de muziekleraar van wie het gezicht was weggeslagen. Op een TV-scherm werd mijnheer Fan geïnterviewd op het nieuws, terwijl achter hem een man een spartelende kat stond te fileren. Het bloed spoot in het rond. Ze passeerden een sportzaal waar haar oma met haar hoofd in het basketbalrek hing. Luna's lichaam bleef rennen, maar haar ogen bleven gericht op haar oma. Ze botste tegen iemand aan. Het was Niuniu, die met een verwilderde blik stond te zwaaien met een enorm zwaard, en ze riep: 'Ook jij zult de weg vinden, maar eerst zal ik je hoofd afhakken!' Ze haalde uit en er klonk er een knal - op hetzelfde moment zat er een gat in het voorhoofd van haar beste vriendin. Een dun straaltje

Luna Uit China (Proefversie)

bloed droop over haar gezicht, daarna viel ze dood neer. 'Vlug, kom mee,' zei een blonde, blanke man met een tenger postuur, in een taal die ze niet kende maar toch verstond. De man begon te rennen en sleurde haar mee.

Ze renden verder door de sportzaal, die steeds groter en groter werd. Enorme rolluiken aan de zijkant van de zaal begonnen langzaam neer te dalen. Ze renden en renden maar kwamen nauwelijks vooruit en ze zag het gat van de uitgang steeds kleiner worden.

Op het laatste moment verscheen een baby. Het naakte kind, een meisje met blauwe ogen, lag op haar rugje, precies onder een van de rolluiken. Kraaiend van plezier stak het de armpjes en beentjes in de lucht. De andere rolluiken sloegen met een klap dicht, maar de baby hield lachend en kirrend het laatste rolluik omhoog. Met een wanhopige snoekduik bracht Luna zich in veiligheid.

Een grote hal. Poortjes. Mensen. Veel mensen, met koffers.

Luna Uit China (Proefversie)

Een balie. Een lopende band, waar ze niet op mocht klimmen. En de blonde, blanke man die haar leven gered had. Ze wilde bij hem blijven. Maar hij draaide zich om en verdween door een poortje.

De wereld schudde en loste op.

Ze werd wakker. De kamer was donker. Ze lag op de grond, haar bureaustoel lag naast haar en haar wiskunde boek lag open over haar heen.

Verdaasd probeerde ze haar arm op te heffen. Haar hand trilde. Kwam het door de droom?

Ze kreunde en trok zich op aan de rand van het bureau. De foto van haar moeders bruiloft was voorovergevallen. Ze greep hem om hem recht te zetten. Nu pas zag ze dat er een telefoonnummer op stond. Er stond bij: 'Voeg me toe!'

Ze wreef over haar voorhoofd. Er zat een buil op. Die blanke man... ze had over haar vader gedroomd. Wilde ze soms onbewust bij hem zijn?

Het nummer kon maar van een iemand zijn: meneer Fan. Ze graaide haar telefoon uit haar tas. Fuck - drie uur 's nachts. Ze hoorde gesnurk uit de andere slaapkamer. Haar moeder was blijikbaar thuisgekomen, maar Luna had geen

idee hoe laat.

Deed er ook niet toe. Ze opende WeChat, voegde meneer Fan toe en stuurde meteen een bericht: ‘Ik wil toch meer weten over mijn vader. Wanneer heeft u tijd?’

Tot haar verbazing kreeg ze meteen antwoord. Fan stelde voor om af te spreken in ‘het mooiste theehuis van Peking.’

Het Theehuis

Ze wist het theehuis zonder problemen te vinden. Meneer Fan had niet overdreven. Het houten paviljoen in het Xi Jinping Park was prachtig gelegen, half verscholen tussen kersenvormen en hoge, weelderige varens. Aan weerszijden van de houten klassiek Chinese deur hingen rode lampionnen met geel-met-rode vaandels, waarop de naam van het theehuis in zwierige kalligrafie was aangebracht. De Chinese naam bestond uit twee rijen van acht karakters, het bordje met de Engelse naam vermeldde slechts: ‘Chez Xi’.

Het interieur was adembenemend. Er was een prachtige maanpoort, aangebracht in een dubbele muur met mazen van papier, alsof er elk moment een schimmenspel kon beginnen. De poort gaf toegang tot het eigenlijke theehuis, waar een *guzheng*, een Chinese citer, meteen in het oog sprong. Het stond middenin de ruimte, wachtend om bespeeld te worden. Er omheen waren massief eikenhouten tafels gegroepeerd, lange en korte. Langs elke tafelzijde stond een eenvoudige, robuuste bank zonder leuning. Sommige tafels waren ondergebracht in grote nissen aan de zijkant. Rode zijden gordijntjes

gaven de zijkamertjes een zweem van privacy.

De vloer was geplaveid met oneffen roodbruine tegels. Aan een muur hing een waarlijk prachtig portret van oud-president Xi dat geheel was opgebouwd uit scherven van theeserviezen. Het portret schitterde als een zon boven een serie kleinere portretten van de belangrijkste staatslieden uit de Chinese geschiedenis, van de creatiegod Pangu en de oeroude superhelden Yao en Shun tot vermaarde leiders als Mao Zedong en Deng Xiaoping.

Luna liep langs de portretten en enkele groepjes oudere theedrinkers naar meneer Fan, die in een van de nissen zat. Ze voelde hun blikken, hoewel de theedrinkers doormijmerden over China's geweldige vooruitgang in de laatste honderd jaar.

Ze maakte meneer Fan om te beginnen beleefd en omstandig haar excuses. Fan wilde er niets van weten. Zelf was hij ook jong en onstuimig geweest, zei hij. Zijn ogen twinkelden als op de foto.

Meneer Fan begon met een Yunnannese Pu'er-thee in vrolijk ingepakte builtjes. Onder het genot ervan wijdde hij uit over het theehuis en de hoogstaande theecultuur. Hoewel het Chez Xi theehuis pas in 2024 was geopend, vertegenwoordigde het een bijna vijfduizend jaar

oude thee-traditie die was begonnen met de legendarische keizer Shennong. Behalve thee had hij ook de landbouw uitgevonden. Althans, volgens de legendes. Van legendes was nooit duidelijk hoe letterlijk je ze moest nemen, hield meneer Fan haar voor. Net als thee was geen enkele zaak in de wereld zwartwit. Daarom was het noodzakelijk om elk overgeleverd verhaal van meerdere kanten te bekijken, van oude legendes tot recente familiegeschiedenissen.

Ze onderdrukte een geeuw. Ze tankte de thee zo snel mogelijk weg, in de hoop dat meneer Fan dan sneller terzake zou komen.

Tijdens de tweede pot, een populaire Chrysantenthee, liet meneer Fan haar over zichzelf vertellen. Ze vertelde over school, Niuniu en haar vriend. Meneer Fan vond het zeer modern van haar moeder om op deze leeftijd al relaties toe te staan.

Dat was waar. Toen ze thuis had bekend dat ze verliefd was, had haar moeder verzucht: ‘Natuurlijk vind ik dat goed. Van mijn moeder mocht ik nooit wat, jij mag van mij wel heel veel. Zo lang je maar niet aan seks begint voor je getrouwd bent. Heb ik ook niet gedaan.’

De derde pot thee was een favoriet van meneer Fan: *Tieluohan*-thee, de thee van de ‘ijzeren *arhat*’. ‘Een thee voor wijzen,’ grapte

meneer Fan. Tijdens het theedrinken verhaalde hij uitgebreid over haar vader. Ze stelde af en toe een vraag, om belangstelling te veinzen. Maar hoe hoger meneer Fan over haar vader opgaf, hoe minder zin ze nog had om thee te drinken. Een ding was haar duidelijk: meneer Fan bevestigde dat haar vader was weggegaan. Of hij nu in Amerika zat of in de rimboe van een of ander onbeduidend flutlandje kon haar niet schelen: weg was weg.

Ze verwachtte een vierde pot thee, maar meneer Fan draaide zich om en wenkte met een beschaafd gebaar de ober. ‘De rekening graag.’

‘Wat dat alles?’ flapte ze eruit en had er meteen spijt van. Beleefd zijn was echt moeilijk.

Meneer Fan draaide zich naar haar toe en sloeg zijn armen over elkaar. Hij keek haar strak aan. ‘Moet er meer zijn dan?’

‘Nu ja... ik dacht...’

‘Jij dacht.’ Meneer Fan knikte quasi-bewonderend met het hoofd. ‘Komt vast door die thee der wijzen. Wat dacht je dan precies?’

Ze kreeg een kleur. De ober keek geamuseerd toe. Meneer Fan gaf hem een knipoog.

‘Nee nee... ik wil u geen verkeerde indruk geven. Ik dacht alleen...’

Nu was het erop of eronder. Ze haalde diep

adem. ‘Meneer Fan, u heeft veel moeite gedaan om mij te vinden. En ik wil weten waarom. U zei dat u nieuws had over mijn vader. Dus ofwel hij staat hier om het hoekje omdat hij mij wil zien - wat ik niet denk - ofwel...’ Ze slikte.

‘Ober, brengt u ons een pot *Longjing*-thee. De beste die u heeft.’

Wippend op haar bank zag ze hoe meneer Fan de tijd nam om het aroma van de Drakenputthee op te snuiven. Maar haar hart klopte steeds sneller. Was haar vader hier? Ze keek paniekerig om zich heen.

‘Hier.’ Meneer Fan zette haar een minuscuul kopje met thee voor. De karakteristieke zoetige geur, met een zweempje gras, kalmeerde haar enigszins. De geelgroene kleur van de thee was zeer subtiel, een teken dat dit geen goedkope thee was – hoe lichter de put van de draak, hoe hoger de kwaliteit, wist ze.

‘Vooruit. Daar gaan we dan. Ik zal eerlijk zijn: ik heb geen idee hoe je gaat reageren op wat ik nu ga zeggen. Hou je even goed vast.’

Ze greep de tafelrand en plantte haar voeten plat op de stenen vloer. Haar hart bonkte in haar keel. ‘Zeg het nu maar.’

Meneer Fan haalde diep adem, keek haar aan en zei: ‘Luna, ik heb nieuws van je vader. Het is geen leuk nieuws.’

Haar hart bonkte nu zo hart, dat ze dacht dat het zou exploderen. Meneer Fan zuchtte diep.

‘Je vader is overleden, Luna.’

Ze zuchtte. Haar hart kwam tot rust. De duizend hemelen zij dank hoefde ze hem niet te zien.

‘Gecondoleerd,’ zei ze.

‘Pardon?’

‘Ja, gecondoleerd. Mijn vader was blijkbaar een zeer goede vriend van u, dus gecondoleerd.’

‘Dank je.’

‘Graag gedaan.’ Ze glimlachte pesterig haar tanden bloot. ‘Maar wat moet ik ermee?’

‘Denk jij dat ik jou ben komen zoeken omdat ik je condoleances nodig heb?’

Haar hartslag versnelde weer, als een op hol geslagen draak. Ze voelde haar spieren verkrampen. Het zou toch niet...?

‘Je vader heeft het altijd heel erg gevonden dat hij je niet kon zien, Luna. Uit het oog is niet altijd uit het hart.’

Meneer Fan zweeg kort. Ze hield het niet meer. Ze zag alleen Fans ogen. Als een gehypnotiseerd dier staaarde ze terug.

‘Dus...’ zei meneer Fan.

‘Dus?’

‘Denk eens na. Wat doen mensen als ze overlijden?’

Ze wist dat ze het wist. Ze durfde het alleen niet te denken, laat staan hardop te zeggen.

‘Fuck...’

‘Nou nou.’

‘Krijg ik een erfenis?’

Meneer Fan zweeg, sloeg zijn armen over elkaar en leunde achterover. Hij haalde zijn schouders en zijn wenkbrauwen op.

Luna zweeg ook. Een erfenis... onwillekeurig float ze tussen haar tanden. Nu was het zaak om koel te blijven.

‘Een erfenis is maar een erfenis, toch? In dit geval - als er een erfenis is, want dat weet ik nog helemaal niet, dus misschien is hij er wel niet, dat zou natuurlijk heel erg goed kunnen, want...’

‘Luna, rustig.’ Meneer Fan boog voorover en legde vriendschappelijk een hand op haar arm. Zijn ogen waren zacht en waterig, als een vijver in het bos. ‘Hier, neem nog een slokje thee.’

Ze sipte gedwee van haar minuscule theekopje.

‘Jij weet donders goed dat een oude man als ik niet voor de gezelligheid de halve wereld over reist.’

Ze staarde betrappt naar de bodem van haar kopje. Ze wist wat meneer Fan nu ging zeggen.

‘Dus inderdaad, er is een erfenis.’

Wat nu? Werd ze nu rijk?

‘Maar het is niet wat jij denkt.’

‘Hoezo niet?’

‘Dat kan ik je niet vertellen. Sommige dingen moet je zelf ontdekken.’

‘Maar u kunt toch wel iets zeggen?’ Ze schreeuwde bijna. Ze sprong zowat uit elkaar van nieuwsgierigheid, als vuurwerk waarvan je weet dat het gaat ontploffen.

‘Ik heb je vader bepaalde beloften gedaan. Wat je belooft, moet je doen, zei je vader altijd. En dat ben ik hartgrondig met hem eens.’

Ze zakte ineen op haar bank. Nu wist ze nog geen moer.

‘Maar is het wel de moeite waard?’ Ze weigerde weg te gaan zonder iets concreets te weten te komen.

‘Dat weet ik niet. Dat kan alleen jij beslissen.’

Ze rolde met haar ogen. Een sissende puf ontsnapte uit haar mond. Wat een zak. Hoe kon ze nou iets beslissen als ze niets wist?

Maar ze weigerde te capituleren. In plaats daarvan koos ze de aanval. Ze zou hem krijgen.

Ze duwde haar bank naar achter en kwam overeind. De eikenhouten bank klapte tegen de grond. Vanuit haar ooghoeken zag ze hoe diverse hoofden verschrikt haar kant uit draaiden.

Ze stak een beschuldigende vinger uit naar

meneer Fan en schreeuwde: ‘Jij speelt onder een hoedje met mijn vader. Mijn vader was een klootzak. Waarom zou ik iets aannemen van jou of van hem? Geef mij één goede reden!’

Plotseling was het stil in het theehuis. Iedereen keek. Meneer Fans ogen vernauwden zich tot streepjes.

‘Ga je weer weglopen, Luna?’

‘Misschien moet ik dat doen, ja. Misschien is dat wel het beste. Voor iedereen.’

‘En dan weet je dus nog niet wat je mist. Terwijl die erfenis - voor zover ik er wat van weet althans - zeer de moeite waard is.’

‘Aha!’ Ze zette haar handen in haar zij. ‘Dus u weet wél wat het is!’

‘Dat zijn jouw woorden. Maar je zou voor de verandering misschien eens op die van mij kunnen vertrouwen.’

‘Overtuig me dan.’ Ze hees de massieve bank overeind, ging erop zitten en sloeg haar armen over elkaar. De andere theedrinkers schudden hun hoofd, zuchtten en mompelden iets over de houding van jongeren tegenover de oudere generatie. Daarna hervatten ze hun rustige, beschaafde theegesprekken, nu over oude Confucianistische waarden in de contemporaine maatschappij, waarbij ze steeds het woord *xiao* lispelden, de ‘kinderlijke piëteit’ zoals Confucius

haar bedoeld had.

Meneer Fan boog zich naar haar toe en keek haar recht in de ogen. De twinkeling was weg, zijn blik was bloedserieus. ‘Ik zeg jou dat je op zijn minst de moeite kunt nemen om de erfenis te bekijken. Zodat je kunt zien waar je nee tegen zegt.’

‘Ik heb helemaal geen nee gezegd.’

Meneer Fan zuchtte, nam de pot thee en schonk het laatste drupje Drakenputthee in zijn eigen kopje. ‘Ik kan hier de hele week met je over blijven pingpongen, maar ik heb daar geen zin in en jij zit met je examens. Dus denk erover na, maar besef wel: deze kans krijg je maar een keer, het is nu of het is nooit.’

Meneer Fan pakte zijn kopje, maakte een proostbeweging en dronk het bodempje uit. Hij stond op, trok zijn jasje recht, knikte kort en liep naar de uitgang, waar hij betaalde alvorens hij verdween.

Opgelaten keek ze om zich heen. Ze stond op en ging naar het toilet. Na tien minuten trok ze door, verliet het theehuis met lange passen en begaf zich naar de metro. Het besef drong tot haar door: ze moest een beslissing nemen.

Thuis

Bij haar eigen halte stapte ze uit. Een erfenis, op haar naam. Zomaar uit de lucht gevallen. Van de honderden mensen die met haar in de metro hadden gestaan, had alleen zij een erfenis voor het grijpen.

Ze ging de roltrap op. Onwillekeurig schoot haar een rijmpje te binnen, uit haar kindertijd.

Allemaal tenen, allemaal benen, allemaal tassen, en dan oppassen: een reus van een stap – dahag, roltrap!

Het was het enige Nederlands dat ze nog kende. Ze had het rijmpje vroeger ontelbare keren opgezegd, samen met haar vader. Bij elke roltrap was het raak. En in de metrostations waren echt heel veel roltrappen.

Ook toen haar vader weg was, bleef ze het rijmpje nog jarenlang zelf op elke roltrap murmelen. Stiekem, zonder dat mama of oma het hoorde. Want ze geloofde nog dat papa zou terugkomen.

Bij het afstappen hief ze theatraal haar ene been als een marcherende militair omhoog, en zette hem weer neer op het ijzeren plateau aan het eind van de draaiende trappen. Een gewoonte. Het maakte haar stiekem uniek in een

maatschappij waar eenheid de norm was.
Eenheid – of eenheidsworst?

Terug in haar buurtschap duwde ze de deur open van Gebouw Dertien, Tweede Eenheid, en slaakte een zucht. Misschien moest ze alles maar gewoon vergeten. En verder gaan met haar leven. Het was tenslotte examentijd. Het was zaak om haar gedachten bij de leerstof te houden – haar toekomst hing er vanaf. Wat zou Xiao Zhu zeggen als ze het verknalde? Hij zou haar vast niet meer willen.

‘Waarom ben je zo laat!? Ik ben bezorgd hoor! Ik heb je duizend berichtjes gestuurd, waarom neger je mij?’

Haar moeder lag op haar zij op de bank, die ze voor ruim de helft in beslag nam. Op de rest lag rommel: half opgestapelde boeken, een plastic tasje met iets erin, een oude oplaaddraad, een half opengewerkt doosje theezakjes. Haar blik was gericht op haar telefoon, die ze voor haar gezicht hield.

Ze wist dat haar moeder het niet kwaad bedoelde, maar haar snerpstem klonk alsof ze al haar acteerlessen over stemgebruik was vergeten.

Ze realiseerde zich dat ze de hele weg niet een keer naar haar telefoon had gekeken. ‘Ik had toch gezegd dat ik met Niuniu ging studeren en

Doerian-ijs ging eten? En trouwens, jij had toch een klus - iets van een reclamespot ofzo. Of ging het weer niet door?’

‘Niks hoor ik van je!’ Haar moeder zwaaide met haar telefoon in de lucht. ‘Je negeert mij! En ijs is ongezond. Neem een kopje gemberthee.’ Ze wapperde met een hand in de richting van het andere eind van de bank.

Luna smet haar tas op een eetstoel, ging zitten op een andere en viste haar telefoon uit haar zak. Haar moeder had gelijk. Ze had zelfs geprobeerd te bellen.

‘Sorry mam.’ Ze plantte haar ellebogen op het tafelblad en hield haar telefoon voor haar gezicht. Ze nam haar berichten door. Haar moeder was niet de enige die een reeks had gestuurd. Niuniu zat zo te zien ook op nieuws te wachten.

‘Ik was echt heel, heel bezorgd hoor.’

‘Sorry mam! Ik zeg toch sorry?’

‘En, goed gestudeerd?’

Ze gluurde over de rand van haar telefoon. Haar moeder was nog steeds druk met die van haarzelf. Ze deed daar alles mee. Ze ging er zelfs mee naar het toilet. Het was de enige manier om al haar chatgroepjes bij te houden.

‘Gaat wel. Wiskunde blijft heel moeilijk...’

‘Hm,’ mompelde haar moeder.

‘... en Niuniu wenst je een prettig weekend...’

‘Hm.’

‘... en toen vond ik duizend yuan op straat.’

‘Hmm.’

‘En toen was er een mannetje uit een heel ver land, dat speciaal was overgekomen om mij te vertellen dat vader is overleden.’

‘Hmm.’

Ze zweeg enkele ogenblikken. Ze kende haar moeder.

‘Wat!?’ Haar moeder liet haar telefoon zakken.

Contact.

‘Ja, mama. Vader is overleden. Wist jij dat niet?’

‘Is hij dood? Echt waar?’

Ze keek haar moeder aan. Ze leek oprecht verbaasd.

‘Dat zei dat mannetje ja. Ene meneer Fan. Fan Ziya. Ken jij die?’

‘Fan? Zo zo... Nee die ken ik niet. Nee hoor. Nooit van gehoord. Is het echt waar?’

Ze zweeg. Haar moeder bracht haar telefoon opnieuw omhoog en begon driftig berichten te tikken.

‘O ja,’ zei ze, zonder te stoppen met tikken. ‘Ik ga morgen mijn jaarlijkse controle doen. Ik

traan de laatste tijd een beetje uit mijn linkeroog, er is vast wat mis. En ik heb nog steeds last van mijn rechter kleine teen, weet je. En ik heb voor jou ook meteen een afspraak gemaakt, Luna. Volgende week zaterdag. Voor morgen zaten ze vol.'

'Goed mam.' Ze zuchtte.

'En wat zei je nu net over die duizend yuan?'

'Ik ga naar mijn kamer, mam. Studeren.' Ze greep haar tas en liep naar haar kamer.

Ze plofte op bed. Haar moeder wist dondersgoed wie meneer Fan was. Ze moest er vanuit gaan dat haar vader dus inderdaad was overleden. Zou er echt een erfenis van hem zijn? Speciaal voor haar? Maar waarom?

Ze pakte het eerste het beste boek uit haar tas en sloeg het open. Wiskunde. Hoe zat het ook al weer? O ja, de formule. Die moest ze in haar hoofd stampen.

Ze sloeg het boek open en staaarde naar de formule.

Zij, een erfenis... ze zou zich in een arm moeten knijpen, het was vast een droom.

Ze schudde de gedachte van zich af. De formule, die was echt. Daar ging het om.

Wanneer zou meneer Fan haar vader eigenlijk voor het laatst gesproken hebben?

Misschien was hij er wel bij geweest toen haar vader...

Ze sloeg zich op haar wang. Kom op nou - die formule!

Verdomd, Niuniu zat natuurlijk ook op nieuws te wachten. Ze pakte haar telefoon en typte een lang bericht, ook al zou ze waarschijnlijk niet meteen antwoord krijgen. Niuniu ging vrijdagavond altijd schaken. Ook in examentijd.

Was wiskunde maar net zo makkelijk als Engels. Of Frans, of Koreaans. Soms waren er wedstrijdje Engels in de klas en die won ze altijd. Ze had zelfs een keer de school vertegenwoordigd in een spelprogramma op internet. Ook gewonnen.

Haar moeder zei weleens dat ze zo snel Engels leerde omdat ze van haar vader Nederlands had geleerd. Maar daar geloofde ze niks van. Behalve dat ene rijmpje kende ze echt niks van Nederlands. En waarom zou ze ook? Nee, ze had gewoon een ontzettende talenknobbel. Dat was alles.

Uren later stond haar aantekeningen-app op de tablet vol met lukraak neergepende rondjes, streepjes en poppetjes. Waarvan een in een graf. Maar met het wiskundeboek was ze nog geen

bladzijde verder. Ze drukte op *delete*.

Op weg naar de badkamer trok ze de elastiekjes uit haar vlechten en schudde haar haren los. Onder de douche hief ze haar hoofd op en stelde zich voor hoe het water al haar gedachten haar hersens uit spoelden, zo via haar lange haar naar beneden, langs haar lichaam, het putje in.

Ze keek naar beneden. Het water wilde niet weg. Het kroop op tot halverwege haar tenen.

Ze zette de kraan uit en greep naar een handdoek. In de woonkamer klonk de stem van haar moeder. Een monoloog – ongetwijfeld een gesproken chatbericht. Ze ving haar eigen naam op, en die van mijnheer Fan. En dat ene woord: erfenis.

Ze beseftte dat er geen weg meer terug was. Dit was echt, helemaal echt.

De Sleutel

Ondanks de drukte zag ze meneer Fan al van verre staan.

‘Je weet het echt zeker?’ Hij had het op het WeChat ook al drie keer gevraagd. Zou hij soms ook zo zenuwachtig zijn?

‘Ja, ik weet het echt zeker. Waar gaan we eigenlijk naartoe?’

‘Naar de notaris. Het is maar tien minuutjes lopen.’

Ze was nog nooit bij een notaris geweest. Ze had geen flauw benul wat zo’n man of vrouw nu eigenlijk deed.

‘Ik zal je even bijpraten.’

Lopend over het drukke troittoir vertelde meneer Fan hoe haar vader zijn testament had laten maken, en hoe hij hem had gevraagd om, als het noodlot mocht toeslaan, als zaakgelastigde op te treden. Vandaar dat Fan het testament nu ook bij zich droeg. Hij had het al die tijd bij zich, ook tijdens de eerste ontmoeting. Het zat keurig opgeborgen in zijn aktetas. Het document was verzegeld – mijnheer Fan zei: ‘Ik weet ook niet precies wat erin staat.’ Was het haar verbeelding, of legde mijnheer Fan een lichte nadruk op het woord ‘precies’? Hoe dan

ook, het document mocht alleen worden geopend onder auspiciën van een erkende notaris. Vandaar dat ze nu dus naar een notaris gingen. Mijnheer Fan had zijn contacten geraadpleegd – welke dat waren, zei hij niet – om zeker te weten dat hij de juiste notaris zou uitzoeken.

Het was een statig kantoor, een vrijstaand gebouw met een bordes van zes traptreden hoog. Niet de goedkoopste, dat zag je zo. Ze stak haar wijsvinger in haar mond om op haar nagel te bijten en vroeg zich af wie de notaris eigenlijk ging betalen. Zijzelf niet, in elk geval.

‘Maak je trouwens geen zorgen over de financiële kant van dit bezoek, want dat is allemaal geregeld. Heb je dat nagelbijten nog steeds niet afgeleerd?’

Haastig veegde ze haar vinger af aan haar broek. Zag ze mijnheer Fan nu knipogen?

Omdat er geen andere klanten waren om te observeren, staarde ze naar de vissen in het aquarium van de notariële wachtkamer. Tropische vissen, maar die beestjes hadden daar zelf natuurlijk geen benul van. Dat gaf niet, want ze wisten niet beter. Ze wisten niet dat er ook grote rivieren bestonden, en oceanen, waar het leven dan wel gevaarlijker en ingewikkelder was, maar ook oneindig veel interessanter dan in een aquarium, hoe notarieel ook. Voor deze vissen

vormden de dagelijkse voeding en het verschonen van hun bak de emotionele hoogtepunten van hun leven.

Friemelend aan een vlecht vroeg zich af of ze als vis niet beter af zou zijn geweest. Nu stond ze als jongvolwassene (nu ja, bijna) te beven van de zenuwen, omdat ze wist dat er iets ging komen, maar niet wat. Het leek een beetje op de momenten waarop ze op school wist dat er uitslagen van toetsen aan kwamen, zonder precies te weten op welk moment of op welke manier.

Opeens waren ze aan de beurt. Ze werden een aparte kamer in gedirigeerd en namen plaats op twee eenvoudige houten stoelen voor een enorm massief houten bureau. Erop stond fier een Chinees vlaggetje: rood met gouden sterren, een grote - de Partij - omgeven door vier kleine, die de Chinese volkeren symboliseerden. Ze wist het van school.

Ook dat was iets wat voor de vissen volstrekt irrelevant was.

‘De notaris komt zo bij u,’ zei de assistente. ‘Ik breng u alvast een kopje water.’

De assistente had de papieren bekertjes nog niet neergezet, of de notaris verscheen al, strak gepakt en met een streng brilletje op. Heel even verhief mijnheer Fan zich een paar centimeter

van zijn stoel, net voor het moment dat de notariële billen van de gestroptaste heer het pluche van zijn zetel raakten. De notaris groette en keek op de gereedstaande computer op het bureau. Hij keek haar met kleine priemende oogjes aan over de rand van zijn brilletje.

‘U bent mejuffrouw Hai Meng Shuang Yue?’ Hij sprak de karakters overdreven traag en staccato uit. Turend in haar ronde ogen herhaalde hij de hoogst ongebruikelijke familienaam.

Ze knikte. Dat was inderdaad haar officiële naam. Met de familienaam die aan haar vader herinnerde.

Eigenlijk vreemd dat haar moeder haar officiële naam nooit had laten veranderen. Zeker te duur.

‘Wilt u omwille van de duidelijkheid hardop bevestigen of ontkennen alstublieft?’ sprak de notaris, nog steeds starend.

Ze kreeg een kleur. ‘Ja, natuurlijk. Het antwoord is ja, ik ben Lu... ehm, de naam die u net zei.’

‘Dank u. Dan gaan we nu over tot het openen van het verzegelde document.’

Meneer Fan legde zijn aktentas op tafel, klikte hem open en haalde een grote witte envelop tevoorschijn. Voor een envelop die minstens eenmaal van China naar het buitenland

en weer terug moest zijn gereisd, zag hij er nog netjes uit. Ze dacht aan de foto in de envelop. Zelfs als je de scheur niet meetelde, zaten daar veel meer kreukels in.

De notaris viste een zilverkleurige briefopener met een vuurrood drakenhoofd uit het pennenbakje op het bureau en hield het met de punt omhoog. ‘Mejuffrouw, de eer is aan u. Indien het u belijft?’

Aarzelend pakte ze het ding aan. Haar hand beefde.

‘Als je liever wilt dat ik het doe?’ zei meneer Fan.

‘Het gaat wel.’ Ze haalde diep adem en rechtte haar rug. Daar ging hij.

Ze stak de opener tussen de envelop en zijn flap. Ze was vast van plan om de envelop met één ferme ruk open te rippen, zoals ze in haar droom iemand met zijn kat had zien doen, maar het lukte niet. De envelop verfrommelde, en er verscheen een lelijke scheur. De notaris keek met afgrijzen naar het tafereel. Haar hoofd gloeide. Dat moest vast veel roder zijn dan de drakenkop op de briefopener.

‘Laat mij maar even.’ Meneer Fan nam de brief en de opener uit haar handen. Haar hoofd spatte bijna uit elkaar van schaamte.

Met een vloeiende beweging scheurde

mijnheer Fan de brief open. Hij trok een wit papier een stukje uit de envelop en hield het haar voor. Verdomme, waarom kon zij dit soort dingen nu niet?

‘Mademoiselle?’

Voorzichtig trok ze het papier uit de envelop.

‘Ik maak u erop attent dat vanwege de rechtsgeldigheid, de notaris direct kennis dient te nemen van de inhoud,’ sprak de gepakte stropdas. Gedwee gaf ze hem de brief.

‘Ahem.’ De notaris schraapte de keel. ‘Ik stel bij deze vast dat de akte is voorzien van notarieel stempel en verklaar derhalve dat deze rechtsgeldig is.’

Met een spiedende blik priemde de notaris eerst door Luna heen en vervolgens door mijnheer Fan. ‘Tevens stel ik vast dat bij de opening der deze akte aanwezig zijn de volgende personen: 1. Mejuffrouw Haimeng Shuangyue, geboren te Beijing op 17 juli 2014, alsmede 2. De heer Fan Ziya, geboren te Den Haag te Nederland op 13 april 1983.’

De notaris zweeg een ogenblik. Heel even verscheen een tevreden glimlach. Dan vervolgde hij: ‘Onderhavig document is de wilsbeschikking van de heer Herrman Martijn, geboren te ’s-Hertogenbosch te Nederland op 8 november 1975.’

Opnieuw de spiedende blik.

‘Indien een der aanwezigen verkiest geen kennis te willen nemen van deze akte, gelieve deze persoon deze ruimte onmiddellijk te verlaten.’

Ze zag in haar ooghoek hoe mijnheer Fan zijn hoofd naar haar toe draaide. Ze rechtte haar rug en bleef voor zich uit kijken. Wat dacht hij wel.

‘Niemand? Welnu, dan vervolg ik met een beschrijving van de akte. De akte bestaat uit een...’

‘Vertelt u nou maar gewoon wat er op dat domme papier staat!’ Ze had verdomd veel zin om het papier uit de notariële handen te grissen.

‘Ehm ja, juist ja... De onbeleefdheid zeg.’

Ze maakte zich klein op haar stoel. Fuck. Ze had het weer eens voor elkaar.

‘Excuseert u de jongedame,’ zei mijnheer Fan. ‘Haar jeugdige opvliegendheid speelt haar soms wat parten.’

Ze kon mijnheer Fan zijn nek wel omdraaien, maar ze hield zich in omdat de notaris het zeker zou zien.

‘Goed. Hier komt de inhoud van de brief. Hopelijk vergeeft de jongedame het mij als ik mij beperk tot het Chineestalgige afschrift en het originele Engelstalige document niet voorlees,

maar zodadelijk slechts aan de jongedame mee zal overhandigen.'

De notaris schraapte nogmaals theatraal zijn keel en droeg voor.

'Lieve Luna,

Er zijn talloze dingen die ik tegen je zou willen zeggen, of had willen zeggen. Maar alles op zijn tijd. Laat ik me op dit moment beperken tot de twee belangrijkste zaken.

Ten eerste wil ik je zeggen dat het mij immens veel spijt, dat ik je niet heb mogen zien opgroeien tot de fantastische persoon die je nu ongetwijfeld bent. Ik heb ervoor gevochten, en wanneer je dit leest heb ik het gevecht definitief verloren, hetzij omdat ik er zelf niet meer ben, hetzij omdat je nu volwassen bent geworden zonder dat ik erbij was. Ik hoop dat je je moeder dit - ooit - kunt vergeven.

Ten tweede wil ik je zeggen dat ik niet heb stilgezeten. Ik geef je om te beginnen een simpele sleutel, bijgevoegd bij deze brief. Mijnheer Fan zal je daarmee verder helpen. Je kunt hem vertrouwen. De sleutel is het begin van alles wat ik je wil geven. Alles wat je vindt of tegenkomt

Luna Uit China (Proefversie)

dankzij deze sleutel, is voor jou. Voor jou alleen.

Rest mij nog te melden dat, in geval deze brief geopend wordt na mijn overlijden, ik al mijn aardse bezittingen nalaat aan mijn dochter Luna, op 17 juli 2014 te Beijing geboren als Haimeng Shuangyue.

Aldus opgemaakt op 17 juli 2024 te Beijing door:

Martijn Herrman.

En notarieel bekrachtigd op 18 juli 2024 te Beijing door:

Notaris Wang Hongshi.'

Toen de notaris was uitgesproken, vleide hij het blad papier voorzichtig neer op zijn statige bureau en begon de sleutel van het plakbandje los te wriemelen. Koppig hield het plakbandje de sleutel echter in zijn houdgreep. De seconden vulden zich met het geluid van krakend plakband en kreukelend papier, en het gezicht van de notaris werd zo rood dat het Chinese vlaggetje op

zijn bureau erbij verbleekte. Uiteindelijk kapituleerde het plakbandje, waarbij het nog wel even de opperlaag van het dikke notariële papier met zich meesleurde in zijn ondergang.

‘Ziezo,’ sprak de notaris, die zijn normale gelaatskleur en -uitdrukking weer aannam. Hij legde het zwaarbevochten kleinood in haar hand met de eerbied van een dienaar die zijn zwaard aan zijn meester overhandigt. ‘Alstublieft, jongedame.’

Ze staaarde naar het sleuteltje. Het brandde in haar hand. Nummer 0717. Haar geboortedatum. Toeval? Ze wist het niet. Ze wist alleen dat ze een sleutel had, die op de een of andere manier met de erfenis te maken had.

De Rivier

De rest van de dag zat Luna alleen thuis, in haar kamer, met haar neus in de studieboeken. Haar moeder nam zoals gewoonlijk de tijd. Na haar onderzoek zou ze vast nog op haar gemak ergens wat eten. En wie weet wat nog meer.

Nog een week tot de *gaokao*. Stel je voor dat ze het tóch tot de Universiteit van Beijing zou schoppen. Dan zou ze bij Xiao Zhu zitten. Die studeerde daar al. (Hij zei altijd dat hij op de Universiteit van Peking was gekomen op basis van zijn studiekeurissen, maar zichzelf dacht er heimelijk het hare van. Het maakte haar niet uit: als ze later met hem trouwde, profiteerde ze mooi mee van zijn connecties en zijn geld.)

Na een uur was het haar nog steeds niet gelukt om de formules van de wiskundeleraar in haar hoofd te stampen. Het sleuteltje zat in de weg. Het zat daar in haar broekzak maar te prikken in haar been.

Misschien was het sleuteltje een nog snellere weg naar het grote geld. Alhoewel. Als haar vader geld gehad zou hebben, dan had hij zijn alimentatie wel betaald. In plaats daarvan hadden haar moeder en oma altijd moeten schrapen om haar te voorzien van wat ze nodig had.

Ze zuchtte. Tijd voor een pauze, even naar buiten.

Ze pakte de eerste beste huurfiets die er stond. Ze scande en met een klik schoot de fiets van slot.

Ze fietste naar de *Qinghe*, de ‘Heldere Rivier’. Bij een stalletje zette ze haar fiets neer, kocht een witte Magnum en begon de boulevard af te slenteren die de weg van het water scheidde. Bij een kleine pagode leunde ze over het hek. Ze genoot van de koelte van de schaduw en keek neer op het zwarte water. Enkele vissen dreven bewegingloos tussen klodders schuim. Ze waren zo dood als haar vader.

Ze had weinig herinneringen aan hem. Hooguit wat flarden. Ze herinnerde zich een spelletje op een tablet, waarbij je dieren moest voeren en gewassen verbouwen. Lange slanke vingers van de grote hand van haar vader hielden haar wijsvingertje vast, en hielpen met tappen. Al gauw kon ze het zelf. Het graan sprong vrolijk op uit de grond, stuiterde een paar keer, en verdween tenslotte ergens aan de zijkant van het scherm. Ze had dat spel tot in den treure zitten spelen. Maar het gezicht van haar vader was ze vergeten.

Toch had ze hem nooit gemist. Zij had haar oma en haar moeder, dat was genoeg. Ze miste

haar vader niet als ze werd opgehaald uit school: de andere kinderen werden ook opgehaald door hun oma, of anders hun opa of moeder. Nooit door hun vader. Als er een activiteit op school was, kwamen wel wat vaders, maar de meeste kinderen verschenen gewoon met hun oma.

Thuis werd over vader nooit gesproken. Ze had er wel eens naar gevraagd, maar nu ze erover nadacht... Ze had nooit een zinnig antwoord gekregen. Oma zei dan iets in de trant van: 'Je vader is niet meer bij ons,' of 'Je vader was een stoute meneer, blijf jij maar lekker bij mij.' En haar moeder keek op van achter haar telefoon en zei zoiets als: 'Tsja, die is naar Amerika gegaan,' en dan ging ze weer verder met haar telefoon. Ze kon doorvragen wat ze wilde, maar meer reactie kwam er niet.

Geld had haar vader niet gestuurd. Hij was ook nooit meer langsgekomen en had nooit meer gebeld. (Ook niet op al die verjaardagen die ze sindsdien had gevierd. Haar moeder had tenminste nog elk jaar voor een taart gezorgd. Nooit haar favoriete taart - met aardbeien - maar toch.)

Feitelijk was haar vader sinds zijn vertrek al 'dood'. Weg of dood, wat maakte het voor verschil? Pleite was pleite.

Ze haalde het sleuteltje uit haar broekzak en

legde op haar handpalm.

‘Beetje laat, vadertje,’ zei ze tegen het ding. Het was het eerste tastbare teken van leven van haar vader, ook al was het dan posthuum. Waarom was haar vader niet eerder met iets op de proppen gekomen? Dan had ze misschien nog wat aan hem gehad.

Ze keek naar de zon, die steeds lager zakte en weldra achter de flatgebouwen aan de overkant zou verdwijnen. Ze had al een paar uur studietijd verkwanseld. Zonder meneer Fan en zonder het sleuteltje, was ze nu vol op stoom geweest en was die wiskundige formule gesneden koek voor haar.

Van op haar geopende handpalm keek het sleuteltje haar onschuldig en uitdagend aan. Het was verbazend hoe zo’n klein sleuteltje haar zo veel studietijd kon kosten.

Het nietige, kwetsbare sleuteltje was dan ook het enige dat haar en haar vader met elkaar verbond. Wilde ze deze verbinding wel? De erfenis bestond duidelijk niet uit geld. Haar vader had blijkbaar iets anders in gedachten.

Ze vroeg zich af hoeveel examenpunten haar vader haar tot nu toe had gekost, terwijl ze het sleuteltje nog maar een halve dag in haar bezit had. Hoeveel punten zou het sleuteltje haar nog gaan kosten? Het examen was over ruim een

week.

‘Verdomme.’

Ze pakte het sleuteltje tussen twee vingers en liet het over het hekje bungelen, recht boven het water. Haar twee vlechten hingen erlangs als cipers die een gevangene naar zijn executie brachten. Als ze wilde, kon ze het sleuteltje zo tussen de dooie vissen in de *Qinghe*-rivier flikkeren. Zonder genade.

‘Had je maar niet weg moeten gaan. Nu is het te laat. Eigen schuld, dikke bult.’

Ja, het was voor iedereen makkelijker als er geen erfenis was. Veel geld zou ze niet mislopen, vast niets vergeleken bij wat Xiao Zhu haar zou geven. Ze zou zich kunnen concentreren op haar examen. En ze zou niets hoeven uitleggen aan haar moeder of haar vriend.

Het sleuteltje bungelde nog steeds tussen haar wijsvinger en duim boven het smerige water, als een eenzaam herfstblad aan een verder kale boom, wachtend tot Luna haar greep zou verslappen. De dode vissen in het water sperden hun bekjes open.

‘Bij drie laat ik je los. Een... twee...’

Een Besluit

‘Luna!’

Vlug moffelde ze het sleuteltje in haar zak en draaide zich om. Xiao Zhu kwam haastig op haar toegelopen. Half op de boulevard stond zijn auto. Ze zag de richtingaanwijzers knipperen.

‘Luna, wat doe je hier? Waarom neger je mij? Je zwaait liever naar de vissen dan naar mij!’ Xiao Zhu keek gekwetst. Ze moest altijd lachen als hij zo keek. Net een hondje dat zijn brokje niet krijgt.

‘Maakt niet uit,’ zei hij. ‘Hoe kan ik boos zijn op iemand met zulke schattige kuiltjes als jij?’

‘Wat doe jij dan hier?’

‘We gaan barbecuen. We zitten daarginds, twee bruggen verderop, aan de overkant op het afgesloten weggetje.’ Xiao Zhu knikte met zijn hoofd in oostelijke richting. ‘Jij bent daar weleens geweest. Ga mee. Je staat hier toch maar te niksen.’

Gelukkig, hij had niets van het sleuteltje gezien. ‘Barbecuen is illegaal. Straks komt de politie.’

‘Politie? Tegen mijn vader kan die niet op.’

Ze lachte, hoewel hij het serieus meende en

waarschijnlijk nog gelijk had ook.

‘Ik kan niet. Ik moet weer terug naar mijn boeken.’

Op de weg werd getoeterd.

‘Ik breng je thuis.’

Samen liepen ze vlug naar de auto. Achter Xiao Zhu’s maagdelijk witte, elektrische tweezitter van een Chinees merk stond een grote Jeep, vuurrood met gele sterren. Hij was net te breed om langs Xiao Zhu’s auto te kunnen. De bestuurder stond rechtop in zijn halfopen portier, wild zwaaiend met zijn armen en luid scheldend over moeders.

Zich in woord en gebaar vriendelijk verontschuldigend, stapte Xiao Zhu in zijn auto. Luna stapte in aan de andere kant. Xiao Zhu begon te rijden en hield zich voor deze ene keer aan de maximum snelheid. De Jeep achter hen toeterde woest.

‘Stroomzuiger. Binnenkort zijn wagens met zulke wattages definitief verboden, dan nemen ze ze allemaal in beslag.’ Hij kon het weten, want zijn vader had aandelen in diverse automerken op de beurs.

‘Xiao Zhu?’

‘Ja?’

‘Heb jij je weleens afgevraagd hoe je leven zou zijn, als je vader er niet was geweest?’

‘Wat een rare vraag. Hoezo?’

Ze sloeg haar ogen neer en hoopte dat hij niet zag dat ze rood werd.

‘Gewoon. Ik vroeg het me af. Dan zou je bijvoorbeeld niet ongestraft kunnen barbecuen.’

Hij lachte, net iets te luid.

‘Je hebt gelijk. Zonder mijn vader zou ik inderdaad veel slechter af zijn. Vaders zijn belangrijk.’

Vanuit een ooghoek zag ze zijn zelfvoldane glimlach.

Even later stopte de witte sportwagen bij de hoofdepoort van haar woongemeenschap. Werktuiglijk gaf ze hem een kus op zijn mond. Hij pakte een van haar vlechtjes en keek ernaar alsof het een gegrilde spies was.

‘Wat is het toch jammer dat jij zo traditioneel bent.’ Hij zei het met een glimlach, maar zijn ogen waren net zo vochtig als in haar moeders series over liefdes en relaties.

Pesterig trok ze twee keer haar wenkbrauwen op. Ze trok haar vlecht uit zijn handen. Hij moest geduld hebben. Oma en haar moeder hadden haar vaak genoeg gewaarschuwd.

Dus vaders waren belangrijk. Als dat zo was, dan kon ze best wel even gaan kijken wat dat vermaledijde sleuteltje precies zou ontsluiten.

En waarom ook niet? Ze zou alleen maar

Luna Uit China (Proefversie)

even gaan kijken. Haar moeder hoefde het niet eens te weten. Ze zou vanavond nog een berichtje naar meneer Fan sturen, en dan zou ze wel zien.

Zo, dat was uit de wereld. Nu kon ze eindelijk studeren.

Geld

Zodra de lessen waren afgelopen, schoot Luna als een haastige fazant de school uit. Even later zat ze samen met meneer Fan bij de bank te wachten tot hun nummertje werd afgeroepen. Het sleuteltje bleek van een kluis te zijn, maar mooi niet met geld. Ze had het kunnen weten.

Meneer Fan hield de buitendeur voor haar open: ‘Mademoiselle.’

‘Goh, spannend was dat. Nu heb ik een tasje.’

‘Kijk niet zo sip. Wat zou je ervan zeggen als we samen de buit eens rustig bekeken? Heb je tijd?’

‘Als het maar geen theehuis is.’

‘Heb je honger?’

‘Als een tijger.’

‘Deze kant op.’ Hij maakte een lichte buiging en spreidde zijn arm. Galant was hij wel, dat moest ze hem nageven.

Even verderop zat een Big Pizza.

‘Perfect,’ zei ze.

De bruine houten balie was leeg, op een ronde zilverkleurige bel na. Meneer Fan pletste een paar keer met de vlakke hand op de bel.

Vanuit de halfduistere zaak kwam een bediende op een holletje aangerend.

‘Twee personen graag.’

De bediende keek met een schuin oog op de klok die boven de deur hing. ‘We gaan pas over tien minuten open.’

Ze ging op de bruine verlopen wachtbank zitten. Ze schoof een beetje op, dan kon meneer Fan ernaast.

Maar die zei: ‘Misschien kunt u alvast wat frietjes in het vet gooien, want de jongedame vergaat van de honger.’

Tuurlijk. Alsof ze daar intrappen.

‘Maar natuurlijk.’

Ze floot tussen haar tanden. En dat zonder Partij-badge. Die Fan weet verdorie hoe hij indruk moet maken.

De bediende toverde twee dienbladen en twee setjes bestek tevoorschijn. ‘Alstublieft.’

Ze koos een tafeltje helemaal achterin de zaak. Een kleine ronde lamp boven de tafel floepte aan en wierp een kring schamel witgeel licht op het tafelblad. Ze legde het papieren tasje van de bank voor zich neer.

‘Zullen we maar?’ zei Fan.

Ze haalde diep adem. Daar ging-ie dan.

Er kwamen drie enveloppen uit de tas. Ze

spreidde ze uit op tafel. Nu pas zag ze dat de enveloppen gemerkt waren. Er stonden nummers op.

Envelop nummer 1 was groot, dik en wit en was duidelijk eerder gebruikt. Ze kneep erin. Zo te voelen zaten er twee dingen in, iets hards en iets zachts. De envelop was zorgvuldig dichtgeplakt met plakband.

Nummer 2 was klein en dun, glanzend geel en netjes verzegeld. Ze wapperde ermee. Dat zou weleens een creditcard of bankkaart kunnen zijn - of misschien een rode envelop!

De derde was ook verzegeld, maar veel groter dan nummer 2. En zwaarder: er zat zo te voelen een aardig stapeltje papier in.

‘Kun je tellen?’

‘Duh.’ Ze rolde met haar ogen. Verdomme. Het liefst zou ze meteen envelop 2 open scheuren, maar nu moest ze wel met nummer 1 beginnen.

Meneer Fan legde envelop 2 op envelop 3 en schoof ze samen opzij. Nummer 1 schoof hij naar haar toe. ‘Of wilde je weer hete envelopje spelen, zoals laatst?’ Hij lachte kort en luid.

‘Heel grappig.’ Ze greep de envelop en begon aan het plakband te frunniken. Dat viel nog niet mee. Was ze maar geen nagelbijter.

Meneer Fan sloeg zijn armen over elkaar en

bekeek het tafereel. Een sliert plakband bleef hardnekkig aan haar vingers kleven. Ze voelde zich rood worden, maar ze zette stug door. Stukje bij beetje pulkte ze de envelop open, net zo lang tot de opening groot genoeg was om er iets uit te kunnen halen.

Eerst kwam een stuk peuterspeelgoed: een plastic vliegtuigje. Gebruikt, er was een wiel af. Daarna volgde een kinderknuffel die zo afgrijselijk lelijk was, dat ze hem amper durfde aan te raken. Het oranje met bruine breisel had een buidel waardoor het vaag iets weg had van een kangoeroe, maar verder leek het nergens op. Ze had nog nooit zo'n lelijke knuffel gezien.

Onderin de envelop zat nog iets. Ze hield de envelop ondersteboven en schudde flink. Een sleuteltje kletterde op tafel. Meteen daarna gleed een stijf, donkerrood boekje elegant de envelop uit, als een kleine prins van een glijbaan.

Ze pakte het rode boekje op. Het was een paspoort. Erop stond: Koninkrijk Der Nederlanden.

‘Maak eens open?’

Ze opende de stugge kaft. Twee guitige kleuteroogjes in een gezichtje met kuiltjes in de wangetjes keken terug. Ze slikte. Het mixbloedmeisje op de foto was hooguit een jaar of vijf. Ze streek met een vingertop over de foto,

alsof ze wilde voelen dat ze het echt zelf was. Het voelde alsof ze een bericht had gekregen uit een andere dimensie - ze was het zelf, maar toch ook weer niet.

‘Ben ik dit?’ Een traan prikte achter elk van haar ogen.

‘Daar staat jouw naam.’

Het opkomende snot in haar neus negerend, checkte ze de datum en plaats: uitgegeven door de Ambassadeur te Peking, op 17 juli 2019. Precies op haar vijfde verjaardag.

‘Het klopt niet. Ik ben Chinees.’

‘Dat heb ik ook heel lang gedacht.’ Ze beseftte dat hij het over zichzelf had.

‘Niet dan?’

‘Ik heb er een half leven over gedaan om erachter te komen wat ik ben. En ik weet het nog steeds niet. Niet precies, bedoel ik. Of ik nu meer Kantonees ben of meer Nederlands, ik zou het niet weten. De vraag is echter, of dat belangrijk is.’

‘Ik heb een Nederlands paspoort.’

‘Zo veel is zeker. Dat paspoort is overigens wel verlopen, maar daar valt wat aan te doen.’

Ze greep het vliegtuigje. Ondanks het kapotte wiel kon het nog rijden. Zonder nadenken drukte ze het vliegtuigje op tafel, reed het naar achter en liet het los. Het schoot recht

vooruit en landde in de buik van meneer Fan.

Hij hield het in de lucht en zei: ‘Met een vliegtuig en een paspoort kun je de hele wereld over.’

‘Maar geen enkel land is beter dan China, dus waarom zouden we?’

Ze pakte het sleuteltje. ‘En wat is dit?’

‘Een sleutel.’

‘Dat zie ik ook wel. Maar waarvan, deze keer?’

Ze keek nog eens goed. Er hing een label aan, maar het logo erop kende ze niet. Het leek op een sleutel, plus de letters DNK.

‘Waar DNK voor staat weet ik niet direct, maar ik heb het sterke vermoeden dat het iets Nederlands is. Gezien het paspoort en het vliegtuigje.’

Ze deed het paspoort, het sleuteltje, het vliegtuigje en het gedrocht terug in de envelop en zei: ‘Nu nummer twee.’

Meneer Fan reikte haar het kleine envelopje aan.

‘Pardon meneer.’ De bediende. ‘De frietjes zijn klaar, en er zijn ook al pizza’s en enkele andere gerechten. De rest van het buffet volgt zo ook. De hongerige jongedame kan terecht.’

Ja dag. Er is maar een ding belangrijker dan pizza’s en frietjes en dat is het verkrijgen van een

kaart waar geld op staat.

Ze greep de kleine envelop en schudde hem heen en weer. Dat moest echt een bankkaart zijn. Kon niet anders. Hoeveel zou erop staan?

Met trillende handen verbrak ze het zegel. Met een wilde ruk reet ze de envelop open en zat prompt met twee losse stukken.

‘Shit!’

Klungelig viste ze het kaartje uit de envelop, en ook twee stukken van een geel, vierkant post-it-briefje.

‘Nog steeds rechtsgeldig. Niet druk om maken.’

Ze bekeek het kaartje. Het was van plastic en het was een bankkaart. Ze herkende het logo van de Bank of China.

Ze kon een brede glimlach niet onderdrukken. Ze zwaaide met de bankkaart in de lucht. Ze was rijk!

‘Zorg maar dat je de code niet kwijtraakt. Die staat op het gescheurde briefje, vermoed ik.’

Ze kon wel dansen van plezier.

‘Ik ga eten snaaien. Let u even op de spullen?’

Ze stak de bankkaart bij zich - die nam niemand haar meer af - en huppelde door het lege restaurant naar het buffet. Ha! Tijd voor een feestmaal. Ze laadde haar bord vol frietjes en

kwakte er een hele schaal ketchup op. En ze mocht er wel een biertje bij van zichzelf. En een lading garnalen. Ze had wat te vieren en haar moeder was er toch niet.

Ze zette de fles bier op tafel, greep in de frieten, propte ze in haar mond en ging zitten.

‘Nwu mwg u.’

Hoofdschuddend stond meneer Fan op. Even later was hij terug met een schaal pap.

Ach gut.

‘Dit is tenminste gezond.’ Hij lachte er niet eens bij.

Ze vond het prima. Ze schrokte en smakte, nam een flinke slok bier en boerde. Heerlijk was het, en iedereen mocht het weten.

Meneer Fan nipte aan een lepel pap, slikte en zei: ‘Er is nog een envelop, Luna.’

‘Laat me nu even genieten. Ik maak hem zo open.’

Ze at en smakte en als meneer Fan zo nodig moest toekijken, dan was dat zijn zaak. ‘Wilt u echt niets anders? Er is hier zo veel lekkers.’

‘Als je het niet heel erg vindt, blijf ik lekker bij mijn *zhou*.’

‘Zelf weten.’

‘Dat zei je moeder ook altijd.’

Ze likte haar vingers af en pelde nog een garnaal en doopte die in de ketchup.

‘Hoe is het met haar?’

‘Goed.’ De ketchup droop van haar kin.

‘Gaat het beter met haar? Ze had het vroeger... niet makkelijk met zichzelf.’

‘Wat weet u daarvan?’ Haar kaken stopten met kauwen. Gemalen frietjes hingen hulpeloos tussen haar tanden.

‘Neemt ze nog medicijnen?’

‘Zeg, wat bedoelt u?’ Ze slikte haar frietjes door. Waar bemoeide hij zich mee?

‘Toen jij heel klein was, zat je moeder niet lekker in haar vel. Dat weet ik nog. Je vader vertelde er vaak over als ik hem sprak’.

‘Met mijn moeder is niets mis. Behalve dat ze zich altijd verstoep achter haar telefoon dan.’

‘Ik ben blij dat te horen... Heeft ze het acteren ook weer opgepakt?’

‘Bent u geïnteresseerd in mijn moeder ofzo? Ik zal je d'r WeChat geven.’

‘Laat maar. Zullen we de laatste envelop open maken?’ Hij hield envelop nummer drie in de lucht. Ze veegde haar handen af aan haar broek en greep de envelop.

Ze haalde de papieren eruit. Meneer Fan stapelde de borden op om ruimte te maken. Met een servetje veegde hij de tafel schoon. Luna legde de stapel papieren neer.

Bovenop lag een gekraste kindertekening. Er

stond bij: ‘Luna, 8 november 2015.’

‘Acht november was je vaders verjaardag.’

Onder de kindertekening lag een grote foto, uitgeprint. Een selfie. Erop stonden een klein meisje met krulhaartjes en kuiltjes in haar wangen dat uitzinnig was van blijdschap, en een blanke man met een bril, blond haar met inhammen en een trotse, uitbundige glimlach. Hij had ook aardig wat rimpels. Het kleine meisje had een banaan, de blanke man een kartonnen Starbucks-beker.

‘Dat ben ik. Wat kijk ik blij.’

Onder de selfie lagen meer foto’s. Ze bekeek ze vluchtig. Op alle foto’s stond zijzelf: als pasgeboren baby op haar vaders arm, als pieplein kind in een eetstoel dat voor het eerst in een aardbei knijpt, als eenjarige die zich vasthoudt aan de tafelrand, als peuter met een duplo-maanwagen in de weer, als kindergarten-kind in een snoezig *qipao*’tje, als vierjarige achter een taart met vier kaarsjes, en als vijfjarige kleuter die voor het eerst haar schoenveters strikt, met de tong uit het mondje en de haartjes los. Toen deed ze dat nog, ook al vond oma dat vreselijk.

‘Leuk. En wat is dit?’ Ze hield het laatste velletje omhoog. Het was aan een kant wit, op de andere kant stonden letters.

‘Dat ziet eruit als een brief.’

‘Zal ik hem lezen?’

‘Daar zijn brieven meestal voor bedoeld. Weet je wat? Ik ga eens rustig naar het toilet, lees jij op je gemak die brief.’

Meneer Fan stond op en Luna begon te lezen. De brief was in het Engels.

Peking, 17 juli 2024.

Lieve Luna, mijn dochter,

Als je dit leest, heb je besloten om dit eerste deel op te halen van datgene wat ik je wil geven. Je hebt, als het goed is, drie enveloppen gevonden. Alles daarin is voor jou. Veel is het niet: het is dan ook slechts een begin.

De voorwerpen lijken je misschien levenloze dingen, nietszeggende cadeautjes van een vader die jou niet kent. Maar... elk voorwerp heeft een geschiedenis - een die jou en mij verbindt. Ze hebben ook elk een betekenis: ik heb ze niet willekeurig in de kluis achtergelaten, maar heb ze elk met een speciale reden bijgevoegd.

Toen ik de voorwerpen in de kluis achterliet, had ik niet het flauwste idee hoe lang ze daar zouden moeten blijven wachten alvorens door jou te worden bevrijd. Het spijt mij als de

kangoeroeknuffel - Skippy heet ze - in de loop der tijd wat muf is gaan ruiken. Toen ik haar achterliet, rook ze naar mij.

Luna, mijn dochter, je staat aan het begin van een geweldig avontuur - als je dat wilt, tenminste. Niet iedereen zit te wachten op een 'life changing event'. Er zijn ook mensen die liever in hun eigen vertrouwde bubbel blijven. Dat is tenslotte het gemakkelijkst. Zij weten niet wat zij missen, en - zoals een oud Nederlands gezegde luidt - wat niet weet, niet deert. Wat vind jij, Luna? Wil jij weten hoe jouw leven ook kan zijn? Waar je vandaan komt? Ben jij vrij als een vogel? Of blijf je liever een kikker in de put?

Wat je ook beslist, een ding is van het allergrootste belang. Je hebt in een envelop een bankkaart gevonden. Op die bankrekening staat een som geld. Het is geen fortuin, maar het is voldoende voor het begin van het grote avontuur. Zeg onder geen beding iets tegen je moeder en zeker niet tegen je oma! Deze bankrekening en al het geld daarop zijn uitsluitend voor jou en niemand anders. Zodra je moeder of je oma het geringste vermoeden hebben dat dit geld bestaat, ben je het kwijt. Ze zullen het zeker voor je 'bewaren' of 'investeren' in het een of ander en ze zullen net zo lang aan je hoofd zeuren tot je instemt. Zeg dus niets! Dit geld is van mij voor

jou - alle anderen moeten daar van afblijven, zelfs je moeder en zeker je oma.

Behalve de bankkaart heb je ook een paspoort en een vliegtuigje gevonden. Je kunt vast raden wat dit betekent.

Lieve Luna, misschien werpt mijn brief meer vragen op dan dat ze beantwoordt. Als dat zo is, dan is mijn bedoeling geslaagd. De gebeurtenissen sinds jij er bent, laten zich niet vangen en verklaren in een eenvoudig epistel. En er is nog zo veel dat ik je nooit heb kunnen vertellen, of laten zien. Voor dit alles is veel meer nodig dan een enkele brief - als je ervoor openstaat, tenminste.

Je kent inmiddels de heer Fan. Hij zal tot je beschikking staan wanneer je hem nodig hebt, zolang je hem nodig hebt. Je kunt mijnheer Fan volledig vertrouwen, bij afwezigheid van mijzelf treedt hij op als mijn 'zaakwaarnemer'. Maak je geen zorgen over geld: je hoeft hem niet te betalen, aangezien vriendendiensten onbetaalbaar zijn en mijnheer Fan bovendien al voldoende voorzien is.

Mijn dochter, de eerste vraag die mijnheer Fan je zal stellen is, of je je realiseert wat het vliegtuigje en het paspoort betekenen. Want daarmee begint het avontuur. Ik hoop vurig dat je het avontuur wilt aangaan, maar alleen als je

hier zelf achter staat. De keuze is aan jou. Denk goed na, en neem een besluit. Onthoud goed: alleen jij kunt dit besluit nemen en niemand anders. Niet je moeder, niet je oma, ook niet ik of mijnheer Fan: enkel jijzelf. Als je het avontuur aangaat, staat je veel te wachten (en heb ik niet voor niets geleefd).

Wat ga je doen, Luna?

Heel veel liefs,

Papa.

‘Dit lust jij vast wel.’

Ze had mijnheer Fan niet eens terug zien komen. Hij zette twee ijsjes op tafel en nam weer tegenover haar plaats.

‘Die gaan er wel in ja.’ Ze trok de eerste meteen naar zich toe. ‘Hm, aardbeien.’

‘Zijn aardbeien nog steeds je lievelingsfruit?’

Ze slikte de klont ijs door. Bedachtzaam trok ze het lepeltje tussen haar tanden vandaan. ‘Ten eerste, hoe weet u dat? En ten tweede, moest u niet iets anders als eerste vragen?’

Mijnheer Fan glimlachte vaagjes en schudde zijn hoofd. Hij verzette zich in zijn stoel, waarbij hij met een elleboog op de ene leuning steunde

en met zijn hand op de andere. Ze dacht onwillekeurig aan een tijger die om zijn net toegeworpen homp vlees sloop.

Meneer Fan keek een kort moment omlaag naar de brief op tafel. Toen richtte hij zijn hoofd weer op, duwde met een wijsvinger zijn bril terug omhoog op zijn neus, en zei: ‘Ik krijg nog heel wat te stellen met jou.’

Ze haatte de glimlach om zijn mondhoeken.

‘Maar goed. Hier komt de vraag over het vliegtuigje en het paspoort. Realiseer jij je wat ze betekenen?’

Ze beseftte dat ze het wist. Natuurlijk wist ze dat. Maar ze kon toch niet zomaar in een vliegtuig stappen naar een vreemd, ver land? En waarom zou ze? Het leven was hier goed.

‘Mijn vader wil dat ik naar Nederland ga.’ Ze sloeg haar armen over elkaar, rolde met haar ogen en keek nors opzij.

‘Bingo.’ Weer zo’n lachje erbij. Ze meende er een zekere spanning in waar te nemen.

‘Want ik moet een avontuur. Weet mijn vader wat een *gaokao* is? De enige plek waar ik op avontuur moet, is in mijn schoolboeken.’

Meneer Fan knikte begripend.

Ze stak haar lepel weer in haar ijs. ‘Wat kost het begin van het avontuur wel niet?’

‘Als je nadenkt, dan weet je het ongeveer.’

Wat is het begin van dit avontuur?’

‘Dat ik naar Nederland ga.’ Ze stak haar pink tussen haar tanden en beet op haar nagel. ‘En als ik dat niet doe, mag ik dan toch het geld hebben?’ Ze greep naar de bankkaart in haar kontzak. Hij zat er nog.

‘Je vader schreef dat al het geld op die bankkaart enkel en alleen voor jou is, ja.’

‘Maar dat is misschien wel tienduizend yuan.’

Meneer Fan lachte minzaam. ‘Wat zou jij doen met tienduizend yuan?’

Ze zoog op een lepel ijs. Ze had nooit echt geld gehad. Als ze wat nodig had, dan vroeg ze het aan haar moeder. En later zou Xiao Zhu ervoor zorgen. Tienduizend yuan...

‘Dat dacht ik al.’ Meneer Fan boog zich naar voren. ‘Je vader heeft iets dieper nagedacht. Op die bankkaart die je daar hebt, staat genoeg geld om naar Nederland te reizen en daar een bepaalde periode te zijn. Dat is op zijn minst een gratis vakantie. Of je die aanneemt of niet, dat moet jij weten. Maar vergeet niet, dat je ook nog een Nederlands sleuteltje hebt. Als je in China blijft, kom je daar niet ver mee.’

O ja - het sleuteltje. Dat was er ook nog. Woog dat op tegen tienduizend yuan?

‘Kan ik nog meer geld krijgen door dit

sleuteltje?’

Fan zuchtte en schudde misprijzend zijn hoofd. ‘Misschien ben je toch een echte Chinees.’

‘Ik weet dat u het weet, meneer Fan. Krijg ik geld door dit sleuteltje, ja of nee?’

‘Als peuter wist je al precies wat je wel en niet wilde.’

Haar ogen knepen zich tot spleetjes.

‘Als ik het wist, zou ik het niet zeggen. Maar ik weet het echt niet. Ik weet alleen dat je vader een fantastisch avontuur voor je in petto heeft.’

‘Van een avontuur kan ik geen auto kopen. En geen huis, en geen beleggingen doen. En ik krijg er ook geen iPhone 20 door.’

Meneer Fan stak zijn hand in zijn zak, rommelde wat, en haalde een klein, aftands mobieltje uit zijn zak. Hij hield het omhoog. Het ding zat vol krassen en in het scherm zat een barst.

‘Je weet wat men zegt. Wie een oud paard heeft dat hard loopt, heeft voordeel. Wie een jong paard heeft met ziekten, heeft nadeel,’ zei meneer Fan.

Ze herkende de slogan van internet. Het was een manier van de Partij om te zeggen dat oude gebruiken en gedachten goed pasten in de moderne tijd - innovatie met Chinese

karacteristieken.

‘Dat lijkt wel een iPhone... zes?’ Het precieze nummer wist ze niet, maar dat dit ding oer-oud was, stond vast.

‘Vier. Dit ding is net zo oud als jij.’

‘Dat ding hoort in een museum.’

Met een klap smeed meneer Fan zijn doorleefde telefoon vlakbij haar op de bruine tafel. ‘Dit museumstuk concurreert moeiteloos met de iPhone20. Nieuw is leuk, maar niet per se beter.’

‘Pf.’

‘Zie je die barst? Heeft de kat gedaan. Ik had mijn telefoon naast de vissenkom gelegd. Het beste beest was er bovenop gaan zitten in een poging om een van mijn goudvissen in zijn eenvoudig maar vreedzaam bestaan te bedreigen. Toen ik haar wegjoeg, trapte ze met haar pootje die telefoon op de grond.’

Ze trok haar wenkbrauwen op en hield haar hoofd scheef. Ja, en?

‘Snap je het niet? In tegenstelling tot zo’n hypermodern toestel, zit een oud ding als deze telefoon vol leven en herinneringen. Net als die Skippy. En oude dingen zijn vaak taai. Onverwoestbaar.’

Meneer Fan knikte naar zijn telefoon, voor haar op tafel. Ze had zin om erop te spugen.

‘Als jij per se geld wil verspillen aan jonge paarden, ga gerust je gang. Maar dan zul je nooit weten wat dat ouwe sleuteltje te bieden heeft.’

Ze zweeg, fronste en stak haar lepeltje diep in het tweede ijsje. Ze nam een flink hap en duwde het bekertje van zich af.

‘Ik ga. In elk geval bedankt om met mij naar de notaris te gaan, en bedankt voor dit heerlijke maal. Ik heb genoten. Mag ik het bonnetje?’

Fan gaf haar het bonnetje. ‘Vergeet je spullen niet.’

Ze voelde of haar bankkaart nog in haar kontzak zat, stak de stukjes post-it bij het vliegtuigje en het breisel, propte de rest in haar tas en liep naar de counter. Ze liet een bonnetje maken op naam van haar moeder en liep naar de deur. Met een hand op de deurknop keek ze om. Meneer Fan zat haar hoofdschuddend na te kijken.

Hij schudde maar. Zij had nu een kaart met geld waarmee ze zichzelf iets heel moois kon geven voor haar examen.

Mama

Lusteloos staarde Luna uit het open raam van haar kamer. Daar kwam de smetteloos witte BMW van de dikke buurman aangereden. Vorig jaar had hij nog een Mercedes. De buurman stopte en schakelde in zijn achteruit. Traag en perfect als de ondergaande zon draaide de wagen de privé-parkeerplek in. De man stapte uit en veegde met een witte zakdoek het zweet van zijn vlezige voorhoofd. Na drie stappen weg van de wagen knipperde de BMW gedwee met zijn richtingaanwijzers: automatische vergrendeling.

Hij zou het flatportaal inlopen en met zijn dikke, welvarende vinger op het liftknopje duwen. Bij het instappen zou de lift licht veren, alsof hij schrok het gewicht. Hij zou op de zes drukken en naar boven zweven als een geest. Tenslotte zou hij aankomen bij zijn deur, rammelen met zijn sleutelbos en naar binnen gaan. Hij zou op de bank ploffen en zijn ultra high definition smart-TV aanzetten - als die niet al aan stond. Zijn vrouw of moeder zou hem zijn overvloedig avondmaal brengen.

Ze wist het precies. Het was allemaal zo voorspelbaar. Toch moest ze het elke keer weer even zien.

Ze liep naar de voordeur. Pulkend aan een nagelriem keek ze door het spionnetje.

En jawel. Het licht in het portaal tje floepte aan. Daar verscheen de buurman. En daar klonk de sleutelbos.

Het drong tot haar door dat ze van heel veel mensen precies wist hoe hun leven eruit zag - ook dat van haarzelf.

Ze was nu bijna achttien. Na de *gaokao* zou ze naar een universiteit gaan - misschien niet de Universiteit van Peking, maar wel naar een vrij goede, de Universiteit van Liaoning of Sichuan ofzo. In vier jaar zou ze afstuderen en dan terugkomen. Ze zou trouwen met Xiao Zhu en in zijn koopvilla gaan wonen. Ze zou een auto krijgen van hem, op zijn minst een goede middenklasser van een gerenommeerd Chinees merk (zelf zou hij de duurste en snelste auto van binnenlands fabrikaat rijden die hij maar kon vinden). Met die auto zou ze naar haar werk rijden, een goedbetaalde kantoorbaan ergens in de metropool. Na een tijd zouden ze een of twee kinderen krijgen, die zijn moeder dan zou opvoeden. Ze zou enkele decennia hard werken en carrière maken, terwijl de kinderen naar een goede school zouden gaan met veel extracurriculaire lesprogramma's. Tenslotte zou ze met pensioen gaan, en zouden de kinderen

trouwen en kinderen krijgen die zij dan zou opvoeden. En dan: *game over*.

‘Eten is klaar.’ Haar moeder plempte twee borden met eten op tafel. ‘Rijst zit in de pan.’

Ze haalde een kommetje en eetstokjes uit de keuken, boog zich over de snelkookpan die op de grond stond en schepte met haar stokjes rijst in haar kom. Haar moeder drapeerde zich met haar telefoon op de bank. ‘Ik hoef niks, eet jij maar.’

‘Mam... zijn wij kikkers in de put?’

‘Ja... ja ja.’

‘Luister je wel?’

‘Ja, jawel.’

‘Wat vind jij dan?’

‘Ha! Dus toch! Luna, wist je dat meester Long nu ook een kungfu-school heeft geopend in San Francisco? Misschien kun je daar les nemen voor je volgende graad.’

Ze zuchtte en nam een hap van haar gebakken eieren met tomaat.

‘Hier, kijk!’ Triomfantelijk hield haar moeder haar telefoon omhoog. Van op het scherm keek een man met lang grijs haar en een verder kaal hoofd, met een vriendelijke maar standvastige blik de kamer in.

‘Een-en-tachtig is hij nu, maar hij ziet er nog uit als dertig. Vind je niet, Luna? Kijk dan.’

‘Dat is allemaal gefotoshopt, mam.’

‘Als hij weer in Peking is, zullen we hem uitnodigen. Dan zul je het zelf zien.’

‘Die meester Long van jou is al tien jaar niet meer in Peking geweest.’

‘Ik ga hem meteen een bericht sturen.’

Haar moeder begon driftig op haar telefoon te tappen. Luna stond op, pakte haar tas en viste Skippy eruit. Ze liep naar de bank en stak hem tussen de telefoon en haar moeders gezicht.

‘Wacht even.’ Ze duwde Skippy opzij.

Zucht. Dit kende ze van haar moeder. Die had alleen tijd als het haar uitkwam.

Maar deze keer zou ze haar krijgen.

Ze wachtte tot haar moeder haar bericht had afgetypt en terug schakelde naar internet. Zo, nu kon ze toeslaan.

Ze hield Skippy opnieuw voor haar moeders gezicht.

‘Ken je deze nog, mam?’

Haar moeder pakte Skippy aan met haar linkerhand. Haar rechterhand met de telefoon bleef ergens in de lucht zweven. Ze zag haar moeders ogen groter worden. Die ging rechtop zitten en forceerde een stalen glimlach.

‘Waar heb je die gevonden? Lag die nog in je kast ofzo?’

Luna viste de selfie van haar en haar vader bij de Starbucks uit haar tas. Haar moeder legde

de telefoon naast zich op de bank en pakte de foto aan. Haar mond viel open. Er ontsnapte een vreemd, piepend geluid uit. Ziezo, nu had ze de aandacht.

‘Dat ben ik hè. En die man is mijn vader. Je weet wel, die man met wie jij bent getrouwd. Waar je seks mee hebt gehad waardoor je mij kreeg.’

Haar moeder werd eerst rood en toen paars. Goed zo. En nu de genadeklap.

Ze haalde het vliegtuigje en het verlopen paspoort uit haar tas.

‘Hij heeft me vlak voor zijn dood ingeschreven op de beste universiteit van Nederland en ik vertrek morgen.’

Haar moeder smeed Skippy en de foto van zich af, greep de staande lamp die naast de bank stond, hees zich eraan overeind en strompelde met één hand voor haar mond naar de badkamer. Onderweg hield ze zich vast aan alles wat ze tegenkwam. De gammele boekenkast, afgeladen vol met boeken over zelfverbetering, zwaaide vervaarlijk heen en weer.

Luna ging op de bank zitten, zwaaide het ene been comfortabel over het andere en nam de gedrochtelijke kangoeroe Skippy op schoot. Ze genoot van de kotsgeluiden uit de badkamer en bekeek de selfie nog eens. Haar vader had best

veel rimpels. Hij dronk vast veel te veel koffie. Daar kreeg je rimpels van, had oma altijd gezegd.

Na een kwartier kwam haar moeder de kamer in, zo bleek als het gebroken wit van de muur. ‘Ik heb gekotst.’

Joh, je meent het.

Ze ging aan tafel zitten en schrokte de rest van de gebakken ei met tomaat en Luna’s rijst naar binnen. Olie droop van haar kin.

‘Ga je tas maar pakken,’ zei ze met volle mond.

‘Dat laatste zei ik maar om je te plagen, mam.’

‘Ik ben wel depressief hoor. Schaam je om zoiets te zeggen tegen depressieve mensen.’

Zodra de gebakken ei met tomaat op was, stortte haar moeder zich op de aardappels met wortel en kool. Langzaam verscheen weer wat kleur op haar gezicht.

‘Mam... heb je nu eindelijk die afspraak met die psycholoog gemaakt? Die ene die de buurman had aangeraden, die goeie.’

‘Die vader van je heeft zeker niet aan mij gedacht?’

‘Er zaten alleen dingen voor mij in de kluis.’

‘Mooi is dat. En ik dan? Was het veel? Zat er geld bij?’

Ze aarzelde een ogenblik.

Zeg onder geen beding iets tegen je moeder.

Met een zucht haalde ze de rest van de spullen uit haar tas. Haar moeder keurde de kindertekening geen blik waardig en nam de foto's van Luna en haar vader vluchtig door. Het vliegtuigje legde ze op tafel. 'Leuk. Geen geld zeker?'

'Jij hebt zelf altijd gezegd dat vader geen geld had.'

'Hij was inderdaad geen goede man. Maar al zijn geld zou hij aan mij moeten geven. Anders had hij maar moeten scheiden.'

Luna trok haar wenkbrauwen op en zuchtte.

'Ben jij wel eens in Nederland geweest, mama?'

'Hij had geld moeten sturen uit Amerika,' zei haar moeder met dichtgeknepen keel. 'Drie keer heeft hij dat netjes gedaan maar daarna opeens niet meer. Hij heeft daar vast een andere vrouw genomen. Zo gaat het altijd. Mijn moeder zei altijd dat alle mannen zo zijn. Mijn vader bijvoorbeeld. Die ging ook zo maar weg.'

Luna zweeg en speelde met Skippy's armpjes.

'... mijn vader gaf al zijn geld uit aan zijn nieuwe vriendin. En zijn nieuwe stiefdochter! En ik? Mij was hij spontaan vergeten!'

Luna stopte twee vingers in Skippy's buidel. De stem van haar moeder snerpte steeds luider.

'... toen hertrouwde mijn moeder, maar mijn stiefvader was geen haar beter. Hij zat alleen maar achter mijn moeders huis aan, want zelf kon die armoedzaaier er geen kopen.' Haar moeder was opgestaan en ijsbeerde door de kamer.

Luna liet Skippy springen en een driedubbele salto maken.

'... en nu laat mijn eigen man me ook nog stikken! Niks geeft hij mij, helemaal niks! Geen rooie cent!'

Met een plof stortte haar moeder zich naast haar op de bank, sloeg haar handen voor haar gezicht en barstte in snikken uit.

Zucht.

'Mam, ik ga studeren.' Ze stond op van de bank en zette Skippy op haar arm. Ze liep langs haar moeder en legde heel even een hand op haar hoofd.

Evengoed had ze haar hand op een steen kunnen leggen. Geen enkele reactie.

IJsjes

Die zaterdag slenterde ze met een ijsje in haar hand en Xiao Zhu aan haar zijde over het terrein van de beroemde Universiteit van Beijing, in de richting van het *Weiming Hu*, het Naamloze Meer. Het meer mocht dan letterlijk geen naam hebben, zij voelde zich uitverkoren. Niemand die er niets te zoeken had, kwam het terrein op. Behalve Luna, want zij hoorde bij Xiao Zhu.

Bij de smalle maar hoge zeshoekige *Boya* Pagode hielden ze rechts aan en namen het meer aan hun linkerhand.

Ze was extra vroeg naar haar medisch onderzoek gegaan, zodat ze ook vroeg klaar was. Dan had ze nog even tijd, voordat ze weer terug moest naar haar studeerkamer.

Dus nu wandelde ze en sabbelde aan haar Magnum terwijl Xiao Zhu mijmerde over de toekomst. Het was een kwestie van weken voor hij zou afstuderen en zijn Mastertitel zou ontvangen. Daarna zou hij kunnen afzwaaien van de universiteit en een huis kopen, ware het niet dat hij voor een PhD zou gaan.

‘Want zonder PhD tel je tegenwoordig niet echt meer mee in de grote wereld,’ zei Xiao Zhu.

‘Jij weet precies wat je wil in het leven.’

‘Jazeker.’ Hij liep rechtop met zijn borst vooruit en stapte stevig door. Ze moest bijna rennen om hem bij te houden. ‘En jij moet helpen.’

In een flits dacht Luna aan Dora, *Dora the Explorer*. Die zei dat altijd: ‘en jij moet helpen.’ De tweetalige ontdekster met de rugzak en de kaart was vroeger jarenlang haar favoriete tekenfilmster geweest. Haar bewondering voor Dora had zulke grotesque vormen aangenomen, dat het haar oma meer dan eens tot waanzin had gedreven. Steeds als ze iets moest doen, zoals zichzelf aankleden of met stokjes eten in plaats van met een lepel of met de handjes, riep ze: ‘En jij moet helpen!’

Het mooie was dat oma dan ook steeds hielp.

Het jammere was dat ze daardoor op haar bijna achttiende nog altijd moeite had met stokjes.

‘Ik moet helpen. Wat moet ik dan doen?’

‘Achter elke succesvolle man staat een sterke vrouw, Luna.’

‘En wat moet die sterke vrouw dan zoal doen?’

‘Nou, gewoon. Er zijn. En helpen met nadenken. Ik weet zeker dat wij samen heel succesvol zullen worden. Wist je dat Mao Zedong zelf hier nog heeft rondgelopen? En ook

andere leiders zoals Li Keqiang, of Baidu-baas Li Yanhong, of...’

‘Baidu-oprichter bedoel je. En wat Mao betreft: die liep niet hier, want in zijn tijd zat de universiteit van Peking nog in het centrum en was het hier nog armzalig platteland. Trouwens, vergeet niet dat ook de corrupte Bo Xilai hier student was, en de dissident Wang Dan, en...’

‘Wat wil je daarmee zeggen?’ Zijn stem klonk harder en kouder dan normaal. Als metaal.

‘Ik bedoel alleen maar, dat er nog van alles kan gebeuren.’

‘Alsof ik corrupt word, of erger nog, dissident. Wat denk jij nou?’

‘Ik moest toch meehelpen met nadenken? Nou dan.’ Haar vriend leek opeens op de vissen in het aquarium van de notaris.

‘Ik heb helemaal geen reden om corrupt te worden, of over te lopen naar een ander land. Ik heb hier in China mijn kansen. Wist je trouwens dat mijn vader uitkijkt naar een nieuwe auto voor mij? Een grotere.’ Hij grijnsde breed.

‘En als je dan later rijk en machtig bent, wat ga je dan met je geld doen?’

‘Dan koop ik een groot appartement voor ons op een toplocatie.’ Zijn grijns werd nog breder.

‘En komt dat appartement dan op mijn naam?’

‘Nee natuurlijk niet.’ Zijn grijns kromp. ‘Het wordt toch gekocht van mijn geld?’

‘En als ik nu eens ook veel geld heb?’

Hij lachte. ‘Jij? Schat, ik wil met je trouwen omdat je slim en mooi bent, niet omdat ik achter je geld aan zit. Geld heb ik zelf wel.’

‘En omdat je met me naar bed wilt.’

‘Dat ook. Maar niet om je geld hoor. Geld, dat heb jij niet nodig. Daar zorg ik voor. Prima geregeld toch?’

Ze zweeg en friemelde aan een vlecht.

‘En als ik nu per ongeluk toch veel geld zou hebben? Zou je dan boos worden?’

Hij dacht even na. ‘Nee. Want dan hebben we samen meer geld. Dat kan nooit verkeerd zijn. Maar hoezo? Heb je een investeringkje lopen?’

‘Wel iets anders.’ Zou ze het vertellen?

Hij keek haar aan en zette zijn puppy-ogen op. Ze moest lachen. Vooruit dan. Het kon, want hij had net gezegd dat hij haar geld niet zou willen.

Ze vertelde over haar vader en zijn raadselachtige erfenis. Dat ze geld had gekregen, dat bedoeld was om mogelijk nog meer geld op te halen in Nederland. ‘Maar niet tegen mijn moeder zeggen hoor.’

‘En kan dat geld niet overgemaakt worden

naar China?’

‘Ik weet nog niet eens of er geld is. Daarvoor zou ik dus juist naar Nederland moeten.’

‘Erg vaag allemaal. Er is iets, maar je weet niet wat, en om erachter te komen moet je je eigen prachtige land uit reizen naar een land dat amper te vinden is op de kaart. Waar je nog nooit geweest bent, waar je de taal niet spreekt en waar ze geen behoorlijk eten hebben. Je zult er nog omkomen.’

Ze pakte zijn hand met de hare en hield ze allebei omhoog. ‘Mijn hand is bijna net zo wit als die van mijn... van de mensen in Nederland. Ik zou daar niet opvallen.’

‘Ik ben inderdaad Chineser dan jij, maar jij bent nog steeds Chinees. Jij staat net als ik geregistreerd als Han-Chinees.’

Dat was waar. Mixbloedjes waren niet erkend als een van de 56 etnische nationaliteiten in China. Witte mensen ook niet. Dus volgde de administratie het ras van haar moeder en hoorde Luna officieel bij de Han-Chinezen.

‘En dat is maar goed ook, want dan kunnen we tenminste normaal trouwen.’

‘Vind jij het goed dat Chinezen niet meer zo makkelijk met een buitenlander kunnen trouwen als vroeger?’

‘Ja, absoluut. Ik sta daar vierkant achter. Je

ziet toch zelf ook wat voor problemen er van die gemengde huwelijken komen? Kijk maar naar je vader. Buitenlanders zijn niet te vertrouwen.'

Ze zweeg. Ze wist dat haar vriend gelijk had, maar toch stak het haar.

'Dus jij vindt dat ik niet naar Nederland moet gaan?'

'Dat heb ik niet gezegd. Als er inderdaad geld is, dan zou het idioot zijn om dat te laten liggen. Maar heeft het haast?'

Ze moest toegeven dat er geen haast bij was. Dat geld, of wat het dan ook was, lag er al een tijd en zou heus nog wel blijven liggen.

'En je moet natuurlijk eerst je *gaokao* doen.'

Ze knikte.

'Weet je wat? Als jij nu eerst gaat vlammen op dat examen, dan gaan we daarna samen naar Nederland om die erfenis van je op te halen. Ik heb wel zin in een tripje.'

Ze lachte. Ze waren nog nooit samen op vakantie gegaan en ze wist dat haar moeder het geen goed idee zou vinden, gewoon omdat oma ook zo was.

Van oma mocht ze zonder begeleiding zelfs helemaal nergens heen waar jongens waren. Die was daar altijd heel voorzichtig mee.

Wat eigenlijk best irritant was.

Wat had ze zich geschaamd toen haar oma

haar kwam halen van een zomerkamp. Ze was dertien en toen oma ten tonele verscheen, stond ze juist even te praten met een jongen. Oma had haar weggesleurd voor ze die jongen en haar andere kampvrienden en -vriendinnen normaal gedag had kunnen zeggen. Vreselijk boos was ze geweest. Maar oma nog bozer.

Als oma nog zou leven, zou ze op dit moment zeker geen relatie hebben. Ze vroeg zich af of ze van oma überhaupt ooit verliefd zou mogen worden.

Maar tegen Xiao Zhu zou ze zeker geen bezwaar hebben. Integendeel. Oma zou haar op haar twintigste aan hem hebben uitgehuwelijkt. Een zoon van een gefortuneerd man met uitstekende connecties in de familie... zo'n kans zou oma niet laten lopen.

‘Jij wil maar wat graag met mij in dezelfde hotelkamer hè? Lekker ver weg van jouw vaderlijk en mijn moederlijk gezag, zodat je lekker je macht over mij kan uitoefenen.’

Xiao Zhu wipte met zijn wenkbrauwen. ‘Als je één keer van mij hebt gesnoept, zul je nooit meer anders willen.’

Ze zette haar meest erotische blik op en likte aan haar ijsje. ‘Wrauw.’

Opeens voelde ze iets trillen. Het kwam uit haar tas: de telefoon, met een bericht van Niuniu,

die zich afvroeg of ze misschien zin had in Häagen Dasz. Ze grinnikte.

‘Is het grappig?’

‘Niuniu vraagt of ik een ijsje kom eten.’

‘Ik wilde je net vragen of je mee ging barbecuen straks. Iedereen komt.’

‘Jouw vrienden komen allemaal, bedoel je. En een paar uur later gaan ze doorrookt en bezopen naar huis. Nee dank je, dan ga ik toch liever een ijsje eten.’

Eigenlijk had ze helemaal geen tijd voor ijsjes. Studeren moest ze. Ze nam zich voor om Niuniu te vragen hoe zij het voorelkaar kreeg die superlange formule te onthouden.

‘Je mag zeker niet van je moeder. Geef het maar toe.’

‘Mijn oma zou een knokploeg hebben ingehuurd en mij hoogstpersoonlijk bij je vrienden vandaan hebben gesleurd en mij drie jaar niet meer naar buiten laten gaan, maar mijn moeder vindt het wel prima, zolang ik maar met een rijke vent ga trouwen.’ Ze knipoogde, kietelde zijn neus met haar vlecht en maakte zich uit de voeten.

Het was maar twee haltes van de Universiteit van Peking naar Haidian Huangzhuang. Daar zat in de winkelstraat, naast de Starbucks, een Häagen Dasz. Niuniu stond voor de deur op haar

te wachten. Nog voor ze goed en wel het trapje op was, zei ze: ‘Vertel nou eens over die erfenis!’

Even later zaten ze voorovergebogen tegenover elkaar te likken aan hun ‘Zuid-Duitse appel-aardbei-caramel’-ijscombo met nootjes.

Ze had haar vriendin het hele verhaal verteld. Over meneer Fan, over de notaris, alles. Ze had precies beschreven wat ze uit de kluis had en hoe haar moeder en haar vriend hadden gereageerd. Niuniu keek bedenkelijk voor zich uit.

‘Zeg nu eens eerlijk. Vind je dat eventuele geld wat je kunt krijgen, belangrijker dan het avontuur dat je vader je belooft?’

‘Natuurlijk! Wat koop ik nu voor een avontuur? Mijn oma zei altijd dat alleen gekken en dwazen geld besteden aan onnodige reizen en andere leukdoenerij. Allemaal geldverspilling.’

‘Er zijn tegenwoordig genoeg mensen die graag wat van de wereld zien. Kijk maar naar al die reisreclames overal. Het worden er steeds meer.’

Ok, hier had Niuniu een punt.

‘Je oma is al vijf jaar dood, Luna. Terwijl dit land volop leeft. Als een dolle.’

‘Vind jij geld niet belangrijk dan?’

‘Natuurlijk is geld belangrijk. Maar het gaat erom wat je ermee doet. Neem Zhenzhen, uit klas nummer 6. Die ken je wel, toch? Die heb ik

op WeChat en als je ziet wat die op haar Moments post. Elke vakantie en soms ook in het weekend, zit ze wel op een of andere berg. Ben jij weleens in de *Changbai* bergen geweest? En dan bedoel ik niet ergens met een kabelbaan naar boven, twee minuten rondkijken en weer naar beneden. Ik bedoel écht bergwandelen. In de sneeuw. Met stokken en een sneeuwbril op. Als ik dat geld zou hebben, zou ik mij meteen aansluiten bij haar berggroep.’

Luna dacht aan vroeger. Als kleuter had ze oma gevraagd waarom ze de kraan niet liet maken, want die drupte altijd en het gedrup hield haar ‘s nachts wakker. Maar oma vond dat ze zich niet zo moest aanstellen. De kraan moest druppen, want druppelend water werd niet geteld en binnen een week had je een hele emmer vol. Gratis water! Genoeg om de wc door te spoelen tot de volgende emmer vol was.

Maar veel geld kon het niet opgeleverd hebben, want ze mocht nooit ergens naartoe. Alles was duur en alles was geldverspilling. Eens had haar moeder haar meegenomen naar Happy Valley, toen nog het grootste pretpark van Peking. Een jaar of tien was ze, elf misschien. Wat had ze genoten! Ze gingen in wel tien verschillende achtbanen - ze was er net lang genoeg voor. Ze glimlachte bij de gedachte aan

haar gillende moeder naast haar in het karretje. Als ze haar ogen dichtdeed, kon ze de hete zomerwind in haar gezicht weer voelen.

Maar oma was ziedend geweest. Wekenlang wreef ze haar moeder in hoe onverantwoordelijk ze was, en wat een slechte moeder en slechte dochter. Zo veel geld uitgeven aan zoiets nutteloos. Kinderen dienden hun ouders financieel te ondersteunen. De ‘kinderlijke piëteit’ van Luna’s moeder was ver te zoeken. Confucius zou opstaan uit zijn graf en God zou neerdalen uit de hemel om samen haar moeder mores te leren. Haar moeder had zich opgesloten in de slaapkamer, maar de stem van oma snerpte door merg en been. Ze was die weken dolblij dat het geen vakantie was en ze elke dag naar school mocht.

Sinds die tijd wist ze dat leuke dagen alleen op het moment zelf leuk waren. De gevolgen konden verschrikkelijk zijn.

Het was in die periode geweest dat ze Niuniu goed had leren kennen. Op school had Luna gehuild. De andere kinderen hadden haar uitgelachen, maar Niuniu had gezegd: ‘Je mag na school wel met mij mee naar huis.’ Wekenlang ging ze na school elke dag dankbaar bij Niuniu spelen en ging zo laat mogelijk naar huis. Ook toen thuis de storm was geluwd, bleef ze bij

Niuniu de deur plat lopen.

‘Het beste is om gewoon voor het geld te gaan. Voor mijn toekomst.’

Niuniu rolde met haar ogen. ‘Je oma zou trots op je zijn.’

Luna voelde zich warm van binnen.

‘Maar in dit geval gaat het niet om zo maar een plezierreisje. Er is hier even wat meer aan de hand. Waarom stuurt je vader je die knuffel?’

‘Weet ik veel. Misschien vond hij zichzelf er eindelijk te oud voor geworden.’

Luna ving Niuniu’s blik, zag de twinkeling en meteen perste een onhoudbare proestbui zich vanuit haar onderbuik omhoog. Dat Niuniu precies hetzelfde had, maakte de lach zo slap dat ze dacht dat ze erin bleef.

Pas na een eeuwigheid kreeg ze haar adem onder controle. Niuniu gelukkig ook.

‘Luna, ik vind echt dat je moet gaan,’ Niuniu keek opeens bloedserieus. ‘En niet voor het geld.’

Ze keek op. Waar dan voor?

‘Je kent mijn vader. Heb je je nooit afgevraagd waarom hij zo mank loopt en onduidelijk praat?’

Ze keek haar vriendin vragend aan.

‘Hij heeft kanker gehad. Twee keer. We waren er maar net op tijd bij en ze dachten eerst

dat de bestraling niet aansloeg. Mijn vader heeft op het randje van de dood gestaan, Luna.'

'Maar je hebt hem toch nog?'

Niuniu legde een hand op haar arm.

'Onze auto staat te verroesten langs de weg.'

Langzaam knikte Luna. 'Geen auto, geen huis... maar je hebt nog wel je vader.'

'Precies. Die auto staat weg te rotten omdat we al ons geld in de behandelingen van mijn vader hebben gestoken. Daardoor heb ik hem nu nog en die auto interesseert ons niet meer. Jij hebt geen vader, maar volgens mij krijg je nu de kans om hem te leren kennen.'

Zwijgend lebberden de meiden van hun ijsjes.

Niuniu doorbrak de stilte. 'Zouden ze in Nederland ook Häagen Dasz hebben? Of Starbucks?'

'Ga gezellig mee dan.'

'Aha, dus je gaat?' Niuniu's ogen glinsterden.

Ze kreeg een kleur.

Luna Uit China (Proefversie)

Het Examen

Met een schok werd ze wakker en ze wist meteen dat er iets mis was.

Fuck! Het *gaokao*-examen!

Met een wilde beweging griste ze haar telefoon van het nachtkastje. Twee voor negen.

Als ze snel was, kon ze nog net om half tien op school zijn. De speciale bus van school naar de examenhal zou niet op laatkomers wachten. Geen seconde. Alles moest op rolletjes verlopen: de reputatie van de school stond op het spel.

Ze sprong uit bed, schoot haar schooluniform aan en spurte de badkamer in. Bij de drempel struikelde ze over een plastic badkamerslipper van haar moeder. Ze schoot vooruit de badkamer in en stootte haar hoofd hard tegen de wastafel. Met een hand wreef ze over haar hoofd om een flinke buil zo veel mogelijk te voorkomen, met de andere hand graaide ze naar haar tandenborstel. De beker, de twee tubes tandpasta en de drie tandenborstels – een van haarzelf, twee van haar moeder, waarom had ze nooit begrepen – kletterden op de grond. Zo vlug ze kon deed ze tandpasta op haar borstel, stak de borstel in haar mond en begon wild te schrobben. Meteen begon ze te kokhalzen: verkeerde

tandpasta. Was het wel tandpasta? Ze spoelde haar mond, pakte dit keer de juiste tube en smeerde een nieuwe kwak op de borstel – veel te veel en half ernaast. Met een vinger duwde ze de kwak haastig tot bovenop de borstel en schrobde toen opnieuw haar mond. Na drie seconden spuugde ze alles uit, spoelde met kraanwater en plenste in een moeite door wat water op haar gezicht.

Ze wierp een snelle blik in de spiegel. Dat haar! Ze griste een elastiekje van het haakje naast haar en bond haar wilde krullen in een enkele, slordige staart. Ze keek nogmaals in de spiegel. Wat ze zag, leek meer op een verwilderde bosheks dan op een middelbare scholier die ter examen ging, maar op dit moment telde maar een ding: op tijd komen.

Ze rende de badkamer uit en knalde tegen haar moeder op. Haar moeder krijste als een Peking-operazangeres en viel om. Vlug rende ze door naar de keuken en rukte de koelkast open. Tomaten, komkommers en appels rolden over de vuile keukenvloer. Ze sloeg er geen acht op - wie stopte er nu appels in een koelkast? Ze rukte de groentela open en greep een zak brood. Er viel nog iets - *whatever*; dacht ze, totdat ze een stap achteruit deed en haar voet trapte op iets zachts. Druiven, die nu onder haar voet probeerden te

veranderden in wijn. Het sap zoog zich een weg haar sokken in.

Ze vloekte binnensmonds en hink-rende terug naar haar slaapkamer, met een hand trekkend aan de natte sok. Ergens in de woonkamer schoot die eindelijk van haar voet. De sok pletste tegen de muur en maakte een paarse vlek. In de slaapkamer rukte ze haar kleerkast open, maaide haar broeken en t-shirts eruit en diepte een reservepaar sokken op waarvan ze er haastig één over haar voet trok.

Met een katachtige sprong bereikte ze haar bureau. Lukraak propte ze wat pennen en potloden in haar etui, erop vertrouwend dat er minstens één blauwe bal- of gelpen bij zou zitten. Het was verplicht daarmee het examen te doen, andere kleuren of andere soorten pennen en potloden mochten niet. Ze frommelde het etui in haar tas, zwaaide de tas om haar schouder en sprintte naar de deur. ‘Dag mam!’ riep ze naar de dichte badkamerdeur. Ze rende het appartement uit, vloog de trappen af en was buiten.

En nu? Rennen of scannen? Er stond één gele scan & go fiets. Scannen dus. Ze graaide in haar tas naar haar telefoon. Fuck - vergeten.

Ze rende terug het gebouw in. De liften stonden op de 20e en 25e verdieping, dus nam ze de trap. Hijgend kwam ze aan op de zesde etage

en viel de deur binnen. Ze griste haar telefoon van tafel, propte hem in haar tas, rende weer de deur uit en gooide die met een klap achter zich dicht. Ze hoorde binnen iets van de muur vallen. Met een rotvaart rende ze de trap weer af.

Buiten was de scan & go fiets verdwenen. Dan maar rennen.

Gelukkig, bij de uitgang van de woongemeenschap stond nog een mintgroene fiets. Ze ritste met een ruk haar tas open en graaide naar haar telefoon. Ze opende WeChat en daarna de QR-scanner. Ze schudde met haar telefoon. Verdomme, waarom ging dat allemaal zo langzaam?

Ze scande en het fietsslot opende. En blikken stem begon het riedeltje: ‘Uw fiets is ontsloten. Let op de verkeersveiligheid.’ Luna smeed haar tas in het ijzeren mandje voorop, zette af en sprong op het zadel. De fiets schoot vooruit. ‘Didi wenst u een behouden rit.’ Ze zette haar voeten op de trappers en zette flink wat kracht. Met een schok schoot haar been naar beneden. Ze keek. Ketting eraf.

Ze sprong van de fiets, graaide haar tas uit het mandje en smeed de fiets van zich af. Hij landde tegen een geparkeerde auto aan. Het alarm ging af. Ergens klonk een woedende mannenstem. De fiets zei: ‘Didi dankt u voor

deze rit. Een prettige dag gewenst.’

Luna was al weg. Ze zette het op een lopen. Ze rende over de stoep naar het einde van de straat. Bij het kruispunt was het druk als altijd. Ze keek niet eens naar het stoplicht maar rende op goed geluk naar de overkant. Een auto toeterde en kwam met piepende remmen tot stilstand. Terwijl ze met een kungfu-sprong over de motorkap heen zweefde, hoorde ze stem van de chauffeur roepen wat voor *shabi* ze was – een idioot. Ze rende door naar het volgende kruispunt, dat nog drukker was. Juist toen ze er aankwam, zetten vier dikke rijen bussen en auto’s zich in beweging. Hier kon geen sprong tegenop.

Een eeuwigheid later versprongen de stoplichten. De auto’s en bussen stopten en ze zette het weer op een lopen. Ze kon nu de helft oversteken, voor de andere helft was er weer een stoplicht. Ze zag hoe het verkeer uit de straat van haar school langs haar heen begon te rijden. Bussen, auto’s, scooters, vrachtwagens. Hijgend spotte ze een touringcar. De bus kwam uit de straat voor haar en sloeg voor haar langs rechtsaf. Een gezicht staarde uit het raam. Ze herkende het. Het was Zhenzhen, uit klas F.

Fuck! De bus. Ze had hem gemist.

Maar zo gemakkelijk gaf ze zich niet gewonnen. Er was nog een kans: op eigen

gelegenheid gaan.

Een taxi! Ze had een taxi nodig. En vlug ook, want ze had geen idee waar de examenhal was. Niemand van de klas wist dat. Om veiligheidsredenen, was er gezegd, ook al hechtte niemand daar echt geloof aan.

Ze had geluk. Er stopte een taxi. Ze rukte het achterste portier open en sprong erin. ‘Vlug, chauffeur, achter die touringcar aan!’

‘Welke, mejuffrouw?’

‘Die kant op!’ Hangend over de rugleuning van de passagiersstoel wees ze vooruit. ‘Plankgas!’

De elektrische taxi zette zich geruisloos als een tijger in beweging. De bus was uit het zicht verdwenen, maar ze zag tot haar voldoening dat de chauffeur inderdaad flink doorkachelde. Links en rechts haalde hij auto’s in.

Maar toen stond er een stoplicht op rood.

‘Doorrijden, chauffeur! Snel! Ik heb examen! Vlug!’

De chauffeur draaide zich om. ‘Jongedame, er staan hier camera’s. Gaat u de boete betalen? Ik heb al te hard gereden, dus misschien heb ik al een paar boetes.’

‘Rijden! Vlug! De bus is er al bijna!’

‘Mejuffrouw, wilt u nu uitstappen alstublieft.’

Ze schudde aan de passagiersstoel. ‘Rijden, chauffeur, snel!’

De chauffeur haalde de sleutel uit het contact. ‘Jongedame, alstublieft, stapt u nu uit of moet ik u eruit sleuren?’

Ze zakte achterover op de achterbank. Was dit het?

De chauffeur stapte uit. Hij liep om de taxi heen en hield de deur open.

Ze kroop naar buiten. De taxi reed weg. Haar benen werden gevoelloos. Ze zakte als een goedkope crèmetaart ineen. Haar hart stopte met slaan. Haar gezicht verstijfde.

Het was voorbij. Ze kon niets meer doen. Ze had geen contactgegevens van een verantwoordelijke van haar school in haar telefoon, geen nummer, geen WeChat, niets. Ze kon haar moeder appen en die de school laten contacteren, maar het zou veel te lang duren voor daar iets uit zou komen. Ze zou dan veel te laat bij het examen komen, zodat het zinloos was er nog aan te beginnen – als ze al zou worden toegelaten. Niuniu kon ze niet appen, want die had haar telefoon expres thuisgelaten, bang dat ze het apparaat zou kwijtraken bij het examen.

Doelloos wandelde ze verder. Naar huis kon ze niet. Wat moest ze daar doen? De hele dag aanhoren hoe dom ze was? Dank je feestelijk.

Doelloos en depressief rondlopen was tienduizend maal beter.

Ze liep door tot de *Qinghe*, de Heldere Rivier. Ze nam het pad langs de rivier en zwaaide mismoedig naar de dode vissen. Game over. Ze liep door totdat ze zich realiseerde dat Xiao Zhu misschien ergens bij de rivier rondhing om te barbecuen met zijn vrienden. Vlug sloeg ze linksaf, terug de bewoonde wereld in. Na een tijd kwam ze bij het *Yongtai* metrostation. Naar het noorden ging ze niet, dat was richting huis. Dus reed ze naar het zuiden. Bij *Guloudajie* stapte ze over op lijn 2. Die reed tenminste rondjes, ze kon hier zo lang blijven zitten als ze wilde. Ze ging helemaal achterin zitten, boog zich voorover en begroef haar hoofd in haar handen. Ze was vastbesloten zo te blijven zitten tot ze een geraamte was, maar omdat ze honger kreeg besloot ze toch maar uit te stappen.

Pioenrozen

Buiten kocht ze een broodje hotdog bij een Seven-Eleven. Al etend liep ze. Hapje voor hapje landde de hotdog bovenop de steen in haar maag. Het kon haar niet schelen. Niets kon haar meer schelen.

Ze bleef zichzelf en al het lood in haar schoenen voortslepen langs de ziellose brede straten. De lucht was grijs.

Ze liep langs een lange, hoge rode muur en realiseerde zich dat ze aanschurkte tegen het hart van het voormalige keizerrijk - dat rijk waar examens doen was uitgevonden.

Hier en daar was in die muur een poort die dicht was, tot ze bij de hoofdingang van de Verboden Stad kwam. Een reusachtigportret van de Grote Roerganger keek misprijzend op haar neer. Ze negeerde hem. Samen met een paar toeristen slenterde ze onder Mao door, via de poort naar binnen.

Op het grote plein stonden plukjes mensen bij de kassa, de meeste waren buitenlanders. Ze ging met een hol gezicht bij een groepje Chinees uitzienende toeristen staan. Ze kwamen uit Kanton. Ze stonden te wachten op hun reisleader, die bij de kassa een hevige discussie voerde. Zijn

vlaggetje wiebelde nerveus heen en weer.

Zodra de toeristen achter het vlaggetje aan richting de toegang begonnen te waggelen, slenterde Luna met ze mee. Ze gingen door de grote rode poort met de gouden halve bollen. Sommigen raakten de bollen aan, in de hoop op eeuwig geluk, hoewel van de meeste bollen het geluk flink was afgebladderd.

Als zij in een halve bol kon veranderen, zou ze zichzelf tussen de andere bollen op de deur plakken om ook illusies te verschaffen.

Eeuwig geluk. Wat een onzin.

Bij het poortje van de kaartjescontrole telde een controleur de toeristen van de groep uit Kanton af. Ze stond ergens in het midden en schuifelde mee in de rij. Niemand hield haar tegen.

Nu was ze in de Verboden Stad, de trots van een rijk waar ze niet meer bij hoorde. De Verboden Stad was het pronkstuk van een machtig land bestuurd door Chinezen die hun traditionele examens hadden afgelegd en van toeristen die genoeg geld hadden om het pronkstuk te bezichtigen. Meisjes met slordige staarten die hun examen hadden gemist, hoorden hier niet.

Ze hield links aan en liep een flink eind door richting de achterzijde van de Verboden Stad.

Hier waren de vertrekken die ooit toebehoorden aan keizerlijke concubines. De vrouwen waren gedoemd hun leven binnen de paleismuren te slijten in dienst van de keizer. Ze hoefden zich niet druk te maken over hun examens.

Ze zou de rest van haar leven ‘de vrouw van Xiao Zhu’ zijn.

Opeens sloeg de schrik haar om het hart. Wat als Xiao Zhu haar niet meer zou willen? Wat moest hij met een meisje dat nog te stom was om haar *gaokao*-examen te bereiken en die dus nooit aan een universiteit zou studeren?

Tranen prikten in haar ogen. Ze begon te rennen. Alsof haar leven er vanaf hing, sprintte ze dwars door de Keizerlijke Tuinen, langs keizerlijke vertrekken en langs lange muren met poorten geflankeerd door lantaarns. Op het grote plein waar zich ooit de keizerlijke troepen presenteerden aan de keizer, botste ze pardoos tegen een parkwachter en barstte in snikken uit.

De geüniformeerde wachter probeerde haar van zich af te duwen, maar ze hield zich vast en hilde onbedaarlijk.

Het hielp niet. De wachter duwde haar alleen maar harder van zich af. Ze klauwde zich vast aan zijn uniform.

‘Jongedame, laat ogenblikkelijk los of ik laat u arresteren,’ zei een stem dreigend in haar oor.

Ze voelde zijn adem tegen haar oorschelp.

Ze liet los en strompelde luidkeels snikkend het laatste stukje naar de uitgang. Het kon haar niet schelen of de mensen haar zagen. Haar leven was toch al naar de maan.

In het *Jingshan*-park naast de Verboden Stad zeeg ze neer op een bankje onder een paviljoen. Pioenrozen wuifden haar gemoedelijk toe, alsof ze wilden zeggen: ‘bij ons kom je tot rust. Vroeger behoorden wij weliswaar toe aan de keizer en zijn connecties, maar nu zijn we er voor iedereen.’

Ze glimlachte door haar tranen heen naar de rode bloemen. Zou er nog hoop zijn?

Ze viste haar telefoon uit haar tas en stuurde meneer Fan een bericht: ‘Examen gemist - mijn spel is uit’, met een heel scherm vol huilende emoticons.

Meteen verscheen een antwoord. ‘Deel je locatie, ik ben al onderweg.’

Zodra meneer Fan verscheen, sprintte ze op hem af. Een nieuwe huilbui kwam opzetten. Als een klein meisje wierp ze zich in de oude man zijn armen. Gemoedelijk gaf hij haar klopjes op haar rug. ‘Huil maar even.’

En ze huilde.

Toen haar tranen op waren, gaf meneer Fan

Luna Uit China (Proefversie)

haar een zakdoek. Ze snoot haar neus. Hij sloeg een arm om haar heen en zei: ‘Kom, even wandelen.’

Twijfels

Aan het eind van de middag onderweg naar huis zag ze de toekomst al wat zonniger in. Ze had de hele rest van de examentijd met meneer Fan doorgebracht in het *Jingshan*-park, in het politieke hart van Rijk van het Midden. Ze had gelachen om de eindeloze smoesjes van meneer Fan om steeds opnieuw een ijsje te halen, ook voor hemzelf. De verkoopster had bijna haar hele doos aan hem gesleten en had serieus geprobeerd hem te interesseren voor een carrière als makelaar in ijs. Meneer Fan had het aanbod vriendelijk maar beslist afgeslagen door te stellen dat hij in ijs geen naalden kon steken - hij was tenslotte acupuncturist. Als de vrouw eens in Nederland zou zijn, zou hij haar een gratis behandeling aanbieden.

Meneer Fan had bloemen voor Luna geplukt, waarvan zij een krans had gemaakt. Ze had hem de hele middag op haar hoofd gedragen alsof ze een klein meisje was dat met haar vader een dagje in het park doorbracht. Aan het eind van de dag had ze hem de krans gegeven en voor zichzelf haar haren weer gevlochten.

Haar leven was duidelijk nog niet voorbij.

Goed, misschien werd ze geen universiteitsstudent - so what? Ze kon zich inschrijven voor een traject in het volwassenenonderwijs, dat evengoed op universiteiten gegeven werd. Ze kon losse cursussen volgen op welk vakgebied ze maar wilde. Of ze kon naar Nederland.

Maar haar moeder en Xiao Zhu zouden dat vast niet goed genoeg vinden. De dag van haar geplande afstuderen stond al in haar moeders smartphone en ze had op de virtuele marktplaats *Taobao* al een toga uitgezocht. Ze zou de rest van haar leven blijven zeuren over de dag dat zij haar examens miste.

Wat Xiao Zhu betrof, die zou het waarschijnlijk onmiddellijk uitmaken. Dan kon ze fluiten naar haar auto. En misschien raakte ze daarna opgescheept met een man die alleen achter haar centen aan zat, zoals oma twee keer overkomen was.

Dat nooit. Zo kon ze niet thuiskomen. Dan maar een smoes verzinnen en volhouden tot ze had uitgevogeld hoe ze de crisis zou aanpakken.

Bij thuiskomst legde ze haar hand op de klink van de voordeur. Ze haalde een keer heel diep adem, kneep de klink fijn en duwde hem toen omlaag.

‘Mama, ik ben thuis!’

Geen antwoord.

Ze deed de deur achter zich dicht en keek om zich heen. ‘Mama? Waar ben je?’

Het geluid van haar moeders stem kwam uit de badkamer. Ze zat op de wc ‘*Nü'er qing*’ te zingen, een lied uit *Journey to the West*. Vast voor haar persoonlijke groepje in de karaoke-app. Het kon haar weinig schelen, ze moest alleen niet vergeten straks even op Like te tappen.

‘Mam, ik ben thuis,’ tetterde ze tegen de badkamerdeur. Vlug liep ze door naar haar kamer. Er zou toch geen reactie zou komen en dat was vandaag maar goed ook.

Ze plofte op haar bed en trok haar telefoon. Veertien oproepen gemist en 24 berichten in de chat: 18 van Niuniu, één van Xiao Zhu en vijf van diverse reclame-accounts.

Ze zette de microfoonfunctie aan. Op fluistertoon vertelde ze in korte bewoordingen wat er was gebeurd. Een moment later verscheen het antwoord van Niuniu in emoticons: schriksmiley, facepalm, knuffel. En daarna in tekst: Kun je praten?

Ze stond op en riep tegen de badkamerdeur, dwars door het gezang van haar moeder heen: ‘Ik ben even naar buiten!’

Ze ging niet naar buiten. In plaats daarvan nam ze de lift naar de hoogste verdieping en nam daar nog eens de trap naar het dak. Daar was nooit iemand. Wat eigenlijk raar was, want er stonden keurige hekjes en het uitzicht was fantastisch. Bijna alsof de wereld diep onder je niets meer was dan een kolonie miertjes.

Gelukkig stond de deur vandaag open.

Ze startte de videochat. Niuniu nam meteen op.

Luna vertelde het hele verhaal: hoe ze te laat was gekomen, hoe ze door de stad had gezwalkt en over meneer Fan.

‘Je blijft er nogal nuchter onder. Besef je wel wat dit betekent?’

Ze was even stil en zei zacht: ‘Ik krijg een ander leven.’ Ze zuchtte.

Het bleef stil.

Ze staarde in de verte. De hete lucht boven de stad leek te trillen.

Na een minuut doorbrak Niuniu het stilzwijgen. ‘Dus... nu kun je alle kanten op. In jouw geval helemaal.’

‘Ik weet niet. Ik weet even helemaal niets meer.’

‘Heb je het al aan je moeder en je vriend verteld? Van je *gaokao*?’

‘Nee. Mijn moeder zat in de badkamer te

poepen en te zingen toen ik thuiskwam.’

‘Mooi. Dan kun je eerst even in alle rust besluiten wat je nu zelf wil.’

‘Solliciteren neem ik aan. Achter de counter van de Starbucks verdien je toch al gauw 2500 yuan per maand.’

‘Bleekneuske, de huur van jullie appartement is al meer dan tienduizend.’

Zucht. Het was waar. Jongeren die niet konden studeren (en toch hun ouders wilden ontvluchten) woonden met zijn achten samen in twee-kamerappartementen zoals dat waar ze zelf woonde, zodat ze samen de huur konden ophoesten. En ondertussen nog wat konden sparen voor een huis of een auto, en om af te staan aan hun ouders.

‘Wat moet ik nou?’ Ze voelde het meneer Fan effect wegebben.

‘Vakantie.’

‘Alsof ik dat verdien.’

‘Verdiend of niet, je hebt het nodig. Je hebt je jarenlang uit de naad gestudeerd, iedereen heeft je jarenlang lopen pushen. En nu is alles naar de maan, zit jij huilend op het dak en je hebt het nog niet eens verteld.’

‘Dan moet ik geen vakantie, maar op de vlucht. Maar waarheen?’

Ze hoorde Niuniu zuchten. ‘Wat denk je

zelf?’

Ze had geen zin om naar binnen te gaan, dus nam ze de trap helemaal naar beneden en wandelde doelloos in het rond.

Nederland... kon ze daar echt zo maar naartoe?

Pas toen het donker begon te worden, ging ze terug naar huis. Haar moeder had rijst met boontjes, aardappelen en wortels voor haar bewaard. Ze zette de twee kommetjes in de magnetron. Na de piep ging ze met haar maaltje aan tafel zitten.

Van achter haar telefoon vroeg haar moeder hoe de eerste dag van het examen gegaan was.

‘Goed.’ Ze zette zich schrap, maar haar moeder vroeg niet verder. Mooi.

Ze legde haar telefoon naast zich op tafel en typte een bericht naar Xiao Zhu: Literatuur ging wel, wiskunde was moeilijk, zoals verwacht. Er kwam geen antwoord. Te druk met barbecuen zeker. Prima.

Ze wilde juist haar stokjes en lege kommetjes naar de keuken brengen, toen er nog een bericht binnenkwam. Meneer Fan. ‘Ik ben van plan morgen naar de Chinese Muur te gaan. Ga je mee?’

Ze bedacht zich geen moment en stuurde

Luna Uit China (Proefversie)

terug: 'Graag.'

De Chinese Muur

‘Ben je eigenlijk wel eens op de Chinese Muur geweest?’

Ze hadden elkaar in de drukte weten te vinden op het OV-knooppunt *Dongzhimen* - de Oostelijke Poort Der Kennis. Leve de functie locatie delen op de smartphone. Drie metrolijnen, talloze bussen en de Airport Express kwamen hier bij elkaar. Moeilijk voor te stellen dat hier ooit de oostelijke stadspoort had gestaan.

‘Ja, een keer, met school. Zes jaar geleden.’

‘Weet je nog waar dat was? *Badaling* zeker?’

‘Levend of dood.’ Ze had werkelijk geen flauw idee.

Ze zag meneer Fan minzaam glimlachen. ‘In Nederland zeggen ze dan: ‘al sla je me dood’. Bijna helemaal hetzelfde dus.’

Ze hield haar pas in. ‘Wordt dit een reclamedag voor Nederland ofzo? Ik heb net mijn *gaokao* gemist, mijn hele toekomst is naar de maan. Ik heb vakantie nodig. Geen gezeik over Nederland.’

Meneer Fan draaide zich om. ‘De maan. Dat is ook zo’n overeenkomst. Wist je dat iedereen op aarde steeds dezelfde kant van de maan ziet? Het maakt niets uit of je in Amerika, China of

Nederland staat.’

Ze zette haar hand in haar zij. ‘Ik ga naar huis hoor.’

‘Naar huis?’ Meneer Fan haalde zijn schouders op. ‘Nu ja, je kunt kiezen of delen, maar het is momenteel voor jou niet bepaald oost west thuis best.’

‘Je raaskalt als een berg-alchemist die te veel kruiden heeft gesnoven.’

‘Pas maar op, straks begin ik ook nog over oude wijn in nieuwe zakken, over zure appels of over groen gras aan de andere kant van de heuvel.’

‘Ik ga.’ Ze draaide zich om en begon te lopen.

‘Waar ga je naartoe? De andere kant van de heuvel? Die is daar niet hoor.’

Ze stopte, dacht even na en draaide zich om. ‘Hoe weet je of het gras groener is aan de andere kant van de heuvel? Of daar überhaupt gras is?’

Meneer Fan glimlachte en stak zijn duim op. ‘Precies. Dat weet je niet.’

‘Dus je raaskalt.’

‘Nee hoor. Als je dacht dat alleen het Chinees prachtige uitdrukkingen heeft, dan heb je het mis. Het Nederlands heeft dat ook. Niet allemaal zo verfijnd als sommige Chinese uitdrukkingen, maar wel allemaal met een eigen

geschiedenis. En sommige zijn echt hilarisch. Kom, daar is de bus.'

'Naar welk stuk Muur gaan we eigenlijk? *Badaling, Mutianyu of Simatai?*'

'Dus je gaat toch mee. Mooi.'

In een dorpje stapten ze uit. Meteen werden ze omringd door vijf of zes opdringerige mannen. Ze schreeuwden plat Pekinees tegen meneer Fan, Luna werd genegeerd. Elk van de mannen wilde hen maar wat graag voor een 'vriendenprijs' naar de Muur brengen. Een van hen bood Fan zelfs twintig procent van de ritprijs aan 'want zo'n buitenlands meisje heeft toch geld zat'.

'Grappig,' zei meneer Fan in het Engels tegen Luna. 'De prijzen zijn ineens drie keer zo hoog als vorig jaar.'

Dat verbaasde haar niets. Ze schraapte haar keel, nam een flinke hap adem, en schreeuwde met haar allerplatste Pekinese accent: 'Stelletje afzetters! Zakken met die prijs! Zeker omdat ik blank ben he?'

De mannen vielen stil.

'Kom aan, we zijn allemaal Beijingers toch!'

De mannen keken elkaar aan. Hun ogen vielen uit hun kassen.

Meneer Fan maakte handig gebruik van de plotselinge stilte en zei tegen de man die

toevallig het dichtst bij stond: ‘Breng jij ons naar de Muur. Honderd yuan, voor heen en terug, en je wacht 2 uur op ons. Deal?’

De man knikte en ging voor naar zijn voertuig, dat een *laonian daibu che* bleek te zijn - een klein elektrisch wagentje bedoeld om bejaarden mee te vervoeren. Een rode. Het zag eruit als een mislukte miniversie van een safari-jeep. Nog een geluk dat er airco in zat.

Na een half uur ploeterde het karretje een zandweg op, die zich tussen de heuvels naar boven kronkelde. Als haar moeder eens wist dat ze met twee vreemde mannen opgepropt in een wagentje zat dat haar naar het midden van nergens bracht. Aan het eind van de zandweg stopte het autootje.

‘Hier is het,’ zei de chauffeur.

‘Wacht hier op ons.’ Meneer Fan hield zijn telefoon omhoog en liet de chauffeur zijn WeChat scannen. ‘Ziezo, toegevoegd.’

Ze stapten uit. Onmiddellijk klauterde de chauffeur naar de achterbank, deed een achterportiertje open en begon te dutten. Zijn voeten staken naar buiten.

Ze keek om zich heen. Nergens zag ze een Muur, zelfs geen bordje dat ernaar verwees.

Meneer Fan wees naar een piepklein paadje

dat zich een weg baande tussen het gebladerte door, heuvelopwaarts.

‘Weet je zeker dat de Muur hier ergens is?’

‘Heel zeker, maar dit stuk van de Grote Muur is niet zo groot als in *Badaling*. Het is niet gerestaureerd. Het is in vervallen en overwoekerde toestand.’

Juist ja. Achter meneer Fan aan liep ze het pad op. Ze moest haar armen omhoog houden om geen takken met bladeren in haar gezicht te krijgen.

Het pad werd geleidelijk smaller en de begroeiing dikker. Meneer Fan leek er geen last van te hebben. Vrolijk neuriënd liep hij de heuvel op. Van verval in tempo was niets te merken.

Ze moest steeds meer worstelen om meneer Fan bij te houden. Takken schramden haar armen. Haar voeten begonnen pijn te doen. Fuckerdefuck - ze had zich een mooi uitzicht voorgesteld vanaf een uitstekend verzorgde Muur met bij elke uitkijkpost een ijsverkoper!

Ze wilde net gaan dreigen dat ze terugging, maar meneer Fan zei: ‘Ah. Hier.’

Ze keek om zich heen. Ze zag niks. ‘Wat? Waar?’

‘De Muur.’ Fan wees naar de grond. Aan zijn voeten lag een hoopje stenen, half begraven onder de grond. Goed, ze lagen enigszins in de

vorm van een lijn, maar zelfs met de levendigste fantasie kon ze er geen Muur van maken.

‘Dat is de Grote Muur niet. Dat is een hoopje stenen.’

‘Kijk beter.’

Ze keek nog eens, maar het hoopje stenen leek net zo veel op de Chinese Muur als een corrupte functionaris op modelsoldaat Lei Feng.

Fan zuchtte. ‘Doe je ogen eens dicht.’

Ze rolde met haar ogen, maar deed wat hij vroeg. Hij begon te praten.

‘Wij staan hier op een heuvel. Overal zijn bomen en struiken. De wind ruist door de bladeren.’

Dit meende hij niet. Mediteren? Wat een onzin, ze was toch geen boeddhistische non?

‘Mag ik mijn ogen weer opendoen?’ Ze deed het meteen. ‘Kan ik de bladeren beter zien.’ Ze keek meneer Fan uitdagend aan.

‘Ogen dicht,’ commandeerde hij. Ze zuchtte. Vooruit dan maar.

‘Nu komt er een enorme reuzenhand uit de hemel. Hij grijpt de bomen en rukt ze als worteltjes uit de grond.’

Ze stelde zich voor hoe de oerschepper Pangu, nadat hij hemel en aarde uiteengeduwde had, een boom tussen zijn duim en wijsvinger nam, uit de grond trok en in zijn mond stak, waar

de boom krakend als een chipje tussen zijn reuzenkaken werd vermorzeld. Ze kon haar lachen niet inhouden.

‘Werk nu even mee.’

‘Sorry, maar het is echt übergrappig.’

‘Dit is bloedserieus.’

‘Excuseer mij. Leermeester.’ Proest.

‘Goed. Dus de reuzenhand grijpt de bomen en de struiken en rukt ze uit de grond. Om ons heen is nu alleen nog maar schone lucht. Adem de lucht. In... uit... in...’

‘Hhhh.’

‘Aan onze voeten ligt een hoopje stenen. De stenen liggen op een rij. Let op, we gaan nu terug in de tijd.’

‘Dat kan niet.’

‘In je verbeelding kan alles. Nu beginnen de stenen te groeien en te vermeerderen. Een wind steekt op. De wind blaast de helft van de heuvel weg. Nog meer stenen komen te voorschijn.’

Ze opende haar ogen. Verdomd. ‘Ik zag een Muur!’

‘Heel goed. Maar we zijn nog niet klaar.’

Ze deed haar ogen weer dicht. Dit was eigenlijk best leuk.

‘De enorme hand pakt ons op en zet ons bovenop de grote Muur. Sta je goed?’

‘Ja. De wind speelt met mijn haar. Bij u

ook?’

Ze gluurde stiekem door haar oogharen heen. Meneer Fan streelde met 1 hand over zijn gemillimeterde schedel. ‘Bij mij ook. Kijk nu over de rand van de Muur.’

‘Aan de noordkant of de zuidkant?’

‘Eh... links, het zuiden. Wie zie je daar?’

‘Ik zie... mensen van heel lang geleden. Chinezen zijn het. Uit de Han-dynastie, kijk maar naar hun lange kleren, dat zijn *shenyi*. En ik zie mensen met hele oude kruiwagens en iemand die een vis in een soort papier aan het wikkelen is. En daar staat iemand met een houten tablet iets ingewikkelds uit te leggen, wiskunde zo te zien. Echte Han-Chinezen!’

‘Wat doen ze?’

‘Ze kijken omhoog naar de muur. Ze zwaaien. Zullen we terugzwaaien?’

‘Ga je gang.’

Ze zwaaide. De Chinezen uit de Han-dynastie zwaaiden terug. ‘Wat een blije mensen.’

‘Luna, weten deze mensen wat er aan de andere kant van de Muur is?’

‘Lijkt me sterk. De Muur is hoog en er is geen poort.’

‘Waarom staat deze Muur hier?’

‘Weet u dat niet? Om de buitenlandse barbaren weg te houden natuurlijk. Nogal

wiedes.’

‘Hoe weten de mensen dat buitenlanders barbaren zijn?’

‘Toen de Muur er nog niet was, werden deze mensen constant aangevallen door die wilde ongecultiveerde ruwe hufters. Ze grepen alles wat ze konden pakken: gewassen, vee, land, leiders, vrouwen...’

‘Hoe oud is de Muur?’

‘Heel oud. In de tijd van de Strijdende Staten waren ze al geobsedeerd door dat ding. Als je hopen aangestampte aarde tenminste een muur mag noemen. In de Han-dynastie, toen was het pas een echt een coole muur.’

‘Kijk nog eens naar de mensen. Als zij niet over de Muur kunnen kijken, hoe weten ze dan of er barbaren zijn? Misschien zijn ze ondertussen wel weg. Of veranderd. Gecultiveerd geworden.’

Ze deed haar ogen open. ‘Daar heeft u een punt.’

Meneer Fan liep verder. Geleidelijk werd de begroeiing minder dicht en kwam er steeds meer van de oude muur tevoorschijn. Sommige stukken waren nog genoeg intact om er ondanks de vervallen toestand een muur in te herkennen. Andere stukken waren niet meer dan hopen stenen met aarde.

Achter meneer Fan aan lopend, bedacht ze dat Peking vol stond met muren. De woongemeenschappen waren ommuurd. In het midden van de wegen stonden hekjes. In metrostations stonden muurtjes met schuifdeuren langs de randen van de perrons.

Dat laatste was natuurlijk om te zorgen dat niemand op de rails kon belanden. En om elke vierkante decimeter op het perron effectief te kunnen gebruiken. En in de wandelgangen stonden ook vaak hekjes, maar dat was op de passagiersstromen te kunnen geleiden en onder controle te kunnen houden. Best belangrijk. Het kon erg druk zijn, vooral in de spits. Slim.

En er waren onzichtbare muren: blokkades van websites en filters op internet, om het pure China en de Chinese dromen te beschermen tegen ongewenste buitenlandse invloeden. Buitenlanders hielden er zo hun eigen versie op na van de roemrijke Chinese geschiedenis.

De Grote Muur zelf was weliswaar niks meer dan een toeristische attractie, maar de virtuele muur beschermde haar en alle andere Chinezen tegen de barbaren van nu, net als de Grote Muur tegen die van vroeger.

Maar hoe wist ze of de barbaren in het buitenland nog steeds barbaren waren? Waren er geen landen die heel welvarend waren,

welvarender nog dan China zelf? Als buitenlanders barbaren waren, waarom wilden veel Chinezen dan per se naar de Verenigde Staten, Canada, Australië of Engeland?

‘Meneer Fan, waren er vroeger ook mensen die...’

Hij keek haar vragend aan.

‘Die wilden weten of het gras aan de andere kant van de Muur groen was?’

Meneer Fan glimlachte. ‘Dat is heel goed mogelijk.’

Maar de muur was hoog en dik. Nieuwsgierig of niet, die mensen konden er onmogelijk overheen. Ze konden nooit de wijde wereld in en zouden nooit weten hoe het daar was. Precies zoals de vissen in het aquarium bij de notaris.

Ze begon moe te worden. Ze was blij toen meneer Fan aankondigde dat ze even zouden uitrusten alvorens de terugweg aan te vangen. Ze gingen zitten op een brokstuk van de muur en keken uit over de begroeide heuvels.

‘In Nederland zouden we dit bergen noemen.’ Fan knikte met zijn hoofd naar de overkant.

‘Zijn er veel Chinezen in Nederland?’

Meneer Fan schoot in de lach. ‘Het gros van de Chinezen weet niet eens waar het ligt. En als

ik zeg dat ik uit ‘*He-lan*’ kom dan denken ze dat ik de provincie *Henan* bedoel.’

Ze giechelde.

‘En de mensen die het wel weten, denken dat Nederland vol staat met tulpen en molens en dat er maar twee plaatsen zijn: Amsterdam en Giethoorn. En ze kennen het Nederlands Elftal.’

‘Heeft Nederland geen geschiedenis?’

‘Natuurlijk wel. Er wonen al duizenden jaren mensen in het gebied dat nu Nederland heet, dus ze hebben ook een geschiedenis. Ze hebben alleen geen muur, geen dynastieën en geen keizers. Wel hebben ze een Koningshuis en een Gouden Eeuw, om maar wat te noemen. Wist je dat Nederland in de 17e eeuw een wereldmacht was?’

Meende hij dat? Zo’n dwerglandje? Waarom was er dan nu zo weinig van over?

Hoe meer meneer Fan vertelde over Nederland, hoe meer ze zich een kikker in de put voelde. Fan vertelde hele verhalen: over hoe Nederland in relatief korte tijd rijk was geworden, dankzij zijn koloniën, en hoe Nederland daarbij gebruik had gemaakt van buskruit - een Chinese uitvinding, had ze op school geleerd - en slaven. Verbaasd vernam ze dat New York oorspronkelijk Nieuw Amsterdam had geheten, totdat Nederland zo stom was

geweest de stad voor een habbekrats aan de Engelsen van de hand te doen. Ademloos luisterde ze naar meneer Fans relaas over Nederland in de 20e eeuw, toen Nederland weliswaar nog wel rijk was, maar geen leidende wereldmacht meer, en zelfs vijf jaar had moeten zuchten onder een bezetting door een buurland.

Ze dacht aan beroemde Chinese films als *De Landmijnoorlog* en *Nanjing! Nanjing!*. En aan *De Kille Zonnestralen*, die ze vorig jaar nog samen met Xiao Zhu in de bioscoop had gezien, over een geheime Japanse moordmilitie die in opdracht van de Japanse regering de Chinese Communistische Partij omver wilde werpen. Stuk voor stuk waren deze films rasechte massasuccessen. Zo zouden de Chinezen nooit vergeten dat de ‘Japanse Duivels’ vijanden waren, ook al was het al bijna honderd jaar na het eind van de Tweede Wereldoorlog, en ook al reden er best veel Chinezen rond in Toyota’s en waren er best veel Japanse restaurants.

Ze kon er niet bij dat Nederland na de oorlog uitgerekend met zijn voormalige bezetter een uitstekende relatie had opgebouwd. Kwam dat omdat ze geen muur tussen hen in hadden?

Ze had het gevoel dat ze haar hele leven een onderdaan van de Han-dynastie was geweest die niet eens beseftte dat er buiten de muur ook nog

een wereld was. Laat staan om er te willen kijken. Ze had altijd het idee gehad dat Europeanen in berenvellen rondliepen tot ze in de 19e eeuw delen van haar keizerrijk koloniseerden.

Terug bij het bejaardenkarretje klopte meneer Fan op de ruit. De chauffeur schrok wakker, trok zijn voeten terug naar binnen en liet meneer Fan en Luna instappen.

‘Hoe vond u het?’

‘Wel, Luna?’

‘Nogal... ik had niet gedacht dat de Muur er ook zo uit kon zien. Eigenlijk is hij hier veel... echter. Ja, dat is het woord. Hij is echter dan bij *Badaling*.’

‘De Muur bij *Badaling* vertelt je maar één verhaal,’ zei meneer Fan. ‘Een waar verhaal, strak gepolijst, dat net doet alsof er maar één verhaal bestaat.’

‘Maar met een beetje nadenken en een beetje fantasie kom je tot een heleboel verhalen,’ zei Luna.

‘En die kunnen allemaal waar zijn.’

‘Je kunt me nog meer vertellen,’ zei de chauffeur, die zijn duim op het vingerafdruk-contact legde, ‘maar dat hoopje stenen dat jullie net hebben gezien, is mijn rijstwinning. En dat is mijn verhaal.’

In de bus terug kon ze maar een conclusie trekken: muren waren er om afgebroken te worden. De Chinezen hadden hun eigen Lange Muur afgebroken om huizen van te bouwen. De Duitsers hadden hun Berlijnse Muur doorbroken omdat ze weer één land wilden zijn en hun verloren familie weer wilden bezoeken. Vorig jaar nog hadden Amerikaanse burgers de Trump Wall aan hun zuidgrens omgetrokken omdat ze vonden dat ze het recht hadden om vrijelijk in Mexico naar werk te zoeken.

Er was nu een muur die ze zelf kon slechten: de muur die stond tussen haar en Nederland. Ze had altijd gedacht dat die muur haar vader en alles waar hij voor stond bij haar vandaan moest houden. Maar ze begon zich af te vragen of het niet andersom kon zijn.

Eén ding stond als een paal boven water. Ze wilde geen kikker in de put zijn.

Het Besluit

‘Mam, ik ben thuis!’ Ze stond in de kamer en keek om zich heen. Haar moeder was niet in de kamer. Het licht van de badkamer was uit. Ze was er toch wel? De deur was niet op slot.

‘Mama?’

Ze liep een ronde door het appartement. Haar moeder lag ook niet op bed. Luna’s eigen kamer was ook leeg.

Pats! Het geluid van scherven. Het kwam uit de keuken.

‘Mama, ik ben thuis.’ Ze bukte zich en begon de scherven op te rapen.

‘Ik heb al de hele dag last van mijn linker kleine teen. En hij is ook dikker dan normaal. En er staat een groef in die er niet hoort.’

Haar moeder droeg huissloffen met een open voorkant, zonder sokken.

‘Ik zie niks.’ Ze kwam overeind. ‘Mam, ik moet wat vertellen.’

‘Gisteren was er niets aan de hand met mijn teen.’ Haar moeder roerde in een pan. ‘De noedels zijn bijna klaar, heb je honger?’

‘Gaat wel. Maar ik moet iets vertellen. Ik heb een besluit genomen.’

‘Ik kan bijna niet lopen, ik ga straks echt

even een voetenbad nemen.’

Iemand klopte op de deur. Zucht.

‘Ik doe wel open.’

‘Pakketje voor mevrouw Biao.’

Voor ze ‘dankjewel’ kon zeggen, kreeg ze een pakje in haar handen gedrukt. De bezorger draaide zich om en beende met grote passen het portaal uit, terug naar de lift. De muren weerkaatsten hol zijn voetstappen.

‘Voor jou, mam.’

Haar moeder zette snel één bord noedels op de kleine, versleten, vierkante opklaptafel en nam het pakje aan. Ze scheurde het doosje open. Zonder iets te zeggen haalde ze er een zakje uit en liep naar de badkamer. Ze hoorde hoe ze de houten voetenbad-ton versleepte en liet vollopen met water.

‘Hoe ging je examen?’ Ze sleepte het volle voetenbad achter zich aan de kamer in. Water klotste over de hoge rand. ‘Zullen we van het weekend naar Happy Valley gaan? We moeten nog minstens twee keer voordat onze jaarkaarten verlopen.’

Ze nam een hap van haar noedels. Koken deed haar moeder toch niet slecht, ook al klaagde die zelf altijd over te weinig zout of te veel pepertjes. ‘Lekker, mam.’

Haar moeder plofte op de bank, scheurde het

zakje open dat de bezorger net had gebracht, en schudde de hele inhoud in één keer het water in. Ze stak haar voeten in de voetenbad-ton, pakte haar telefoon en zuchtte: ‘Hehe, ik ben doodop.’

‘Ik ga naar Nederland, mama.’

‘Oké.’

‘Heb je me gehoord?’

‘Ja hoor. Wist je dat er in Japan een vrouw is die 95 jaar is, maar er nog piepjong uitziet? Hier, kijk.’ Haar moeder hield haar telefoon omhoog. ‘Kijk dan!’

‘Ja mama, je hebt gelijk. Maar had je me nu gehoord of niet?’

‘Die vrouw drinkt elke dag acht koppen sakurathee. Even op *taobao* kijken.’

Ze rolde met haar ogen. Elke keer als haar moeder met haar telefoon op die marktplaats ging, kwam er weer een nieuwe serie pakketjes aan.

‘Mama, ik zei dat ik naar Nederland ga. Ik ga de erfenis van mijn vader ophalen.’

Het was even stil. Haar moeder legde haar telefoon neer. Even keek ze met een holle blik voor zich uit. Toen pakte ze haar telefoon weer, begon erop te tappen en zei: ‘Je hebt geen paspoort.’

O ja. Een geldig Chinees paspoort. Daar had ze nog niet aan gedacht. Hoe kwam ze daaraan?

Wat moest ze nog meer regelen om naar Nederland te kunnen? Ze zou het meneer Fan vragen, die wist het vast. Die wist alles.

‘Nog niet, maar dat ga ik allemaal regelen. Ik ga naar Nederland, mama.’

‘Weet je wel wat dat kost? Dat is vreselijk duur hoor. Hoeveel geld is de erfenis?’

‘Dat weet ik niet.’

‘Je vader had helemaal geen geld. Je moet niet gaan. Dat is geldverspilling.’

Ze dacht aan haar nieuwe bankkaart. Ze haalde al adem om te zeggen dat geld geen probleem was, maar net op tijd hield ze zich in. Als het echt nodig was, kon ze het later vertellen.

‘Ik gebruik mijn spaargeld voor de reis.’

‘Geldverspilling is het. En trouwens, mijn moeder zei altijd: als je naar Nederland gaat wordt het je dood. En daar had ze gelijk in, want toen je twee jaar was, heb je in Nederland een vreselijke hoest opgelopen.’

‘Een droge rokershoest ja, precies zo’n hoest als ik hier weleens-’

‘En dat heb je gekregen door Nederland, zegt mijn moeder.’

‘Mam, kijk naar buiten. Kijk op het weerbericht in je telefoon. De lucht zit hier vol smog en dat is de helft van het jaar zo. En daar krijgt een mens dus zo’n rokershoest van. Of

longkanker.’

‘Hoezo, we hebben toch mondkapjes?’

Ze zuchtte. Haar moeder was de laatste nog levende persoon die alles geloofde wat in reclames gezegd werd en ze was vastbesloten dat ook te blijven. Ze zou beter moeten weten. Dat gemberthee alle pijntjes genas was ook niet waar. Haar moeder dronk emmers thee en had altijd overal last van.

‘Dus ik wilde maar zeggen dat ik dus naar Nederland ga. Dan weet je dat.’

‘En als je vliegtuig neerstort? Dan ben ik je kwijt! Dat trek ik echt niet!’

Ze hoorde de wanhoop in haar moeders stem, maar haar besluit stond vast.

‘Mam, dat gebeurt niet. Echt niet. En ik kom heus wel weer terug.’

Haar moeder zweeg. Ze kon zien dat het haar moeder niet lekker zat. En eerlijk gezegd liet ze haar niet graag te lang alleen. Wie zou haar moeders bed verschonen? Wie ging er afwassen, of de vloer vegen?

Afscheid

Met elke nieuwe dag kwam haar vertrek dichterbij. Luna vulde al haar tijd met plezierafspraken en afspraken met meneer Fan - alles was beter dan thuis zitten.

Fan wist precies wat er geregeld moest worden, waar, in welke volgorde en welke documenten overlegd dienden te worden. Was er iets wat die vent niet wist of kon?

Stel je voor dat haar moeder net zo wijs was. Hoe anders was haar leven dan geweest.

Op de dag van haar achttiende verjaardag was ze meneer Fan gevolgd naar het bureau dat verantwoordelijk was voor het in- en uitreizen van Chinezen om een Chinees paspoort aan te vragen. De beambte had haar nors aangekeken en gezegd: 'Zo zo, net meerderjarig en u wilt direct een paspoort. U kunt blijkbaar niet wachten om ons land de rug toe te keren?' Ze had een kleur gekregen, maar meneer Fan had gezegd: 'Dat ziet u verkeerd, beste man. Deze jongedame kan niet wachten om de kennis op te doen die nodig is om ons land naar nog grotere hoogten te stuwen.' De beambte nam de papierwinkel zowaar met een kleine glimlach in ontvangst.

Een week voor haar vertrek was alles

geregeld. Ze had een geldig paspoort, een visum voor het Schengengebied in Europa, een vliegticket, een hotelreservering voor drie weken in Amsterdam en een stapeltje biljetten van 50 euro, afkomstig van de bankrekening die ze van haar vader had gekregen.

Het duizelde haar. Over een week zou ze in een land staan dat ze niet kende. Ze wist niet hoe het eruit zag, hoe het rook, hoe de mensen waren - ze sprak zelfs de taal niet. Geen woord. Ze zou er niet eens de weg kunnen vragen. Zou de gps-app *baidu maps* er wel werken op haar smartphone? Voor de zekerheid had ze een complete cursus Nederlands in haar telefoon gedownload. Met haar talenknobbel zou ze de taal snel onder de knie hebben. Ze zou in het vliegtuig alvast de basis van het Nederlands leren.

Zou ze haar telefoon eigenlijk wel kunnen opladen in Nederland?

Gelukkig zou meneer Fan met haar meereizen, in hetzelfde vliegtuig. Er kon dus niks misgaan. Volgens hem moest ze zich niet druk maken om zoiets doms als een telefoonoplader. Als meneer Fan dat zei, dan geloofde ze dat. Ze vertrouwde blindelings op hem. Als zijn alwetendheid haar niet op haar zenuwen zou werken, zou ze willen dat meneer Fan haar vader

was. Maar dat was hij niet - ze hoefde maar in de spiegel te kijken om dat te beseffen. Met haar ronde ogen en bleke gezicht - en 's morgens voor het vlechten ook nog haar lange krullen - zag ze er onmiskenbaar buitenlands uit. Maar waarom voelde ze zich dan zo Chinees?

Voelde ze zich eigenlijk nog wel Chinees? Ze dacht van wel, maar toch voelde ze zich anders dan voorheen. Het was alsof ze een prinses was die haar hele leven binnen de muren van het kasteel had doorgebracht en opeens de grote, zware poorten zag openstaan. Eén stap en ze zou buiten staan, in het bos vol bomen, bloemen, dieren en feeën. Ze had het gevoel dat er letterlijk een wereld voor haar open stond. Die wereld lonkte. Ze moest ontdekt worden zoals prins Siddharta Gautama, die later 'de' boeddha zou worden, de wereld buiten zijn paleis per se wilde ontdekken. Ze was Chinees, maar werd nu ook een wereldburger. Ze voelde hoe haar mixbloed sneller ging stromen.

Hoe wijder de deur naar de wereld zich opende, hoe kleiner haar moeder werd. Ze had het gevoel dat zijzelf vanuit een beschutte, vertrouwde baai een enorm meer op dobberde en dat haar moeder zich steeds krampachtiger vastklampte aan de bamboestengels aan de oever. Sinds ze haar had verteld over haar besluit om

naar Nederland te gaan voor de erfenis, had haar moeder steeds meer een hekel gekregen aan westers eten. Ze was geen enkele keer meer in een pizzabuffetrestaurant of McDonald's geweest. Zelfs brood kwam het huis niet meer in en ook de *Skippy*-pindakaas was verbannen. Het ontbijt bestond de laatste weken uit *mizhou* (rijstepap), *youtiao* (Chinese gefrituurde churro), gestoomde broodjes en *doufunao*, Pekinese tofupudding. En sinds ze had opgemerkt dat gekookte eieren voorkwamen in westerse recepten, waren ook die bij het ontbijt verdwenen.

Hoe meer haar moeder de westerse elementen uit het huis verdreef, hoe minder ze met Luna praatte. Ze voelde zich een verraadster, een samenspanster met haar vader, de man die haar moeder ontferfd had. Maar nu de poorten van het paleis zich hadden geopend, kon ze eenvoudigweg niet binnen blijven. Bovendien maakte de gedachte aan haar *gaokao*-debakel haar misselijk.

Haar moeder trok zich steeds meer terug in haar eigen wereld. Op een avond keek Luna door een kier van haar slaapkamerdeur de woonkamer in. Ze zag haar moeder op de bank zitten. Er was een Chinese soapserie op televisie, maar haar moeder keek alleen maar naar haar telefoon -

vast weer een artikel over gezondheid, een beroemde Chinese acteur of mooie huizen, de drie dingen waar haar moeder alleen maar van kon dromen. Dat deed ze dan ook: ze was ervan overtuigd dat haar doorbraak als actrice op handen was. Weldra zou zij beroemd zijn en in een kast van een huis wonen en zo zou ze honderd jaar oud worden.

Luna wist dat het nooit zou gebeuren. Haar moeder zou zich ver voor haar honderdste verstikken in haar eigen web geweven van toekomstillusies en homeopathische Chinese theetjes, zalfjes en knabbeltjes.

Ze had de tranen die in haar ogen prikten weggeveegd, was op bed gaan liggen en had zich afgevraagd of de Chinese Droom uit het tijdperk van Xi Jinping was uitgekomen, of ook slechts een illusie was geweest. En wat was eigenlijk haar eigen Chinese Droom? Had ze die wel? Of had ze daar als mixbloedkind van een Europese vader geen recht op?

De allerlaatste week brak aan en alles stond in het teken van afscheid. Ze had speciaal een schema opgesteld om te zorgen dat ze niemand vergat. Op maandag was ze samen met haar moeder naar haar familie in Tianjin gegaan, waar iedereen met haar moeder praatte en haar moeder met iedereen. De gesprekken gingen over

hetzelfde als bij elk familiebezoek: roddels over verdere familieleden, vrienden en burens, hoe bleef je het best gezond en wie was er overleden en wie nog steeds niet en wat was er zoal opgestreken bij de betreffende erfenissen. Alsof ze op een veiling was waar partijen tegen elkaar opboden.

Samen met haar moeder was ze op dinsdag uit winkelen geweest. Ze waren thuisgekomen met tassen vol kleren, de meeste voor haar moeder.

Op woensdag had Xiao Zhu haar meegenomen naar een film. Hij had VIP-kaarten geregeld. Ze hadden de beste plaatsen, de beste stoelen en de beste drankjes. De film was een blockbuster over een Chinese jongen die bovennatuurlijke krachten bezat. De jongen kon niet tegen onrecht en gebruikte zijn speciale krachten om de snode plannen van een buitenlands bedrijf te dwarsbomen. De topman van het bedrijf, een Europese multi-miljardair, probeerde een permanente zonsverduistering te veroorzaken die heel China zou treffen, waarna hij miljoenenwinsten zou maken door de verkoop van een nieuwe technologie om energie uit maanlicht te halen. De topman kwam er pas tegen het eind achter dat de bovennatuurlijke krachten van de jongeman juist door de magie

van de maan tot uiting kwamen.

Xiao Zhu had de hele film lang zijn arm om haar heen geslagen.

Na de film kreeg ze een klein cadeautje. ‘Zodat je me niet te veel vergeet,’ had hij gezegd. Het was een holografisch kungfu-figuurtje. Op het sokkeltje was een kleine zonnecel bevestigd. Als de zon scheen, deed het mannetje aan kungfu.

Op donderdag was ze vroeg opgestaan voor de afscheidsafspraak met Niuniu. Ze gingen naar Happy Valley. Jaarkaarthouders mochten gratis iemand meenemen dus hoefde ook Niuniu geen entree te betalen. De hele dag hadden de meiden doorgebracht in achtbanen en kermistoestellen. Overdag aten ze frietjes in de KFC in het park en ‘s avonds zaten ze aan het pizzabuffet bij Big Pizza, buiten het park, tegenover de hoofdingang. Vervolgens namen ze hun intrek in een simpel hotelletje in de buurt, om alles op vrijdag dunnetjes over te doen.

‘Ik benijd je,’ had Niuniu gezegd en Luna voelde zich uitverkoren. Wie had ooit gedacht dat ze zo maar de halve wereld over zou reizen?

‘Maar ik benijd je ook weer niet,’ had Niuniu erop laten volgen. ‘Als je kon kiezen tussen je hele jeugd opnieuw doen met een liefhebbende moeder én vader, of een reis naar Nederland om

een erfenis van je vader op te halen die dood is, wat zou je dan kiezen?’

De vraag was in de lucht blijven hangen. Ze had vertwijfeld het laatste stuk pizza op haar bord rondgeduwd totdat Niuniu haar hand op die van Luna legde, haar aankeek en zei: ‘Wat er ook gebeurt, waar ter wereld je ook bent, ik blijf altijd jouw vriendin.’ Ze had twee fotolijstjes uit haar handtas gevist met twee identieke afdrukken van de leukste selfie die ze ooit samen gemaakt hadden. Het was een foto uit een McDonald’s. Luna had twee frietjes in haar neus en Niuniu had dikke plakken ketchup op haar wangen. ‘Hier, een voor jou en een voor mij. Past wel in je koffer toch?’

Ze moest lachen en huilen tegelijk.

Vrijdagavond was ze thuisgekomen met de allerlaatste metro. Het huis was donker, haar moeder had zelfs geen lichtje voor haar aangelaten. Ondanks de zwoele juli-warmte had ze gerild. Stilletjes had ze zich gedoucht, haar nachtpon aangetrokken en was ze naar bed gegaan.

De volgende ochtend werd ze wakker en haar moeder was nog steeds nergens te bekennen. Het kwam haar goed uit. Zo kon ze in alle rust haar koffer inpakken. Morgen was de grote dag.

Het was zaak niets belangrijks te vergeten, maar meneer Fan had haar goed geïnstrueerd. Zijn devies was ‘met je paspoort in je hand en je geld op je bankkaart kom je de hele wereld over’, maar voor de zekerheid had ze toch maar besloten om iets meer mee te nemen.

Volgens meneer Fan was het weer in Nederland nogal onvoorspelbaar. In juli en augustus was het volop zomer maar dat wilde niet zeggen dat het ook warm was, of droog. Zelfs zonneschijn was niet gegarandeerd. Haar koffer ging daarom vol met korte rokjes en dikke truien en alles wat er tussenin zat. Ze pakte vier paar schoenen in, van sandalen tot dik gevoerde winter-Uggs. Uiteindelijk was de koffer vol. Ze perste haar uitpuilende toilettas erbij en ritste de koffer met veel pijn en moeite dicht. Het kungfu-figuurtje van Xiao Zhu zette ze in de vensterbank.

Ziezo, dat was klaar. Ze plofte neer op bed. Ze pakte de enveloppen van haar vader er nog eens bij en herlas de brief.

‘Ben jij vrij als een vogel? Of blijf je liever een kikker in de put?’

Ze wilde vrij zijn als een vogel, maar moest bekennen dat de zenuwen haar door de keel gierden. De gedachte aan een vliegreis naar een land waar ze niets kende en ook niets kon

vragen, maakte haar doodsbenauwd. En zou haar vliegtuig echt niet neerstorten?

Ze bekeek de brief nog eens. Die riep inderdaad meer vragen op dan ze beantwoordde. Het leek wel of ze nu nog minder wist over de erfenis dan voorheen. Ze wist niet hoeveel geld het was, daar had haar vader niets over gezegd. Hij had het alleen maar over het avontuur dat haar wachtte in Nederland. Haar vader scheen oprecht te denken dat het haar leven zou veranderen.

En wat dan nog? Nu ze haar *gaokao* verprutst had was het idee van een ander leven misschien zo gek nog niet.

Ze nam Skippy in haar handen. Ze rook eraan. Het gedrochtelijke gebreide vod stonk inderdaad naar de mufheid van gesloten kluis. Het had daar jarenlang in gelegen. De brief was van 2024. Als haar vader de knuffel tegelijk met de brief in de kluis had gestopt, dan had Skippy daar dus acht jaar in gelegen. Acht jaar geleden was zij tien jaar oud. Zou haar vader toen in Peking zijn geweest? Waarom hadden haar moeder en haar oma dat dan nooit gezegd? De knuffel staarde haar aan. Zijn kleine zwarte oogjes keken haar aan alsof ze wilden zeggen: tsja, ik wou dat ik het wist.

Ze greep haar handbagage en propte Skippy

erin. Ze wist niet precies waarom, maar ze had het gevoel dat dit wanstaltige breisel met haar mee moest.

Het sleuteltje stopte ze in haar portemonnee, die ze in haar handbagage stopte. De brief ging in de envelop met de foto's en die envelop ging eveneens in de handtas.

Ze stond op om nog een laatste wandeling door de buurt te maken. Niet omdat het moest, maar gewoon omdat het kon.

Die avond ging ze vroeg naar bed, nog voor haar moeder thuis was. Morgenochtend zou het vroeg dag zijn. Een grote dag.

Ze lag in bed maar haar hersens wilden niet slapen.

Als ze maar niets vergeten was.

Als ze de wekker maar zou horen.

Als de wekker maar zou afgaan. Ze ging zitten, knipte het leeslampje aan en checkte haar telefoon. Het alarm stond toch echt goed ingesteld.

Linkerzij.

Rechterzij.

Ze knipte het leeslampje weer aan, maakte haar handbagage open en haalde Skippy eruit. Lampje uit, slapen.

Skippy was te muf, dus lampje weer aan,

Luna Uit China (Proefversie)

Skippy terug in de handtas, lampje uit, liggen.

Hoe laat zou het zijn? Ze greep in het donker naar de telefoon. Vier uur. Over een half uur werd het al weer licht.

Droom

Ze was in een ijzig landschap. De sneeuw was zwart en blubberig als Pekinese stadssneeuw, de donkere plassen waren bevroren. Ze glibberde vooruit.

Langs de ijzige weg lag een kind met het gezicht naar beneden. Het bewoog niet. Ze kwam naderbij en draaide het kind om. Het was een meisje. Stijfbevroren vlechten langs haar gezicht. Het kind kwam haar bekend voor, ze had het eerder gezien, op een foto ofzo. Het meisje probeerde te lachen. Haar ogen met kleine ijspegelwimpers sperden zich wijd open. Een armpje strekte zich naar haar uit.

Ze pakte het kind in haar armen en probeerde het te warmen onder haar shirt. Maar het kind stopte met ademen. Toch liep ze door met het kind in haar armen. Ze voelde hoe de *qi* het kind verliet. Een blauw-roze wolkenliert draaide en danste sierlijk om haar heen terwijl het

Luna Uit China (Proefversie)

kind verstijfde. De sneeuw verdween, de plassen op de weg losten op. Langs de weg groeiden viooltjes en sleutelbloemen.

'Halt!' riep een stem in het Chinees met een Kantonees accent. Ze stopte. Ze hield het kind omhoog.

'Kies,' zei de stem. 'Stop hier of loop door. Als je doorloopt, blijft het kind hier.' De man wees op een kuil naast de weg.

Ze legde het kind in de kuil. Toen ze opkeek, torende de man hoog boven haar uit, zwaaiend met een grote, witte envelop. 'Bent u mevrouw Haimeng Shuangyue?' bulderde de man. Ze knikte. 'Dan is dit voor u.'

Ze nam de glanzende envelop aan en scheurde hem open. Er zat een gouden certificaat in. Haar naam stond erop in zwierige Romaanse letters, in *pinyin*, niet in Chinese karakters.

De man, die enorm was, stapte opzij. Ze liep langs hem heen. Ze keek om en kon nog net over zijn schoen heen kijken, maar ze kon

Luna Uit China (Proefversie)

de kuil niet meer zien.

Ze kwam bij een grote deur, die net zo groot was als de man met het Kantonese accent. Naast de deur zat een liftknop. Ze drukte op het knopje en meteen begon haar neus te bloeden. Druppels bloed vielen op haar kleren, op de grond. Het gedrup zwelde aan tot het bloed met bakken uit haar neus stroomde. Ze probeerde het bloeden te stelpen, maar de rode smurrie gutste over haar gezicht, haar handen, haar kleren. Ze schudde met haar hoofd. Haar haren waren los en het bloed spatte tegen de deur.

De deur ging open. Er stond een blanke man. Hij paste precies in de deur en was nauwelijks groter dan zij. De inhammen in zijn blonde haar schitterden in het gouden zonlicht. De man glimlachte, reikte met een hand achter zijn hoofd en trok in een beweging zijn zwaard. Het was geen zwaard, maar een drietand. De man knielde alsof ze een kleuter was, glimlachte opnieuw en gaf de drietand aan haar. Ze

Luna Uit China (Proefversie)

pakte het ding aan.

De blanke man draaide zich om en liep weg van de deur, naar binnen. Ze hees de drietand op haar schouders en stapte de drempel over. Alles werd wit.

De Ochtend Van Het Vertrek

Met een schok werd Luna wakker. Haar telefoon loeide zijn alarm. Kwart over vijf, tijd om op te staan - nu al? Ze zette het alarm uit. Hoe lang had ze nu geslapen? Drie kwartier?

Ze wreef in haar ogen. Haar hoofd bonkte. Haar lichaam voelde als lood. Ze voelde zich slap en hol, alsof ze een lappenpop was die moest meedoen aan het wereldkampioenschap gewichtheffen. Fijn begin voor zo'n lange reis.

Zie je wel, ze moest niet naar Nederland gaan. Slapen wilde ze, verdorie. Maar ze kon nu niet meer terugkrabbelen. Dat de koffer was gepakt, de tickets geboekt en het vliegtuig wachtte was tot daar aan toe. Maar als ze dacht aan de arrogante, misprijzende glimlach van meneer Fan als hij zou merken dat ze op het moment suprême als een bang kippetje naar de beschermende vleugels van haar moederkloek terug zou rennen... dat nooit! Deze kikker was opgeklommen tot de rand van haar put en ze weigerde er nu nog in terug te springen. Net als de prins Siddharta Gautama moest ze nu haar paleis uit, ook al zou het leven daarna nooit meer

hetzelfde zijn.

Net voor ze zich lamlendig uit bed wilde laten vallen, hoorde ze gerommel in huis. Het kwam uit de keuken.

Al vlechtend ging ze kijken. In de keuken stond haar moeder, in haar Japanse kersenbloesemkimono. Ze was bezig met de keukenmixer die ze al minstens drie jaar niet had gebruikt. Luna zag verwonderd dat ze haar best had gedaan het apparaat schoon te maken voor gebruik.

Het aanrecht lag vol fruitschillen. Op de snijplank lagen tussen de stukjes fruit drie verschillende messen: een grote, een kleine en een schilmesje. Het meeste fruit zat al in de blender. Luna herkende banaan, drakenvrucht, mandarijn, komkommer, perzik, hami-meloen en mini-tomaatjes.

‘Mam? Waarom ga je nu een sapje maken? Het is vijf uur in de ochtend, moet je niet slapen?’

Haar moeder draaide haar hoofd. Haar ogen waren rood.

‘Mam? Heb je gehuild?’

Toen barstte haar moeder in snikken uit. Luna opende haar armen. Haar moeder legde haar hoofd op haar schouder en hilde, hard. Heel hard - en oprecht. Luna aaide verbluft over

haar hoofd. Ze had haar moeder nog nooit zo horen huilen. Het klonk heel anders dan bij de begrafenis van oma.

‘Mam, ik kom over een paar weekjes gewoon weer terug. Stil maar.’

Een uur lang troostte ze haar moeder als een klein kind. Het drong tot haar door dat ze zich niet kon herinneren dat het ooit andersom was geweest.

Staan in de keuken dronken ze samen zwijgend van het verse fruitsap.

‘Dankjewel,’ zei Luna.

Haar moeder zei niets en staaarde hol voor zich uit. Opeens greep ze haar beet. Met een klein, benepen stemmetje zei ze: ‘Je komt toch wel terug?’ en knuffelde haar zo hard dat ze bijna geen adem kreeg.

‘Ja mama,’ piepte Luna, ‘en ik zal jou ook missen.’

Daar piepte nog iets - haar telefoon. ‘Maar nu moet je me loslaten, mam, want Xiao Zhu staat voor de deur.’

Heel langzaam verslaptte de greep van haar moeder. Voorzichtig wurmde Luna zich los. Ze pakte haar koffer en haar handtas en hoopte maar dat ze echt niets vergat.

‘Tot ziens, mama.’ Ze wilde haar moeder een kus geven, maar die weerde haar af. ‘Ga maar.’

‘Ik zal mooie foto’s maken en appen.’ Haar moeder knikte.

Ze sleurde haar zware koffer de drempel over. Ze wilde de deur nog dichtdoen, maar zag dat haar moeder dat al deed.

Goed.

Daar ging ze dan.

Zodra ze met haar koffer en handtas beneden de deur van het gebouw uit strompelde, nam Xiao Zhu de bagage van haar over. Met veel moeite propte hij de koffer in de kleine kofferbak van zijn tweezitter.

Ze snoof de dikke, grijze, plakkerig-warme ochtendlucht van de Chinese metropool op. Zou de lucht in Nederland anders ruiken? Ze keek omhoog naar het raam op de zesde verdieping. Heel even zag ze een silhouet door een kier van het gordijn, dat zich vlug sloot alsof het zich betrappt voelde.

‘Kom je nog?’ Xiao Zhu hield het portier voor haar open met de ene hand en hield haar handtas omhoog in de andere. Ze stapte vlug in. Het klokje in het dashboard stond op kwart over zes.

Ha. Deze keer was ze ruim op tijd.

Xiao Zhu draaide de weg op. Hij permitteerde het zich om hier en daar door rood te rijden. Ze zei er niets van.

Een geluksvogel was ze, een gefortuneerd persoon. Toch zat er een knoop in haar buik die er maar niet uit wou.

Ze keek op haar telefoon. Een bericht van meneer Fan. ‘Ik ben op het vliegveld, tot zo.’

Xiao Zhu zweeg. Luna keek voor zich uit. Ze zag de stoplichten, de strepen op de weg, het asfalt van de snelweg die haar naar de luchthaven leidde. Binnen een week of drie zou ze weer terug zijn, maar ze had het gevoel dat ze haar hele leven achter zich liet zonder te weten wat er voor zich lag. Alsof ze over een heuvel sprong, zonder te weten of het gras aan de overkant groen was.

Zo rustig als het in haar buurt was geweest, zo druk was het op het vliegveld. Xiao Zhu zette zijn auto op de afzetstrook tussen twee taxi’s.

‘Daar zijn we dan. Kun je de incheckbalie vinden? Zal ik even meelopen?’

‘Als je dat echt wilt.’ Ze wachtte gedwee tot Xiao Zhu haar portier kwam openen. Ze moest eerst en vooral meneer Fan vinden.

Xiao Zhu liet haar uitstappen en reed haar koffer richting de deur.

‘Hallo!’ riep iemand met een Kantonees accent.

‘Meneer Fan! Xiao Zhu, dit is dus meneer

Fan. Meneer Fan, dit is mijn vriend, Xiao Zhu.’

‘Aangenaam,’ zei meneer Fan.

‘Fijn om u te ontmoeten.’

‘Meneer Fan zal zorgen dat mij niets overkomt. En als hij vervelend wordt dan leg ik hem dood aan mijn voeten, dat weet je wel.’

Xiao Zhu grinnikte ongemakkelijk. Meneer Fan liet een lachje los.

‘Xiao Zhu, wat zou je zeggen van een bakje koffie?’

‘Nee dank u. Ik ondersteun vandaag mijn vader bij het voorbereiden van een belangrijke aandeelhoudersvergadering.’

‘Zoals je wilt. Wel, ik ga vast eens kijken waar je straks moet inchecken, Luna. Dan kunnen jullie rustig afscheid nemen.’

‘Ik heb nog wat voor je,’ zei Xiao Zhu zodra meneer Fan buiten gehoorsafstand was. Hij haalde een pakje tevoorschijn.

‘Een boek?’

‘Twee zelfs. Verzamelde gedichten van Li Bai en een beschouwing van de filosoof Xiao Danxin over de theorieën van Deng Xiaoping en de concepten van Xi Jinping in relatie tot het confucianisme en neo-confucianisme. Haar visie op de hedendaagse buitenlandpolitiek is werkelijk de moeite waard.’

‘Dat had je nu niet hoeven doen.’

‘Lieverd, jij zit straks in Nederland. Nu heb je iets Chinees te lezen, zodat je altijd weet waar je vandaan komt.’

Ze lachte. ‘Nou, zullen we dan maar afscheid nemen?’

Juist toen de knuffel en de kus waren afgelopen, kwam meneer Fan teruggewandeld.

‘Zullen we dan maar?’

Xiao Zhu stapte in zijn auto, meneer Fan nam de zware koffer over. Samen gingen ze door de schuifdeur naar binnen.

Voor het eerst sinds ze zich kon herinneren, was ze op het vliegveld.

Het Vliegtuig

Hoe slaperig ze ook was, ze keek haar ogen uit. Al die balies, wegwijzers, winkels – er was zelfs een McDonald's bij – en veel, heel veel verschillende mensen. Zowel de Chinezen als de buitenlanders kon ze in twee groepen indelen: toeristen, met makkelijk zittende kleren en kleurige koffers, en zakenlui, die een pak droegen en keurig nette koffers hadden. Er waren opvallend veel buitenlanders. Aangekomen buitenlanders lieten zich in de meeste gevallen ophalen door een nette *representative*, voor zakenlieden waren die ingehuurd door een bedrijf, voor toeristen door een hotel of reisorganisatie. Volgens meneer Fan was het tegenwoordig verplicht om zich te laten ophalen door een Chinese vertegenwoordiger van een bedrijf, hotel of reisorganisatie, zodat de overheid zeker wist dat de buitenlander zou aankomen op het vooraf opgegeven adres.

Bij de incheckbalie van de KLM moest ze haar paspoort laten zien. Meneer Fan hees haar koffer op de band naast de balie. Verbaasd keek ze hoe die een moment later naar achter in het niets verdween. Maar ze kreeg er iets geweldigs voor terug: haar eigen elektronische

boardingpass! Glunderend deed ze hem om haar pols.

‘Een goede reis,’ zei de in het blauw geklede dame achter de balie. ‘U vindt de gates vanzelf als u naar links loopt.’

‘Dankuwel.’ Ze keek naar de boarding pass om haar pols en zwaaide ermee in het rond. Nu was ze een echte wereldreizigster. Met grote stappen liep ze weg van de balie.

‘Andere linkerkant, Luna,’ zei meneer Fan. ‘en je vergeet je tas.’ Met een parmantige zwaai van zijn arm hield hij de tas omhoog. ‘Alstublieft, mademoiselle.’

Juist.

Ze kreeg een kleur. Vanuit een ooghoek zag ze hoe meneer Fan knipoogde en de baliedame haar gegiechel net niet kon inhouden.

Juist. Negeren was het beste.

Via de paspoortcontrole voor uitgaande reizigers, waarbij ze haar best deed om even nors terug terug te kijken als de beambte naar haar deed, kwamen ze bij de bagagecheck.

De lange rijen deden haar denken aan een treinstation op China’s Nationale Feestdag, als iedereen tegelijk op reis ging naar zijn familie buiten de grote steden. Hadden alle Chinezen in deze rij dan familie in het buitenland? Zelf ging ze ook een beetje op familiebezoek, al voelde het

niet zo.

Het verbaasde haar hoe streng er gecontroleerd werd. Ze moest zelfs haar zakken leegmaken en haar schoenen uitdoen. Ook haar telefoon moest door een speciale scanner. En er was een speciaal hokje waar je in moest gaan staan met je handen omhoog tot het deurtje aan de andere kant openging. Ze wist van de aanslagen boven Europa van mei 2026, maar dit was wel heel overdreven. Dat deden ze op treinen en metrostations toch ook niet? Ze zou in Nederland wel veel militairen en speurhonden op straat gaan zien.

Meneer Fan leek nergens last van te hebben. Glimlachend liet hij zijn spullen, schoenen en zelfs zijn riem scannen. Gelaten onderging hij de bodyscan.

Zonder problemen vonden ze de gate. Ze keek door het enorme raam. De vliegtuigen waren groter dan ze zich had voorgesteld. Konden deze enorme dingen echt vliegen? Geboeid keek ze naar de auto's en wagens die af en aan reden op de weg tussen het gebouw en de vliegtuigen. Ze zag hoe een wagen met heel veel karretjes vol koffers bij het blauw-witte toestel stopte dat bij hun gate stond, en hoe enkele mannen de koffers begonnen over te laden op een platform. Dat platform ging vervolgens omhoog

naar een deur en daar werden ze in het vliegtuig geladen.

Ze keek om zich heen naar de reizigers die duidelijk ook bij deze gate aan het wachten waren. Zo'n zeventig procent Chinezen. Grofweg een vijfde was blank en de overige tien procent waren van alles en nog wat. Ze zag enkele zwarte en lichtbruine mensen. Er was een gezin dat haar Indiaas leek.

‘Aardige afspiegeling van de Nederlandse samenleving, op de Chinezen na dan,’ zei meneer Fan.

Bij de deur van de gate, binnen het hekje, stond een soort spreekgestoelte. Een rechtopstaand kastje net als bij toespraken in de aula van school. Er stond een in het blauw geklede dame achter. Ze rommelde wat in papieren, sprak wat met het andere personeel en greep toen de microfoon. In het Engels en Chinees riep ze om: ‘Dames en heren, we zijn klaar om te boarden. Als eerste roepen wij de passagiers van de achterste rijen, 43 tot en met 62.’

Alle Chinezen spongen als een man overeind en begonnen elkaar quasi-beleefd te verdringen in een rij. Meneer Fan schudde zijn hoofd. ‘Chinezen,’ mompelde hij.

Even later zat Luna in het vliegtuig, aan het

raam. Zo groot als het vliegtuig was, zo klein waren de stoelen. De dikke buurman zou minstens twee stoelen nodig hebben.

Ze trok de riem strak aan. Wat later begon het vliegtuig achteruit te bollen. ‘We bewegen!’

‘Wat dacht je dan, dat we stil bleven staan? Dan duurt de reis wel heel erg lang hoor.’ Meneer Fan liet weer een van zijn lachjes horen. Kort en schamper dit keer.

Het vliegtuig stond weer stil en begon toen naar voren te rijden. Af en toe stopte het en reed dan weer verder. ‘File,’ zei meneer Fan.

Uiteindelijk draaide het vliegtuig een baan op die veel breder was dan de banen tot nu toe. Een ogenblik stond het toestel stil. Ze voelde zich alsof ze in een achtbaan zat: ingegordeld, op het moment dat je er niet meer uit kon, maar het ook nog niet begonnen was.

Opeens begon er wat te brullen. Het vliegtuig schoot vooruit en ging steeds sneller en sneller. Ze hield haar adem in. Plotseling helde ze met stoel en al achterover en zag ze uit het raam hoe een schuine wereld onder het vliegtuig wegzakte. Ze kneep in de leuning van de stoel tot haar knokkels wit waren.

Ze keek even opzij naar meneer Fan. Die was druk in de weer met de touchscreen in de rugleuning van de stoel voor hem. ‘Potjandorie.

De website had me een documentaire over de geschiedenis van de Yunnanese thee beloofd!

Hij keek zo verontwaardigd dat hij veel weg had van een boze kleuter die zijn zin niet krijgt, net voordat hij begint te huilen. Ze schoot in de lach.

Meneer Fan lachte mee. ‘Nu ja, dan zal ik het moeten doen met “Zeven dagen uit het leven van een lid van het Politburo van de Chinese Communistische Partij”. Ook leuk. Ha ha!’

‘Dames en heren,’ klonk opeens de intercom, ‘wij hebben onze kruishoogte bijna bereikt. Als u wilt, mag u uw stoel verlaten en uw telefoon gebruiken. Zet u deze wel in vliegtuigmodus. Wij wensen u een prettige reis.’

Ze keek naar buiten. Zo grijs als het beneden was, zo zonovergoten was het nu. Alle zorgen over haar leven, haar toekomst, de erfenis van haar vader, smolten weg, en bleven achter in grijze wolkendek.

Luna pakte haar telefoon, zette hem in vliegtuigmodus en startte de cursus Nederlands.

Deel II

Luna Uit China (Proefversie)

Nederl and

Luna's Moeder

'Het is goed dat u deze stap gezet heeft. Ik zal mijn best doen om u zo goed mogelijk op weg te helpen. Maar u zult het zelf moeten doen.'

'Dat zei mijn man ook altijd ja, en mijn dochter zegt dat - Luna heet ze, rare naam he? Mijn moeder zegt...'

'Uw moeder – daar komen we straks op terug, maar laten we beginnen bij uzelf. Ligt u goed?'

'Ja.'

'Goed. Sluit uw ogen. We gaan terug naar uw kindertijd, in... even kijken... Tianjin. Kunt u daar iets over vertellen? Wat weet u bijvoorbeeld nog van uw kleutertijd? Was u thuis, ging u naar een kindergarten? Speelde u vaak bij andere kinderen thuis?'

'Mijn moeder werkte zes dagen per week in de fabriek. Ik was vaak samen met familie – mijn oma vooral, van vaderskant. Tsja, wat deed ik zoal... ik weet niet. Ik was thuis en in de buurt.

Vriendjes en vriendinnetjes? Ja hoor, massa's. Ik keek altijd heel veel naar ze, als ik samen met mijn oma buiten op het bankje zat. Ik

vond het altijd erg knap hoe zij konden hoepelen. Zelf heb ik het nooit geprobeerd, want mijn moeder zei dat ik dat toch niet kon. Ik zou me alleen maar bezeren.

Thuis tekende ik veel. Ik had heel veel kleurtjes. Ik tekende mezelf heel vaak. Soms was ik een politieagent, of een winkelverkoopster. Soms tekende ik mijn moeder die in de fabriek aan het werk was. Ik kwam nooit op haar werk, maar ik tekende dingen na van plaatjes die ik zag in tijdschriften. Ze las veel, mijn moeder. Ze had altijd veel plaatjes van fabrieken en mensen die daar werkten. Dus tekende ik mijn moeder aan het werk in zo'n fabriek. Altijd met een glimlach op haar gezicht. Net als op die plaatjes.

Maar het liefst tekende ik mezelf. Ik tekende vaak dat ik kon vliegen. Of mezelf als prinses, die in de Verboden Stad woonde, en mijn vader was de Keizer. Mijn moeder werd altijd boos als ik haar die tekeningen liet zien. Je vader is arbeider, zei ze dan, geen Keizer. De Keizertijd is voorbij. We hebben nu de Communistische Partij, hemel zij dank.

Ze zei dat ik beter Lei Feng kon tekenen. Als inspiratie gaf ze mij het beeldverhaal van Lei Feng, dat ze had aangeschaft met coupons uit de Renmin Ribao, de Krant van het Volk. Die las ze

Luna Uit China (Proefversie)

*altijd, ziet u, helemaal, van voor tot achter en
weer terug. Ze won daardoor ook altijd de
jaarlijkse Politieke Quiz op de fabriek.'*

Identiteit

Na een paar uur vliegen legde Luna de cursus Nederlands weg. Ze wist dat Europese talen een omvangrijke set grammatica hadden - dat was bij Frans ook zo - dat was geen probleem. Maar de Nederlanders vonden het nodig om hun eigen grammatica om de haverklap te negeren. Wat een hoop onregelmatige werkwoorden, uitzonderingen, en uitzonderingen op uitzonderingen, en uitzonderingen daar weer op - alsof ze helemaal niet wilden dat buitenstaanders hun taal leerden. Maar ze liet zich niet kennen. Met haar talenknobbel kon ze alle talen leren - zelfs Nederlands.

‘Mag ik u een vraag stellen?’ Luna zei het in het Nederlands.

Meneer Fan schrok wakker. Hij duwde zijn bril recht, veegde een sliert kwijl van zijn mond en zei: ‘Sodeju, jij leert snel. Ik dacht dat je al het Nederlands van vroeger vergeten was.’

‘Sorry, sliep u?’

‘Welnee.’

‘Goed, mag ik dan een vraag stellen?’

‘Dat doe je al.’

‘Grappig. Maar wat ik wil vragen: Waarom

doet u dit allemaal?’

‘Wat?’

Luna zweeg even. Nu werd het moeilijker. Toch maar weer even in het Chinees.

‘Alles. Hoe lang heeft u erover gedaan om mij te vinden? Hoeveel geld heeft u dat wel niet gekost?’

‘Ach, dat valt wel mee,’ zei meneer Fan, ook in het Chinees. ‘Ik ken Peking vrij goed, weet je. Ik heb er zelfs alles bijelkaar een jaar of vier gewoond. En geld, nu ja. Laten we zeggen dat geld niet zo belangrijk is als je er genoeg van hebt.’

Ha! Hij was dus rijk. Ze wist het. ‘Dan hoeft u blijkbaar ook niet meer te werken.’

‘Ik heb inderdaad een zaak die momenteel in feite zichzelf runt.’ Hij liet een luid lachje ontsnappen - valse bescheidenheid, dat hoorde ze zo. ‘Maar ik ben geen miljonair hoor. Dat hoeft ook niet, toch?’

‘Ik zou er geen nee tegen zeggen. Misschien ben ik er binnenkort wel een. Dan ben ik rijker dan u, meneer Fan.’

‘Maar je vraag was waarom ik speciaal voor jouw erfenis naar China ben afgereisd om een speld in een hooiberg te zoeken, een speld genaamd Luna.’

‘Zie ik eruit als een speld?’

‘Zo zeggen we dat in Nederland. Je zult het wel leren.’

‘U ging wat zeggen over mijn vraag.’

Meneer Fan haalde diep adem.

‘Het geeft niet als het een lang verhaal is hoor. U hebt zelf gezegd dat deze vlucht bijna tien uur duurt, dus we hebben de tijd.’ Ze liet expres een luid lachje horen.

Fan grinnikte. ‘Vooruit, ik zal je het een en ander vertellen. Maar niet alles. Je vader heeft jaren gewerkt aan zijn erfenis voor jou. Ik zou niet het gras onder zijn voeten weg willen maaien – of boven zijn voeten.’ Hij lachte luid. Luna’s mond viel open.

‘Sorry, galgenhumor. Je vader zou zich dood hebben gelachen.’

Ze liet een pufje lucht ontsnappen, en rolde met haar ogen. ‘Vertel nu maar.’

‘Goed. Om te beginnen hebben jij en ik een ding gemeen: wij hebben allebei een gemixte identiteit. Ik heb Kantonese ouders maar ben opgegroeid in Nederland. Jij hebt een Nederlandse en een Chinese ouder en je hebt er geen besef van hoe hard je vader heeft geprobeerd om jou het beste van die twee werelden mee te geven. Tot je vijfde was boterham met pindakaas thuis je ontbijt en at je rijstepap met mais op de kindergarten – als

tweede ontbijt of als lunch, of allebei. En die frietjes en dat ijs waar jij zo van houdt, zijn trouwens ook niet echt traditioneel Chinees.’

‘Ja, en? Sorry maar identiteit is gelul. Ik ben gewoon Luna en mag dan een buitenlandse vader hebben, ik ben echt wel Chinees hoor. Kijk maar in mijn paspoort.’

‘Identiteit is absoluut geen onzin. Wat er in je paspoort staat is alleen maar administratie. Het zegt niets over je identiteit – dacht je echt dat alle ‘Han’ Chinezen zich op en top Han voelen? Ik ben een oude man, als ik de jaren uit mijn leven zou wegstrepen waarin ik mij heb afgevraagd of ik Nederlands was of Kantonees, dan zou ik net zo jong zijn als jij. Ik ben niet Nederlands, dat zie ik elke dag in de spiegel. Ook van binnen ben ik geel: ik sta hoog aangeschreven als acupuncturist, ik oefen mijn *tai chi* of *kungfu* nog bij min tien en verdiep mij ook anderszins in de menselijke *qi*. Maar ik ben ook niet Kantonees. Ik heb na mijn tijd in Peking, waarvan ik dus je vader ken, nog een jaar in Kanton gewerkt. Hoe ze daar over Chinezen konden praten... Alsof die een soort tweede-rangsburgers zijn. En van mij als halve buitenlander moesten ze al helemaal niets hebben. Nu ja - in de oppervlakkige omgang waren ze voorkomend, maar ondertussen...’

Meneer Fan haalde zijn neus op. ‘Afijn, als je erbij stilstaat: vanwege mijn uiterlijk noemen Nederlanders mij een Chinees, door mijn accent noemen Chinezen mij een Kantonees, en in Kanton noemen Kantonezen mij een buitenlander. Kortom, ik hoor nergens bij.’

Dat gevoel kende ze. Haar hele leven was ze overal waar ze kwam de *yangwawa*, het ‘buitenlandse poppetje’ of de *waiguo xiaohai’er*, het ‘buitenlandse kindje’. Een mooi kind weliswaar, maar toch buitenlands. Om vrienden te maken moest ze altijd een muur slechten. Ze was eraan gewendgeraakt, maar desalniettemin, het was een muur. Alsof ze er nooit helemaal bij hoorde.

‘Jouw vader heeft zich ook altijd een buitenbeentje gevoeld. Als Nederlander voelde hij zich onbegrepen door zijn Chinese familie, en zijn Nederlandse familie kon hem alleen begrijpen als hij zelf alles kon uitleggen. Daarnaast is voor een goede verstandhouding begrip alleen niet genoeg, zeker niet als die maar van een kant komt. De relatie tussen je Chinese familie en je vader is altijd zeer, zeer problematisch geweest, Luna.’

Ze haalde haar schouders op.

‘En juist toen ik dacht dat het eindelijk de goede kant op ging, vertrok je vader naar de

Verenigde Staten. Voor hij vertrok zei hij letterlijk tegen mij: 'ik heb er een slecht gevoel bij, maar financieel is het heel erg goed en het is maar tijdelijk'. Want de bedoeling was dat jij en je moeder een jaar later naar hem toe zouden komen. Waarom dat uiteindelijk niet is gebeurd, weet ik niet precies, en je vader ook niet. Er moet iets gebeurd zijn, want toen je vader jullie met Kerstmis wilde bezoeken, mocht hij plotseling China niet meer in. Hij werd op het vliegveld in Peking tegengehouden omdat zozegd zijn visum niet in orde was. Raar verhaal, want hij stuurde mij na afloop een foto van zijn visum en voor zover ik kon zien was die gewoon in orde. Juridisch gezien had hij gewoon het recht om China in te reizen. Dus ik vermoed dat het een smoes was, of ze hebben iets heel subtiels veranderd aan de regels waar ik niets van weet. Met China weet je het nooit.'

'Maar goed, terug naar je vraag. Kort gezegd komt het erop neer dat ik dus de enige ben die zowel je vader als je moeder en je oma echt begrijpt. Daarom heeft je vader mij gevraagd om jou te gaan zoeken wanneer de tijd daar rijp voor was.'

Ze zweeg. Ze moest er niet aan denken dat ze haar vader ook nog in levenden lijve zou moeten ontmoeten. Ze had meer behoefte aan

wat extra zakgeld van zijn erfenis, dan aan een plotseling opduikend figuur die haar hele leven overhoop zou gooien. Als die erfenis de moeite niet waard was, zou ze genieten van haar gratis vakantie en binnen een weekje weer terug zijn in haar eigen land. Zo had ze hoe dan ook voordeel uit de situatie geput.

Voor zover je een land waar de mensen je constant ‘buitenlands kindje’ noemden als je eigen land kon beschouwen. Het was niet eerlijk dat zij zo genoemd werd en de rest niet. Maar dat was overal zo. Geen land was eerlijker dan China: oma had dat altijd gezegd.

Ze staaarde naar het videoscherm voor haar. Het vliegtuigje bewoog verdomd traag over de kaart voor een toestel dat ruim 900 kilometer per uur vloog. Ze prutste wat met het touch screen. Opeens startte een filmpje, in de titel kwam het woord Nederland voor.

Een vlotgeklede jongedame verscheen en begon te praten, maar Luna verstond niet wat ze zei.

De jongedame op het scherm maakte plaats voor beelden. Er klonk vrolijke walsmuziek van een orkest geleid door violen. Ze zag een stad vol schattige kleine huisjes, sommige scheef als lichtelijk opstandige tanden in een gebit. De huisjes lagen aan kleine straatjes met water

ernaast, waarin rondvaartboten voeren.

Verder zag ze uitgestrekte grasvelden. Dit moest een soort Nederlands Mongolië zijn, maar dan zo plat als het Tianjin-dialect van haar oma in plaats van bergen, met zwart met witte koeien in plaats van ruige yaks, en begrensd door minuscule slootjes en piepkleine hekjes. En met aan het eind een rivier met molens erlangs. Het gras in de velden was fris en veel groener dan thuis of in Mongolië.

Ze zette het schermpje uit en pakte haar telefoon. Ze deed haar oordopjes in en opende de cursus Nederlands. Nog ruim drie uur vliegen, kom maar op met al die uitzonderingen en rare uitdrukkingen.

Het Hotel

‘I found your reservation, sir.’

De jongen achter de balie leek wel een popster, met zijn keurig verzorgde Brits accent, zijn gouden oorbel en zijn lange roodgeverfde sliert haar voor het gezicht, die hij nonchalant tuitlippend omhoog blies.

Waarom sprak hij eigenlijk geen Nederlands? Amsterdam was nota bene de hoofdstad.

‘Would you like two single beds or one kingsize-bed, sir?’

Luna zag hoe de wenkbrauw van de jongen twee keer vlug achter elkaar een sprongetje maakte. Met zijn hoofd een beetje schuin keek de popster meneer Fan aan. ‘Of nee, on second thought...’ Zie die brutale schalksheid in zijn blik - als hij geen popster was, dan op zijn minst een fotomodel.

‘Twee aparte kamers graag,’ zei meneer Fan, ook in het Engels. Hij knipoogde naar Luna en fluisterde in het Chinees: ‘Die viespeuk.’

De baliemedewerker slaakte een kittig kreetje, sloeg een onderarm dwars over zijn middel, zette de elleboog van zijn andere arm er haaks bovenop en tikte met zijn wijsvinger op

zijn kin. ‘Precies wat ik dacht. Wilt u dan de volgende keer meteen *twee* kamers reserveren?’

Hij liet zijn vingers overdreven hoog over het toetsenbord dansen. Was die popster-achtige verschijning misschien een vrouw? Zoiets als de Thaise *she-males*, maar dan een soort Nederlandse versie. Of nu ja, Britse.

‘Voilà,’ riep de jongeman of -vrouw. Hij zwiepte triomfantelijk met zijn hoofd, zodat de rode haarlok op zijn hoofd belandde. Hij sloeg opnieuw een arm om zijn eigen middel en deze keer maakte hij er in één vloeiende beweging een halve pirouette bij. Kijkend naar het juten opbergwandtapijt aan de muur, waarin keurige rijen zakjes waren genaaid, tikte hij nogmaals enkele keren op zijn kin en selecteerde zorgvuldig twee keycards met het hotellogo erop. Hij legde ze op een scanner die naast de computer stond, tikte met een oog dicht wat op zijn toetsenbord, nam de keycards en zei: ‘Follow me, please.’

Ze gniffelde toen de medewerker zich heupwiegend als een parmantig dametje naar de liften begaf, koket zwaaiend met zijn onderarmen, polsen in een hoek van negentig graden en de vingers naar beneden hangend. Het was een acteur!

Hoewel meneer Fan het hotel middelgroot

had genoemd, was het veel kleiner dan ze gedacht had. Ze zou het einde van de gang gemakkelijk kunnen zien, als ze niet zo afgeleid werd door de vrolijke kleuren en bonte schilderijen. De muren waren als moderne fresco's, afbeeldingen van schapen en koeien in frisse landschappen vol bloeiende bloemen en volle bomen. Ze wist dat het Nederland moest voorstellen, want ze zag ook oranje molens in bontgekleurde tulpenvelden. Alles had een gezichtje, niet alleen de schapen en koeien en twee spelende hondjes, maar ook de grote perenboom en de potplant, zelfs de tulpen en de zon keken blij.

Bij een rode deur hield de acteur halt. 'Dit is de kamer voor meneer,' zei hij, in het Nederlands deze keer, 'en die voor de jongedame met de strakke commi-vlechten is er direct naast. Mijn eigen kamer is trouwens aan het einde van de gang, mocht u het willen weten.' De knipooog naar meneer Fan ontging haar niet, maar die negeerde het.

Dat waren dus drie knipogen in de laatste tien minuten. Knipogen was hier blijkbaar een belangrijk deel van de intermenselijke communicatie. Ze probeerde alleen haar rechteroog dicht te doen, maar haar linkeroog ging mee. Verdomd! Dat was nog knap lastig.

Nadat de hotelmedewerker de rode deur voor meneer Fan geopend had, liet hij haar in de kamer met de blauwe deur. ‘Here you are, young lady,’ zei hij zijn keurige Brits.

‘Thank you, sir.’ Het leek haar goed om zich beleefd op te stellen.

Ze had natuurlijk haar eerste Nederlands kunnen uitproberen, maar ze wilde niet potsierlijk overkomen, met haar beginners-Nederlands. Niet bij deze androgyne blitserik. Ze zou straks de rest doen van haar cursus, maar voor nu hield ze het bij Engels. Ze zou vast nog zat kansen krijgen om haar Nederlands te oefenen.

‘Oh, and is there wifi?’

‘Of course,’ glimlachte de hotelman/-vrouw, ‘the credentials are right here on the inside of the room door.’

Hoewel ze een Brits accent heel mooi vond, begon ze zich toch te ergeren - hij sprak nog Britser dan Harry Potter. Hij deed zo zijn best om Brits te klinken dat ze juist het idee kreeg dat het nep was.

Met een klap sloeg ze de blauwe deur achter zich dicht. Ze plofte dwars op het keurig opgemaakte bed, greep haar telefoon en maakte verbinding met internet. De verbinding was veel trager dan ze gewend was. Slechte wifi hier in dit

land.

Op WeChat vond ze één bericht van Niuniu en zestien van haar moeder. Als eerste meldde ze Niuniu dat ze veilig was aangekomen en dat meneer Fan zich tot dusver keurig netjes had gedragen. Ze stuurde ook enkele foto's: van de hotelkamer, van de snelweg bezien vanuit het raam van een taxi, en van een tram. 'Er is hier zo weinig ruimte omdat de metro's op straat rijden haha,' typte ze erbij, hoewel ze donders goed wist dat meneer Fan had gezegd dat er in Amsterdam ook metro's onder de grond reden. Niet zo veel als in Peking natuurlijk, maar Amsterdam was dan ook zo'n twintig keer zo klein.

'Ze hebben daar ook geen vijfjarenplanningen, ze doen maar wat,' verscheen er prompt op het scherm. Niuniu was blijkaar nog wakker, ook al was het in China al na middernacht.

'Ga slapen jij,' typte Luna. 'Ik spreek je snel.'

Nadat ze ook haar moeder gerustgesteld had, draaide ze zich op haar rug en sloot haar ogen. Ze had ook wel zin om te gaan slapen. Maar dat mocht niet, want ze moest nog eten met meneer Fan, hij had erop gestaan. Niet dat meneer Fan zo'n honger had, maar volgens hem was het na

een intercontinentale vliegreis het beste om meteen in het plaatselijke ritme mee te gaan. Zo beperkte je je jetlag tot een minimum, zei hij.

Er werd op de deur geklopt. ‘Luna?’ zei een stem met een Kantonees accent.

‘Ja, ik kom,’ kreunde ze. Als meneer Fan een minuut later was geweest, zou ze al in dromenland geweest zijn. Het stelde haar gerust: ze zou straks zeker goed kunnen slapen.

De straten van Amsterdam waren totaal anders dan in Peking. Ze waren smal, er was maar een rijstrook per rijrichting en er stonden geen kleine hekjes in het midden van de straat. De stoepen waren nog geen meter breed, maar dankzij de kruishoge rode paaltjes, elk gemarkeerd met drie kruisjes boven elkaar, waren ze autovrij. ‘Dat moesten ze in Peking ook vaker doen,’ dacht ze. Het was een verademing om niet telkens tussen lukraak op de stoep geparkeerde auto’s door te hoeven slalommen, hoewel de stoeptegels en -keien hier en daar wel erg onregelmatig waren.

En dan de mensen – wat waren die verschillend! Luna had nog nooit zo’n bonte verzameling rassen bijeen gezien. Er waren mensen van allerlei pluimage: witten, zwarten, lichtgetinte mensen, mensen die veel leken op de Oeigoeren, Indiërs, en ook Oost-Aziaten.

Werkelijk alles was er.

Tot haar plezier was er ook overal eten – zelfs op straat zaten mensen aan tafels te eten en te drinken. Vreemd genoeg zag ze niemand van het personeel op de uitkijk staan, of angstig om zich heen kijken of de politie misschien zou komen. Iedereen was volkomen ontspannen. En ze dronken gewoon bier! Dat dat allemaal zo maar mocht, midden op straat. Dat zou in Peking echt niet meer kunnen - misschien op het platteland nog wel, waar alles nog niet zo ontwikkeld was.

Bij bijna elk etablissement waar ze langs kwamen, zei meneer Fan: ‘Zullen we hier eten?’ Maar ze voelde zich te moe om iets nieuws te proberen. Ze wilde iets simpels, iets bekends. Gewoon gebakken ei met tomaat en een schaalkje rijst was prima.

‘Dat wordt lastig,’ zei meneer Fan.

‘Lastig!?’ Er is hier verdorie alles!’ Ze draaide zich om. ‘Kijk, daar hadden we dus eerst de Egyptenaar, toen de Indiër, daarna de Thai, toen de Belg, de Kroaat, daarnaast de Irakees, vervolgens de Israëliër en de Keniaan, en dan nog eens de Japanner, de Serviër en de Spanjaard.’

Ze hield een voorbijganger aan en zei, in het Nederlands: ‘Pardon, waar is de Chinese

restaurant?’

De voorbijganger wees schuin naar de overkant.

‘Nu zul je eens wat zien,’ zei ze. ‘Kom mee.’

Ze pakte meneer Fan bij een arm en sleurde hem achter zich aan, de straat op. Een auto toeterde en kwam met piepende banden tot stilstand. Een blank hoofd kwam uit het autoraam tevoorschijn, riep iets onverstaanbaars en tikte op zijn voorhoofd. Ze besteedde er geen aandacht aan, maar ging recht op haar doel af: Chinees-Indisch restaurant De Chinese Droom. Luna stormde naar binnen, negeerde de mensen die aan de zijkanten op stoelen zaten te wachten en riep in het Chinees: ‘Pardon heeft u ook tomaat met gebakken ei?’

Een Chinees uitzijnde mevrouw van middelbare leeftijd in een donkerpaarse *qipao* kwam haastig aangelopen. Wat een deftige jurk voor een ober, dacht Luna, en had meteen spijt van haar toon.

‘Het spijt me,’ zei de mevrouw in gebroken Chinees, ‘mijn Mandarijn is niet zo goed, ik ben Wenzhounees.’

Ze zuchtte en zeeg neer op de enige overgebleven stoel.

‘Sorry, this seat is taken,’ zei een van de wachtende Nederlanders, ‘and by the way, this is

the take-away part. The restaurant part is over there.’ Vriendelijk glimlachend wees hij naar een deur.

‘Luna, ze hebben hier geen Chinees eten,’ zei meneer Fan. ‘Tenminste, niet het eten wat jij gewend bent. Kom, ga mee. Verderop zit een McDonald’s.’

Even later verorberde Luna het ene na het andere frietje en legde meneer Fan de situatie uit. De Chinezen in Nederland, althans voor zover het de restauranthouders betrof, kwamen niet uit Peking of die contreien, maar hadden hun wortels in Zuid-China en waren via Indonesië naar Nederland gekomen. Vandaar dat hun Zuid-Chinese gerechten met Indonesische invloeden vermengd waren - zoals nasi, bami en pindasaus – en in niets leken op het Chinese eten in het Peking van 2032.

Juist. Een Chinees restaurant had hier dus geen Chinees eten. ‘Nederland is een moeilijk land,’ zei ze.

‘Leve de McDonald’s’ zei meneer Fan, en liet een luid lachje horen. Drie pubermeisjes aan de tafel naast hen keken verbaasd op en proestten het toen uit.

‘Zeg dat wel, die is tenminste overal hetzelfde.’

‘Nou...’ zei meneer Fan, ‘de frietjes in elk

geval.’

‘De rest niet dan?’

‘Zelfs McDonald’s past zijn assortiment aan aan de plaatselijke smaakcultuur,’ zei meneer Fan, ‘kijk maar naar het menu: ze hebben een veggieburger, een hamburger met driedubbel Gouda-kaas, en bloemkoolsticks met witte dipsaus.’

‘Ik eet wel frietjes.’

‘Je kunt niet wekenlang alleen frietjes eten, Luna.’

‘Ben jij mijn moeder soms?’

‘Dat niet. Maar weet je wat: morgenochtend ontbijten we in het hotel, en dan zal ik je stap voor stap voorstellen aan het Nederlandse ontbijt. Goed?’

‘Hmpf.’

‘Gaan we daarna naar De Nederlandse Kluis met je sleuteltje, om je kluis te openen.’

‘Daar heb ik wel een Hollands ontbijtje voor over.’

Luna's Moeder

'Ik werd scholier en we kregen thuis televisie. Ik vond de televisie geweldig. Mijn moeder keek graag naar shows met veel dansers, maar soms was er een serie. Ik vond die series fantastisch, vooral als ze zich afspeelden in de tijd van concubines en keizers. Die acteurs waren zo ontzettend mooi! Vanaf de eerste keer dat ik zo'n serie zag, wilde ik actrice wilde worden. Wat een prachtige kleren en die gezichten – fantastisch gewoon. Zo wilde ik ook zijn.

Wanneer ik maar kon, hulde ik mij in lange traditionele gewaden, net als de concubines en de andere sterren in mijn geliefde series. Ik stak stokjes in mijn haar en probeerde net zo te bewegen als zij. Ik bedacht toneelstukjes. In het begin heel klein, maar ze werden steeds langer. Ik verzon ellenlange monologen, en zelfs ook hele opvoeringen, waarbij ik zelf alle rollen speelde, compleet met zang. Eerst deed ik dat alleen thuis, maar later ook op school. Iedereen keek dan naar mij, en als ik klaar was klaptten de meesten – tot de juffrouw kwam tenminste.

Ik vertelde mijn moeder van mijn plan om actrice te worden. Ik weet het nog goed. Ze

verslikte zich in een noedel, liet haar kommetje water op de grond vallen en begon te tieren. Hoe ik het in mijn hoofd haalde. Dat ik behoorlijk moest leren rekenen, want rekenen was mijn zwakke kant en met mijn cijfers kon ik nooit naar de universiteit. En zonder universiteit zou ik nooit een goede baan krijgen en dus ook nooit geld. Behalve als ik met een rijke man zou trouwen, maar zo'n dom wicht als ik zou geen enkele man willen hebben. Actrices, die gingen naar bed met de producent en de regisseur. Hoe kon ik zo dom zijn? Ik moest mijn plan meteen uit mijn hoofd zetten, voorgoed. En er al helemaal met niemand over praten.

Ja maar, zei ik, mijn vriendinnen op school vinden het heel leuk als ik voor ze speel en zing en dans. Mijn moeder antwoordde dat ze maar deden alsof. Achter mijn rug lachten ze mij uit, zei ze. Ik was een gek, dom en achterlijk kind, met mijn gezang en gedans.

De volgende dag op school herhaalde ik de woorden van mijn moeder tegen mijn vriendinnen. Dat ze maar alsof deden en mij stiekem uitlachten. Ze reageerden boos. Ik speelde een nieuw stuk voor ze, maar ze klaptten niet meer. Ze draaiden zich om en liepen weg. Ik zag hoe hun ruggen zich naar elkaar toe bogen,

hun hoofden elkaar bijna raakten en hoorde het gefluister achter hun handen, gevolgd door gegiechel.

Mijn moeder had gelijk. Ik was een gek, dom kind.

Maar ik gaf mijn droom niet op. Ik was vastbesloten: na de lagere en middelbare school zou ik naar de acteeschool gaan. Als ik eenmaal beroemd zou zijn, zouden ze me niet meer uitlachen. Ze zouden allemaal weer mijn vriendin willen zijn en mijn moeder zou de hele familie en de hele buurt vol trots vertellen dat ik haar dochter was.'

Hollands Ontbijt

Luna's ogen waren dicht, tot een streep zonlicht dwars door haar onwillige oogleden heen priemde. Gedesoriënteerd keek ze om zich heen en ontdekte dat ze overdwers op een enorm bed lag. Ze knipperde tegen het licht dat tussen de gordijnen door kierde. Stofjes dansten in de lichtstreep. Ze had gedroomd van gebakken vis en geurige *mala xiangguo* met garnalen, reepjes rundvlees, drie verschillende soorten tofu en een gezonde dosis rode pepertjes, maar van eten was in deze kamer weinig te bekennen.

Ze was in Nederland. Ze rolde zichzelf met haar wattige hoofd het zachte bed uit en liet zich met klap op de grond kwakken. Ziezo, nu was ze wakker. Maar nog wel moe. Dus dit was nu een jetlag: dat je moe was maar toch niet meer kon slapen.

Ze greep het zware donkerblauwe gordijn en hees zich omhoog. Ze schoof de gordijnen opzij, opende het raam en hing haar hoofd naar buiten. De zon scheen volop maar het was lang niet zo warm als in Peking. Een reclamezuil met een klok gaf de tijd aan: half acht.

Kijkend naar de wereld buiten begon ze haar haren te vlechten. Onder haar op straat kwam het

leven op gang. Ze zag enkele auto's en een handvol scooters met knetterende uitlaten. Twee vrouwen met hoofddoeken op zeulden grote tassen groente, fruit en andere etenswaar mee - die hadden vast een restaurant, kon niet missen. Van rechts kwam een blonde vrouw op een tweewielige bakfiets aangereden, met in de bak twee blonde kinderen. Het zag er grappig uit, met dat ene wiel helemaal aan de voorkant van de bak en de sturende moeder aan de achterkant. Bij het zebrapad maakte een oud heertje zich gereed om over te steken. Tot haar verbazing stopte de eerste de beste auto voor het zebrapad. Geduldig wachtte de bestuurder van de grote SUV tot het heertje voetje voor voetje naar de overkant was geschuifeld. De auto toeterde niet eens.

Haar maag knorde. Dat was waar ook, ze had beloofd een Hollands ontbijt te nemen. Daar zou wel geen *youtiao* bij zitten. Met een zucht greep ze haar broek. Ze had echt veel zin in zo'n gefrituurde luchtige deegstaaf. Maar ja, dit was Nederland, bekend om tulpen, molens en wiet, niet om culinaire hoogstandjes.

Beneden aan de trap kwam ze de popsterachtige hotelmedewerker tegen. Hij was zo verdiept in zijn nagels dat ze hem bijna niet durfde te storen.

'Excuse me.' De jongen - of wat anders -

liet van schrik een stokje, waarmee hij zijn nagels aan het behandelen was, op de grond vallen. Ze bukte en raapte het op. Het platte staafje was aan een kant glad en aan de andere kant geribbeld.

‘Here you are.’ Ze probeerde te knipogen, wat mislukte.

De hotelmedewerker trok een frons, griste het nagelvijsje uit haar uitgestoken hand en deed een stap achteruit.

‘Where is the breakfast?’ Om duidelijk te laten merken dat ze het vriendelijk bedoelde, zette ze haar beste glimlach op. De medewerker tuitte zijn lippen, blies tegen zijn lange rode lok, maakte een halve pirouette en ging haar voor naar een gezellige ruimte vol tafels met stoelen. Hier en daar zaten mensen te eten, maar meneer Fan was er niet bij. Ze opende haar mond om te vragen of haar ‘travel companion’ al gesignaleerd was, maar het hotel-model had zich al uit de voeten gemaakt.

Ze ging aan de dichtstbijzijnde tafel zitten en keek om zich heen. Meneer Fan kon haar nog meer vertellen, er was hier echt niet alleen ‘Hollands ontbijt’. Andere mensen hadden Franse croissants, Amerikaanse cheddar-kaas en minuscule Italiaanse kopjes cappuccino. Er zaten zowaar drie Chinezen met gestoomde zoete

aardappelen en eieren die overduidelijk in theewater waren gekookt. Zouden ze toch *youtiao* hebben? Of misschien Tianjinese *guobacai*? Het water liep haar in de mond.

‘Waiter!’

Verdomd, waarom reageert er niemand? Misschien moest ze harder roepen.

‘Hello, waiter! I want to order!’

De Fransen, Amerikanen en Italianen draaiden hun hoofd en sisten. Ze negeerde hun boze blikken. De drie Chinezen gniffelden. De onbeschofteriken. Ze zouden beter een landgenoot helpen.

‘Hey, waiter!’ Wat een slechte bediening. Als er een ober kwam dan zou ze hem meteen de baas laten halen, om eens even flink te klagen.

Een van de Chinezen, een jongeman met halflang haar en een dun snorretje, stond op en liep op haar toe. Vlakbij boog hij zich voorover en zei zacht: ‘Je bent hier niet op het Chinese vasteland.’

Krijg nou wat. Een Taiwanees.

‘En bovendien is het buffet. Zelfbediening, weet je wel.’

Haar wangen werden warm. Ze keek de Taiwanees na die gniffelend terug wandelde naar zijn vrienden.

Daar verscheen meneer Fan, achter de

Taiwanezen. Gered!

‘Jongelui, wees alstublieft niet te streng voor de jongedame. Dit is haar eerste keer buiten China – voor zover ze zich kan herinneren in elk geval. We zijn gisteren pas aangekomen en zijn nog geheel onder de invloed van onze jetlag, dus vergeef het ons als we niet zo bij de pinken zijn.’

Het groepje hield op met gniffelen. Een van de Taiwanezen bood meneer Fan een kopje thee aan, dat hij beleefd weigerde.

Fan schoof aan. ‘Laat je niet uitlachen hoor. Hoewel je het jezelf gemakkelijker zou maken met iets meer *ru xiang sui su*. Of, zoals de Britten zeggen: when in Rome, do as the Romans do. Dan zul je straks met de Nederlanders ook weinig problemen hebben.’

‘Maar ik ken de plaatselijke gewoonten helemaal niet. Hoe kan ik ze dan volgen?’

‘Je leert het wel. We beginnen meteen: je hebt beloofd dat je een Hollands ontbijt gaat eten. Kom mee.’

Bij het buffet gaf Fan haar een dienblad en een bord. Ze moest direct naar het Nederlandse vlaggetje van het buffet. Er stonden hier een heleboel dingen op de lange tafel, maar geen warmhoudbak.

‘Eten ze nooit warme dingen hier?’

‘Bij het ontbijt niet. Bij het middag- of

avondeten wel.'

'Of!? Je bedoelt dat ze maar één keer warm eten? Sneu volk, die Nederlanders.'

'Dat sneue volk heeft wel gekookte eitjes bij het ontbijt. Die lust je wel, toch?'

'Alleen het witte, dat gele bolletje van binnen lust ik niet.'

'Verkocht.' Fan legde een ei op haar bord. Ze staaarde ernaar.

'Wat kun je me nog meer aanraden?'

'Verse sneetjes brood. Wit of bruin?'

'Eh...'

'Bruin. Dat is gezonder. Wat wil je erop?'

'Eh...' Ze staaarde naar de mand vol kleine kuipjes en doosjes. Ze had geen idee wat het allemaal was.

'We nemen gewoon van alles een.' Haar dienblad werd volgeladen.

'Aardbeienjam, pindakaas, nutella, abrikozenjam, gewone hagelslag, witte met zwarte hagelslag... hadden we aardbeienjam al? En muisjes, anijshagel, vlokmix. Dan nog smeerkaas: naturel, met tuinkruiden, met pepertjes, gerookte baconsmak en – o kijk, deze is pas een maand op de markt: smeerkaas met tonijn. Weet je wat, daar neem ik er twee van.'

'Hoeveel pakjes gaan er op een boterham? Dat krijg ik toch nooit op, man!'

‘Zoals ze in China zeggen: eet maar, eet gewoon een beetje meer.’ Zag ze die idioot nu knipogen?

Ze rolde met haar ogen, maar zei niets.

‘Dan hebben we hier de afdeling vlees en kaas.’

Op de schalen lagen plakjes kaas en worst die zo dun waren dat je er doorheen kon kijken. Dat proefde je nooit, op een boterham.

‘Houd je van zout of romig? Pittig? Rund, varken, kalkoen?’

‘Eh...’

‘Ik hoor het al. Een plakje Gouda kaas – die moet je kennen, hebben ze in Peking ook – een plakje Oud Amsterdam – de beste kaas ter wereld, volgens je vader – een plakje komijnenkaas en dan ook nog een plakje boterhamworst, wat corned beef en een plakje cervelaat. Geregeld.’

Gelukkig kwamen ze aan het eind van het buffet. Hier was het drinken. Ze zag wel duizend verschillende flesjes fruitsap en water en een automaat voor warme dranken.

‘Koffie of thee?’

Ze deed een stap achteruit.

‘Kijk naar mij. Kom ik soms uit een koffieland?’

‘Thee dus. Welke smaak?’

‘Eh...’

‘Er is bosbessenthee, kaneelthee, sinaasappelthee, aardbeienthee, mangothee, rooibosthee, kamperfoeliethee, kersenthe, thee met allerlei fruitsmaken door elkaar, zomerthee, Turkse appelthee, dropthee, Marokkaanse muntthee, groene thee, cranberrythee, slaap lekker thee, spijsverteringthee, thee voor een zere keel, kinderthee – met appel, banaan of perziksmak – en Earl Grey.

‘Geen Oolong thee?’

‘Je staat bij het Nederlandse ontbijt.’

‘En die Turkse en Marokkaanse thee dan?’

‘Welkom in Nederland.’

Zucht.

‘Doe die Earl dingetjes maar dan.’

Ze liepen terug naar de tafel naast de Taiwanese. Ze ging expres met haar rug naar hen toe zitten, maar ze kon ze nog wel horen. Ze hadden het over “koffiewinkels” en blijkbaar dachten ze dat hun paspoorten daar gecontroleerd werden. Naïevelingen.

‘Eet smakelijk.’ Meneer Fan graaide met een snelle beweging het sneetje komijnenkaas van haar dienblad. ‘Geef die maar aan mij. Die lust jij toch niet. Niemand lust komijnenkaas.’ Zijn lachje klonk zo luid dat ze de Taiwanese achter haar rug voelde omdraaien. Ze boog zich

voorover en fluisterde: ‘Wilt u een beetje uitkijken met uw lachjes. Dat begrijpen de mensen hier vast niet.’

Meneer Fan boog zich ook over de tafel. Met een hand trok hij zijn bril tot op het puntje van zijn neus. Zijn wenkbrauwen wipten boven de rand van zijn bril. ‘Zorg jij nu maar dat je iets op je boterham krijgt,’ en knipoogde met beide ogen tegelijk.

Ze zonk achteruit en inventariseerde de kuipjes en doosjes. Ze zette ze allemaal op een rijtje en legde haar vinger op het eerste kuipje.

‘Ah, smeerkaas met tuinkruiden. Goede keus.’

Dacht het niet. Ze liet het kuipje staan en begon haar vinger van kuipje naar kuipje te bewegen. Ondertussen zei ze een oud Chinees rijmpje op:

Tussen de bloemen één kruik wijn

Ik ben alleen zonder vrienden en familie

Bij elk karakter tikte ze het volgende doosje of kuipje aan.

Ik hef mijn glas en nodig de maan

En met mijn schaduw erbij zijn we gedrie

Bij het kuipje pindakaas stopte het gedicht.

‘De beroemde dichter Li Bai kiest pindakaas,’ zei Fan. ‘Vond je als peuter al lekker. Of had ik dat al gezegd?’

Ze opende het kuipje, stak haar lepel erin en smeerde haar boterham. ‘Wat heeft mijn vader u nog meer verteld over toen ik klein was?’

‘Kortgezegd: dat je altijd zo vrolijk was, veel zelfvertrouwen had en altijd precies wist wat je wel en niet wilde. Dat laatste is er een beetje af, geloof ik, anders had je Li Bai niet nodig gehad.’

Ze hapte in haar boterham met pindakaas en zei met volle mond: ‘Wilt u een geheimpje weten? Ik eet nog steeds pindakaas. Stiekem, op school. Niet tegen mijn moeder zeggen.’

Meneer Fan grinnikte.

‘Weet u, die Tang-gedichten zijn zo makkelijk. Wij leren ze al op de kleuterschool. Ik weet precies hoeveel karakters het heeft, dus ik wist precies waar ik de pindakaas moest opstellen om er aan het eind op terecht te komen.’

Ze genoot van meneer Fans open mond.

‘Maar waarom pakte je de pindakaas niet in een keer?’

‘Zo heb ik alle doosjes een keer gezien.’

Meneer Fan knikte bewonderend met zijn hoofd. ‘Slim. Maar ik reken het niet goed.’

‘Hoe bedoelt u?’

‘Je zou een Hollands ontbijt eten. Alleen een boterham met pindakaas is geen ontbijt, dus het telt niet. Er moet nog wat bij.’

‘Ik lust niks.’

‘Oh nee?’

‘Nee.’

‘Heb je de Oud Amsterdam kaas al geproefd dan? Of zwarte en witte hagelslag? Muisjes?’

‘Nee, en ik ben het niet van plan ook. Zijn er ook *youtiao*? Gefrituurd deeg lust ik tenminste.’

Meneer Fan sloeg zijn armen over elkaar. ‘Beloofd is beloofd.’

‘Dat is een Nederlandse uitdrukking zeker? Die heb ik in China nog nooit gehoord.’

Meneer Fan zoog zijn wangen naar binnen. Pretlichtjes verschenen in zijn ogen. ‘Van de erfenis van je vader zou je ook niets gehoord hebben, zonder mij. Maar hij bestaat heel echt.’

‘U bent gemeen.’

Fan spreidde zijn arm uit over de tafel vol lekkernijen en glimlachte triomfantelijk. ‘Tast toe.’

Ze aarzelde. Ze had inderdaad een belofte gedaan en ze had ook best wel honger, maar ze had echt het idee dat Hollands ontbijt niet haar kopje thee was.

‘Ik zie het al. Typisch geval van: wat de boer niet kent, dat vreet-ie niet.’

Geen idee waarom meneer Fan over boeren begon, maar ze zou er wel niet onderuit komen. Dan moest het maar.

Ze glimlachte naar meneer Fan. Kijk die triomfantelijke blik van hem. Ze schudde met haar hoofd, keek opzij en weer terug. Met een guitige blik als van een ondeugend kind doorboorde ze meneer Fans pantser van triomfantelijkheid. Zonder haar blik af te wenden, greep ze met een hand het hardgekookte ei en pelde. Met het gepelde ei in een hand, graaide ze met de andere hand een snee volkorenbrood van de schaal.

‘Ik ben geen boer, maar vreten kan ik. Let maar op.’

Ze propte het hele ei en de hele snee brood in een keer in haar mond.

‘Owfsfoo!’

Het Huis

Een beetje licht van de zenuwen liep Luna uit China aan de zijde van meneer Fan langs de Amsterdamse straten, op weg naar de vestiging van De Nederlandse Kluis.

Wat waren die Nederlanders ontspannen. Neem nu de bussen. Geen enkele bus was vol: bijna niemand hoefde te staan. Soms waren er maar een paar plaatsen bezet. En toch duurde het bij zo'n halte een eeuwigheid voor het in- en uitstappen klaar was en de bus weer wegreed. En bijna niemand keek op zijn telefoon.

Daar was De Nederlandse Kluis. Ze gingen naar binnen.

‘Nummer 23?’

De keurige blonde dame achter de brede, open balie keek om zich heen. ‘Dat zijn wij,’ zei meneer Fan. Hij stond op en ze wandelde in zijn kielzog naar de balie.

‘Goedendag. Deze jongedame komt de inhoud van haar kluis halen.’

‘Prima. Alles, meneer?’

‘Alles.’

‘Geen probleem. Zou ik de jongedame haar paspoort mogen?’

Ze gaf haar paspoort. Ze had verwacht dat de blonde dame in haar donkerblauwe mantelpak met haar paspoort naar een kopieerapparaat zou lopen of het op een scanner zou leggen, maar dat deed ze niet. Ze typte iets op haar computer en gaf het paspoort terug. ‘En heeft u de sleutel?’

Ze gaf het sleuteltje dat ze in de kluis in China had gevonden. De juffrouw typte opnieuw iets in op de computer.

‘Ik zie dat de kluis niet op naam staat van de jongedame.’

‘Dat klopt,’ zei meneer Fan. ‘De ten naam gestelde is haar vader, maar hij is onlangs overleden. Hij laat de inhoud van zijn kluis na aan zijn dochter. Vandaar.’

‘En heeft u een testament en een overlijdensakte bij u?’

Meneer Fan haalde een grote envelop uit zijn tas. ‘Alstublieft.’

De juffrouw bekeek de documenten. Ze deed dat rustig en geconcentreerd. Tot haar verbazing maakte niemand gebruik van dit moment om zich naar de balie te wringen om even snel een vraag te stellen.

‘Het is in orde. Als u mij wilt volgen, dan mag u de kluis zelf openen. Aan wie mag ik de documenten teruggeven?’

‘Geeft u ze maar aan de jongedame. Het is

naar rechts, neem ik aan?’

‘U niet, meneer. Alleen de erfgenaam.’

Even later stonden ze weer buiten, meneer Fan met zijn aktentas en Luna met een ongemerkt, anoniem hardpapieren tasje van De Nederlandse Kluis. Ze voelde zich alsof ze gewinkeld had in een chique kleinoodboetiek.

‘En dan is er koffie. Wat jij, Luna?’

‘Waar dan?’ Ze keek om zich heen.

‘Ik bedoel dat ik wel zin heb in koffie.’

‘Ik dacht dat u een theefanaat was.’

‘Dat ben ik ook, maar we zijn nu in Nederland. Soms volg ik de plaatselijke gewoonte. Wist je dat Nederlanders de meeste koffie per hoofd van de bevolking drinken ter wereld?’

‘Als ik het maar niet hoeft te drinken, vind ik alles best.’

‘Kom mee.’

Ze sloegen linksaf naar het zebrapad. Ze liep de straat op. Een bel tingelde en meneer Fan greep haar nog net op tijd bij de arm. Wat de...-

Er stond opeens een groot ijzeren ding voor haar neus.

O shit.

Ze keek op en zag de trammachinist tegen zijn voorhoofd tikken.

‘Als hij mij zo slim vindt, waarom doet hij dan zo boos?’

‘De tram heeft altijd voorrang.’

Ze voelde zich rood worden. Waarom lieten ze zo’n trein ook midden op straat rijden? De tram passeerde. Ze staken over, de Prinsengracht in. Bij het eerste gebouw stopte meneer Fan. Een smalle stenen trap leidde naar beneden.

‘Après vous.’ Zijn uitgespreide arm nodigde haar uit het stenen trapje af te dalen, wat ze dan maar deed. Tot haar verbazing was beneden een kleine deur die toegang gaf tot een café.

Ze liepen door naar achter. Ze koos een plaats in de hoek, tegenover de bar. Die was imponerend: de kast over de gehele achterwand stond vol met talloze glazen en flessen in allerlei maten, vormen en kleuren. Zo verweerd als de muren eruit zagen, zo glinsterend schoon waren de glazen en flessen. Door de blinkende spiegel in de achterwand leken het er extra veel. Ze liet haar blik glijden over de flessen: Baileys, Disaronno, Tia Maria, Jack Daniels... ze herkende sommige merken. Boven de glazen en flessen sterke drank was verzonken in de muur ook nog een complete wijnkelder aangebracht. Op de bar zelf stonden nog eens vier flessen wijn opgesteld. Het leek haar sterk dat ze hier ook koffie en thee hadden. Nederlanders dronken

blijkbaar ook graag iets anders.

Ze had haar tas nauwelijks op tafel gelegd, of de serveerster kwam al met de koffie en de thee. Luna keek op en schrok zich te pletter – ze keek recht in een roetzwart gezicht met enorme knalrode lippen en haar dat blauwer was dan Doraemon, de staalblauwe Japanse animekat waar ze meer dan tien jaar fan van was geweest en waarvan ze nog steeds shirtjes had omdat oma altijd alles drie maten te groot kocht. Na een halve dag in Amsterdam wist ze wel dat er mensen van allerlei kleuren in Nederland rondliepen, maar dit was wel erg dichtbij (en erg plotseling).

‘Alstublieft.’ Haar stem klonk hees, hoewel ze veel te jong was om een gevorderd drankorgel te kunnen zijn. Het zal wel bij dit soort mensenras horen, evenals de vreemde naam. Volgens het naamspeldje heette de serveerster Shida. *Shi da*. Afhankelijk van tonen en karakters kon dat betekenen ‘normale universiteit’ of ‘injecteren’. Wie noemde zijn kind nu Injecteren?

Ze wachtte tactisch tot Injecteren was vertrokken. ‘Hoe komt het eigenlijk dat hier zo veel zwarte mensen wonen?’

‘Lang verhaal, maar kortgezegd heeft het met twee dingen te maken. Het eerste is het koloniale

verleden van Nederland. Veel donkere mensen zijn afkomstig uit Suriname of de Nederlandse Antillen. Het tweede is dat Nederland asiel verleent aan vluchtelingen en die komen vaak uit Afrikaanse landen. Er zijn bijvoorbeeld veel Somaliërs in Nederland. Maar laat nu je buit eens zien?’

Inderdaad. Wat zat ze nu te bazelen? Ze was hier om die erfenis binnen te halen, niet om zich te verdiepen in dit land.

Ze leegde haar deftige papieren tas van De Nederlandse Kluis op tafel en spreidde de inhoud uit. De buit bestond uit drie dingen: een sleutel en twee documenten.

‘Geen bankkaart.’ Ze deed haar best om niet al te teleurgesteld te klinken.

‘En wat is dat papier met dat roodgele logo?’

SNS, stond erbij. Het zei haar niets.

‘Dat is een bank. Was een bank, want die bestaat al meer dan veertig jaar niet meer. Destijds is SNS opgegaan in Fortis, een Belgische bank en verzekeraar. Later is de bankpoot opgegaan in BNP-Parisbas Fortis en die bank bestaat nu nog.’

‘Een bank? Krijg ik geld?’ Haar bloed ging sneller stromen.

‘Zo ver zijn we nog niet. Dit is een bewijs dat je vader een kapitaalverzekering had. Dat wil

zeggen dat hij elk jaar een bepaald bedrag moest inleggen en dat dan na een hele tijd gegarandeerd een bepaald bedrag zou vrijkomen.’

Ze floot tussen haar tanden. ‘Veel geld?’ Ze dacht dat ze ging zweven.

‘Dat weet ik niet. Daar zegt dit papier niets over. We weten niet eens of je vader al die jaren zijn premie heeft betaald.’

‘Hoe komen we daarachter?’

‘Als je vader de premie is blijven betalen, dan moet er ergens een rekening bestaan waarop dat geld is uitgekeerd.’

Ergens. Dat klonk niet erg concreet. Hoeveel banken waren er in Nederland? En moesten ze die allemaal gaan aflopen? Wat als haar vader dat geld op een buitenlandse rekening had laten zetten? Of, erger nog, het geld al had opgemaakt of weggegeven aan iemand anders?

‘Laat de moed niet zakken. Als dat geld is uitgekeerd, dan zal dat hoogstwaarschijnlijk zijn gebeurd op een rekening bij BNP Parisbas Fortis.’

‘Mooi. Waar zitten die?’

‘Ik ga zo voor je googlen, maar laat eerst de rest van je buit eens zien.’

O ja. Ze was al vergeten dat er nog meer was. Ze haalde de rest uit de tas.

‘Ik heb hier nog: een sleutel en een tweede

document, van...' Allemachtig, dit was een aardige stapel papier. En het zag er best belangrijk uit. Ze gaf het meneer Fan.

'Eens kijken. Dit papier is...' Fan viel stil.

'Wat?'

'Ik geloof mijn ogen niet. Die vader van jou zit vol verrassingen, Luna.'

'Wat is het dan?' Haar hart klopte in haar keel.

'Luna, je hebt een huis.'

'Nee hoor, ik heb een vriend thuis en die zal er wel een kopen voor we gaan trouwen, maar...'

'Nee, je hebt er al een. Een huis.'

Haar mond viel open. 'Dat kan niet... Echt?'

'Hier staat het. Dit is een eigendomsakte van een... een soort woning, Luna. Compleet met een koopakte erbij.'

'Hoeveel vierkante meter? Hoe duur?' vroeg ze in een adem.

'Het aantal vierkante meters zie ik niet direct staan.' Fan bladerde door het stapeltje aaneengeniete paperassen, 'maar er staat wel een aankoopprijs. Doe eens een gok?'

Ze had werkelijk geen flauw idee.

'Driehonderdduizend yuan?'

'Een kleine veertigduizend euro bedoel je? Doe maar iets meer.'

'Honderdduizend euro dan?'

‘Doe er nog maar wat bij: honderdvierenvijftigduizend euro.’

‘Maar... dat is wel een miljoen yuan!’

‘Yep. Gefeliciteerd.’

‘Ik... ik ben rijk!’ Ze griste het papier van tafel, stond op, hield het omhoog alsof ze een baby boven zich uit tilde en maakte een rondedans door het café. ‘A house, a house! Hey everyone, I have a house!’ Aan sommige tafels begonnen mensen te applaudisseren. Injecteren de serveerster giechelde.

Fuck. Ze had het weer voor elkaar. Beschaamd ging ze weer zitten.

‘Maar waar is mijn huis? En belangrijker nog: hoe kom ik er binnen?’

‘Ik denk dat daar die sleutel voor is.’ Fan glimlachte breed.

‘Zullen we gaan kijken? Waar is het, hoe ver is dat?’

Hij bekeek de papieren nog eens. Ze zag zijn ogen groter worden en na een seconde weer hun normale vorm aannemen.

‘Het is in Utrecht. Dat is niet zo ver van hier. En ik heb zo’n vermoeden dat je versted zult staan. Maar vergeet niet dat we ook nog achter de spaarcenten van je vader aan moeten. En ik weet niet hoe het met jou is, maar ik heb toch best wel een beetje een jetlag.’

‘Je hebt gelijk. Alles op zijn tijd.’ In werkelijkheid brandde ze van verlangen. Ze wilde zo snel mogelijk weten hoeveel geld ze had en wat voor huis. Als haar vader een miljoen yuan kon uitgeven aan een huis, dan moest hij toch best rijk geweest zijn.

‘Eerst maar eens opzoeken waar de BNP Paribas zit.’ Hij haalde zijn klassieke iPhone 4 uit zijn zak en begon te googelen. ‘Tussen twee haakjes, ik kan je aanraden om meteen een nieuwe telefoon en een flinke databundel aan te schaffen. Ik heb zo’n vermoeden dat dat van pas zal komen.’

‘Wat is er mis met mijn eigen telefoon?’

‘Voor in China is die prima. Maar je bent nu in Nederland. De mensen hier gebruiken andere apps dan in China en die apps zijn lang niet altijd te krijgen als je een Chinese telefoon hebt.’

‘Reikt de virtuele Chinese Muur helemaal tot hier? Daar geloof ik geen bal van.’

‘Ik kan het je zo laten zien. Probeer maar eens iets te googlen.’

Ze pakte haar telefoon en opende Baidu.

‘Met Google dus, niet met Baidu. Niemand hier gebruikt Baidu. Iedereen googelt.’

Tot haar verbazing kreeg ze geen verbinding met Google.

‘En probeer nu eens met Baidu om de

Google Playstore te downloaden?’

Ze probeerde het. Wat ze ook deed, elk spoor liep dood. Het ging niet.

‘Maar eerst die spaarrekening. Ik heb intussen met Google gevonden waar de dichtstbijzijnde BNP Parisbas is. Zullen we?’

Ze stonden op en liepen naar de uitgang. ‘Groetjes, tot ziens hè!’ riep Injecteren. ‘En gefeliciteerd met je huis!’

Ja, de mensen in Nederland waren echt relaxt. De bediende in het hotel, met zijn rode lok en zijn parmante tred, de zwarte serveerster Injecteren, ze gedroegen zich alsof ze helemaal geen druk voelden. Alsof ze geen last hadden van studiedruk, stijgende huren, familiezaken, carrièrestress. Of van jaloezie, omdat een ander net zo maar een nieuw huis in de schoot geworpen kreeg terwijl ze daar zelf jarenlang koffie en alcoholische dranken voor moesten schenken.

Wat had zijzelf toch een geluk.

Ze volgden de Prinsengracht. Wat een huizen had je hier. Sommige hadden een bordes met aan weerszijden een stenen trap, klein maar statig, heel anders dan de grote trappen van het parlement en andere gebouwen in Peking. Nederlanders zouden die gebouwen wel erg megalomaan vinden, aangezien hun eigen

hoofdstad volstond met dit soort knusse trappen bij gezellige grachtenpaden. Maar ja, Peking was een van de allergrootste steden ter wereld. Amsterdam stond vast niet eens in de top-100.

Sommige gebouwen hadden keurige bloembakken voor de ramen. Hier en daar stonden fietsen tegen de gevels, sommige alleen, andere per paar, aaneengeklonken als een pasgetrouwd stel.

Het viel haar op dat er ondanks de smalle straat geen verkeersopstoppingen waren. De spaarzame auto's die eraan kwamen, deden hun best om ruim baan te maken voor fietsers en voetgangers. Niemand toeterde. De voertuigen in de parkeerplaatsen stonden netjes, met hun voorwielen bijna tot de rand van de gracht.

In de gracht lagen boten. Sommige hadden een fiets op de voorplecht. Ze dacht eerst dat het kleine binnenvaartschepen waren. Pas toen ze goed keek, zag ze ramen aan de zijkanten en bovenzijde van het vrachtruim. Voor sommige raampjes hingen fleurige gordijntjes. Daar woonden dus mensen in. Zeker omdat ze geen geld hadden voor zo'n statig grachtenpand. Die parkeerden gewoon hun boot, rolden de loopplank uit en hingen hun groene brievenbus aan een paal langs de kant van de gracht.

Bij de Reguliersgracht sloegen ze linksaf en

gingen aan de overkant van de tweede gracht weer rechts, de Herengracht. Een blok verder was de BNP Parisbas.

~

Die avond zat in een Amsterdamse hotelkamer een mixbloedmeisje uit China kaarsrecht op een kingsize bed. Ze had haar zegeningen voor zich uitgespreid en telde ze. Heel kort geleden leek haar hele leven voorbij en nu was ze de koning te rijk. Ze bezat een bankrekening in China met 88.888 Chinese yuan en had de beschikking over een Nederlandse rekening met daarop duizelingwekkend veel geld - meer euro's dan er sterren aan de hemel stonden. Alsof ze Chandra was van de olifanten, die de keizer op elk veld van het schaakbord het dubbele aantal rijstkorrels liet leggen tot al zijn voorraadschuren leeg waren.

En ze had een huis. Een echt huis, dat gekocht was voor een miljoen Chinese yuan en nu vast en zeker nog veel meer waard was, minstens het dubbele. Ze mocht haar *gaokao* dan gemist hebben, maar ze was veel rijker dan al haar klasgenoten bijelkaar. Zij zouden hun hele leven moeten zwoegen om nog niet eens half zo rijk te worden als zij nu, als ze al ooit zo ver

zouden komen.

Ze dacht aan Xiao Zhu. Fuck... ze had hem nog steeds niks verteld over haar *gaokao*-blunder had verteld. En ze keek er niet naar uit ook. Hij zou zeker woest zijn en haar meteen dumpen, tenzij... dankzij haar huis van twee of drie miljoen yuan was er misschien nog hoop. Ze zou het kunnen verhuren of verkopen en met de opbrengst een appartement in Peking kopen. Of een eigen merk ijsjes beginnen. Of ze zouden het huis als vakantiewoning kunnen aanhouden en ondertussen rentenieren van haar vaders bankrekening. Dat zou het vast goed doen bij Xiao Zhu's vader en hun magnatenvrienden. Als ze het slim speelde, was haar toekomst nog te redden.

Ze greep haar telefoon. Ze opende WeChat en stuurde haar moeder een bericht en een foto van haar nieuwe bezittingen. Daarna startte ze een videogesprek met Niuniu. Ondanks dat het nacht was in China nam die meteen op.

‘Niuniu! Hoe is het? Kijk eens wat ik hier heb? Twee vette bankrekeningen en een huis!’

‘Wat? Echt?? Wat goed!’ Ze zag hoe Niuniu overeind schoot, het laken van zich af wierp en door haar kamer begon te dansen. Ze hoorde Niuniu's moeder iets roepen. Zeker wakker geworden. Het kon Luna weinig schelen.

‘Als je terug bent in Peking, gaan we meteen naar de allerduurste ijssalon in Sanlitun, en jij mag trakteren, miljonairster! Als dank omdat ik zei dat je moest gaan. Jahoe!’

Ze grinnikte. ‘Goed, maar alleen als we dan de aller-, allerduurste ijsscoupe gaan opslobberen als twee hongerige varkens.’

‘We gaan alle ijzen bestellen en als het te veel is nodigen we willekeurige voorbijgangers uit!’ riep Niuniu. ‘En zeg eens, hoe ziet je huis eruit? Ben je daar, laat eens zien?’

‘Dat weet ik nog niet. Ik ga morgen pas naar Utrecht.’

‘Als het maar geen bouwval is dan.’

Het was even stil.

‘Zeg dat nou niet.’ Maar het was al te laat. Ze voelde hoe een steen door haar slokdarm afdaalde en zich neervleide op haar maag. Stel je voor. Straks verdween haar hele fortuin als zilveren maneschijn voor de rode dagenraad. Hoewel – in dat geval had ze nog steeds een huis van een miljoen yuan. Maar stel je voor dat huizen in dit land onverkoopbaar waren? Had ze meneer Fan niet horen zeggen dat veel mensen een huurhuis hadden?

‘Het was maar een grapje, Luna. En voor wat het waard is: de hele klas zou met liefde en plezier een moord begaan om een huis te krijgen

zoals jij.’

‘Dan mag ik wel oppassen.’

‘En hun vaders ook, want die vader van jou was blijkbaar toch niet zo arm als jij dacht.’

Dat kon je wel zeggen. Maar waarom had haar vader niet gewoon zijn geld met haar en haar moeder gedeeld toen hij nog leefde? Dat had alles een stuk gemakkelijker gemaakt. Dan had ze ook niet helemaal naar Nederland hoeven reizen om er wat aan te hebben.

Ze hoorde de moeder van Niuniu weer roepen. ‘Ik moet echt weer slapen. ik zie je over een dag of tien!’

‘Tot in Sanlitun!’ En Luna drukte af.

Op WeChat was nu ook een antwoordbericht van haar moeder. Ook die sliep blijkbaar niet. ‘Goed zo, geweldig! Mijn pensioen is gered!’

Ze stuurde maar een paar smilies terug en besepte dat ze zou moeten bedenken hoe ze haar fortuin zou gaan beheren. Maar dat was een vraag voor later.

Ze stapte van het bed, douchte en trok haar nachthemd over haar hoofd. Ze voelde hoe de lichte stof over haar blote rug naar beneden gleed. Het deed haar sidderen en ze voelde een kriebel in haar buik. Bij het raam schoof ze het gordijn op een kier. Ze bekeek Amsterdam bij nacht en vroeg zich af of er in Utrecht ook

Luna Uit China (Proefversie)

grachten en boten waren. Morgen zou ze het zien. De maan lachte minzaam en knipoogde naar haar. Ze kroop in bed, trok de dekens over zich heen en gaf zich over aan de sluier van de nacht.

Luna's Moeder

'Op school voelde ik me steeds meer alleen. Thuis ook. Elke keer als ik over mijn droom begon, lachte iedereen me uit. De kinderen op school, mijn vader, mijn ooms, mijn grootouders. Iedereen. Na afloop kreeg ik dan van mijn moeder op mijn kop. Hoe ik zo dom kon zijn om weer over dat acteren van mij te beginnen.

Ik was alleen. Onbegrepen. De enigen die mij begrepen, dat waren de acteurs en actrices in de series over vroeger. Die voelden mijn drama. Ik wist het zeker: ik hoorde bij hen.

Maar eerst moest ik naar de Middelbare School. Mijn moeder stuurde mij naar de Zestiende School van ons stadsdeel. Ik wilde graag intern, maar dat mocht niet van mijn moeder. Ze vond het geldverspilling en, zei ze, vroeg of laat zou ik weer domme dingen tegen mijn klasgenoten zeggen en als dat ook nog kamergenoten waren, wat dan? En bovendien was het veel te gevaarlijk, er kon mij wel van alles: ziekte, ongelukken, verkrachters. Ik kon beter dicht bij mijn moeder blijven want dan zou alles goed gaan. Bovendien zou ik thuis veel beter te eten krijgen dan op school.'

Luna Uit China (Proefversie)

De Woonboot

Luna wist dat Utrecht in bevolkingsaantal pas de vierde stad van Nederland was, maar toch was het station er groter dan in Amsterdam.

‘Dat komt door de centrale ligging van Utrecht,’ zei meneer Fan, ‘zo zie je maar: je hoeft niet de grootste te zijn om ergens de grootste in te zijn. Als je begrijpt wat ik bedoel.’

‘Laten we maar naar de uitgang gaan. Ik wil mijn huis zien.’

Natuurlijk wist meneer Fan precies welke kant ze op moesten. ‘En nu we rijk zijn, kunnen we ons wel een taxi veroorloven.’

Ze begreep het niet totdat ze de taxi’s zag. Ze had eenvoudige middenklassers verwacht zoals in Peking, maar hier waren de taxi’s allemaal dikke Mercedesen en BMW’s. Allemaal directeurswagens. Het tarief was er dan ook naar: alleen al het instaptarief was al bijna tien euro, ongeveer tachtig yuan. Daar kon je in Peking bijna een uur voor in de taxi rondrijden.

‘Wat luxe.’

‘Rijk zijn is wennen.’

Tien minuten later stopte de taxi aan de Keulsekade en de geldmeter op twintig euro vijftig. Fan betaalde.

Ze keek om zich heen. Ze waren bij een smalle weg, waar de taxi niet in kon rijden omdat er een paaltje in het midden stond. Er waren alleen voetgangers en fietsers. Aan de ene kant waren bomen en struiken, aan de andere kant water. Er stond een verkeersbord met een grote doorgestreepte P, ter aanduiding dat hier een parkeerzone eindigde.

‘Wat leuk, blijkbaar woon ik ook aan een gracht.’ Maar waar waren de huizen?

‘Dat is geen gracht maar een kanaal. Vroeger voeren hier daadwerkelijk schepen, maar tegenwoordig mogen er alleen kleine plezierbootjes door. Kom mee, je – ehm – huis is een stukje verderop.’

Waarom aarzelde hij bij het woord ‘huis’?

Ze liepen het weggetje in. Ze bleef al lopend ingespanssen door de bomen en de planten turen. Ze passeerden beuken, eiken en talloze struiken, een tennisbaan en een basketbalveld. Maar geen huizen.

Plotseling stopte meneer Fan. ‘Hier is het.’

Ze zag niets. Alleen bomen en gebladerte, en daartegenover in het water een boot. Het leek een oud binnenvaartschip.

Ze keek nog eens goed. Maar... Er zaten ramen aan de zijkanten van het ruim. En aan de bovenkant ook. Haar adem stakte in haar keel.

Dit was een woonboot.

‘Is dit mijn huis?’

Fan deed een stap opzij. Ze zag het nummer op het bordje: 23.

‘Hier is een loopplank,’ Meneer Fan trok een vermolmd stuk hout met aan weerszijden gammele ijzeren hekken tussen een paar struiken vandaan.

‘Moet ik daarop?’ Haar koffer leek zwaarder dan ooit. Het water tussen de kade en de boot was zwart.

‘Ik neem je koffer wel.’ Voor ze het wist, stond hij al op de voorplecht van de boot, compleet met alle bagage. Hij stak zijn hand uit en trok ook haar over de brug.

Ze pakte haar sleutel, maar tot haar verbijstering was dat niet nodig. De deur was niet op slot.

‘Ik ga wel eerst. Wacht maar even.’ Fan duwde met een hand de deur open. De deur piepte. Een vogel fladderde op uit een boom op de kade.

In de kajuit was een gat met een ladder die naar beneden leidde. Ze zag hoe meneer Fan stapje voor stapje de trap af liep als een behoedzame tijger. Beneden slaakte hij een diepe zucht. ‘Kom maar Luna, maar je moet niet schrikken.’

Ze stapte dapper de kajuit in. Haar hart klopte in haar keel. Haar bloed kolkte in haar aderen als een modderstroom bij een aardverschuiving. Ze zette een voet op de ladder en greep de twee zijanten stevig vast. De andere voet zette ze een tree lager. Daarna weer de ene voet. De tree kraakte onder haar gewicht. Nog drie treden, nog twee... nog een...

Een kleine stap voor Luna, maar een grote stap voor haar leven: ze stond met twee voeten op de bodem van het ruim van haar huis, haar eigen huis. De lucht was bedompt en het stonk licht naar rotting. Langzaam keek ze op. Haar ogen werden groot. Ze sloeg een hand voor haar mond.

Wat. Een. Puinhoop.

Werkelijk alles lag overhoop. Huisraad, matrassen en vuile lakens en allerlei gebruiksvoorwerpen lagen overal. Stoelen waren omgegooid. Kasten stonden open, borden en kopjes lagen in duizenden scherven, op de grond en tussen de rommel. Op een plek aan de zijkant waren de vloer en de muur zwartgeblakerd en er lag as. Gordijnen waren gescheurd en gerafeld. Een raam aan de waterkant was ingegooid, scherven staken nog uit de sponning. Een schilderij hing scheef, een andere lag kapot om een poot van een omgekeerde rode stoel. De

stoelpoot deed haar denken aan het wijzend vingertje van de president, in zijn speech van 2028 vol waarschuwingen aan westerse landen.

Meneer Fan waadde door de puinhopen en zette alle ramen open waar hij bij kon. ‘Dit is wat anders dan je je had voorgesteld, nietwaar?’ Hij spreidde zijn armen. ‘Je bent niet de enige.’ Fan produceerde een lachje dat ze niet goed kon plaatsen.

‘Wat moet ik met deze bende?’ Hoeveel zouden de schoonmakers wel niet kosten in dit land?

‘Het is erger dan het lijkt. Ik zie nergens sporen van ongedierte, het toilet en de douche zijn wel stoffig maar niet besmeurd. Ik help je wel met schoonmaken en opruimen, zodat je huis vandaag toch nog instapklaar wordt. Het is beter om het zelf te doen. Een ploeg schoonmakers in je huis zou misschien... te rigoureuus zijn, zal ik maar zeggen.’

Hij sprak met een lichte frons op zijn voorhoofd.

‘Het is hier toch wel veilig?’

Meneer Fan zweeg een moment. ‘Weet je wat, voor we opruimen bel ik eerst even een slotenmaker. Met een nieuw slot op de deur ben je in elk geval veilig. Gewoon voor de zekerheid.’

Nu wist ze het zeker: hij maakte zich zorgen.
Maar waarom?

Een uur later was de slotenmaker met de deur van de kajuit bezig en pakte zij samen met meneer Fan de boodschappentassen uit. Ze hadden van de wachttijd gebruikgemaakt om flink wat benodigdheden in te slaan.

‘Best handig zo. Nu weet je meteen waar de Appie is.’

‘De wat?’

‘Albert Heijn. De supermarkt waar we net waren.’

Ze hadden er niet alleen jif, glassex en afwasmiddel gekocht, maar ook beddengoed, handdoeken, geurbuiltjes, groente, fruit en rijst. Ze hadden zelfs een stofzuiger op de kop getikt.

Tegen het eind van de middag had ze een leefbare woonboot. De stoelen en tafels stonden overeind, de ergste rommel was weggegooid of opgeruimd. Fan had kans gezien om internet aan te sluiten en de kapotte douche te repareren. Het kapotte raam was dichtgetimmerd, een paar lakens deden dienst als gordijnen... Zelfs de wasmachine deed het weer. En hij had niet eens tape gebruikt.

Ze had nu een volledig operationele badkamer en een keurig opgemaakt tweepersoonsbed. Wacht eens. Die Fan zou toch

niet van plan zijn om...?

‘Waar slaapt u eigenlijk, meneer Fan?’

‘Thuis, in Den Haag. Ik heb morgen enkele afspraken in de praktijk, de nieuwe stagiairs komen kennismaken. Als je wil kom ik je laat in de middag verder helpen met opruimen, of als er verder nog wat nodig is.’

‘Dus ik ben hier vannacht helemaal alleen?’

‘Ja, tenzij je graag een arme oude man bij je in huis wilt houden natuurlijk.’ Een lachje.

‘Laat maar. Ik heb een nieuw slot, ik heb de sleutel, ik red me wel.’ Het idee om eens op zichzelf te zijn, stond haar wel aan. En ze had altijd internet nog. Bovendien had ze zin om haar cursus Nederlands af te maken.

De Eerste Opdracht

De volgende morgen scheen een streepje gouden zonlicht op haar gezicht. Vogeltjes tjilpten en kwetterden. Ze werd wakker, keek om zich heen. Ze lag in een groot bed met naast haar een oranje met bruine knuffel die wel wat weg had van een gebreide kangoeroe.

Ze schoof het gordijn wat verder opzij. Haar lichaam vulde zich met de weldadige warmte van de zon - warm, zonder meteen bloedheet te zijn zoals thuis. Het water onder haar raam glinsterde en danste in het licht.

Als een dartel konijntje sprong ze uit bed en huppelde naar de keuken. Ze deed alle gordijntjes open en het was dag. Sierlijk als een zwaan liet ze kraanwater in de waterkoker lopen, zette hem aan en deed haar haren in twee vlechten. Ze pakte een bord en haalde de gisteren gekochte pot pindakaas en vers brood uit de opgeruimde keukenkast. Ze griste een lepel uit de la. De waterkoker sloeg af, ze maakte een kopje Earl Grey thee en ging ermee aan tafel zitten. Haar telefoon legde ze naast haar bord en het kopje thee. Ze neuriede 'Het Graan Wuift Naar De Sikkels' en smeerde met de lepel een dikke laag pindakaas op het kontje van het brood.

Ze nam een hap en genoot van de volle smaak en de knapperige korst. Goed brood hadden ze hier.

Na de eerste hap componeerde ze een stilleven van haar ontbijt, maakte een foto en aptte die naar Niuniu. ‘Raar merk pindakaas, met dat streepje op de laatste e, maar wel heeeel lekker!’ typte ze erbij. Daarna schoot ze een korte 360 graden video en verstuurde die ook.

Tevreden keek ze om zich heen. Een woonboot was zo gek nog niet. In aantal vierkante meters deed het niet onder voor de appartementen in Peking. En de zachte klotsgeluidjes gaven rust in haar hoofd.

Ze bekeek haar eigen video nog eens. Perfect als posting voor haar Moments. Of nee, toch niet: een schilderij hing nog scheef.

Ze stond op en liep naar het schilderij. Ze hield haar hoofd scheef, alsof ze het werk recht in de ogen wilde kijken. Het was een keurig ingelijst vierkant schilderij van ongeveer dertig bij dertig centimeter, dat een Hollands landschap liet zien. Ze zag Hollandse windmolens en een veld gele en rode tulpen.

Ze strekte haar handen uit om het schilderij recht te hangen. Voor ze het frame raakten, viel haar iets op. Haar handen hingen stil in de lucht.

In het veld met zonnebloemen stond een meisje. Het was een klein meisje, een kleuter

nog. Ze droeg een Hollandse jurk met een parmantig hoedje en een wit schort, als een simpel soort klederdracht. Haar lange haren waaiden in de wind, een pluk haar krulde in de vorm van een sikkkel voor haar gezicht. In haar wangen had ze vrolijke kuiltjes.

Op de een of andere manier paste het meisje niet bij de molen, de bloemen en de kleren die ze droeg. Met een schok drong het tot haar door waarom: dit meisje was niet Nederlands. Ze had Hollandse kleren aan, maar haar gezicht klopte niet. Ze zou zeggen dat het een mixbloedje was.

Ze liet haar armen zakken en staaarde een kwartier onafgebroken naar het meisje op het schilderij. Haar binnenste vocht tegen de gewaarwording die zich onverbiddelijk opdrong. Het zweet brak haar uit, op de vlucht voor de waarheid. Maar ze had het nu eenmaal gezien en begrepen: het meisje tussen de tulpen, dat was zij.

Ze rukte het schilderij van de wand en wilde het zo ver mogelijk van zich af smijten, maar ze bleef als versteend staan. Op de plek van het schilderij was iets anders verschenen. Een vaalroze post-it briefje, extra vastgeplakt met plakband. Het had er jarenlang gehangen, verstopt achter het Hollandse Luna-schilderij. Wachtend tot de echte Luna uit China zou komen

om het te vinden.

Ze pulkte het papiertje voorzichtig van de muur. Er stond iets op geschreven. De zwarte inkt was vervaagd, maar leesbaar. Er stond:

Playstore, App20140717. Voor Luna, XXX.

Dit kan niet, dacht ze. Toch stond het er, in het Chinees nog wel: *voor Luna*. De vogels waren gestopt met fluiten en het ochtendlicht was verschoten van zonnegoud naar maan-achtig zilver. Luna's adem stakte. Haar hart bonkte tegen haar ribben. Was dit een streek van meneer Fan? Of... Ze kneep zichzelf in de arm. Ze droomde niet. Iemand had een geheime boodschap voor haar achtergelaten en het papiertje zag er niet uit alsof meneer Fan dat een dag geleden stiekem had opgehangen. Nee... het kon maar een persoon zijn.

Playstore. Google Playstore dus. Nu begreep ze waarom meneer Fan erop had aangedrongen dat ze een Nederlandse telefoon zou kopen. Op Chinese telefoons waren Google-produkten geblokkeerd. Hijgend van de spanning rende ze naar de kapstok, graaide haar nieuwe Samsung uit haar jaszak en drukte op de aan-knop. *Cao ni ma* – batterij leeg. Met een sprong was ze bij haar tas, graaide naar de aankoopdoos, ragde de lader eruit en sloot de telefoon aan. Ze griste haar oude telefoon van de tafel en aptte meneer Fan:

‘Ik heb het gevonden!!!’

Een minuut later zoog haar nieuwe telefoon braaf de app van haar vader naar binnen. Automatisch werd de app geïnstalleerd en geopend. Ze hield haar adem in.

Het laadscherm verscheen: een maan, die leeg begon en zich tijdens het laden steeds verder opvulde. Bij volle maan opende de app.

De interface was een fraai vormgegeven nachtlandschap, licht gebogen om de welving van de aardbol weer te geven. Er stonden ronde icoontjes met getallen, alleen de 1 was ontgrendeld.

Ze wilde juist op de 1 tikken, toen een animatie startte. Een wereldbol tolde rond en stopte bij een land dat ze kende: China. Een wit mannetje met blauwe ogen, blond haar, inhammen en een koffertje stapte in een vliegtuig en vloog naar de Verenigde Staten. Dollartekens kwamen aangezweefd en verdwenen in het mannetje zijn koffer. Het mannetje wilde terug het vliegtuig in, maar dat kon niet: een rood kruis verscheen. Het mannetje begon te huilen en loste op in het niets.

Ze vond het een raar filmpje, maar besepte maar al te goed wie de avatar voorstelde. Met een trillende wijsvinger tapte ze op de 1.

Een stuk perkament ontrolde. Een veer

begon te schrijven in sierlijke maar leesbare krulletters. Het was een brief, in het Engels, en ze wist van wie. Ademloos begon ze te lezen.

Lieve Luna, als ik had gedacht dat een brief zou aankomen, had ik hem geschreven. Maar het is zinloos om je te schrijven, daarom doe ik het op deze manier.

Het is bijna een sprookje: ergens stortte een vliegtuig met vluchtnummer MH17 neer, en tegelijk kreeg ik, Martijn Herrman op diezelfde 17^e juli een dochter genaamd Hai Meng. Maar zoiets verzint geen schrijver – laat staan een matige als ik – en bovendien lopen sprookjes goed af. Dit niet.

Paradoxaal genoeg ben jij het beste en mooiste wat mij ooit ten deel is gevallen. Maar je geboorte markeert ook het begin van het einde van mijn geluk. Zonder dat je het wist of er wat aan kon doen, veroorzaakte je komst een ongelijke strijd die ik vijf jaar heb volgehouden. Ook daarna heb ik van alles geprobeerd, tot ik het niet meer wist.

Er bestaat een plek voor mensen die het niet meer weten. In Guatemala. Daar ben ik dus naartoe gegaan. Ik woon hier, in een soort van tiny house, aan de Diagonal 16 te

Quetzaltenango, omdat ik het niet meer wist. Guatemala is perfect voor mensen die het even niet meer weten, want na een tijd krijg je vanzelf een steengoed idee. Op 17 juli 2021, precies zeven jaar na de ramp, wist ik hoe ik je moest bereiken. Al was het het laatste wat ik zou doen.

Ja ja. Dus hij wist het niet meer. Was dat een reden om maar weg te blijven? En nooit te video-appen? Ze schudde haar hoofd en tapte nogmaals op het scherm. Een volgend perkament verscheen. Vooruit dan maar.

Op de dag van je geboorte lag mijn vrouw in een openbaar ziekenhuis in Peking, in een kamer achter de hermetisch gesloten dubbele deur van de afdeling Bevallingen. Niemand mocht bij haar zijn, behalve de verpleegsters, die mijn vrouw vertelden dat ze niet moest piepen omdat haar ontsluiting pas drie centimeter bedroeg.

Mijn vrouw lag achter die deuren en had pijn, en ik kon niets doen. Alleen wachten.

Hoewel bij de deur een bordje hing met 'Verboden voor mannen', mocht ook mijn schoonmoeder er niet in. Die kon net als ik niets anders doen dan wachten. En de telefoon bij de hand houden. De telefoon was de enige manier waarop wij, de buitenwereld, contact konden

hebben met mijn in barensnood verkerende vrouw.

Beurtelings werden mijn schoonmoeder en ik gebeld. Ik kende mijn vrouw niet meer terug. Ze klonk verschrikkelijk moe en uitgeput, terwijl de hoofdact nog moest beginnen. Met trillende stem zei ze: 'Ik heb zo'n pijn. De zuster is weggelopen.' 'Volhouden,' zei ik, 'je kunt het.'

In werkelijkheid was ik ervan overtuigd dat ze het helemaal niet kon. Mijn vrouw kon niet eens een bed verschonen.

In gedachten stelde ik me voor hoe in het holst van de nacht de hoofdzuster met haar schouder de dubbele deur zou openduwen. Ik zou staren naar de bebloede handen die ze omhoog zou houden zoals een veearts bij een koe, en de zuster zou zeggen: 'Bent u de echtgenoot van mevrouw Biao? Uw vrouw en haar baby zijn dood. De administrateur komt zo bij u. Wacht hier.' Daarna zou de hoofdzuster zich omdraaien en met haar twee omhoogwijzende handen weer door de dubbele deur verdwijnen.

Maar er gebeurde niets.

Mijn schoonmoeder, die dit soort klinieken als normaal beschouwde, had het ook niet gemakkelijk. Ze had ruim dertig jaar haar dochter aan haar leidende hand gehouden, beschermd tegen alles wat gevaarlijk, ongezonder

of ongewenst was: bacteriën, virussen, kankerverwekkend eten, hoge klimrekken, fout speelgoed, te koude kleren, te warme kleren, ongeschikte cadeaus, sociale valkuilen, verkeerde school- en carrierekeuzes, bemoeizuchtige vaders, verliefde jongens en mannen, buitenlanders, seks, alles. Van pure machteloosheid zette mijn schoonmoeder het op een huilen. Haar uithalen gingen zo door merg en been dat mijn vrouw het zonder telefoon gehoord moet hebben.

Ik probeerde mijn schoonmoeder te troosten, maar ze verdroeg mijn arm om haar schouder niet. Ze weerde me af en nam een zakdoekje aan van een verpleegster. Ze zei dat het wel ging.

Tenslotte was de batterij van de telefoon van mijn vrouw leeg. Daarmee was ook mijn enige bron van informatie opgedroogd. Niemand vertelde mij wat. Met regelmaat zag ik schoonmoeder een gesprek aanknopen met passerende hoofd- en bijzusters, maar het kwam niet in haar op om enige informatie met mij te delen.

Ik kon nu echt niets anders meer doen dan wachten. Zonder te weten hoe lang. Dan duurt wachten altijd het langst.

Om de tijd te doden telde ik de roestplekken op het ijzeren frame van de blauwe plastic

kuipstoeltjes. Het waren er vierenveertig. Een roestplek leek op een zwangere vrouw. Op twee plaatsen ontbrak een schroef.

Tegenover het ziekenhuis was een restaurant met een groot, verhoogd terras. Daar ging ik dan maar heen. Vergeleken bij mijn schoonmoeder en het verplegend personeel had ik diepzinnige gesprekken met de obers van het restaurant. 'Twee gebarbecuede broodjes en een een gegrilde aubergine alstublieft', had ik gezegd. Helaas kon ik niet te lang blijven: stel je voor dat mijn dochter kwam en ik niet paraat stond.

Zo wachtte ik de hele avond.

Tegen middernacht besloot ik om zelf eens op de deur van het kantoortje te kloppen, om te vragen of de zuster die ik er net had zien binnengaan, misschien iets wist.

'De baby is geboren,' zei de zuster. Verder zei ze niets.

Ik stamelde: 'Een meisje toch?' Op de echo's was steeds een meisje te zien geweest. Bij de echo's, die gemaakt werden op een andere afdeling, had ik steeds, op uitgebreide voorspraak van mijn vrouw, mee het kamertje in gemogen.

'Ja, ik geloof het wel,' zei de zuster, 'wilt u nu weer naar de gang gaan?'

Opgelucht zeeg ik neer op mijn blauwe

plastic stoeltje. Ik was vader!

Ik staarde naar de deuren. Elk ogenblik kon mijn vrouw naar buiten gereden worden. Ik stelde mij voor hoe haar vermoeide, bezwete hoofd zich naar mij zou draaien. Ze zou naar me glimlachen. Ik zou opstaan en haar een innige omhelzing geven – ik was zo trots op haar! Ze zou me de baby laten zien, die ik dan heel even zou mogen vasthouden misschien. Onze baby, ons meisje, ons meisje dat anders was dan alle andere baby's in dit Chinese ziekenhuis. Ons mixbloedmeisje. Daarna zou ik overgelukkig meelopen naar de kraamzaal, waar mijn vrouw in een comfortabel bed zou mogen uitrusten, samen met de baby en met mij.

Maar waarom duurde het zo lang?

Net toen ik ervan overtuigd was dat er een complicatie moest zijn, zwaaiden de deuren open. Een enorm bed kwam eruit geracet, voortgeduwd door drie verpleegsters. Ze renden langs mij, richting de gang aan de overkant. Mijn kromme schoonmoeder hing opeens ook aan het langsrazende bed, de twee tassen aan haar arm wapperden als nationale vlaggen in de wind. Voor ik met mijn ogen kon knipperen, was het bed door de gang verzwolgen.

Ik was vader, maar ik had nog niet eens gezien waarvan precies.

Verbijsterd keek ik naar de gang die mij mijn gezin had ontnomen. Ik keek om mij heen. Er was niemand. Ik liep dan maar de gang in.

Aan weerszijden waren deuren. Die stonden allemaal open. Omdat het nacht was, was overal het licht uit. Overal, behalve in een kamer helemaal achteraan. Daar zou het dan wel zijn.

Mijn schoonmoeder praatte met de verplegers om een stretcher voor zichzelf te regelen. Ik zag mijn kans schoon. Voor het eerst zag ik mijn dochter.

Daar lag, naast mijn uitgeputte, verwilderde vrouw, het mooiste, onschuldigste en stoerste Godswonder op aarde. Geboren in China, met mijn Europees-blauwe ogen en de vrolijke kuiltjes in haar wangetjes van mijn vrouw. Dit was ons wereldkind. Onze baby, onze dochter.

Veel tijd om mijn vrouw en kind te bewonderen kreeg ik niet. Terwijl mijn schoonmoeder zich op haar stretcher begon te installeren aan de ene kant, en de verpleger mijn dochter in haar plastic couveuse-achtige babybed aan de andere kant van het ziekenhuisbed legde, vroeg ik me af: moest ik nu naar huis?

Toen minuten later maakte een chagrijninge nachtzuster het stretcher-hok speciaal voor mij open. 'Dertig kuai', snauwde ze me toe. Ik

frommelde haar twee briefjes van twintig in de handen en pakte de laatst overgebleven stretcher. Ik liep ermee terug naar de kamer waar mijn vrouw lag, en zette de stretcher aan haar voeteneind. Het was een warme nacht. Alle deuren stonden open. Ik lag op de tocht.

Ze legde haar telefoon op tafel. Haar handen waren klam. Zo was haar leven dus begonnen. Het was moeilijk voor te stellen dat dit verhaal over haar ging, dat zij het kleine baby'tje was geweest dat in een anoniem ziekenhuisbed door haar moeder de wereld in was geperst. Voor haar vader leek de geboorte van zijn kind ook niet zo'n blijde gebeurtenis te zijn geweest. Ze gunde het hem trouwens ook niet, na de manier waarop hij over haar oma had geschreven. Wat een cynische botterik.

Ze zuchtte. Ze wilde dus echt geen kinderen later. Baren was verschrikkelijk.

Ze tapte op het scherm. Het perkament rolde zich op en verdween in maan boven het landschap. Er verscheen een mededeling: 'Je kunt brieven altijd teruglezen door te tappen op de Maan.'

Brieven? Kwamen er nog meer?

Het slotje op het rondje met de 2 brak, viel

en loste op. Ze tapte op de 2. Er verscheen een paneel.

Lieve Luna, als je dit leest heb je de speciale Welkom In Nederland App gevonden via de hint in je Woonboot. Goed gedaan! Als beloning krijg je je eerste opdracht.

Ze tapte. Het uitlegpaneel maakte plaats voor de avatar uit het animatiefilmpje. Haar vader stak één hand op en had een spreekballonnetje. Hij zei: *Welkom in Nederland! Het land waar ik geboren ben. Ik ga je er rondleiden. Wees niet bang, het lukt je; dit wordt een heel leuk stukje! Ga je mee?*

Ze grinnikte. Haar vader had *Dora The Explorer* geciteerd. Ze tapte op ‘Ja, leuk!’. Een Nee-knop was er niet.

De avatar van haar vader vervolgde: *Nederland is klein, maar te groot om alles in één dag te zien. Tenzij je naar Madurodam gaat. Ga je mee?*

Ze tapte. Ze had een nieuw stuk tekst verwacht, maar in plaats daarvan kwam er een plaatje. Madurodam bestond blijkbaar echt. Maar hoe kwam ze daar? Ze tapte op de knop.

Daar was haar avatar-vader terug. Hij zei: *Lieve Luna, hier komt je eerste opdracht. Het is een vraag. Alleen als je die juist beantwoordt, kun je naar de volgende opdracht. Succes!*

Ze tapte op ‘Begrepen!’

Haar vader vervolgde: *Hier is de vraag. In Madurodam trekt een bruidstoet over het plein voor de Sint-Janskathedraal in Den Bosch. Er zijn ook toeschouwers. Gezien in de richting van de bruidstoet en geteld vanaf de kerkingang, wat is de kleur van de jas van de tweede toeschouwer aan de linkerkant?* Eronder stond een invulveld.

Hoe moest ze dat nu weten? Ze kon maar een ding bedenken. Ze moest naar het echte Madurodam. Maar hoe kwam ze daar?

In de rechterbovenhoek stond een icoon met een vraagteken. Ze tapte erop.

Er opende een paneel getiteld: ‘Hoe werkt deze app?’ Ze bekeek de gebruiksaanwijzing. Net de instructieplaatjes van Ikea. Aan het eind stond een poppetje met een heleboel vraagtekens bij het hoofd. Er verscheen een tekstwolkje met een lampje en een nieuwe avatar, van iemand die ze kende. Dat was meneer Fan! Hij droeg een bordje om zijn nek: ‘Jouw Personal Coach’.

Ze grijnsde. Ze greep haar telefoon en stuurde een bericht naar meneer Fan: ‘Hey coach! Raad eens wat ik gevonden heb?’

Luna's Moeder

'Juist, juist... en hoe was uw middelbare schooltijd verder nog, mevrouw Biao?'

'Best wel goed, best wel goed... Ik herinner me vooral de weg ernaartoe, de weg terug, en het thuiskomen. Op school liet iedereen mij met rust en aan het eind van de schooldag ging ik naar huis, waar mijn oma mij opving. Tenminste als ze niet te druk was met de kinderen van mijn ooms, want ook voor hen droeg zij de zorg.

Zodra mijn moeder thuiskwam zei ze: Hier, eet dit maar op. Vervolgens werd ik bijgepraat over de laatste ontwikkelingen in de familie, in de buurt en wat ze op de radio gehoord had. Zo wist ik van dag tot dag precies wie er gestorven waren, wie er ziek waren en wat de beste manieren waren om gezond te blijven.'

Nederland, Nederland

Met een brede grijns stapte Luna de trein uit op station Den Haag Centraal. Haar treinkaartje had ze weliswaar bemachtigd met hulp van meneer Fan per videochat, maar het was haar helemaal zelf gelukt om het juiste perron te vinden, in de juiste trein te belanden en op het juiste station weer uit te stappen.

In de trein had ze de hele weg haar Nederlands zitten oefenen op een studente tegenover haar. Ze was begonnen met een compliment: aangezien de studente was toegelaten tot een goede universiteit, had ze vast en zeker een hoog cijfer gehaald voor haar Nederlandse *gaokao*-examen.

De studente begreep het niet. Tsja, wist Luna veel dat er in Nederland geen *gaokao* bestond. Maar het gaf niet, de opzet was geslaagd. De studente vertelde honderduit over haar drie herren en dat ze al aan het blokken was om aan het eind van de zomervakantie de laatste benodigde studiepunten binnen te halen, die ze niet eerder had kunnen halen omdat ze zo druk was met haar werk voor haar vereniging, het Utrechts Studenten Corps. Tegen de tijd dat de trein vaart minderde voor Den Haag, wist Luna

alles over het Nederlands hoger onderwijsstelsel – zonder *gaokao* dus, en met veel tijd voor leuke dingen, duidelijk beter geregeld dan in China.

Een tevreden glimlach verscheen op haar gezicht. Ze had het hele gesprek gedaan zonder een woord Engels. Haar Nederlands was echt al goed.

Op Den Haag Centraal liet ze zich met de stroom reizigers meevoeren. Bij de uitgang scande ze haar OV-kaart en het twee meter hoge poortje ging open. Overdrevens hoog - de NS moest in het verleden wel enorme problemen met zwartrijders hebben gehad.

Voor ze om zich heen kon kijken, verscheen meneer Fan. ‘Twintig jaar geleden zou ik je op het perron hebben opgevangen. Maar wie weet kan het binnenkort weer. Er zijn steeds meer politici die van de poortjes af willen. Een reactie op de kabinetten Wilders I en II, je kon erop wachten.’

Ze wist niet wie Wilders was, maar dat ze zich in het politieke hart van Nederland bevond, was wel duidelijk. Alhoewel... ‘Waarom is eigenlijk Den Haag niet de hoofdstad?’

‘In Madurodam zal ik het je vertellen.’

Ze liepen het stationsgebouw uit, staken het plein en de trambaan over en kwamen bij een

knus kanaal met een kleine aanlegsteiger. Er lag een boot: Madurodam Express. Wel een belachelijk klein bootje voor een toeristische topattractie.

In een mum van tijd en na welgeteld één flauwe bocht legde het bootje aan bij een andere steiger. ‘We zijn er,’ zei meneer Fan.

In het park waren talloze gebouwen op schaal, kleine poppetjes en zelfrijdende autootjes, het water met echt varende boten en de talloze passagiers- en goederentreinen. Allemaal supermooi gemaakt. En nergens viel ook maar een vlekje roest te bekennen, of afbladderende verf. Dus zo was Nederland: een land zonder slijtage.

Madurodam had een boekje en een vaste route, maar meneer Fan koos zijn eigen weg. Ze werd langs de molens van Kinderdijk gevoerd en daarna langs tulpenvelden, de punterboten van Giethoorn en de Dam in Amsterdam. ‘Zo, daar hoef je niet meer naartoe.’ Het klonk als een verbod.

‘Dan gaan we maar weer.’ Want van zo’n pietepouterig landje kon je natuurlijk niet echt een dagprogramma vol highlights verwachten.

Maar meneer Fan schudde zijn hoofd, keek om zich heen en wees naar een open waterpartij. Dwars erdoorheen liep een lange, kaarsrechte

dijk met autootjes.

‘Het wordt net interessant. Kijk die lange dijk daar. Niet zo lang als de Chinese muur, maar wel een stuk effectiever. De Chinese Muur kon de barbaren niet bedwingen, maar deze dijk bedwong een woeste zee.’

Ze wilde iets tegenwerpen, maar Fan ging al weer verder: ‘Of kijk daar: de Stormvloedkering. Een dam die open en dicht kan. Dit bouwsel hier heeft een hoop nieuwe Watersnoodrampen voorkomen.’

‘Pff. Wij Chinezen zouden het getij zelf temmen door de maan aan te pakken. Binnen twee vijfjarenplannen zouden er nergens ter wereld nog overstromingen zijn.’

‘Daar zou de wereld vast blij mee zijn.’ Meneer Fan lachte kort en luid. Twee bejaarden voor hen draaiden zich geschrokken om. ‘En nu ga ik je laten zien waarom Den Haag niet de hoofdstad is. Kom mee.’

Ze liepen naar een groot, wit gebouw met een haven ervoor. In de haven lag een oud schip. Groot was het niet. Nog geen schijntje van de geweldige boten van de keizerlijke eunuch Zheng He. Die ouwe schuit had maar drie masten.

‘Zie je dat schip? Dat is het beroemdste schip van de VOC, de onderneming die cruciaal

was voor de zogenoemde Gouden Eeuw, waarin Nederland een wereldrijk was.’

‘Meer dan honderd jaar na de grote expedities over zee van ons Chinezen dus. En onze schepen waren wel even iets groter dan dit armetierige notendopje.’

‘Klopt, maar mijn punt is: in dat wereldrijk der Nederlanden werd Amsterdam het kloppend economisch, cultureel en financieel centrum van het land, zelfs ook al vergaderde de regering traditiegetrouw in Den Haag.’

‘Maar als de regering in Den Haag zat, welke *shabi* heeft dan besloten dat Amsterdam de hoofdstad blijft?’

‘Dat kwam door de Franse bezetting. Door Lodewijk, de broer van Napoleon. Lodewijk kon niet tegen de zeelucht, dus die wilde niet vanuit Den Haag regeren. Hij heeft nog even in Utrecht gezeten, maar daarna trok hij - met al zijn ministers - naar Amsterdam. En sindsdien is dat de hoofdstad gebleven, ook nadat de Hollanders de Fransen verdreven hadden.’

Rare kwast, die Lodewijk. Wie kon er nu niet tegen pure, zuivere zeelucht?

En dan al die Chinezen die naar Amsterdam gingen en dan opschepten dat ze in Nederland waren geweest. Als ze terug was in China zou ze zo iemand eens vragen of-ie het regeringsgebouw

ook gezien had. Dat werd lachen.

Ze sabbelde peinzend op haar onderlip. ‘Maar waarom zijn de koning en de regering nooit naar Amsterdam verhuisd, als alles daar zo veel belangrijker was?’

‘Hollandse eigenwijsheid!’ zei Fan, en gooide er weer eens een lachje tegenaan: hij wist het ook niet zeker. ‘De koninklijke familie voelt zich nu eenmaal meer thuis in en rond Den Haag, denk ik. Kijk, daar staat het Paleis Huis Ten Bosch. Dat staat in Den Haag en daar woont de koning tegenwoordig.’

‘Wat moeten jullie eigenlijk met die koning? Jullie waren toch een democratie?’

‘Klopt, daarom bemoeit die man zich ook niet met het bestuur.’

‘Wat doet hij dan wel? Een beetje in zijn paleis zitten en series kijken?’

‘Hij verbindt het volk.’

‘Eh... juist.’

‘Dat is het mooie van het koningshuis. Aan de ene kant brengen de koning en zijn gezin de Nederlanders dichter bij elkaar, en anderzijds zijn ze ook een splijtzwam in de samenleving. De ene helft omarmt het Koningshuis, de andere helft wil er vanaf.’

Ze dacht aan de Communistische Partij. Die zorgde wel dat de mensen positief bleven.

Waarom stuurde de Koning de publieke opinie niet bij? Waarom liet hij dat gezaag aan zijn stoelpoten toe?

‘Dat heb je met democratieën: je mag alles vinden. Maar dat wil niet zeggen dat de koning niet probeert om de meningen van de mensen te beïnvloeden, want dat doet hij wel degelijk. Hij heeft daar een speciale voorlichtingsdienst voor.’

‘Die werkt wel slecht dan, als de helft van de koning af wil.’

‘Misschien. Maar voor het koningshuis is het behoud van zichzelf geen doel. De koning heeft iets veel belangrijkers voor ogen: hij ondersteunt de Nederlandse normen en waarden. En daar hoort bij dat je overal een mening over mag hebben en die ook hardop mag zeggen – ook over het Koningshuis.’

‘Maar dat wordt toch een grote puinhoop?’

‘Niet per se. Want als jij zelf graag een mening hebt, moet je dat een ander ook gunnen. Elkaar in waarde laten is een teken van beschaafdheid, toch?’

Ze bleef het raar vinden. ‘Maar wat nu als veel mensen liever één sterke leider hebben? Dat is toch veel beter dan dat eeuwige, vermoeiende overleg van een democratie? Kan een democratie dan besluiten zichzelf op te heffen?’

‘In feite wel ja. Dat is de paradox van een

democratie. Maar het gaat al honderden jaren goed. De democratie heeft hier zelfs zes jaar overleefd onder een premier die best de Grote Roerganger van het land had willen zijn - die kabinetten Wilders waar ik het eerder over had. En trouwens, China heeft toch ook de nodige opstanden gezien.'

Peuterend aan een nagel staarde ze naar de gouden koets die bij het paleis stond opgesteld, compleet met een hele rits paarden en een heleboel entourage - lakeien dus. De koning en zijn familie eigende zich wel heel veel luxe toe voor iemand die het hele volk wilde verbinden. Hij stond echt wel boven het volk. Als hij echt steun van het volk wilde, kon hij zich beter verdiepen in Lei Feng, de modelsoldaat die iedereen hielp zonder zich boven de rest te verheffen.

De rest van de middag slenterde ze achter meneer Fan aan heel Nederland door. Blijkbaar waren de mensen best trots op hun land, ook al was het idioot klein. En toegegeven, technologisch en innovatief waren de Nederlanders zeker niet slecht. Ze hadden dan wel geen raket naar de maan gestuurd, maar het treinnetwerk, de zelfvoorzienende gebouwen en de groene stroomvoorziening waren best indrukwekkend. En ze deden erg hun best om

hun cultureel erfgoed te behouden, ook al ging dat maar een paar honderd jaar terug - en geen vijfduizend, zoals in China.

‘En dat was dus Nederland.’ Fan keek met een schuin oog naar de lucht. Die was behoorlijk grijs. ‘Tijd om te gaan.’

Fan ging eerst door de uitgang.

‘Wacht!’

Meneer Fan was al door het poortje. ‘Wat is er? Is er brand?’

Brand? Ze zag niks. Hopelijk was het weer een of andere zegswijze, want ze had geen tijd voor een echte brand.

‘Ik ben zo terug!’

Ze hoorde Fan iets roepen, maar ze had geen tijd. Ze rende terug het park in.

Eén gebouw moest ze nog zien. Die van de opdracht: de Sint-Janskathedraal. Maar waar was die?

Ze elleboogde zich dwars door de stroom mensen heen. Ondertussen opende ze de app van haar vader op haar telefoon. Ze moest het vinden!

Daar was een schoonmaker. Wat was hij jong. In China waren de schoonmakers meestal van middelbare leeftijd. Of ouder.

Ze duwde haar telefoon onder zijn neus. De jongen bekeek de omschrijving in de app en zei:

‘Ah, de Sint Jan in Den Bosch. Die staat bijna helemaal aan het begin. Als je die kant op loopt dan zie je hem vanzelf: een grote gothische kerk met een toren van oranje-rode bakstenen.’

Ze spiedde in de richting die de schoonmaakjongen had gezegd. Er waren een heleboel torens die op kerktorens leken.

Daar, een met bakstenen! Vlug, rennen!

Hijgend bereikte ze het gebouw. Er stond een bordje bij met een 2. Er waren twee ingangen. Welke was de juiste? Bij beide ingangen stonden poppetjes.

Oh ja – een bruidsstoet. Hoe zag zoiets eruit in Nederland?

‘Mevrouw, we gaan sluiten.’

Ook dat nog. Een bewaker.

‘Mevrouw, ik moet u echt verzoeken naar de uitgang te gaan.’ De bewaker spreidde zijn armen en bewoog ze, alsof hij haar *qi* alvast in beweging probeerde te zetten. Ze voelde hoe een onzichtbare kracht aan haar lichaam trok.

‘Wacht!’ Ze hijgde nog steeds. Haar stem trilde.

‘Bent u wel lekker, mevrouw?’ De bewaker keek zorgelijk.

‘Vlug! Het is belangrijk. Anders ben ik voor niks geweest. Hoe ziet een bruidsstoet eruit?’

De bewaker keek haar niet-begrijpend aan.

‘U staat er bij eentje.’

‘Dus dit is een bruidstoet?’

‘Inderdaad. Maar wilt u nu gaan?’

‘Ja... ja.’ Ze keek haastig rond. Als dit de stoet was, dan moest het antwoord op de vraag nu recht voor haar neus staan. Het linkerrijtje... Blauw. Dat was het! De jas van de tweede toeschouwer was blauw.

Ze draaide zich om en begon terug te rennen naar de uitgang. Ze gingen nu echt sluiten, de autootjes en treintjes stonden allemaal stil. ‘Bedankt!’ Ze keek net lang genoeg over haar schouder om de bewaker met zijn hoofd te zien schudden.

Hijgend ging ze door de uitgang. ‘Blauw,’ hijgde ze tegen meneer Fan.

‘Mooie kleur. Honger? Ik weet een typisch Nederlands restaurant.’

*

Achter de bar stond een jongeman met grote donkere ogen en de mooiste krullen die ze ooit gezien had. Hij grijnsde en had een enorm lang mes. Het leek haar een Oeigoer. Ze boog zich voorover fluisterde: ‘Pst... is dat een terrorist?’

Meneer Fan lachte zo luid dat het hele restaurant verbaasd opkeek. De Oeigoer draaide

zich om en sneed soepeltjes reepjes schapenvlees van het spit.

‘Dit is een Turks restaurant. Die jongen is Turks. Heb je nu nog steeds niet door dat in Nederland van alles rondloopt? Dat is trouwens al eeuwenlang zo, ook al horen sommige witte Nederlanders dat niet graag.’

Ze kreeg een kleur, verstopte zich achter de menukaart en beet op een nagel.

‘Veel Nederlanders denken dat buitenlanders, zoals zij ze noemen, hier pas een paar decennia rondlopen, maar de meesten zijn intussen hier geboren en hun ouders ook.’

‘Mag dat zo maar?’ Ze dacht aan Peking, waar migranten uit andere delen van China al zeker vijftien jaar niet meer welkom waren. Alleen zolang ze een legale baan hadden, mochten ze in Peking blijven. ‘Doe mij maar een groentepizza met frietjes.’

Meneer Fan wenkte. De Oeigoer van achter de bar kwam eraan.

‘Twee groentepizza’s met frietjes graag.’

‘Prima, komt eraan.’

Hij kon verdomd goed Nederlands voor een Oeigoer. O nee, een Turk, was het.

‘Het is een beetje zo gegroeid. Fan wees onopvallend, met zijn hand voor zijn borst, richting de jongen, die net weer achter de bar

verdween. ‘Zijn opa is waarschijnlijk in de jaren zestig of zeventig van de vorige eeuw naar Nederland gekomen om te werken. De meesten waren schoonmaker of vuilnisman – lage baantjes, die de Nederlanders zelf niet wilden doen. Gastarbeiders, werden ze genoemd.’

‘Waren ze te gast?’ Zo had ze migrantenwerkers nog nooit bekeken. Als ze gasten waren, zouden ze vast heel goed behandeld zijn.

‘Dat was de insteek, ja. Maar de gasten gingen niet meer weg. In plaats daarvan lieten ze hun familie overkomen en bouwden ze in Nederland een bestaan op.’

‘Oei. Werd het dan niet te druk?’ Want dat zei de regering in China altijd. Als je jan en alleman toestond om naar Peking te verhuizen, werd het er veel te druk – de stad barstte nu al uit haar voegen.

‘Dat is inderdaad wat sommige Nederlanders gingen vinden.’

‘Zie je wel.’ Ze glimlachte: een golf van warmte trok door haar lichaam. Haar regering voorzag dit dus goed – iets wat in Nederland blijkbaar mislukt was.

Meneer Fans gezicht stond echter bloedserius. Een rimpel in zijn voorhoofd trilde een beetje.

‘Zeg eens, Luna. Als je Den Haag of Utrecht of Amsterdam vergelijkt met Peking, vind jij Nederland dan te vol?’

Ze schudde haar hoofd. Nederland was lang niet zo vol als Peking. De straatjes waren smal en er stond niet eens file.

‘Precies. Maar toch was dit het begin van een heleboel problemen. In de jaren tachtig hoorde je weleens ‘vol is vol’. Maar omdat het maar een handjevol mensen was die dat riep, leidde dat nog niet tot narigheid. Bovendien was er maar één politicus die riep dat het land vol was en dat was nogal een jandoedel.’

Fan durfde. Zo over politieke leiders praten, dat moest ze thuis niet proberen. Dan hield ze geen social credits meer over.

Daar kwamen de frietjes en de pizza.

‘Maar in de jaren negentig veranderde dat,’ ging meneer Fan onverstoorbaar verder. ‘Het werd gewoner om kritiek te hebben op buitenlanders in Nederland en de vrijheid die ze kregen - of namen, of allebei.’

Ze had weleens gehoord van het *fin de siècle*-gevoel. Aan het eind van een eeuw voelden bevolkingen zich vaak pessimistischer dan anders, scheen.

‘En in de jaren nul liep het uit de hand. Er kwam een politicus die, zo werd gezegd, precies

zei wat de mensen dachten. Namelijk dat discrimineren moest mogen, dat de islam een achterlijke cultuur was en – jawel – dat Nederland vol was. Hij zei het ook nog op de manier waaróp mensen dachten. Heel anders dan al die andere politici.

Wat een levendigheid! In de Communistische Partij was het ondenkbaar dat een politicus allerlei flamboyante dingen riep. Een nieuwe president zei nooit dat het beleid van zijn voorgangers verkeerd was geweest, maar bouwde er juist altijd op voort. Saai misschien, maar wel heel stabiel.

‘En die man, die Pim Fortuyn heette, kwam voordat hij premier kon worden nogal, eh, onfortuinlijk aan zijn eind.’

Meneer Fans frivoliteit over politieke oudleiders van zijn land deed Luna’s tenen krommen. Een rilling trok door haar maag. Ze nam een hap van haar Turkse pizza om hem te kalmeren.

‘Hoe dan?’

‘Die is vermoord. Door een extremist van de andere kant. Het hele land stond op zijn kop. Zelfs mensen die het hartgrondig met meneer Fortuyn oneens waren, spraken er schande van.’

‘Kwam er daarna weer meer eenheid?’
smakte ze.

‘Nee. Wel verkiezingen. De partij van Fortuyn won, maar zijn volgelingen deden niets anders dan onderling ruzieën. Voor ik het wist bestond die partij niet meer. Maar er gebeurde wel wat anders. Er was nu een klimaat waarin iedereen zijn mening mocht zeggen en dat ook volop deed. En de kampioen van deze vrijheid van meningsuiting, was een publicist die net als Fortuyn de pest had aan de islam.’

‘Dus de problemen werden alleen maar groter?’

‘Precies. Die publicist werd ook vermoord, op klaarlichte dag, midden op straat. Weer een extremist, dit keer een fanatieke moslim.’

‘Het is wat.’ Ze stak nog een frietje in haar mond. ‘En hoe zit het nu met die Wilders?’

‘Na de moord op die publicist begon zijn opmars. In het begin zei Wilders nog dat hij alleen iets had tegen de “uitwassen van” de islam, maar zonder dat iemand het door had veranderde dat in simpelweg “de islam” ’.

‘Wacht even. Er was toch een wet tegen discriminatie?’

‘Die wet bestaat nog steeds, gelukkig. Maar meneer Wilders is een hele slimme man. Hij had bovendien geleerd van Fortuyn. Hij heeft zijn partij uiterst zorgvuldig opgebouwd en laten groeien. Hij wist altijd precies wat hij moest

zeggen, hoe en wanneer, om volop aandacht te krijgen zonder al te zeer over de wettelijke schreef te gaan. Uiteindelijk werd zijn partij, die gek genoeg Partij van de Vrijheid heet, bij de verkiezingen in 2023 de grootste partij.’

‘Waarom schafte hij die wet tegen discriminatie niet af dan?’

‘Omdat er een tweederde meerderheid nodig is om de grondwet te veranderen, en zo groot is zijn partij nooit geweest. Lang niet iedereen is het namelijk met hem eens, en juist dat maakt onze democratie zo waardevol. Wij kunnen niet, zoals in China, binnen een paar jaar het hele land omvormen. Dat duurt hier eeuwen. Maar het betekent ook dat we beschermd worden tegen slechte hervormingen.’

Opeens dacht ze aan Mao. Onwillekeurig streek ze met een hand over een vlecht.

‘Soms wou ik dat China dat ook had gehad,’ zei meneer Fan. ‘Dan had Mao die hongersnood misschien niet veroorzaakt.’

Precies dat. Haar maag kromp ineen. Een brok Turkse pizza schoot omhoog naar haar keel, waar hij bleef steken. Ze kreeg geen adem meer.

‘Maar wij Nederlanders zijn de laatste vijftig jaar wel heel jaloers geweest op China’s economische groei hoor.’ Glimlachtend stond hij op. Ze piepte. Ze kreeg nog steeds geen adem.

Fan liep om de tafel heen tot achter haar. Ze voelde dat ze paars begon te worden. Het volgende moment sloten twee armen zich om haar middenrif. Ze werd rechtop gehesen en er volgde een korte, ferme ruk.

Oef. Ze kreeg weer lucht.

‘Goed kauwen.’

‘Ik had wel dood kunnen zijn.’

‘In China misschien, ja. Hier helpen we elkaar bij nood. Zijn mensen daar bij jullie nog steeds doodsbenauwd voor nepslachtoffers die je een poot willen uitdraaien?’

Ze zweeg. Ze dacht aan een voorval van vroeger. Een jaar of acht moest ze zijn geweest. Ze liep met oma in een winkelcentrum en ze namen de roltrap. Juist toen ze op de roltrap wilden stappen, viel een man vlak voor hen. Hij wilde zich vastgrijpen aan de roltrapleuning, maar greep half mis. Zijn vingers raakten bekneld. Hij schreeuwde het uit van de pijn.

Oma had haar snel weggetrokken. Wat ze daarbij zei, wist Luna nog precies: ‘Niet kijken, niet helpen, die wil alleen maar geld.’ Ze had nog maandenlang nachtmerries over de man en zijn vingers, maar was altijd blij geweest dat het voor hen goed was afgelopen en ze er geen geld aan verloren hadden.

Jarenlang had ze niet meer aan het voorval

gedacht, tot de jaarlijkse show op televisie rond Chinees Nieuwjaar van 2030. Acteurs voerden een sketch op waarin een oma van haar fiets was gevallen en voorbijgangers om hulp riep. De enige die wilde helpen was een jong Partijlid met een Lei Feng-shirt aan. Aan het eind van de sketch was hij zo geruïneerd dat hij zijn training tot Partijkader niet meer kon betalen en hij beseftte dat zijn politieke carrière voorbij was. De modelburger maalde daar echter niet om, aangezien hij had gedaan wat het belangrijkste was – een oudere medeburger helpen.

De sketch werd gevolgd door een jubellied over de eerste Chinezen op de maan, waar het Partijbestuur een permanent bemand Onderzoeksbureau Voor Klimaatcontrole wilde opzetten.

‘Het is al beter dan tien jaar geleden, meneer Fan.’

Met de laatste hap in haar mond dacht ze aan de app. Ze haalde haar Nederlandse telefoon tevoorschijn en hield hem omhoog.

‘Kijk, dit bent u! Mijn persoonlijke approach.’

Hij bekeek de avatar van zichzelf uitvoerig. ‘Dat ben ik niet. Ik zie er veel ouder uit.’ Ze zag de twinkeling in zijn ogen.

‘Dus coach, u vindt het vast niet erg als ik nu even het antwoord invoer op vraag een.’ Ze legde de telefoon plat op tafel en tapte met overdreven bewegingen: ‘B-l-a-u-w.’ Meteen verscheen de avatar van haar vader met een foute knipoog en een opgestoken duim. ‘Goed zo!’ stond erbij. ‘Klaar voor opdracht 2?’

Meneer Fan legde een hand over haar telefoon. ‘Wacht daar even mee tot je weer thuis bent. Sommige dingen moet je in alle rust doen.’

Ze zuchtte. Met tegenzin stopte ze haar telefoon in haar jaszak.

‘Je hebt ook nog iets anders nodig.’ Fan stak zijn hand in de binnenzak van zijn jasje en die kwam er weer uit met een rode envelop.

Ze veerde op. Haar buik kriebelde. Een rode envelop, dat betekende geld!

‘Het is geen geld.’

‘O.’ Ze zakte terug op haar stoel. De kriebel stopte.

‘Hierin zit het wachtwoord voor de app.’

Ze strekte haar hand om de envelop aan te pakken, maar meneer Fan stak zijn arm in de lucht.

‘Nog een wachtwoord?’

‘Thuis openmaken. Beloof je dat?’

‘Ja, coach.’ Ze rolde met haar ogen.

‘Mooi. Alsjeblieft.’

Luna Uit China (Proefversie)

De Tweede Opdracht

Fan kon de pot op. Als Luna iets wilde, dan hield geen stomme belofte haar tegen. Wat moest ze anders doen in de trein? Door het raam was behalve haar spiegelbeeld toch niets te zien, buiten was het donker.

De trein had zich nog niet in beweging gezet, of ze zat al ingespannen naar haar telefoon te turen. Ze had 'blauw' ingetapt en zo opdracht 2 geopend, maar ze begreep er geen sikkepit van. Ze had een tekst verwacht, of een filmpje met iets van introductie of uitleg. Maar nee. Het enige dat er te zien was, was een stukje plattegrond, een stratenplan van een nogal warrige stad. Ze herkende bebouwing, waterwegen en een redelijk groot park met een rare vorm. Het leek wel een soort halve maan op een sokkel, waarvan de binnenkant werd gevormd door een weg. Het was nogal een warrige stad, met veel bochtige weggetjes en een paar kronkelriviertjes. Op iets wat waarschijnlijk een kanaal was en een riviertje met de vorm van een L na, was zowat alles bochtig en krom.

Maar nergens stond waarvan dit een kaart was. Ze kon geen enkele naam ontdekken, niet van de stad en ook niet van een weg of het park.

Niets stond er, behalve een kruis met een nummer: 23.

Onder de kaart stond een plaatje van een stuk perkament. Eronder stond een invulveld, met: ‘Vul hier het wachtwoord in om het perkament te ontrollen.’

Wat nu? Ze had meneer Fan beloofd om pas thuis verder te gaan met de app, dus hem kon ze nu niet om raad gaan vragen. Bovendien zou het ook haar eer te na zijn. Dan keek ze nog liever doelloos naar haar eigen spiegelbeeld in het zwarte raam.

Het viel haar op dat haar gezicht in Nederland minder uit de toon viel dan thuis. In China viel haar bleke gezicht met de ronde ogen ogenblikkelijk op tussen de andere mensen. Hier viel niemand op omdat iedereen opviel - iedereen was anders van kleur en haar. Een bonte verzameling diversiteit, heel anders dan de eenheid die de mensen in China uitstraalden.

Tegen tien bereikte ze peinzend haar woonboot. De straatlantaarn gaf juist genoeg licht om de loopplank te onderscheiden. Voorzichtig om niet mis te stappen, stak ze de plank over. Ze opende de deur van de kajuit en klom de ladder af. Binnen schopte ze haar schoenen uit en plofte op de bank.

Nu was ze thuis - dat wil zeggen, op haar

eigen woonboot. Ze viste haar telefoon uit haar tas en opende de app. Ze moest en zou erachter komen wat die kaart, dat kruis en dat nummer 23 betekenden. Zelf, zonder hulp van meneer Fan of wie dan ook.

Ze zocht op Google naar de tien grootste steden van Nederland. Van dat lijstje vielen Amsterdam en Utrecht alvast af: hier waren alleen rechtlijnige kanalen, had ze zelf gezien. Dat klopte niet met de kaart in opdracht 2.

Van alle acht andere plaatsen zocht ze de plattegrond op. Ingespannen vergeleek ze de stadskaarten een voor een met de kaart van opdracht 2, waarbij ze zich richtte op het grote park, het kanaal en de L-vormige rivier. Ze kon op haar scherm maar een klein stukje zien, bovendien had ze maar een telefoon waarmee ze kon werken. Ze verfoeide zichzelf dat ze niet meteen een computer had gekocht, een laptop desnoods, nu ze geld zat had. Ze zou er zo snel mogelijk een kopen.

Uiteindelijk had ze alle acht steden gedaan. Rotterdam en Den Haag konden het onmogelijk zijn want daar reden trams en die had ze op de kaart van Priegelstad niet gezien. In Eindhoven en Tilburg waren amper waterwegen en Almere had alleen rechte wegen. In Breda vond ze een ringweg van water, maar geen L-vormige

rivierbocht. Groningen had een park in de vorm van een halve maan, maar zonder sokkel. Nijmegen kwam nog het dichtst in de buurt: er waren twee parken naast elkaar die samen leken op een maan op een sokkel, maar de buiging van de maan was verkeerd om. En er was ook geen water in de parken.

Ze keek op de klok: kwart voor een. Geen beste tijd om meneer Fan te appen: te laat op de avond en te snel na thuiskomst, hij zou haar een onbeleefde opgever vinden. Maar stoppen was ook geen optie.

Ze moest zich in haar vader verplaatsen. Die had haar eerst naar Madurodam gestuurd: Nederland in het klein. Had het getal 23 met Madurodam te maken? Wat was gebouw nummer 23 in Madurodam ook al weer? Op de website van Madurodam vond ze het niet. Google nog eens proberen. Op de zesde pagina van de zoekresultaten had ze succes. Volgens een reisblog genaamd Nederland In Lijstjes was gebouw nummer 23 in Madurodam het Vredespaleis in Den Haag. Een paleis – moest ze soms bij de koning op bezoek? Ze googelde op Vredespaleis en vond de website. Blijkbaar was dit geen koninklijk paleis maar een internationaal gerechtsgebouw. Maar het klopte niet met de plattegrond van de opdracht.

Ze zuchtte. Haar hoofd deed pijn. Ze ging op bed liggen en staaarde naar het plafond. Opdracht 2 was echt moeilijk. Dacht haar vader echt dat ze wel even zou weten welke stad die plattegrond moest voorstellen en wat dat nummer betekende? Ze kon zich zelfs niet voorstellen dat meneer Fan het wist. Hoewel, met meneer Fan wist je het nooit.

Kwart over drie. Ze wist het niet meer.

Ze kon nu meneer Fan wel appen, besloot ze. Het maakte vast een goede indruk, dan wist hij dat ze er tot diep in de nacht mee bezig was geweest.

*

Met een schok werd Luna wakker. Ze had al haar kleren nog aan en lag op de bank. Zonlicht scheen op haar gezicht. Hoe laat was het? Ze greep haar telefoon. Drieëntwintig minuten over tien! Als een natte krant hees ze zichzelf overeind. Met halfdichte, dikke ogen opende ze de chat. Meneer Fan had geantwoord: ‘Komen we wel uit. Had je nog wat aan de rode envelop?’

De envelop! Helemaal vergeten!

Ze trok zichzelf van de bank, gooide in de badkamer een plens water over haar gezicht en graaide in haar jaszak. Daar was hij.

Ze deed hem open en haalde er een dun papiertje uit tevoorschijn, op het oog van A5-formaat. Ze draaide het om en om. Er stond tekst op, in het Nederlands, met woorden in verschillende groottes. Een woord was rood omcirkeld: *chocolade*. En er waren plaatjes.

Het moest een reclameblaadje zijn. Zo te zien prees het een misvormde, donkerbruine bol aan. Moest dat chocolade voorstellen? Aten mensen dit? Een misselijk gevoel bolde op in haar maag en kliefde zich als een bliksemschicht naar boven. Ze rende naar de wc. Een golf half verteerde Turkse pizza pletste tegen de binnenwanden van de toiletpot. Vanuit de kamer klonk een hol gelach. Het was die bol. De afzichtelijke bruine bol lachte haar uit!

‘Wacht maar, vriendje.’ Ze draaide de kraan open, hing haar mond eronder en zoog drie minuten lang water naar binnen. Daarna stond ze rechtop, schrok van zichzelf in de spiegel en schudde de waterdruppels uit haar doorklitte haardos. Met grote stappen beende ze de kamer in, greep het papiertje en keek nog eens goed.

Ze begon de grootste woorden te ontcijferen. Er stond, in schreeuwende hoofdletters, OVERHEERLIJK, BOSSCHE BOL en JAN DE GROOT. Tot haar verbijstering bleek het eerste woord te betekenen dat zo’n donkerbruine

bol lekker was. Ze onderdrukte een nieuwe golf van misselijkheid en googelde op ‘Bossche Bol’. Ze klikte op ‘images’ en meteen was duidelijk dat dit de naam was van deze veronderstelde heerlijkheid. Een van de plaatjes liet een geopende bol zien. Blijkbaar was zo’n bol helemaal gevuld met een roomwitte crème. Ze googelde ook op ‘Jan de Groot’ maar vreemd genoeg kwamen daarbij uitsluitend links en plaatjes terug van diezelfde Bossche Bol.

Ze kreeg een ingeving. Zou Jan de Groot een naam zijn? Als het een persoon of bedrijf was, dan moest er ook een adres zijn. In een plaats. Zou dat de plaats kunnen zijn van de kaart van opdracht 2? Het leek haar vergezocht, maar aangezien ze niets beters wist, leek het haar toch het proberen waard.

Daar had ze het: Jan de Groot, Stationsstraat, ’s-Hertogenbosch. De stad van de Sint-Janskathedraal! Dat ze daar niet eerder aan gedacht had. Vlug googelde ze de plattegrond van Den Bosch. Koortsachtig zocht ze de kaart of naar een park. Bingo - het Zuiderpark zag er precies zo uit als het park op de kaart in de app.

Nu ze de kaart van opdracht 2 had gematcht met een bestaande plattegrond met straatnamen erop, kon ze zien hoe de straat heette waar haar vader het kruis bij had gezet. Het was de

Bethaniestraat.

Dat was het: ze moest dus naar 's-Hertogenbosch, naar de Bethaniestraat, nummer 23.

Maar waarom?

Ze bekeek nogmaals het reclamepapiertje. Het omcirkelde woord chocolade had te maken met Bossche Bollen, maar was niet van belang om het raadsel van opdracht 2 te op te lossen. Toch moest het ergens voor zijn. En ze wist al waarvoor.

Ze opende de app en typte 'chocolade' in op het invulveld van het perkament. Meteen ontrolde het. De veer begon weer te schrijven in sierlijke letters.

Lieve Luna, in momenten van crisis komt de ware aard van een mens naar boven. Daarom zorgde jij als baby'tje van twee weken voor zo'n crisis - alsof je mij wilde waarschuwen.

Het gebeurde in het holst van de nacht. De volle maan scheen haar licht door de kier tussen de gordijnen in onze slaapkamer naar binnen. Ik schrok wakker van een hoestbui. Die kwam uit het babybedje naast ons bed.

Onmiddellijk smeed ik de lakens van mij af. Eén katachtige sprong over je moeder heen (die

nog sliep) en ik hing over de hekje van je babybed. Ik was net op tijd om jou een beetje melk te zien uitspugen, waarna je het op een krijsen zette. En ik wist: dit is niet goed.

Nu was het hele huis wakker en gebeurde er van alles tegelijk. Ik haalde jou uit bed, je bleef maar huilen en ik klopte je op je rugje. Daar verscheen het ronde figuur van je oma in de deuropening. Ze wierp haar schaduw vooruit. Onwillekeurig drong zich bij mij het beeld op van de cowboy die met de felle zon in de rug die twee salondeuren openwerpt en alle blikken op zich weet, terwijl zijn twee handen gevaarlijk dicht bij zijn revolvers in de lucht hangen.

Voor ik het wist griste je oma jou uit mijn handen en hees je moeder zich haastig in een slobberbroek. De maan kon het niet langer aanzien en verschool zich achter een wolk. Rondom mij werd het woord 'taxi' geroepen. Worstelend met mijn spijkerbroek moest ik toezien hoe je oma met jou de deur uit stormde, met je moeder in haar kielzog. Zo snel als ik kon pakte ik de babytas en stopte daar babywipes, reserveluiers en reservekleertjes in, en rende de deur uit achter je oma en mijn gezin - jij en je moeder dus - aan, het gebouw uit en het kleine poortje van onze woongemeenschap door, de kortste weg naar de straat.

Op straat was het zo donker dat ik jullie niet kon zien. Dankzij jou hoorde ik waar jullie waren, want je brulde nog steeds.

Iedereen maakte zich vreselijke zorgen om jou, omdat je maar bleef huilen. Je oma praatte in paniek aan een stuk door; je moeder hoorde niets en deed koortsachtig iets op haar telefoon. Ze waren blijkbaar zo in paniek dat ze vergaten om mij, de enige ooggetuige, te vragen wat er nu precies was gebeurd. Hun breinen waren beslist lamgelegd door de nachtelijke duisternis en het vreselijke babygebrul daar doorheen.

Als je oma en je moeder in staat waren geweest aan mij te denken, of om überhaupt te denken, had ik alle paniek kunnen wegnemen. Ik had zelf gezien hoe jij een beetje melk had opgegeven en je daarin had verslikt. Ik wist dat je daarna nog ergens iets in je mond of keeltje moest hebben, maar dat dit niet in je luchtpijp kon zitten, aangezien je meer dan prima kon huilen. Zelfs een aap snapt dat voor huilen heel veel lucht nodig is, meende ik. Je krijste zo hard dat men het van hier tot Tokyo kon horen, dus geen aap die zich zorgen maakte. Zij wel. Zij zagen een huilend kind en deden alsof het aan het sterven was.

Toch maakte ook ik mij zorgen om jou, maar dan om een andere reden. Je weet misschien dat

je oma niet zo goed ziet en dat was toen al zo. Ze leed aan staar en nachtblind. En nu rende ze op haar kromme benen over de zand- en steenhopen die toen onze straat waren - met mijn piekleine Luna in haar armen. De straat was in die tijd een smalle weg vol kuilen en gaten, met ernaast een brede strook zand en puin. Straatverlichting was er niet. Ik was als de dood dat je oma zou struikelen en jou met je hoofdje tegen een steen zou smakken. Daarom rende ik zo hard als ik kon achter jullie aan.

Je oma had zo hard gerend dat ze hijgend en machteloos bij het kruispunt moest wachten op je moeder met haar telefoon en op mij met de tas babyspullen. Je moeder zwaaide wild naar de eerste de beste passerende auto. Het was een illegale taxi, een zwarte. Met die auto reden we tegen een absurd hoog tarief rond op zoek naar een ziekenhuis dat nachtdienst had. En terwijl we met de taxi door nachtelijk Peking ronddoelden, hilde jij geleidelijk steeds zachter.

Na drie kwartier vonden we een ziekenhuis dat open was. Ik betaalde de overeengekomen som geld aan de chauffeur. Je oma begon met jou op en neer te rennen op zoek naar een ingang die ze zelf niet kon zien, en die je moeder wist te vinden.

Binnen op de gang was een nachtverpleger.

In plaats van ons te verzoeken rustig op een beurt te wachten, kwam er een soort van scheptangetje tevoorschijn, ter grootte van een wijsvinger. In een wip was jij verlost van het kleine ieniemienie-kloddertje slijm in je keeltje.

'Was dat alles?' dacht ik. Ik had het zelf kunnen doen, als je oma en je moeder mij de kans hadden gegeven.

Ik rekende een paar honderd renminbi af en je oma besloot dat we ook nog naar het Pekingse Kinderziekenhuis moesten gaan. Terwijl jij vredig in slaap viel op de arm van je oma, hield je moeder een taxi aan, een legale dit keer. De taxi bracht ons in veertig minuten voor vijftig renminbi naar het beroemdste kinderziekenhuis van China.

De maan kwam tevoorschijn van achter haar wolk om afscheid van ons te nemen. Ze ging plaatsmaken voor de zon.

Het Peking Kinderziekenhuis was behalve het beroemdste ook het drukste ziekenhuis van het land. Het duurde lang voor we ons voor zestig renminbi geregistreerd hadden en het duurde een eeuwigheid voor we bij de dokter aan de beurt waren.

Je moeder hield zich bezig met het eten, dat ze met mijn geld buiten bij een stalletje kocht. Zij en ik aten de lauwwarme gestoomde broodjes op.

Je oma at niet, want zij had haar handen vol met jou en kwam niet op het idee dat een van ons jou ook best even kon vasthouden.

Toen de broodjes op waren, werd jij wakker. Van je oma kreeg je een fles gekolfde melk uit mijn tas. Daarna boerde je en speelde kirrend met het gezicht van je oma.

Vier en een half uur moesten we wachten. Je oma had een plekje op een ijzeren bankje veroverd. Voor mij stond niemand op. Waarom zouden ze ook, ik had immers geen kind in mijn armen. Dat lag al een kwart etmaal nonstop bij haar oma op de arm.

Tegen de vrouw naast haar ratelde je oma honderduit over jou. Ze was zeer trots op 'ons kind', zoals ze jou steeds noemde. Alsof ze je persoonlijk gebaard had.

(Later vernam ik dat dit geen kwade opzet was. Volgens een Nederlands-Kantonese vriend die ik kende via mijn werk, was het onder Chinese grootouders heel gebruikelijk om over het kleinkind te spreken met bezittelijke voornaamwoorden in de eerste persoon. Hij zei het om mij te troosten, maar het effect was averechts. Als je oma jou beschouwde als 'ons kind', dan was alles veel erger dan ik dacht. Voor mij als Nederlander was jij van mij en van je moeder en van niemand anders. Ik moest dus

een manier vinden om te zorgen dat je oma dit zou gaan begrijpen.)

Maar tijdens de bewuste crisisnacht hoopte ik maar een ding: dat die snel voorbij zou zijn. Ik slaakte dan ook een zucht van verlichting toen we eindelijk aan de beurt waren. De dokter inspecteerde jou kort en vond – uiteraard – niets afwijkends in je keel en longen.

Na een taxirit van nog eens vijftig renminbi was de crisis voorbij. Licht in mijn hoofd van het slaapgebrek en in mijn portemonnee van de onkosten, stapte ik in de metro naar mijn werk.

In de metro stelde ik mij gerust met de gedachte dat je oma over een paar weken weg zou zijn. In de eerste maand na de bevalling mochten kersverse moeders niets doen. Dat was de traditie. Ze dienden in bed te blijven met dikke kleren aan en een muts op, ongeacht het seizoen. Dus het was logisch dat in deze moederlijke ‘zit-maand’ de oma inhuizig was om te helpen met de baby en het huishouden.

Ik begreep het. Ik begreep het allemaal. Even volhouden, dan zou ze na een maand weer weg zijn.

Wat was ik naïef.

Luna had een droge keel. Ze liep naar de keuken, pakte een glas en hield het onder de

kraan. Ze klokte het hele glas in een keer door haar keelgat.

Haar keel was nog steeds droog.

Er klopte iets niet. Oma was een fantastisch mens, maar haar vader moest zo te lezen weinig van haar hebben. Gemeen van hem om zo over haar te schrijven. Die lieve, zorgzame oma...

Aan de andere kant: een beetje herkenbaar was het toch wel. Oma kon inderdaad heel paniekerig doen. Op de basisschool was ze ooit bijna te laat geweest voor een medisch onderzoek. Oma was persoonlijk met haar aan de weg gaan staan om een taxi te hengelen. Ze had naar elke auto gezwaaid, zonder zich erom te bekommeren of het wel taxi's waren. Luna probeerde het nog te zeggen, maar oma praatte maar door en luisterde helemaal niet.

Ze dacht aan de geschiedenislessen op haar eerste basisschool. De meester had iets gezegd wat niet in het lesboek stond: dat Mao Zedong aanvankelijk werd gezien als honderd procent goed, maar later als zeventig procent goed en dertig procent fout. En dat het erg moeilijk was om een eens gevormd standpunt zo maar even te veranderen.

Was oma ook zeventig procent goed en dertig procent slecht?

Anna

Luna klokte nog een glas water achterover, maar nog steeds was haar keel droog en voelde het alsof iemand hem afkneep. Ze besloot een wandeling te maken. Ze liep een tijdje langs het kanaal en ging toen zomaar ergens rechtsaf. Hier was een klein café. Er stond een tafel met twee stoelen buiten. Op tafel stond een bordje met het woord ‘overheerlijk’ en een plaatje van een koffiemachine.

Plotseling trilde haar neusvleugel. Heel even maar, toen was het weg. Het zweempje aroma... een bekende geur. Heel even was ze weer klein en zag ze ‘s morgens op tafel papa’s rode mok staan. Die precies zo rook.

Waarom ook niet? Ze ging zitten. Nog voor ze haar zonnebril op haar voorhoofd had geschoven, kwam een vrouw aangelopen. Ze zag er best hip uit, met haar zwarte jurkje en haar witte schortje aan. Maar naast haar ooghoeken staken een paar kraaienpootjes brutaal door haar make-up heen. Ze moest al minstens dertig zijn, misschien wel veertig.

‘Goedemiddag, wat had u gewenst?’

Ze nam aan dat dit de serveerster was en wees op het bordje. ‘Een kopje koffie alstublieft,

en... dat ding dat ook op het plaatje staat.' De vrouw glimlachte.

'Zonder of met slagroom?'

Slagroom...? Dat woord stond niet in haar cursus. 'Ja, doet u maar.' Mocht de koffie niet te zuipen zijn - dat risico was levensgroot - dan was misschien die room de redding.

De serveerster liep weg. Het zou wel goed zijn.

Luna uit China liet haar blik over de straat glijden. Een auto reed rustig voorbij, maar toch kon ze de benzinemotor horen. Ze reden hier nog erg veel op fossiele brandstoffen. Nederland lag mijlenver achter op China. Tevreden leunde ze achterover.

Utrecht was de vierde stad van Nederland. Dat stelde best wat voor. Maar alles was hier zo veel rustiger dan thuis in Peking. De straten waren klein, maar niet vol. De mensen haastten zich niet, maar schoten toch op. Er was leven op straat, maar geen geschreeuw.

Nederland mocht dan achter liggen, ze kon niet ontkennen dat deze rust haar op de een of andere manier op haar gemak stelde.

Daar was de serveerster weer. 'Alstublieft.' Ze zette een wit kopje koffie met een wit schoteltje op tafel. Tot haar verbazing kreeg ze er een stuk taart bij. Ze herkende de toef witte

crème erop. Dat moest die slagroom zijn.

‘Dat is dan vier euro vijftig alstublieft,’ De serveerster haalde een grote, zwarte lederen portemonnee tevoorschijn.

Shit. Geld. Haar gezicht werd warm.

‘Kan ik betalen met WeChat?’ Ze hoorde zelf hoe dommig ze klonk.

‘Sorry?’

‘Laat maar. Ik eh... geloof dat ik mijn geld vergeten ben.’

De serveerster schoot in de lach en trok een pen uit haar kontzak. ‘We regelen wel wat. Hoe heet je, heb je een paspoort bij je?’

‘Ik heet Luna, maar mijn paspoort heb ik ook niet bij me.’

‘Je moet altijd je paspoort meenemen hoor Luna. Officieel tenminste.’

Ze had geen idee hoe ze haar koffie met gebak moest betalen. De serveerster hield haar hoofd schuin en klikte met haar balpen.

‘Ben je Chinees? Heb je een reisleader?’

Natuurlijk. Dat was de oplossing! ‘Wel een coach. Wacht.’ Met haar Nederlandse telefoon belde ze vlug meneer Fan en gaf de telefoon aan de serveerster.

Ze luisterde naar de rappe klanken van het gesprek. Na een seconde of twintig stopte de serveerster al bellend de pen terug in haar

kontzak. Na een minuut wiegde ze met haar andere heup omhoog. En nog een minuut later zat ze tegenover Luna aan tafel en gebaarde ‘eet maar’ en gaf een knipoog.

Ze proefde van het gebak. Het was zoet en er zaten stukjes appel in. De slagroom smaakte naar niets, haar tong likte er doorheen alsof het lucht was. Ze schoof de hele toef in een haal de taart af het schoteltje op.

Nu de koffie. Ze nam het kopje voorzichtig in haar handen, kneep haar ogen dicht en nam een piepklein slokje. Zodra haar tong het zwarte vocht raakte, vertrok haar gezicht. Een seconde verstijfde haar lichaam. Hoe konden mensen dit gif drinken? Met een klap zette ze het kopje terug op de schotel. Dit was eens maar nooit weer. Dan maar extra genieten van dat taartje.

Eindelijk gaf de serveerster haar telefoon terug. ‘Leuke man, die coach van jou. Hij heeft me alles over jou verteld en hij zegt dat je later deze week met plezier nog eens terugkomt, maar dan met geld op zak. En een zak kroepoek voor het ongemak.’

Luna grinnikte. Ze had nog nooit van kroepoek gehoord. Zeker weer iets Nederlands. Maar godzijdank was het opgelost.

‘Ik heet Anna. Aangenaam.’ Anna stak haar hand uit, die Luna aarzelend aannam.

‘Insgelijks. Maar ik moet weer verder. Ik ben bezig met een soort speurtocht weet u.’

‘Ik weet het. Ik zei toch dat je coach alles over je heeft verteld?’

Ze hield haar telefoon omhoog. ‘Maar het is via internet.’

Anna greep de kaart en wees op de QR-code. ‘Scan en gij zult surfen.’

Ze scande, de app kwam tevoorschijn. Het perkament stond nog open. Ze tapte op de knop onderaan. Een stukje tekst met een nieuw invulveld verscheen:

Lieve Luna, als mijn informatie klopt, heeft je oma drie appartementen, die ze allemaal nalaat aan je moeder (niet aan mij) en vervolgens aan jou. Oma heeft alles geregeld. Van mij heb je ook een huis gekregen: je woonboot. Wat er in oma's huizen allemaal te vinden zal zijn, weet ik niet. Maar je woonboot herbergt nog minstens een andere schat. Ergens ligt een schoenendoos. De opdracht is: vind de schoenendoos en type in welk dier je daarin vindt. Een tip: spinnetjes enzo tellen niet. (Als je de schoenendoos al gevonden hebt, is deze vraag een makkie.) Succes!

Ze liet de telefoon aan Anna zien. ‘Ik moet er vandoor, zie je?’

‘Zo hee, heeft jouw oma drie appartementen?’

‘Mijn oma is al meer dan vier jaar dood. ‘Ze had toen zelfs vijf huizen en die heeft ze inderdaad allemaal aan mijn moeder gegeven.’

‘Je moeder heeft geluk. Al wat ik ooit heb geërfd zijn schulden.’ Anna’s mondhoek krulde om en haar neus wiebelde even van links naar rechts en terug.

‘Het zijn maar huizen in Tianjin, die brengen niet zo veel op. We hebben de huuropbrengst van alle vijf de huizen nodig om in Peking de huur en al de rest te betalen.’

‘Werkt je moeder niet?’

‘Soms. Ze is actrice, maar meestal heeft ze geen rol, dus dan zit ze thuis. Alles wat ze verdient is extra voor ons. Daar gaan we van uit eten en koopt mijn moeder haar theetjes enzo van.’

‘Een leven zonder geldzorgen. Ik wou dat ik het had. Maar jij moet er vandoor, een schoenendoos zoeken. Of had je die al gevonden?’

‘Nog niet, maar ik ga snel zoeken. Dag!’

‘Gauw terugkomen hoor! ‘En vergeet dan je geld niet.’

*

Terug op de woonboot schopte Luna middenin de woonkamer haar schoenen uit en keek om zich heen. Waar kon die schoenendoos gebleven zijn? Vast op een hele goede verstoppiek, nog beter dan het postit-briefje achter het schilderij. Anders was hij vast meegenomen door die *shabi's* - idioten - die in haar woonboot hadden gezeten. Tijd voor een systematische zoektocht.

Ze begon in de kajuit. Daarna de keuken, kastje voor kastje. Dan de douche en de wc - alsof haar vader een kartonnen doos op een vochtige plek zou achterlaten. Vervolgens de woonkamer, waar ze onder alle meubels keek en zelfs de muren afklopte op zoek naar een holle ruimte. En dan nog de slaapkamer, waar ze in alle kasten en laden keek, en onder haar bed en zelfs onder het matras.

Geen schoenendoos.

Ze plofte op de bank. Dikke kans dat de krakers de doos hebben gevonden en meegenomen. Of overboord gesmeten. Of ze hebben de doos en inhoud gebruikt om een lekker vuurtje te stoken.

Shit. Ze zat vast.

Ze beet op haar nagel. Ze was doodmoe van het zoeken, maar opgeven was geen optie.

Opeens kreeg ze een ingeving. Ze stond op, liep naar het raam aan de waterzijde, deed die open en stak haar hoofd naar buiten. Zie je wel!

Daar, een stukje bij het raam vandaan, aan de buitenkant van de woonboot, hing een kastje. Niet zichtbaar vanaf de kade, dus daarom had ze die niet eerder gezien! Maar hoe kon ze daarbij?

Ze ging weer naar binnen, klom via de kajuit omhoog en was buiten. Voorzichtig stapte ze het dak van het woongedeelte op. Stapje voor stapje liep ze naar de rand, waaronder zich ongeveer het kastje moest bevinden. Ze liet zich langzaam zakken op haar buik en keek naar beneden. Daar was het. Het had waarempel een deurtje aan de bovenkant.

Ze schoof een beetje naar rechts, tot ze recht boven het kastje was. Ze strekte haar arm uit en kon precies bij de handgreep. Voorzichtig trok ze het deurtje omhoog.

Bingo! De schoenendoos!

Terug in de boot, op de bank, haalde ze het deksel van de doos. Er zat geen geld in, maar dat had ze ook niet verwacht. Wel een paar foto's, enkele gekraste kindertekeningen en een knuffel die ze herkende: Koetje!

Ze rook aan de zwartwitte knuffel. Muf. En haar witte vlekken waren grijs. Bij een naad in haar nek zat een gat, en een poot was er terug

aangenaaid met rood garen – liefdeloos maar effectief. Haar oma en moeder hadden nooit begrepen waarom ze zo aan Koetje gehecht was. Uiteindelijk had ze zichzelf ook te groot gevonden en was Koetje op een hoekje van de kast beland.

Hoe was Koetje hier terechtgekomen? Misschien zou haar vader er meer over vertellen in de app? Ze greep haar telefoon en tapte: ‘Koeetje’. De avatar van haar vader verscheen met een spreekballon: ‘Goed gedaan! Je hebt nu Koetje teruggevonden. Ben je klaar om ook mij te ontmoeten?’

Tsja. Haar vader ontmoeten. Wilde ze dat?

Ze pakte haar telefoon, Koetje en haar geld, en wandelde terug naar Anna’s café. Die stond buiten af te rekenen.

‘Hee, je bent al terug!’ Anna frommelde haastig een briefje in haar grote zwarte portemonnee. Raar idee dat ze hier nog met contant geld betaalden. De mensen aan het tafeltje gingen weg en Luna ging zitten.

‘En, heb je de schoenendoos gevonden?’ Anna ging zonder omhaal tegenover haar zitten. Ze zette haar ellebogen op het tafelblad, vouwde haar vingers tot een bruggetje en legde haar kin erop. Net een meisje van vijftien.

Luna hield Koetje omhoog.

‘Die is flink geknuffeld. En verder?’

Ze haalde diep adem. ‘Nu weet ik niet of ik wel verder wil.’

‘Hoe bedoel je?’

Ze liet haar telefoon zien. ‘Kijk maar. Zodra ik op dat knopje tap, komt er een video aan met mijn vader erin. Mijn echte vader.’

‘Mooi, want daar doe je het voor, toch?’

‘Ik weet niet of ik hem wel wil zien.’

‘Ah. Wacht hier even.’

Ze verdween en kwam terug met twee grote glazen warm water en een doos vol theezakjes. Ze haalde er twee uit. Een legde ze bij haar eigen glas, het andere gaf ze aan Luna. ‘Rooibos. Krijg je van mij. Perfect voor deze gelegenheid. Want natuurlijk ga jij die video van je vader zien.’

‘Wat is daar zo natuurlijk aan?’

‘Je coach heeft mij het een en ander over jou verteld. Nu zal ik jou eens iets vertellen over mij. Ik heb geen vader. Nooit gehad. Nu ja, wel gehad maar hij is er tussenuit geknepen toen ik twee was. Want hij kon niet voor zijn kinderen zorgen – hij had er vier, allemaal dochters, en zijn vrouw, mijn moeder dus, was overleden.’

‘Wat een lamzak. Net als de mijne. Hoewel de mijne blijkbaar één kind al te veel vond.’

‘Stil nu even. Dus mijn moeder was dood en

mijn vader was pleite. Ik kwam in een pleeggezin terecht. Hele lieve mensen, goede jeugd gehad, maar ze wilden nooit iets zeggen over mijn biologische ouders. Alleen dat mijn vader totaal ongeschikt was om voor ons te zorgen. Hij moest vaak werken, maar dat niet alleen: hij schijnt ook aan de drank geweest te zijn en elk weekend een ander mokkel gehad te hebben.'

'Mokkel?'

'Vriendin, schatje, mokkel, misschien ging hij naar de hoeren – bottom line: hij was nu niet bepaald een familieman. Maar nu komt het. Toen ik twintig was, ben ik op zoek gegaan naar hem. En ik heb hem gevonden: in Duitsland. En ik vond niet alleen mijn vader, maar ook zijn nieuwe vrouw en hun twee kinderen - mijn halfbroers. Bleek dat hij toch een hele goede familieman is geworden. En weet je wat hij doet voor de kost? Laborant. Toen ik hem voor het eerst ontmoette zat hij in een team dat een medicijn tegen leverkanker heeft gevonden. Niet slecht voor een weggelopen alcoholistische lamzak.'

'Was het wel dezelfde man? Was het niet gewoon iemand anders?'

'Het was hem. Hij wist dingen over mij van toen ik een baby was. Bijvoorbeeld wat voor knuffel ik had: een gebreide slang, langer dan

ikzelf.’

‘Ok, dus jouw vader was veranderd. Eerst was hij een alcoholistische lamzak en daarna, veel te laat, is hij een familieman geworden.’

‘Dat dacht ik eerst ook, maar weet je, het klopt niet. En weet je waarom? Mijn vader was al een lever-expert toen hij mijn moeder ontmoette. Denk jij dat iemand die alle kwetsbaarheden van een lever kent, alcoholist gaat worden?’

Haar ademhaling stokte. Anna was zoetgehouden met leugenverhalen... zouden de verhalen over haar vader soms ook...? Maar nee, vast niet. Anders zou haar vader haar toch wel berichten hebben gestuurd? En af en toe een pakje?

Ze dacht aan wat Niuniu had gezegd: *er kon zo veel gebeurd zijn en misschien had hij zijn leven gebeterd*. Hoe onwaarschijnlijk het ook was.

‘Dus ja, jouw vader is nu dood. En daarom juist moet jij die video van hem zien. Misschien vertelt hij zijn kant van het verhaal.’

Anna had gelijk. En daarbij, ze was met haar vaders speurtocht bezig. Dan kon ze net zo goed ook die video aankijken. Ze zou trouwens wel moeten, als ze verder wilde met die app. Toch aarzelde haar vinger boven het schermpje,

bevend.

‘Weet je wat? Kijken we samen. Als je wilt tenminste.’

Ze knikte. Daar ging-ie.

Het scherm vulde zich met wolken. De wolken dreven weg en lieten een bureau zien. Erop lag een ingeklapte laptop met ernaast een paar knuffels en ingelijste foto’s van een klein meisje dat ze kende: zichzelf. De muur achter het bureau hing vol met lelijke krastekeningen.

‘Ik kom eraan!’ riep een stem. Ze hoorde dat het geacteerd was. Het klonk een beetje als haar moeder.

Daar ben ik,’ zei de stem. Er landde een grote beker met een Starbucks-logo op het bureau. Daarna schoof een arm de houten bureaustoel naar achter. Aan die arm zat een man en ze herkende hem meteen: het blonde haar, de inhammen, de grijsblauwe ogen... maar vooral de mimiek. De manier waarop zijn mond bewoog en het lijnenspel van zijn gezicht, hoe zijn vingers bewogen - al die dingen die iemand meer maakten dan zomaar een persoon. Maar dat kon toch niet, bij iemand die zo vervaagd was dat je zijn gezicht niet eens meer op kon roepen in gedachte?

Ze sloeg een hand voor mond en durfde niet

meer te ademen.

‘Wat is er?’

‘Ik... dit kan niet.’

Ze beseftte messcherp waarom ze hem herkende. Hij was precies zoals ze gedroomd had, in Peking, nadat ze van meneer Fan had gehoord dat haar vader was overleden. Die droom waarin iedereen aan het moorden was geslagen en waarin haar vader haar aan het eind kwam redden - om vervolgens ook meteen weer te verdwijnen. Het had gevoeld alsof hij er was, maar toch ook weer niet.

Ze vertelde Anna van haar droom. Die floot tussen haar tanden. ‘Dat is je onderbewuste geweest. Blijkbaar heb je je vader meer gemist dan je dacht.’

Ze kon nog steeds amper ademen, dus knikte ze.

‘Vlug verder kijken.’

‘... dit land, dat geen enkele Chinees kent. Het is nog onbekender dan Nederland. Onbekend maakt onbemind, zegt een Nederlands spreekwoord, maar ik hou van dit land. Het is mooi, op een authentieke manier. Er zijn hier veel problemen, maar in plaats van te klagen en zeuren, maken mensen er zelf het beste van. Nederlanders zijn kampioen zaniken, met hun meninkjes en verheven normen en

waardensysteem; Chinezen denken dat het leven draait om zo veel mogelijk geld, auto's en huizen te vergaren. De mensen hier hebben daar allemaal geen last van. Mei wang chu xin, ze kennen hun wortels en blijven down to earth, zeg maar. Anyway, genoeg gepraat. Welkom in mijn nederige huisje. Ik zal je even rondleiden.'

De camera, blijkbaar een telefoon of tablet, werd opgepakt. Het huis van haar vader was klein, kleiner nog dan het appartement in Peking dat Luna's moeder huurde. Het was eenvoudig ingericht, met een houten tafel en een paar stoelen, een belachelijk klein tv'tje op een gammel salontafeltje en behang dat hier en daar afbladderde.

Haar vader was trots op zijn Amerikaans-achtige overdekte veranda, die hij 'een van de mooiste plekken ter wereld' noemde. Op de veranda stond ook een tafel, met een stoel en een schommelbank. Haar vader liet ook zijn uitklapbare hangmat zien. 'Handwerk,' zei hij, 'echt handwerk van echte Maya's – dat is zo mooi hier, als iets echt genoemd wordt, is het ook echt.' Haar buik kriebelde onbehaaglijk. Ze wist heus wel dat de dingen in China meestal net anders zijn dan de mensen zeiden, maar dit hardop horen uitspreken was net een dolk in haar zij.

'En dan hier nog even het uitzicht.' Haar vader klonk trots. En terecht: het uitzicht was fantastisch. Ze kon het hele dorp zien.

'Dit is dus de tweede stad van het land,' zei haar vader.

Stad? Ze zag geen enkel hoog gebouw. Haar moeder had haar eens meegenomen naar *Ba Da Chu*, in de uitlopers van de bergen ten westen van de stad, omdat ze per se daar Boeddhistisch-vegetarisch wilde eten en omdat bergop wandelen - en achterwaarts weer bergaf - zo gezond was. Bovenop die berg kon je de gebouwen van Peking zien zo ver het oog reikte, alsof de stad zich uitstreckte over de hele wereld. Een oceaan van hoge flatgebouwen en kantoren. Dat was pas een stad.

'Je ziet wel dat de steden hier heel anders zijn dan Peking, of welke Chinese stad dan ook. De meeste straten zijn smal en er zijn geen grote flats van tig verdiepingen. Maar de stad is uitgestrekt, wat je hier ziet is alleen het centrum. Kijk, daar is het Parque Central, het centrale park. Daar ontmoeten de mensen elkaar. Ik kom er zelf ook vaak, tenminste zolang mijn lichaam nog meewerkt.'

In de pauze die volgde, slikte ze. Was haar vader ziek? Ze voelde haar wangen warm worden, ze had zich nog geen seconde

afgevraagd waaraan haar vader eigenlijk was overleden.

‘Zo, nu weet je hoe ik hier woon. Nu wil ik je vertellen waarom ik je lastig val met deze app vol filmpjes, brieven en opdrachten in Nederland. Jouw president Xi Jinping zei dus: bu wang chu xin, vergeet je wortels niet. Hij bedoelde daar natuurlijk iets heel Chinees mee, maar jij bent nu eenmaal niet alleen Chinees. De helft van jou heeft andere wortels, en die wortels heb je dus van mij. Ik ben dus heel blij dat je naar Nederland bent gegaan en mijn speurtocht-app hebt gevonden, ook al weet ik best dat de Chinese helft van jou vooral geïnteresseerd was in mijn geld. Dat is geen kritiek of verwijt: je bent nu eenmaal een kind van je moeder en een kleinkind van je oma.’

Touché. Ze voelde zich slecht, hebberig. Ze had verdomd veel zin om de app af te zetten.

‘Niet doen,’ zei Anna, en legde een hand op haar arm. ‘Laat hem verder praten.’

‘Sorry. Dat had ik niet moeten zeggen.’ Haar vader zuchtte. *‘Het blijft moeilijk om me in te houden, zelfs na al die jaren. Misschien begrijpelijk, na alles wat ze mij – en jou, zonder dat je het wist – hebben aangedaan, maar toch.’*

Haar vader zweeg en haalde zijn neus op. Zat hij nu te huilen?

'Afiijn, ik wilde je dus kort iets vertellen waar ik zelf vandaan kom. Een ding hebben we gemeen, jij en ik: we hadden als kind allebei genoeg plek om te spelen. Jij in de woongemeenschap en ik op het plein tegenover het huis waar ik ben geboren. Dat was in Den Bosch, in de Bethaniëstraat. Een rustige straat, met blauwe straatstenen, geen asfalt. Tegenover ons huis was het Noord-Brabants Museum en voor dat museum was een plein. Daar speelden we tikkertje en voetbalden we. We hoefden nooit uit te kijken voor auto's, alleen voor de ruiten van het museum, ha ha. Iets verderop was ook een plein waar we graag voetbalden. Er stond een muurtje om het plein en er waren overkappingen aan weerszijden, die we dankbaar als doelen gebruikten. En als we zin hadden om hutten te bouwen, gingen we naar een gebied dat we 'achter' noemden. Je moest dan een afrit af en een paarse poort door, en daarachter was het een grote speelplaats voor ons. Eigenlijk hoorde dat bij een soort landhuis, maar dat huis was gekraakt en de krakers kon het niet schelen of wij daar speelden. Zolang we uit hun huizen bleven, vonden ze alles prima. We bouwden zelfs ongestoord boomhutten in hele hoge bomen, waarvoor we de houten planken gebruikten die waren bestemd voor hun kachels.'

Ze herinnerde zich vaag de verhalen over een jongetje en een meisje die haar vader voorlas toen ze klein was, de namen was ze even kwijt. Die twee kinderen onttrokken zich ook constant aan het ouderlijk of grootouderlijk gezag. Dat die nooit een ongeluk hadden gekregen of waren ontvoerd en verkracht, was onbegrijpelijk.

'Helaas zijn al die speelplaatsen later om zeep geholpen. Het museumplein werd een parkeerplaats, het tweede voetbalveld een appartementengebouw, en 'achter' werd afgesloten en omgevormd tot iets keurigs en nets. Spijtig, maar zo gaat dat.'

Sneu. Maar blijkbaar was Nederland niet zo kindvriendelijk als China.

'Ja, zo gaat dat, want in China zijn ook allerlei leuke dingen verdwenen.'

O ja? Ze trok haar wenkbrauwen op. Had ze iets gemist?

'Toen jij nog klein was, kwam je altijd graag bij een piepklein supertje in onze woongemeenschap. Het zat in een rond gebouw, als je er nu nog woont weet je welk gebouw ik bedoel. Dat supertje had binnen een paar speeltoestellen en genoeg plaats voor kinderen om rond te hangen en te ravotten. De mensen waren aardig en maakten altijd een praatje met mij. Ze wisten precies wie wij waren, jij en ik. Ze

wisten dat je naar de kindergarten ging, ze kenden je naam, alles. Maar op een dag moesten ze dicht. Zo maar, opeens.'

Ze wist precies welk ronde gebouw haar vader bedoelde. Nu zat er een Seven-Eleven.

'En dat zag je in die tijd in heel Peking gebeuren. Jij was drie en alle kleine familiezaakjes en -winkeltjes moesten plotseling weg, ik denk omdat ze geen vergunning hadden ofzoiets. En allemaal hebben ze plaatsgemaakt voor smetteloze chain stores met keurig nette jonge medewerkers gekleed in het uniform van het betreffende megabedrijf. Ze zeggen huanying guanlin en helpen je altijd uiterst beleefd. Maar ze vragen nooit naar je naam en in welk gebouw je woont, terwijl ze je verfrommelde briefje van 1 kuai in een kartonnen doos mikken die dienst doet als kassa. Zo heeft de overheid heel Peking eh, geharmoniseerd. Of beter gezegd: ontzield.'

Ze keek naar Anna, die glimlachte. Ze kreeg een warm gevoel van binnen, iets wat ze in Peking in geen enkele winkel of restaurant had gehad. Bij het doordringen van dat besef mengde het warme gevoel in haar buik zich met het zuur van een grapefruit.

'En daarmee sluit ik dit filmpje af. Ik moet trouwens ook gaan want ik heb een afspraakje.'

Haar vader zou toch geen vriendin hebben?

Een mokkel? Daar was hij veel te oud voor!

‘En nee, het is niet wat jij denkt.’ Ze zag haar vader grinniken. ‘Ik ga naar een talenschool en jij mag raden wat ik daar doe. Ik ga het je volgende keer vertellen. Voor nu laat ik je alleen met een paar mooie plaatjes van het meest ondergewaardeerde land ter wereld. Dag!’

Haar vader verdween van het scherm. Zwijgend keken Luna en Anna naar foto’s van bergen en vulkanen, bananenbomen en koffieplanten, markten met dikke vrouwen en enorme manden, en overvolle bontgekleurde Amerikaanse schoolbussen. De laatste foto was een bus met bestemming Xela en een bontgekleurde maan erop. Er stond een ondertitel bij: *Luna de Xelajù.*

‘He, dat is mijn naam!’

‘Jouw naam betekent maan in het Spaans, wist je dat niet?’

Ze sprak geen Spaans en niemand had het haar verteld. Het paste wel bij haar, vond ze. Maan.

‘Ik denk dat jouw vader wel een mondje Spaans spreekt. Die foto’s zijn duidelijk Latijns-Amerikaans. En hij had het over Maya’s.’

‘Hij schreef dat hij in Guatemala zat. Maar de naam van de stad ben ik vergeten.’

‘Schreef hij dat? Heb je brieven van hem?’

‘Nee, in de app. Er zijn ook geschreven stukken van hem.’

‘Tsjonge. Die vader van jou heeft geen half werk gemaakt van die app.’

‘Maar nu moet ik dus op bezoek gaan bij een stel wildvreemde mensen.’ Ze vroeg zich af of ze dat wel durfde. Maar nee, onzin. Tot nu toe waren de mensen in Nederland erg aardig. Het zou juist leuk worden.

‘Je coach gaat toch mee?’

‘Weet ik niet. Ik weet ook niet of ik dat wel wil. Ik bedoel, hij helpt echt fantastisch hoor. Maar er komt vast weer zo’n geheim aan wat ik moet ontsluiëren en laten we eerlijk wezen, mijn vader heeft dit voor mij gemaakt, niet voor hem.’

‘Ga jij echt aanbellen bij wildvreemde mensen?’ Anna’s mond hing open. ‘Dat zou ik echt nooit doen.’

‘Waarom niet?’

‘Je meent het echt hè? Luna, je bent een waus wijf maar ik mag je. Wacht.’

Anna greep de telefoon van Luna, veegde wat met haar vinger over het scherm en tapte wat in.

‘Ziezo, ik heb mijzelf toegevoegd op jouw WhatsApp. Nu zijn we officieel vriendinnen.’

Luna’s mondhoeken vlogen tot voorbij haar oren. Ze hief haar glas rooibosthee en zei

‘Proost!’

‘Proost!’

Voorzichtig snoof ze aan de thee. Het rook naar hout en rook en gras. Voorzichtig nipte ze aan het goedje en haar gezicht vertrok zich tot een grimas.

‘Iew!’

‘Niet miepen, gewoon opdrinken.’

Ze klokte het hele glas in een teug leeg, zoals ze thuis ook met hoestdrank deed als haar moeder vond dat ze te veel kuchte.

Met een klap landde haar theeglas precies gelijk met dat van Anna terug op tafel. Anna lachte en Luna lachte mee.

Luna's Moeder

'En uw vader? U vertelt erg weinig over hem.'

'Mijn vader was iemand uit noordoost-China, en...'

'Ik bedoel, wat was dat voor iemand, zijn persoonlijkheid. Hoe ging hij met u om, bijvoorbeeld.'

'Mijn vader stelde niets voor, die gaf niks om mij. Hij was er nooit. Ik herinner mij vooral zijn sigaretten – hij rookte twee pakjes per dag en bij elke sigaret zei mijn moeder hoe ongezond dat was, maar hij is alleen maar meer gaan roken. Mijn moeder had gelijk. Alles stonk naar de sigarettenrook. Als ik nu sigarettenrook ruik, word ik spontaan niet goed, ik moet er bijna van overgeven, begrijpt u?

Hij dronk ook. Alcohol, bedoel ik. Als hij gedronken had, maakten mijn ouders altijd ruzie.

Mijn moeder werkte heel hard om mijn vader te laten stoppen met roken. Maar hoe harder ze haar best deed, hoe meer mijn vader ging drinken. En hoe beter mijn moeder zijn drank verstopte, hoe minder hij thuis was. Mijn

moeder wilde alleen maar helpen. Ze wist altijd precies wat mijn vader moest doen en moest laten en wanneer en wanneer niet, om gezond te blijven. Maar hij luisterde niet. Dan ging hij naar buiten om nog een sigaret te roken, ook in de winter. En als mijn moeder dan door het raam naar buiten riep hoe slecht dat was, ging hij om de hoek staan.

Hoe harder mijn moeder probeerde om hem van zijn slechte gewoontes af te praten, hoe minder mijn vader thuis was. Volgens mijn moeder hing hij rond met vrienden – allemaal rokende en drinkende vrienden. Eigenlijk dronk en rookte hij alleen maar meer en meer, geloof ik. Ha ha!

Daarna kwamen de verhalen over een andere vrouw. Nog later gingen mijn ouders uit elkaar. Ik was dertien.

Na de scheiding was mijn vader mij en mijn moeder spontaan vergeten. Mijn moeder zegt dat hij al zijn geld aan zijn nieuwe vrouw en diens dochter gaf, in plaats van aan mij en mijn moeder. Nu kon mijn moeder ons huis niet kopen. Omdat mijn vader was weggegaan. Mijn moeder zegt dat hij voor die nieuwe vrouw wel een huis gekocht had.'

De Van De Vennetjes

Met Google Maps in de hand verliet Luna het station van 's-Hertogenbosch. Dit was dus de stad waar haar vader was opgegroeid. Ze keek rond over het plein. Er waren mensen, een ronde zoenloefstrook met slechts twee taxi's en een busstation met een handvol bussen. Ze begon te lopen in de richting die Google aangaf: recht vooruit, richting de brede straat.

Middenop de kleine rotonde stond een fonkelgouden draak op een pilaar. Hij was veel dikker dan Chinese draken en met zijn vleugels dreigend gespreid zag hij er vervaarlijk uit. Onder zijn voorklauw klemde het monster een rechthoekig gouden steentablet vast, de andere klauw hing daarboven, gekromd, alsof hij haar op het tablet wilde wijzen voor ze de stad betrad. Zijn ogen schoten een hooghartige, gouden minachting.

Misschien was hij een soort bewaker van de stad. Zoals de mytische wezens die tempels en verblijven van keizers bewaakten.

‘Au! Kijk toch uit!’

Ze was zo gegrepen door de draak, dat ze pardoes tegen een lange rij mensen was gebotst.

‘Sorry, neem me niet kwalijk.’ De vrouw

keek haar misprijzend aan en draaide zich om.

Luna gluurde langs de rij. Minstens vijftig meter verderop verdween die in een kleine winkel. Ze zag het uithangbord en met een schok herkende ze de winkelnaam: Bakkerij Jan de Groot. De firma van die achterlijke bruine bollen! Zelf mocht ze die dingen de oorlog verklaard hebben, blijkbaar vonden veel mensen ze echt lekker, anders had er niet zo'n rij gestaan.

Niemand zat op haar te wachten, dus ze had alle tijd. Netjes sloot ze achteraan. Nu zou ze niet met lege handen aankomen.

Vijf kwartier later stond ze buiten met een tas met twee dozen Bossche Bollen van Jan de Groot. Overheerlijk, stond erop.

Ze volgde haar telefoon verder. De straat vernauwde zich en Google stuurde haar rechtdoor. Ze deed een euro in de vioolkoffer van een lichtgetinte straatmuzikant die uitbundig voor haar boog, zonder te stoppen met musiceren. Het klonk vrolijk, ze kreeg zin om te dansen.

Het was jammer dat haar moeder haar nooit had meegenomen op vakantie. Nu ze hier was, wilde ze haar hele leven wel op vakantie blijven. Haar moeder zou er ook vrolijk van worden, het zou zowaar nog gezellig kunnen zijn. Of beter nog: met Niuniu. Ze nam zich voor om er een hele schoolvakantie lang met Niuniu op uit te

trekken. Geen probleem nu ze miljonair was.

Ze danste rechtsaf en kwam bij een plein. Hier waren geen auto's, wel veel winkels en een paar cafetaria's en ook een MacDonald's. Ze moest trouwens niet vergeten om uit te kijken naar kroepoek. Inwendig vervloekte ze meneer Fan. Door hem zat ze opgezadeld met een extra opdracht.

Het voetgangersgebied veranderde in een straat met eenrichtingsverkeer. Ze passeerde een enorm gotisch bouwwerk met een toren van rode bakstenen: de Sint-Janskathedraal – de echte. Overal langs de muren, veelal half verholen in nissen, waren enorme beelden te zien van mysterieuze mensen met cirkels boven hun hoofden. Er waren ook veel beeldjes van kinderen met vleugeltjes: engelen. Intrigerend: geen twee beelden waren hetzelfde. Ze nam zich voor om er binnen te kijken, al was het alleen maar om te zien of kerkgebouwen in westerse landen echt zo mooi waren als haar moeder altijd beweerde. Maar ze zag nergens een ingang.

De straat was net niet helemaal recht, de breedte van de weg was nergens gelijk. De stoep ook niet. Alsof de stadsontwerper een kind was geweest dat nog geen rechte lijnen kon trekken. Toch waren er nergens stoepen of paden die zo maar ergens ophielden, zoals je in Peking

weleens zag. Blijkbaar onderhielden de departementen voor stadsontwerp hier een uitstekende onderlinge communicatie.

Bij een parkeerplaats stuurde Google haar rechtsaf. Na de parkeerplaats maakte de straat een hoek naar links en bij een kleine rotonde rond een grote boom boog de straat weer naar rechts. Nu was ze in de Bethaniëstraat.

Wat was het hier vredig. De stoep was breed en auto's stonden keurig geparkeerd op het plein aan de overkant of netjes op een rij langs de straatkant. Geen enkele auto stond met de neus of kont op de stoep. Nergens was dubbel geparkeerd. Een vrouw met een enorme kinderwagen wandelde langs haar en knikte vriendelijk. Luna begreep waarom ze er zo gelukkig uitzag - logisch, met zulke brede wandeltrottoirs.

Ze wandelde langs de voortuintjes. Sommige mensen hadden hun tuin geplaveid met mooie, keurig egaal ingelegde tegels waarop een fietsenrek stond waarin hun fietsen keurig in slagorde stonden opgesteld. Anderen hadden een waar landschap gecomponeerd, compleet met paden van stapstenen, vijvertjes, beekjes en bergjes, en keurig onderhouden bloemen, planten, struiken en kleine bomen. Het leven hier moest als een sprookje zijn, iedereen had hier

zijn eigen kleine sprookjesland.

Daar was nummer 23. Het huis had een weelderige voortuin, met varens, rododendrons en een boomstronk. Er was ook een vijver met elfjes en tuinkabouters. Aan een boomtak boven de vijver bungelde een maan waarop een tuinkabouter met een slaapmuts een uiltje lag te knappen. Hier moest het zijn. Ze las het naambordje: V/d Ven. Rare naam, met zo'n streep erin.

Op de deurpost zat een knopje. Ze drukte erop en hoorde binnen in het huis een luide, klassieke *trrrrrinnngggggg*. Ze probeerde door het woonerkertje naar binnen te gluren, maar er hingen witgehaakte gordijntjes op ooghoogte. Ze schrok toen de deur open ging.

‘Wat kan ik voor u doen?’ Een dik oud vrouwtje stond in de deuropening, steunend op een stok. Ze stond voorovergebogen als een oude heks, maar glimlachte als een goede fee. ‘Ik zie niet zo best meer, maar wij zijn hier zo van aan de deur wordt niet gekocht en bekeerd zijn we ook al.’ Het vrouwtje keek op en glimlachte naar haar over de rand van haar brilletje heen.

‘Sorry mevrouw,’ zei Luna in haar beste Nederlands en glimlachte terug, ‘Ik ben Luna en ik heb hier een speciale speurtocht op mijn app en volgens die speurtocht moet ik hier zijn.’

‘Wat zeg je schat?’ zei het vrouwtje. Luna zag een rimpel in haar voorhoofd samentrekken. Een ooghoek begon te trillen.

‘Mevrouw, ik heet Luna. Luuuu Naaaa. Luna.’ Hopelijk snapte de oude vrouw het.

‘Echt?’ Het vrouwtje stopte nu zelfs met ademen.

‘Ja, echt. Gaat het wel goed met u?’

Het vrouwtje hapte naar adem. ‘Lieve help! Luna. Je bent er, je bent echt gekomen! Wis en waarachtig. Jan! Ze is er! Luna is er! JAAAAAAAAAAN!!’

Ze deed verschrikt een stap achteruit, maar het vrouwtje zei: ‘Kom binnen, Luna, kom binnen! Kom toch binnen!’

Ze werd naar binnen gedirigeerd, een halletje door naar een gang met witte muren en oranje lambrizing. De deur naar de woonkamer was donkerbruin.

Nu was ze in een echt Hollands huis. De woonkamer bestond uit een voor- en achterkamer. De achterkamer deed dienst als eet- en boekenkamer: de muren waren een en al boekenkast, tot het plafond aan toe. Daglicht - al was het niet veel - viel in via een aangrenzende serre, waarin twee lederen luie stoelen en een salontafeltje stonden. Op het tafeltje lagen twee stapels boeken: een grote en een kleine met

ernaast een breiwerk en een bolletje wol. Op een van de luie stoelen zat een forse man die opkeek uit zijn boek. Hij legde het boek omgekeerd op het salontafeltje. Kolenschoppen van handen omsloten de brede armleuningen en de man verrees. Luna deed onwillekeurig een stap terug en voelde zich zo klein als een duimpje. Wat een reus van een vent!

‘Dit is Jan, mijn man,’ zei het vrouwtje.

‘Dag Luna,’ gromde de reus. ‘Ik ben zeer blij je te ontmoeten’. Ze hoorde hoe hij ademhaalde door zijn neus, ze kon zelfs zijn neusharen zien bewegen in de luchtstroom.

Luna opende haar mond om iets te zeggen - ze wist niet waarom, maar opeens viel het woord kindervlees haar in. Net op tijd hield ze zich in en zei bedremmeld: ‘Aangenaam.’

‘Maar kom toch zitten,’ zei mevrouw Van de Ven. ‘Wilde-gij koffie? Och nee, wat zeg ik nu. Jan, zette-gij efkes thee? Die van meneer Herrman.’

Een tinteling trok door haar lichaam. Het kostte moeite mevrouw Van de Ven te verstaan, maar het woord thee had ze duidelijk opgevangen. Hadden deze oudelui thee van haar vader in huis?

‘Ga nu toch ‘es rustig zitten meske,’ zei mevrouw Van de Ven. ‘Ocherm. Zun hoop

boekskes hedde-gij zeker nog nooit bijeen gezien. Erm schaaap. Die boekskes zijn allemaal van menne man. Die he't gezwore dat hem ze allemaal gaat uitlezen veur-ie de pijp uit gaat. Maar ve'tel is, hedde-gij ut 'n bietje kenne vinde?'

Luna ze niets. Waarschijnlijk sprak mevrouw Van de Ven een lokaal dialect ofzo. Luna was nog aan het nadenken over wat ze moest zeggen toen reus Jan binnenkwam met een dienblad. De drie glazen en de glazen theepot op het theelichtje rinkelden bij iedere stap. In de glazen theepot dreef een ijzeren thee-ei.

'Alsjeblieft. Echte Chinese thee. En vrouw, je moet echt algemeen Nederlands praten, met dat Bossche gewauwel komen we niet ver.'

Luna nam haar glas en nipte voorzichtig. Ze herkende de smaak onmiddellijk: echte Pu-ehr thee - een verdomd goede nog wel.

'Poeierthee?' zei mevrouw Van de Ven. 'Nee hoor, dat is geen poeierthee. Dat is de thee die uw pa hier heeft achtergelaten. Hij zei dat 't heule goeie, ik bedoel, hele goede thee was en dat we het speciaal moesten bewaren voor als jij kwam.'

Luna kreeg een warm gevoel van binnen, ongeveer net zoals met Anna. Mevrouw Van de Ven mocht dan hier en daar moeilijk te verstaan

zijn, ze deed erg haar best en haar hartelijkheid was grenzeloos.

‘Hoe kent u mijn vader? Ik weet dat hij hier geboren is, maar verder...’

‘Wij hebben je vader eigenlijk maar een keer ontmoet – o nee, twee, toch Jan? Hij is toch nog een keer teruggeweest?’

De reus mompelde instemmend.

‘Je vader kwam hier op een dag, zomaar,’ vervolgde mevrouw Van de Ven. ‘Wanneer was dat ook al weer... in 2025 geloof ik. Of was het 2026?’

‘26,’ gromde reus Jan.

‘Ja, 2026. Hij had toch zo’n raar verhaal. Wij dachten eerst van wat een koekwaus, ik bedoel, mallerd, met zijn gezwets over China en Nederland en onze straat hier. Maar hij bleef maar volhouden. En alles wat hij zei over de straat en de buurt klopte. Dus we lieten hem binnen en het bleek een hele aardige man te zijn. Hij is toen aan het eind van de middag nog boodschappen voor ons wezen doen, weet je nog, Jan? En na afloop mochten wij hem er niet voor betalen, witte nog?’

De reus mompelde instemmend.

‘Nou en wat hij vertelde, dat was toch wel iets zeg. Hij zei dus dat hij een dochter had in China, maar die mocht hij niet meer zien. We

wisten natuurlijk niet zeker of dat echt waar was, maar nu jij er bent, Luna...’

Luna zag een druppel glinsteren in een ooghoek van mevrouw Van de Ven en glimlachte. Blijkbaar had haar vader aardig wat indruk gemaakt. Ze glimlachte - bemoedigend bedoeld, hopelijk kwam het over - en leunde achterover op de bank.

‘En wat zei hij allemaal over mij?’

‘Ach, heremetijd, wat zei hij niet? Van alles. Hoe jij als baby was, als peuter, als kleuter. Hij vertelde alles, met alle details. Je had een zwart-wit koetje als knuffel en je hield van mikkie-mouwes en van Dora – dat weet ik nog want onze kleinkinders die vonden dat ook zo leuk – enne, van iets van een blauwe poes ofzo. Maar dat kende ik niet. En je hield heel erg van voorgelezen worden. Je vader las je van alles voor, zei hij. Alles, van Jip en Janneke tot Klein Duimpje.’

Kindervlees! Natuurlijk - Klein Duimpje!

‘We hebben hier toen de hele middag over jou zitten kletsen en och wat kregen wij een medelijden met die man. Met jou ook trouwens. Omdat jullie elkaar niet meer mochten zien, begrijp je.’

‘Waarom mocht dat niet, volgens hem?’ Haar vader kon toch gewoon op het vliegtuig stappen?

‘Ja dat was nogal een ingewikkeld verhaal. Hij wist het zelf volgens mij ook niet precies. Hij was ervan overtuigd dat iemand hem een smerige poets gebakken had, geloof ik, hij nam aan zijn schoonmoeder. Maar dat wist-ie niet zeker. Hij wist alleen dat hij dus dat land niet meer in mocht.’

Luna’s hart maakte een sprongetje. Dus hij had toch geprobeerd om haar op te zoeken!

‘En weet u sinds wanneer dat was, dat hij China niet meer in mocht?’

‘Nee dat weet ik niet. Het moet zijn geweest voordat hij hier kwam, een paar jaar ervoor ofzo. Het is toch wel godsgeklaagd he. Kom je helemaal uit Amerika om je dochter te zien, dat is kweetniet hoe lang vliegen, en dan mag je zo’n land niet in.’

‘Amerika? Bedoelt u niet Latijns-Amerika?’

‘Nee nee, hij woonde in San Francisco, dat is in de VS. Ja dat land is ook niet meer wat het geweest is natuurlijk. Dat vond hij zelf ook. Hij zei dat hij daar weg wou.’

Dus haar vader had in de Verenigde Staten gezeten, dat deel van wat haar verteld was, klopte in elk geval. Ze dacht aan het vliegtuigje in de introductie van de app.

Opeens dacht ze aan iets. De tas van Jan de Groot! Bijna vergeten!

‘Lust u soms een Bossche Bol?’

‘Een echte?’ De ogen van mevrouw Van de Ven begonnen te glinsteren.

‘Van Jan de Groot. Ik kwam er toch langs’.

‘Och meske toch, die dingen kosten een fortuin! En jij hebt twee dozen? Hoeveel heb je daarvoor betaald?’

‘Niet veel hoor, maar 49 euro 95. Ze waren in de aanbieding.’

‘Nou die gaan ons zeker smaken!’ De oude vrouw had zich vastgegrepen aan haar leuning. ‘Jan, gaat gij eens vorkskes halen? Doe maar de zilveren. Dit is een bijzondere gelegenheid!’

Even later kwam reus Jan terug met drie Delftsblauwe schoteltjes en drie zilveren vorkjes. Heel voorzichtig tilde hij twee dozen Bossche Bollen uit de plastic tas en zette ze op tafel alsof ze van kristal waren. Met een klein keukenmesje, dat in zijn enorme handen extra klein leek, sneed hij de plakbandjes door. Langzaam en statig opende hij de eerste doos en tilde de drie bollen eruit. Hij zette elk op een schaalte als een kroon op het hoofd van een koning.

Luna staarde naar haar Bossche Bol. De bol staarde terug. Luna schoof het schoteltje opzij.

‘Wat, lust je het niet?’ smakte mevrouw Van de Ven. ‘Geef hem maar aan Jan, die weet er wel raad mee. Dat is een echte hollebollegijs. Hè

Jan?’

De reus bromde. Hij had zijn bol inderdaad al half op.

‘En wat vind jij van Nederland?’ sneed mevrouw Van de Ven een nieuw onderwerp aan.

‘Ik heb er nog niet veel van gezien, moet ik bekennen. Eigenlijk alleen plaatsen waar de speurtocht me naartoe gestuurd heeft.’

‘Speurtocht zeg je?’

‘Ja, de speurtocht van de app.’

‘Ap?’

‘Ja, de app van p... van mijn vader.’

Mevrouw Van de Ven keek Luna niet-begrijpend aan, maar de reus schoot te hulp.

‘t appie van haar pappie,’ zei hij, ‘daar heeft haar vader toch over verteld? Net wist je het nog. We moesten nog zo lachen d’rom, vroeger, toen Luna’s vader hier was: tappie van pappie. Weet je dat niet meer, vrouw?’

‘Och ja, nu weet ik het weer. Een app, ja.’

Mevrouw van de Ven viel stil. Luna liet haar telefoon zien. ‘Kijk, mevrouw. Dit is dus de app en de app is eigenlijk een soort speurtocht.’

De oude vrouw zette haar bril recht. ‘O dus dat is nou die ap... Ja, ja. Ik weet ‘t weer.’

‘Hier, kijk: eerst moest ik naar Madurodam, dat was opdracht 1. En toen kreeg ik dit kaartje te zien’ – Luna tapte opdracht 2 en toonde de

plattegrond zonder namen – ‘en toen moest ik helemaal zelf uitvogelen wat dat kruisje was.’

‘Och maar de zie je toch zo? Hier kijk, dat is het Zuiderpark met de Hekellaan, dat daar is een stukje van de Aa, dat is een rivier weet je, en dat rechte daar is de Zuid-Willemsvaart met twee bruggen: de Kasterensbrug en de Hinthamerbrug, en dat kruisje dat is duidelijk hier. Bij ons!’

Luna’s mond viel open.

‘Ja wij wonen hier al heel wat jaartjes hoor,’ zei mevrouw Van de Ven. ‘En ik ben echt nog wel bij de pinken.’

‘En wijsheid komt met de jaren,’ zei reus Jan, ‘dus wij zijn nu heel wijs.’

‘Maar jij bent ook niet dom hoor.’ Mevrouw Van de Ven knipoogde naar Luna. ‘Die man van mij, die moet je soms gewoon laten kleppen.’

‘Vrouw, over kleppen gesproken, moet jij nu niet eens achter de broodklep kijken?’

‘Och ja.’ Mevrouw Van de Ven stond op en schuifelde naar een inbouwkast in een hoek van de voorkamer. Meteen spotte Luna helemaal op de bovenste plank een knaloranje metalen doos. Op de klep aan de voorkant stond een brood. Mevrouw Van de Ven ging op haar tenen staan en kon met een vingertop bij de deksel. ‘Och Jan, help efkes.’

De reus stond op. ‘Opzij, vrouw. Ik ruik

kindervlees,' grinnikte hij.

'Hè, Jan, schei uit, je maakt Luna nog bang,' zei mevrouw Van de Ven. 'Laat hem maar kletsen hoor.'

Reus Jan pakte de dunne klep van de brooddoos tussen zijn dikke duim en wijsvinger en tilde de klep omhoog. Met zijn andere hand haalde hij er een schoendoos uit en gaf hem aan mevrouw Van de Ven. Ze schuifelde terug naar de bank en gaf de doos aan Luna.

'Kijk hier eens in. De vrouw legde haar handen in haar schoot en keek verwachtingsvol naar Luna, als een moeder die naar haar baby kijkt die voor het eerst een aardbei onderzoekt.

Luna maakte de doos open. Er zaten boeken in. Ze zag de plaatjes – het waren kinderboeken, sommige vielen bijna uit elkaar van slijtage.

Er zaten twee vierkante boekjes bij van dezelfde schrijver, die Dick Bruna heette. Ze bladerde door een van de boekjes. Het ging over een konijn dat blijkbaar haar beertje kwijt was.

Ze keek verder. Bij een van de boeken ontdekte ze een schijfje van zo'n vijftien centimeter doorsnede met een gat in het midden. De onderkant was glanzend blauwzilver, op de bovenkant zat een kleurig etiket. 'Is dit een dvd?' zei ze. 'Zo hee, dat die dingen nog bestaan.'

'Het is een cd' zei mevrouw Van de Ven.

‘Dat is zeg maar een dvd zonder plaatjes.’

‘De plaatjes staan in het boekje,’ zei reus Jan.

Ze bladerde door het boek. Er stonden rijmpjes in – of misschien waren het liedjes. Op een van de pagina’s was een woord omcirkeld: ‘dromenland’. Er stond een treintje bij met een olifant erin, dat juist een brug over een oranje rivier passeerde.

‘Het treintje naar dromenland,’ zei mevrouw Van de Ven, ‘je vader zei dat je zo van dat liedje hield. Hij zong het elke avond. Zo van dat treintje met die olifant erin. Die van tjoeke tjoeke over de limonadezee. Toch, Jan?’

‘Ach, vrouw. Een dichter moet sporen achterlaten, geen bewijzen. Alleen sporen wekken dromen op. René Char, Franse verzetsdichter.’

Luna pakte haar telefoon en typte het woord over. ‘Dromenland’ was beslist een wachtwoord voor het volgende deel van de app.

Alleen sporen wekken dromen op.

Op het volgende boek stond een uitbundig lachende oude man met rood-witte kleren aan en een rode hoed op. ‘De Kerstman! Wat leuk!’

‘Dat is niet de Kerstman,’ zei mevrouw Van de Ven. ‘Da’s Sinterklaas.’

‘Wie?’

‘Sinterklaas. Sint Nicolaas,’ zei mevrouw Van de Ven. ‘Och kijk, er staan zelfs nog zwarte zwarte pieten in. Geef eens?’

Ze gaf het boek aan mevrouw Van de Ven. Die bladerde erdoor. ‘Ja hoor, echte authentieke echt zwarte pieten.’

‘Laat het de Verenigde Naties maar niet zien,’ zei reus Jan. ‘Of Akwasi.’

Ze keek het echtpaar niet-begrijpend aan. Wat was er zo erg aan een oude bebaarde man met een zwarte ernaast?

‘Och meske,’ zei mevrouw Van de Ven, ‘als je eens wist hoe in dit land is gevochten om Sinterklaas en Zwarte Piet. Het was verschrikkelijk, de honden lustten er geen brood van.’

Luna keek schichtig om zich heen. Honden? Brood?

Mevrouw van de Ven schoot in de lach. ‘Zo noemen ze dat hier. Als iets de spuigaten uit loopt. Als het echt te zot voor woorden is.’

Juist.

‘Kijk, het zit zo. Die Zwarte Piet, dat is een helpertje van Sinterklaas. De Kerstman heeft kabouters en...’

‘Elfjes, vrouw.’

‘Of Elfjes, maakt niet uit. En de Sint heeft Zwarte Pieten. Dat was al honderd jaren zo en

toen gingen een paar mensen in Nederland erover klagen. Want die zeiden: die Zwarte Piet is een zwarte slaaf en dat is precies hoe Nederland zo rijk is geworden, over de ruggen van arme slaven. En kijk naar Sinterklaas, dat is niks anders dan een blanke vent die zijn zwarte, minderwaardige slaafjes rondcommandeert. En dat is racisme en discriminatie. En dat is nog steeds de allereerste wet hier bij ons: je mag niet discrimineren.'

Ze dacht aan de politicus Wilders, die het wetsartikel tegen discriminatie wilde schrappen.

'Maar andere mensen werden heel erg boos. Die zeiden, kijk, Sinterklaas dat is traditie. Een hele speciale ook nog, want Sinterklaas zoas wij die kennen, die kennen alleen wij, hier in Nederland, en misschien een beetje in België. Dus het is kei-belangrijk om daar niks aan te veranderen, dat moet allemaal blijven zoals 't is.'

Bu wang chu xin, dacht ze, *vergeet niet je wortels*. Ze vond het heel goed dat die mensen hun tradities wilden behouden.

'Nou en eerst dacht ik, ach dat waait wel over. Maar dat was niet zo. Het werd alleen maar erger. Eerst praatten de mensen er alleen over in november, vlak voordat Sinterklaas kwam. Maar daarna ook tijdens Sinterklaas en door het hele jaar heen. Op het laatst was het zo erg dat

volwassen kerels voor de ogen van kleine kinders een hele veldslag hebben uitgevochten op straat. Die arme kinders. En arme Sinterklaas, die moest toen met paard en al door de politie worden beschermd. Dat is allemaal op tv geweest, bij de Intocht van Sinterklaas. Wij keken daar altijd naar hè Jan, maar sinds die ene keer is het nooit meer op tv. Nou ja, niet live dan. Dat is toch minder leuk. In welk jaar was dat ook al weer voor het laatst live, Jan, weet jij dat nog?’

‘2024. Dat jaar na het jaar dat de coronatoestanden eindelijk voorbij waren.’

‘Ja, in ‘24 inderdaad. Och och, het was vreselijk. En die arme kinders, ik denk dat geen enkel kindje nog een cadeautje heeft gehad.’

‘En wat vinden jullie van Zwarte Piet?’

‘Wij vinden dat Sinterklaas en Zwarte Piet een kinderfeest moet zijn. Dat vinden wij. Denk je nou echt dat die kinders de kleur van Zwarte Piet belangrijk vinden? Welnee. Het zijn de grote mensen die er een probleem van maken en dat vinden wij zo ontzettend jammer.

‘When you see me, you don’t see a man, you see a black man,’ zei reus Jan. *‘Samuel L. Jackson, A time to kill’.*

‘Dus voor ons maakt het niet uit welke kleur Zwarte Piet heeft. Het maakt zelfs niet uit of hij

nog Piet heet. Die kinders willen gewoon cadeautjes, en pepernoten. Toch Jan?’

‘En speculaas.’

‘Zo is dat. Dat is toch waar het om gaat bij Sinterklaas? Toch niet om een kleurtje? Dat is toch onzin?’

‘Maar dan kun je toch net zo goed gewoon alleen Kerstmis vieren?’ zei Luna. ‘Die Sinterdinges lijkt toch al als twee druppels water op de Kerstman.’

‘En dat is ook precies wat veel mensen zijn gaan doen. De Kerstman is nu populairder dan Sinterklaas. Het schijnt dat ze volgend jaar zelfs de Kerstman zijn intocht op tv gaan doen, en dat ze er geen rekening mee houden of Sinterklaas al weg is of niet. Dat moesten ze vroeger eens proberen, zo! Als er voor 5 december in een winkel ook maar 1 kerstkransje werd gevonden dan sloeg heel Nederland op tilt! Maar nu...’

Luna stond op. ‘Lieve mensen, ik moest maar eens gaan. Heel hartelijk bedankt voor de ontvangst, u bent echt schatten van mensen.’

‘Wat, ga je nu al weg? Kind, blijf toch, je kunt meeën. Ik heb boerenkool met worst. Of lust je dat niet?’

Haar telefoon brandde in haar hand – ze wilde zien wat haar vader nu weer voor haar had bedacht. Maar ze moest toegeven dat ze honger

Luna Uit China (Proefversie)

had en dat ze het heel gezellig vond. De app moest maar even wachten.

Het Besef

Haar telefoon zoemde. Loom draaide Luna zich om. Ze had de *niet storen* toch goed ingesteld? Was het al dag?

Een strook gouden licht piepte door de gordijnen, de slaapkamer van haar woonboot in. Ze had gisteravond laat in Den Bosch ternauwernood de laatste trein naar Utrecht gehaald, een stoptrein. Het had een eeuwigheid geduurd voor ze eindelijk thuis was.

Thuis? Op de boot, in elk geval.

De telefoon trilde opnieuw. Ze kreunde. Waarom had ze dat ding niet gewoon uit gezet? Een bericht van haar moeder was wel het laatste waar ze nu behoefte aan had.

Ze strekte haar arm en grabbelde het ding van het nachtkastje. Berichten ja, maar niet van haar moeder.

Iedereen wilde weten hoe het ging. Xiao Zhu had gestuurd: *Hi Luna, vergeet niet veel foto's te maken! Hoe is Nederland? Is het eten te nassen? Vlug terugkomen hoor.* Ze stuurde enkele foto's terug, de laatste van de Van de Venne'tjes. Ze schreef: *Bossche Bollen zijn niet te vreten maar gisteren heb ik bij deze lieve oude mensen wel boerenkool met worst gegeten. Heel Nederlands*

en erg lekker! Maar niet zo lekker als de zelfgevouwen dumplings van je moeder hoor. Kus!

Niuniu had een heel verhaal gestuurd, compleet met foto's en filmpjes. Ze was uitgebreid gaan winkelen met haar ouders in een van de grote koophallen, waar kleren zeker de helft goedkoper waren dan in de winkelcentra, helemaal als je goed kon afdingen. Ze hadden alle zeven verdiepingen doorgespit en bergen kleren gekocht. Aan het eind had Niuniu haar ouders gedwongen om Doerian-ijs te eten bij de MacDonald's.

Onderaan stond een foto van een groene knuffelstier. Niuniu had erbij gezet: *Ik heb ook een cadeautje voor je gekocht, kijk maar!* Het groene stiertje had een bordje om zijn nek met zijn naam: *Luu-Niu*, wat groene koe betekende. *De Luu van Luna en de Niu van Niuniu – kan het toepasselijker? Ik wacht op je, maar je mag pas terugkomen als je helemaal klaar bent hoor!*

Ze voelde een vreemde kriebel in haar buik, zo'n zelfde kriebel als ze kreeg van een gedicht van Li Bai: *Huang He Lou*, de Gele Kraanvogeltoren, waarin de dichter afscheid neemt van een vriend van ver weg die hem bezocht heeft. In een paar treffende karakters beschrijft hij hoe hij zijn vriend nastaat tot diens

boot in de verte is verdwenen.

Maar in de Tang-dynastie hadden ze nog geen internet.

Ze schudde haar hoofd, greep Koetje en zette haar voor zich op bed, tegen het kussen. Ze richtte haar telefoon op Koetje en drukte op Direct Opname. Filmend zei ze met een piepstemmetje: *Hallo! Ik ben Koetje, de knuffel van Luna toen ze klein was. Ik heb heeeeeeeeeee lang in een doos gezeten maar Luna heeft mij gevonden! Leuk he? Na al die jaren ben ik nog steeds single, dus ik kan niet wachten tot ik die lekkere stier van je kan ontmoeten! Hij ziet er echt heet uit, wat een stuk! Wacht, ik zal nu Luna zelf even filmen.*

Ze zette de telefoon met zijn rug tegen Koetje neer. Nu was ze zelf in beeld.

‘Hallo Niuniu, hier ben ik dan! Lief dat je zo aan mij denkt. Ik denk ook aan jou hoor! Ik wou je even zeggen: je had gelijk. Ik ben hier nu een week en val van de ene verbazing in de andere. Mijn vader heeft een hele speurtocht voor mij gemaakt. Die zit dus in die app, zoals je weet van mijn berichten. Ik moet allerlei plaatsen ontdekken en wachtwoorden vinden, en zo kom ik verder in de speurtocht. Ondertussen vertelt mijn vader ook meer over zichzelf. Dat is soms een beetje moeilijk, maar zoals Anna zegt – dat is

een nieuwe vriendin van mij – zoals Anna zegt, het is een andere kant van het verhaal, een kant die ik nog niet ken.’

Ze zweeg even, en slikte.

‘Anna is trouwens de serveerster van een café hier in de buurt. Ze is al minstens veertig ofzo, denk ik, maar als je met haar praat heb je daar helemaal geen last van. Ze is zo vriendelijk en steunt mij echt. Heel gek, maar het is alsof ik haar al jaren ken. En dan de Van de Venetjes. Daar ben ik gisteren geweest. Het zijn twee hele lieve, grappige oude mensen, heel anders dan de oude mensen in China. Mevrouw van de Ven is piepklein en rond, met een brilletje en haar man is minstens tien meter groot en zeshonderd kilo – wat een vent. Hij praat niet veel, maar als hij wat zegt, komt er wat ontwikkelds uit. Volgens mij heeft hij alle boeken uit de Nederlandse literatuur gelezen. En...’

Ze slikte.

‘En weet je wat het allerraarste was? Ze wisten dat ik zou komen. Ze wisten het gewoon!’ Ze drukte op stop en verzond de opname.

Opnieuw kwam er een bericht binnen in haar telefoon. Tsja, ze kon erop wachten: haar moeder.

‘*Luna, hoe gaat met jou?*’ stond er, in het Nederlands, waarbij het woordje ‘het’ vergeten

was. Daarna, in het Chinees: *Wanneer kom je thuis?*

Ze zuchtte en rolde met haar ogen. Typisch haar moeder. Ze had voor haar vertrek al tien keer de datum, tijd en vluchtnummer van haar terugkeer genoemd. Ze had het zelfs opgeschreven. Maar het was nu eenmaal haar moeder, dus ze moest antwoorden.

En ze zou gelijk de vraag stellen - die prangende vraag die zich in haar hoofd had vastgezet.

Hoi mam, het gaat goed! Ik ontdek steeds meer van papa. Wist jij dat hij nog bij ons op bezoek wilde komen, maar dat hij plotseling het land niet meer in mocht?

Ze verzond het bericht en keek in de telefoon op haar kalender. Haar vlucht terug naar China ging over vijf dagen. Hoe lang zou de speurtocht zijn? Zou ze dat wel halen? Ze was er nu aan begonnen, nu wilde ze hem afmaken ook.

Ja, dat wist ik, maar mijn moeder wilde niet dat ik dat aan jou vertelde.

Ze staaarde naar het bericht in haar telefoon. Haar moeder wist het gewoon.

Maar oma is al jaren dood, mam. Waarom heb je het nooit verteld?

Meteen verscheen in de chat schuingedrukt: 'typing...'. Soms verdween het, daarna verscheen

het weer. Pas minuten later kwam haar moeders bericht:

Sorry, vergeten.

Ja, vast. Haar moeder twijfelde, dat was duidelijk. Er was dus meer. En ze zou erachter komen ook.

Mam, ik ontdek steeds meer van papa. Als je wat wilt vertellen, doe dat dan gewoon! Mijn chat staat altijd open.

Ze verzond het bericht, hoewel ze al wist dat haar moeder er niet op in zou gaan.

Wanneer kom je terug?

Zie je wel.

Ze dacht even na en stuurde: Dat weet je al. Mocht er iets veranderen, dan meld ik het. Tot gauw!

Ze stond op en ijsbeerde door de kamer. In haar hoofd vormde zich een tijdlijn. Haar vader was van huis weggegaan toen ze vijf jaar was. Dus tussen 17 juli 2019 en 16 juli 2020. Volgens de Van de Venetjes was het moment dat hij China niet meer in mocht ‘een paar jaar voor 2026’.

Verder wist ze nog dat haar vader op dat moment in de Verenigde Staten woonde, in San Francisco, en dat hij uiteindelijk was verhuisd naar een landje dat Guatemala heette, waarvan ze

nog nooit gehoord had, maar waar haar vader kennelijk veel van hield. Dat maakte ze op uit de manier waarop hij erover praatte en de foto's waarvan hij kennelijk wilde dat zij ze zou zien. Maar wat moest hij daar?

Ze staaarde naar de telefoon op de bank. De app was de sleutel.

Tijd voor actie.

Ze pakte haar tas en haar geld en ging naar de Appie. Ze kocht er fruit, een bak aarbeienijs, een stapel A4-papier, een rol plakband, punaises, een schaar en de dikste viltstiften die ze kon vinden.

Thuis mikte ze het ijs in de vriezer. Ze sleurde de bank van de muur naar het midden van de kamer en draaide hem om. Ze ging ervoor staan en plakte een hele rij bladen naast elkaar aan de muur. Met een zwarte stift trok ze een dikke streep, over de volle breedte. Aan het begin schreef ze: Juli 2014. En aan het eind: Nu (2032).

Ze greep een nieuw A4, tekende er in blauw een klein vrouwtje en een grote reus op met een spreekballon erboven, en schreef: 'Hij kan China niet meer in.' Ze prikte het papier met een punaise halverwege de tijdlijn en schreef erbij: paar jaar voor 2026.

Ze liep naar de vriezer, haalde het ijs eruit en

Luna Uit China (Proefversie)

griste een lepel uit de keukenla. Ze nam een flinke hap ijs, haar tanden barstten haast uit elkaar van de kou. Ze besteedde er geen aandacht aan, maar smeed de lepel op tafel en greep haar telefoon van de bank. Ze ging middenin de kamer staan en maakte een foto. Die appte ze naar meneer Fan en typte: *Voor ik naar huis ga, moet deze muur vol.*

Luna's Moeder

'Ik moest naar de accountantsopleiding. Daar kon ik tenminste geld mee verdienen. Het was een idee geweest van mijn oom. Iedereen vond het meteen geweldig.

Ik kreeg in die tijd ook een vriendje. Een Brit. Hij studeerde een semester aan de Nankai Universiteit in Tianjin. Ik vond buitenlanders altijd al interessanter dan Chinese jongens. Chinese jongens waren zo... hetzelfde. Buitenlandse jongens waren anders. Ze kwamen uit een andere wereld. Ze ruiken ook anders, wist u dat? Buitenlanders.

Mijn moeder vond het maar niets. Jongens en mannen wilden maar een ding – buitenlandse jongens vooral. Die wilden met je naar bed en zodra ze je daar eenmaal gehad hadden, werden het vervelende klootzakken die nooit meer deden wat jij wilt. Een huis kon je wel vergeten en een huwelijk helemaal.

Kijk maar naar je vader, zei mijn moeder dan. Toen mijn vader eenmaal met mijn moeder getrouwd was, wilde hij meteen seks. Mijn moeder had dat goed gevonden, maar na de eerste keer had ze door wat er gebeurde en

Luna Uit China (Proefversie)

daarna heeft ze nooit meer met mijn vader gesekest.

Het is maar goed dat mijn moeder meteen zwanger was, anders had ze mij nooit gekregen, ha ha.

Maar goed, mijn moeder liet zich niet manipuleren, zei ze. En ze had gelijk, weet u, mijn moeder zegt echt heel vaak wijze dingen.'

Een Onthulling

'Hallo Luna! Leuk dat je er weer bent!'

Het hoofd van haar vader verscheen op het scherm van haar telefoon. Ze had *Dromenland* ingetapt en er waren drie icoontjes verschenen. Ze gaven toegang tot een nieuwe brief, een nieuwe opdracht en een video. Ze begon met de video.

'Het gaat goed met de speurtocht! Je zit al bij opdracht drie, ga zo door!'

Het scherm zwaaide flink heen en weer. Haar vader was niet in zijn huis.

'Beloofd is beloofd: vandaag laat ik je mijn werk zien. Klaar voor de rondleiding?'

Ze zette de telefoon voor zich op tafel, zakte onderuit op de bank en stak nog een lepel ijs in haar mond. De show kon beginnen.

'Daar gaan we dan!'

Haar vader werkte op een soort school. Alle ruimtes waren gegroepeerd rond een kleine, vierkante, betonnen binnenplaats. Dezelfde vorm als een traditionele Chinese woning, maar de stijl was heel anders. Muren hadden allerlei kleuren en er stonden en hingen veel planten. Er was een houten trap. Boven langs een houten galerij waren minilokaaltjes voor 1-op-1-lessen. Er

zaten geen ramen en deuren in, alleen openingen. In sommige lokaaltjes werd lesgegeven. De inlandse leraren, pindakaasbruine mensen, zwaaiden en lachten naar haar vader en noemden hem *señor Chino*. Haar vader praatte steeds vrolijk terug. Spaans, waarschijnlijk.

Nadat ze een bontgekleurd kantoor had gezien en een bontgeklede, breedgeheupte bruine mevrouw met een handmatig bediend weefgetouw had ontmoet, ging haar vader een klaslokaal binnen. ‘*En dit is mijn lokaal,*’ zei hij.

Haar vader liet het beeld langzaam langs de muren van zijn lokaal glijden. Luna ging rechtop zitten. De ijslepel kletterde uit haar mond op de grond. Ze zag China!

Haar vaders lokaal hing vol met dingen die ze kende: de Verboden Stad, de Hemelse Tempel, de Universiteit van Peking, alles was er. Er waren ook beroemde plekken van elders in China, zoals een straatgezicht in Lijiang, de bibliotheek in Tianjin en het Potalapaleis in Tibet. Op het whiteboard voorin de klas stond in kinderlijke Chinese karakters: ‘*Ni hao Shuangyue!*’ - Hallo Luna dus - Shuangyue was haar Chinese naam.

Hier gaf haar vader les. Geen Engels of game design, maar Chinese les.

‘*Ga zitten.*’ De camera werd in een van de

bankjes gezet, in het midden op de derde rij. Haar vader ging voor de klas staan.

‘Welkom student,’ zei haar vader gemaakt. *‘Je bent de eerste vandaag. De rest komt er zo aan.’*

Wat kregen we nu? Chinese les van haar vader? Ze grinnikte. Dat werd een makkie.

Haar vader liep naar haar toe, boog zich voorover en fluisterde: *‘Geen zorgen, je hoeft niet de hele les uit te zitten.’* Hij knipoogde.

Prompt hoorde ze gestommel en vrolijk gepraat. Lichamen liepen voor het beeld langs.

Luna’s vader zei iets in het Spaans en de studenten gingen zitten. Haar vader sprak ze toe, nog steeds in het Spaans. Haar aandacht dwaalde af naar de muur met haar tijdlijn. Zou ze de ‘vader-muur’ echt helemaal kunnen vullen?

‘Kom nu allemaal naar voren,’ hoorde ze haar vader zeggen in het Chinees. Onwillekeurig stond ze op. Het handjevol studenten van haar vader deden hetzelfde. Haar vader zelf verdween uit beeld, hoewel zijn stem alleen maar dichterbij klonk.

‘Als ik je naam zeg, stel je jezelf even voor,’ zei de stem van haar vader, *‘en daarna doen we ons toneelstukje.’*

Ze zag meteen dat het toneelstukje voor haar bestemd was.

'Dag Luna,' zei het eerste meisje, in een Chinees met een zwaar accent dat ze niet direct kon plaatsen. Het meisje leek een beetje Chinees, maar dan met weelderige krullen.

'Ik ben Itzel, ik ben 18 jaar en ik studeer aan de Universiteit Mesoamericana in Xela en ik speel de douane.'

'Hallo Luna,' zei een jongen die bijna net zo bruin was als Itzel maar veel grotere ogen had. *'Ik ben Carlito, ik ben 19 jaar en ik ben automonteur maar in het weekend leer ik Chinees omdat wij Chinese auto's gaan repareren en verkopen. Ik speel je vader.'*

'Hallo Luna,' zei een dikke jongen die bijna blank was. *'Ik heet Mainor maar in het toneelstukje ben ik de baas van de douane.'*

'Begin maar,' zei Luna's echte vader.

Een klasgenoot hield een bordje omhoog. Er stond op, in het Chinees: Hoofdstedelijk Vliegveld, Peking, 10 juli 2022.

Daar kwam Carlito bij de douane.

'Paspoort alstublieft,' zei Itzel.

'Alstublieft.'

'Hm... Hm...'

'Is er een probleem?'

'Het spijt me, de computer accepteert uw visum niet.'

Daar kwam Mainor. Ze kon zien dat hij zijn kilste blik probeerde op te zetten. Bijna gemeen zag hij eruit. *‘Komt u even mee meneer.’*

Carlito nam zijn paspoort aan en liep achter Mainor aan. De klasgenoot hield een bordje omhoog: *‘Het kamertje van de douane’.*

‘Gaaf u zitten.’

‘Dank u, meneer.’

‘Meneer, ik heb slecht nieuws voor u. Uw visum is niet in orde. U zult met het eerste vliegtuig terug moeten naar de Verenigde Staten.’

‘Maar...’

‘Niets te maren,’ zei Mainor. Hij leunde achterover, stak twee duimen onder zijn oksels en trommelde vergenoegzaam op zijn borst. *‘U moet terug.’*

‘Maar mijn visum is in orde!’ Carlito deed zijn best om wanhopig te klinken en wapperde driftig met zijn paspoort voor het gezicht van Mainor.

‘Dat zeggen ze allemaal meneer. Wel, gaat u zelf of moet ik u laten wegbrengen?’

‘Ik pik dit niet!’ riep Carlito.

Mainor klapte in zijn handen en twee andere klasgenoten kwamen het beeld in. Ze grepen Carlito bij zijn armen en sleepten hem de kamer uit. Stoelen vielen om. De klasgenoten

giechelden.

‘Zo, dat is dat,’ zei Mainor droogjes. Hij weigerde duidelijk om uit zijn rol te vallen.

De klasgenoot van de bordjes verscheen weer, met een nieuw bordje: ‘Einde.’ De camera pende naar Itzel, die weer in haar schoolbank was gaan zitten.

‘Luna,’ zei Itzel in het Chinees, *‘Toen je acht werd, was het de eerste verjaardag zonder je vader. Maar je vader heeft je verjaardagscadeau aan mij gegeven. Ik geef het nu aan jou. Ik gooi hem naar je toe!’*

Van achter Itzel kwam een draak van blauwe jade tevoorschijn. Itzel hield hem omhoog en liet hem het hele lokaal doorvliegen. De drakenvlucht eindigde met een duik de telefoon van haar vader in. De blauwe draak verscheen levensgroot op het scherm, met eronder een knop: ‘Ontvang Beloning’. Ze tapte.

Het hoofdscherm kwam terug in beeld. Nu had ze een extra icoon: de blauwe draak. Nieuwsgiering tapte ze erop.

‘Luna, ik ben de Maandraak. Ik ben de Bezorger der Flessenpost. Steeds als ik Flessenpost voor je heb, verschijnt mijn icoon in beeld. Kijk, hier is de eerste Fles!’

Ze tapte. Een fles kwam in beeld, met erin een chip. Luna tapte opnieuw.

‘Deze Chip is heel speciaal. Er staan verhalen op die je misschien kent van toen je heel klein was. Veel luisterplezier!’

Ze tapte opnieuw. Er verscheen een ellenlang menu van titels in het Nederlands. Daar zou ze weinig wijzer van worden, dus ze besloot de verhalen te bewaren voor ’s avonds.

Ze wist nu een datum waarop haar vader China niet meer in mocht: 10 juli 2022. Ze prikte een nieuw blad papier op haar muur.

Nu de nieuwe brief van papa. Het zou wel weer geen vrolijk verhaal zijn, maar ze wilde toch graag weten hoe de strijd verder ging. De strijd die zich had afgespeeld tussen de volwassenen, toen zij zelf nog zo klein was.

De eerste maand verstreek. En de tweede, en de derde. Je oma was een geweldige hulp. Soms mocht jij ’s nachts bij haar in bed liggen, zodat je moeder en vooral ik, die overdag moest werken, konden slapen. Gevaarlijk, schijnt, maar je oma en je moeder vonden het beter zo en ik was te uitgeput om te protesteren.

Later was jij wat groter en, lieten we je in je eigen bedje slapen - het babybedje dat ik gekocht had. Het had wieltjes, dus werd je met bedje en al van onze slaapkamer naar de logeerkamer gereden, waar je oma permanent in verbleef.

Je oma leerde ons heel veel. Zoals de manier waarop zij jou in slaap leerde vallen. Jij moest daartoe op de arm gehouden worden, net zo lang tot je oogjes toe vielen. Dat duurde drie kwartier. Ook als je middenin de nacht wakker werd, was dit de procedure. Dat gebeurde elke nacht drie keer.

Ik maakte dankbaar gebruik van deze kennis. Ik wiegde jou elke avond in slaap. Op mijn arm luisterde je naar mijn arsenaal aan slaapliedjes. Ik maakte elk kinderliedje tot slaaplied, door het langzaam en rustig te zingen. Geleidelijk ontdekte ik dat Ozewiezewoze en Jan Huigen in de ton jou alleen maar wakkerder maakten, hoe langzaam ik ze ook zong. Roodkapje, Daar was laatst een meisje loos en In de maneschijn bewaarde ik voor het laatst, want daarvan sliep je het best. Na een paar maanden had ik een vast programma – waaronder het loze meisje in zeven coupletten. Een programma van drie kwartier, dat pas werd afgebouwd toen jij tien maanden oud was. Ik had toen zo'n pijn in mijn rug van het ellenlang wiegen dat ik je oma's senioriteit trotseerde en jou in drie avonden leerde om in je eigen bedje in slaap te vallen.

's Morgens als ik opstond om naar mijn werk te gaan, was jij meestal wakker. Zodra je enigszins kon zitten, ontbeten we samen. Ik at

mijn boterham met pindakaas, jij at uit Nederland geïmporteerde baby-havermout. Ik deed mijn best om 's morgens met je oma gezinnetje te spelen (je moeder stond 's morgens nooit op). In de loop van de tijd trok je oma zich echter steeds meer terug op de logeerkamer. Na een aantal maanden kwam ze er alleen nog uit als ze geroepen werd en dat gebeurde pas als ik mij ging klaarmaken om te vertrekken naar mijn werk. Meestal liet ik jou dan zelf op de logeerkamerdeur kloppen.

Naarmate meer en meer maanden verstreken en je oma maar niet wegging, kreeg ik 's avonds steeds vaker overwerk. Nu ja, niet echt. In werkelijkheid nam ik expres de langzaamste bus in plaats van de metro. Bij aankomst bij onze woongemeenschap nuttigde ik bij de straatbarbecue een late night snack en een biertje. (Toen bestond dat nog, straatbarbecue. Uitbaters kwamen met hun bakfiets of busje en zetten lukraak lage opklaptafeltjes met piepkleine stoeltjes aan de straat, met daarnaast de barbecue, met spiezen vlees, tofu en groenten.)

Zo probeerden je oma en ik elkaar zo veel mogelijk te ontlopen. Zij gaf mij de ochtend, ik gaf haar de avond.

Straatbarbecue gaf me altijd de illusie van vrijheid en vakantie. Precies dat gevoel had ik

nodig.

Maar het was er niet meer, dat gevoel. Ik zat alleen mijn frustratie weg te eten en drinken. Ik miste jou, waar ik 's avonds niet bijkon omdat ik dan langs je oma moest. Als ik uiteindelijk mijn eigen voordeur bereikte, moest ik aankloppen. Je oma deed altijd de voordeur van binnenuit op slot.

Ik werd een vreemde in mijn eigen huis. Je oma zwaaide de scepter. Ze bepaalde wat iedereen at en wanneer – ook voor mij, op het ontbijt na. Ze pronkte in onze woongemeenschap met mijn dochter. Ze bepaalde wat jij droeg – kleertjes die zij zelf voor haar gekocht had, standaard vier maten te groot. Zij besliste dat jij wasbare luiers gebruikte, ook als daaronder nog een wegwerpluier zat. Ze controleerde de borstvoeding. En ze keek met argusogen als ik jou vasthield, de fles gaf, aankleedde. Eenmaal op mijn werk vernam ik dan van je moeder per chat wat ik allemaal fout had gedaan. En dat was nogal wat: zo ongeveer alles wat zij niet zelf had bedacht was fout. Ik deed je elke dag te weinig of juist te veel kleertjes aan. En ze zou zich wel heel onveilig voelen als ze in haar eigen bed lag en niet pal naast een familielid zoals je oma zelf.

Als ik naar je moeder belde om uit te leggen

waarom ik de dingen had gedaan zoals ik ze had gedaan, hoorde ik je oma op de achtergrond tegen je moeder ratelen en jou jengelen om aandacht. Misschien zag je oma niet dat je moeder aan de telefoon was. Enfin , later las ik dan in de chat waar het over ging. Het was elke keer wat anders, maar een ding was steeds hetzelfde: het was altijd mijn schuld of die van je moeder, of allebei. Je oma zelf maakte nooit fouten.

Op een keer na. Jij kon net zitten en zat op de bank. Je oma was aan het ratelen tegen je moeder en toen zag ik het gebeuren. Je wankelde en als een lappenpopje rolde je omver, zo van de bank af. Je hoofdje miste de tafel maar net en je lichaampje smakte tegen de grond. Brullen.

Onmiddellijk schoot ik naar voren. Ik raapte je op en begon je te knuffelen. Op de bank zette nu ook je oma het op een huilen. 'Kom vlug en troost je moeder even,' riep ik naar jouw moeder.

Op het moment zelf was ik geroerd door de reactie van je oma. Blijkbaar gaf ze zo veel om jou, dat ze jouw schrik en pijn als de hare beschouwde. Maar in werkelijkheid hilde ze om wat anders, besepte ik jaren later: gezichtsverlies. Zij, de onfeilbare supermoeder, had geblunderd en ik had alles gezien. Er was geen ombuigen aan. Ze heeft het voorval later nooit meer

genoemd of er zelfs maar aan gerefereerd – de gebeurtenis werd eenvoudig gecensureerd uit haar geheugen. Al mijn ‘fouten’ daarentegen, passeerden jarenlang met regelmaat de revue.

Hoe meer je oma haar regime op mijn huishouden drukte, hoe meer ik op mijn beurt probeerde je oma enigszins onder controle te houden. Als ik niets zou doen, zou jij zeker een ongeluk krijgen, of van mij vervreemden, zoals ook je moeder van je opa is vervreemd. Je oma zou van jou net zo’n overbeschermd, hulpeloos, sociaal gehandicapt schepsel maken als ze met je moeder had gedaan.

Dat nooit. Met elk restje energie dat ik had, stelde ik daarom duidelijke regels op. Eenduidige dingen waar je oma mee vooruit kon, die ze zou snappen.

Hoe meer regels ik opstelde, hoe beter ik je oma leerde kennen.

Naast onze woongemeenschap liep een weg vol kuilen en gaten. Auto’s, bussen en scooters slingerden er van twee kanten overheen om de kuilen te ontwijken. Voetgangers moesten in de chaos maar zien hoe ze aan de overkant kwamen. Oversteken was voor mij al gevaarlijk, laat staan voor je oma met haar gehavend zichtvermogen.

Aan de overkant van deze weg was de supermarkt. Een van mijn regels was, dat ze niet

in haar eentje samen met mijn dochter naar de supermarkt mocht. Ik zag het al voor me: je oma ziet niets en duwt de buggy met jou erin voor zich uit de weg op...

Omdat de ervaring had geleerd dat je oma nogal eens vergat wat ik haar had gezegd, vroeg ik regelmatig wat ze overdag zoal gedaan had, en of ze nog met jou in de supermarkt was geweest. Ze zei altijd van niet. Altijd. Ik geloofde haar.

Op een zaterdag ging ik zelf met je naar de supermarkt. Je bleek er een beroemdheid te zijn. Alle medewerkers kenden je. Een supermarktmevrouw richtte zich rechtstreeks tot jou en zei: 'Ha, ben je daar weer! Maar jij komt toch altijd met je oma?'

Ik wist zeker dat ik het goed had gehoord. Ze zei 'altijd'.

Ik reageerde furieus. 'Pardon!? Altijd!?' zei ik.

'Nee nee,' probeerde de mevrouw van de supermarkt – een generatiegenoot van je oma – mij te sussen. 'Het was maar een keer. Echt waar.'

Maar ik wist wat ik gehoord had. Briesend verliet ik met jou de supermarkt.

Thuis telde ik tot tien en stuurde je moeder en jou uit spelen.

Het tellen had niet geholpen. Mijn hand

trilde nog toen ik hem op de deurklink van de logeerkamer legde. Ik haalde diep adem en drukte de klink naar beneden.

Je oma liet van schrik haar telefoon van onder haar neus vandaan vallen.

'Ben jij met Luna naar de supermarkt geweest?' Ik deed mijn best om neutraal te klinken, maar mijn stem donderde en mijn gezicht voelde klam.

Je oma keek mij een seconde als verlamd aan. In die seconde koos zij haar strategie.

'Ja,' zei ze.

'Je weet toch dat ik dat niet wil hebben!' viel ik uit, 'en je weet dondersgoed waarom. Met die ogen van jou! Hoe kun je!'

'Ja maar het was maar voor één keertje,' zei ze. 'Ik had groente nodig.'

Ze zette haar beste pokerface op. Ze keek echt onschuldig. Maar ik had de mevrouw in de supermarkt perfect verstaan: 'Altijd'.

Ze loog. Ze loog dat ze barstte. Recht in mijn gezicht. In mijn huis.

Ik hield het niet meer. Mijn hele lichaam trilde. Een geweldige storm raasde door mijn aderen. Vuur spatte uit mijn ogen. Mijn hoofd bonkte – tegen de klerenkast? Ik wilde met dingen gooien. De muren omver trappen.

Ik rukte aan mijn haar. Mijn mond verzwong

zich tot een woedende, ongecontroleerde grimas. Mijn tong was opgezet, dik als de staart van een blazende kat. Mijn hele lichaam kookte en sidderde.

Met het allerlaatste restje verstand besepte ik dat ik weg moest, of ik zou dingen doen die ik niet meer terug kon draaien. Mijn benen droegen mij door de deuropening. Al mijn krachten balden zich samen in mijn rechterarm. Daarmee sloeg ik de deur dicht.

Dat had ik beter niet kunnen doen.

's Avonds hielden we een Goed Gesprek. Je moeder hielp met vertalen. Ik lichtte toe waarom ik zo boos was: ik maakte mij oprecht zorgen om de slechte ogen van je oma. Die waren niet geschikt om een chaotische weg mee over te steken, zeker niet met mijn kleine Luna voor zich uit. Dat had ik toch al maanden geleden gezegd?

'Ja maar, ik was het vergeten.'

Ik had het anders diverse keren herhaald. Toch doen – en niet één keer, maar diverse keren. Steeds als ik na thuiskomst vroeg wat mijn schoonmoeder en mijn dochter overdag hadden gedaan, was de supermarkt verzwegen.

'Ja maar het was echt maar een keer.'

Ik herhaalde letterlijk wat de mevrouw in de supermarkt had gezegd. En hoe beroemd mijn dochter was in de supermarkt.

Je oma bleef volhouden dat ze er in al die tijd maar één keer met jou was geweest.

Ik zuchtte. Het was zinloos om hier verder op in te gaan. Aangezien ik je oma ook niet weg kon sturen omdat ik moest werken en ik wist dat je moeder niet in haar eentje voor jou kon zorgen, kon ik mij beter richten op de toekomst.

Rustig en duidelijk vertelde ik je oma over mijn culturele achtergrond. Het kwam erop neer dat ik als Nederlander gewend was om te zeggen waar het op staat. Dat ik door mijn ouders getraind was om zelfstandig in het leven te staan. Dat wij Nederlanders de baas waren in ons eigen huis. Dat gasten zich daar grotendeels aan moesten aanpassen. Ook vertelde ik dat wij geen aparte woorden hebben voor de oma's en opa's van beide kanten, maar wel een apart woord voor het gezin. Dat het gezin niet hetzelfde was als familie. Dat oma's wel familie waren, maar geen lid van het gezin.

Je oma luisterde geconcentreerd, zonder mij te onderbreken. Ze keek heel ernstig. Zo had ik haar nog nooit meegemaakt. Aan het eind knikte ze en zei: 'Ik begrijp je. Ik begrijp je volkomen'.

Ik bood mijn verontschuldigen aan voor mijn opvliegendheid. Je oma accepteerde die en stelde me gerust: het gaf niet, het was niet erg.

Die nacht sliep ik als een roos.

De volgende dag op mijn werk kreeg ik van je moeder berichten op de chat: ‘Mijn moeder wil dat ik van je ga scheiden omdat je zo opvliegend bent. Ze zegt dat je mij zeker gaat slaan.’

Mijn handen begonnen te trillen. Mijn tong zwol op. Ik typte terug: ‘Ze zei gisteravond dat ze mij begreep – dat was blijkbaar ook gelogen.’

Je moeder seinde terug: ‘Mijn moeder is nu eenmaal zo. Snap dat nou. Laat haar nu maar.’

‘Jouw moeder moet ook iets snappen. Als ze nog één keer met onze dochter een straat oversteekt, kan ze meteen naar Tianjin en hoeft ze nooit meer terug te komen.’

Je moeder stuurde niets meer terug, dus ik ging er vanuit dat ik duidelijk genoeg was.

Maar het ergste moest nog komen.

De Derde Opdracht

Luna zeeg achterover op de bank. Ze voelde zich misselijk. Haar ene hand was koud, de andere klam en warm. Haar oma, haar lieve, goede oma – hoe kon dit nu? Had ze echt gelogen? Of was dat alleen maar de beleving van haar vader geweest? Toegegeven, haar oma kon soms aardig van leer trekken, maar dat was altijd tegen slechte mensen. Oplichters, dieven, valse mensen enzo. Viel haar vader daaronder? Maar nee, dit was toen zij nog een baby was, haar vader was nog gewoon haar vader. Niet de man die zijn gezin had verlaten en nooit meer had omgekeken.

Dat had hij trouwens wel gedaan. Omgekeken. Naar haar, in elk geval. Hij had immers die app voor haar gemaakt.

En daarbij, oplichters en valseriken boden geen excuses aan. Haar vader had dat wel gedaan. Omdat hij zo opvliegend was geweest.

Dat was ze trouwens zelf ook, opvliegend. Nu ze erover nadacht, daar had oma nooit een probleem van gemaakt. Sterker nog, als er weer eens een juffrouw van school had geklaagd over haar temperament, had oma het altijd voor haar opgenomen. Waarom had oma tegen haar vader

dan zo gemeen gedaan? Want een ander woord kon ze er niet voor bedenken. Gemeen.

Zo on-oma's.

De misselijkheid ging maar niet weg. Frisse lucht. Dat had ze nodig.

Ze greep haar telefoon, klom de ladder op naar de kajuit en ging naar Anna.

‘Hee Luna, daar ben je weer! Hoe is het met je speurtocht?’

Wat heerlijk als je elke dag blij kon zijn. Zoals Anna.

‘Ik heb even pauze. Straks spur ik verder.’ Ze slikte en zweeg. Ze voelde de blik van Anna.

‘Thee?’

‘Als het maar niet van die vieze rooibos is.’

Gelukkig vroeg Anna niet verder. Om zich niet te laten kennen, had Luna vlug haar telefoon gepakt en de nieuwe opdracht van de app geopend. Misschien kon ze de opdracht toch nog af krijgen voor haar vliegtuig vertrok. Dan kon ze terug en zou alles weer worden zoals het was.

Nu ja, op dat rot-examen na.

Het zou nooit meer worden zoals het was.

Even later zaten Anna en Luna samen naar het scherm te staren. De nieuwe opdracht was een logo. Het logo van een letter e.

‘Ik... ken dat logo,’ zei Anna langzaam. ‘Maar waarvan ook al weer?’

‘Het is vast heel bekend, anders had mijn vader het nooit in de speurtocht gestopt. Iets waar hij een soort van band mee heeft.’

‘Juffrouw? Hallo, wij weten het hoor!’

Luna keek op. Twee oude dames hadden plaatsgenomen aan het andere tafeltje. Toch kon ze zien dat ze allebei niet zo groot waren. Hooguit een meter vijftig. Ze praatten een beetje raar, ze rolden met hun erren en spraken met afgeknauwde o’s en au’s.

De dames hadden allebei een brilletje, dat ze op tafel hadden gelegd. Luna wist zeker dat ze het logo op het kleine schermpje van haar telefoon niet hadden gezien.

‘Wat we willen bestellen, bedoel ik.’

‘O! Natuurlijk,’ zei Anna, die overduidelijk even verbaasd was als zij. ‘Wat zal het zijn, dames?’

‘Twee appelgebak graag, warm, zonder slagroom, en twee rooibosthee. Zonder suiker.’

‘Komt eraan!’ Anna verdween naar binnen.

‘Suiker is vergif, weet je,’ zei het ene dametje. Ze boog zich amicaal naar Luna toe. ‘Kom jij uit China?’ vroeg ze.

Luna’s mond viel open. ‘Hoe weet u dat?’

‘Ik heb een kleindochter in China.’ Het dametje legde twee uitgestrekte vingers op Luna’s knie. ‘Die lijkt als twee druppels water op

jou. Alleen is ze pas drie. Jij bent net haar, alleen ouder.'

Luna bewoog haar mond, maar er kwam niets uit.

'Ben je op bezoek bij je grootouders? Of bij je vader misschien? Is dat toevallig een Nederlander?'

'Mevrouw... bent u een detective? U bent bijzonder scherp – ja, het klopt, mijn vader is Nederlands. Maar ik ben niet bij hem op bezoek, ik doe alleen zijn speurtocht.'

Het dametje keek haar vriendin – of was het haar zus? – betekenisvol aan. Zag ze haar knipogen?

'Mijn vader is dood, namelijk.'

'Ach gussie,' zei de zus.

'Een speurtocht, zei je?' zei het eerste dametje. 'Laat eens zien?'

Ze hield haar telefoon omhoog.

'Is dat je speurtocht? Ben je bij de Efteling geweest?'

Luna keek haar niet-begrijpend aan. De wat?

'Maar natuurlijk!' riep Anna, 'De Efteling! En hier komt de appeltaart.' Met een sierlijke boog landden twee schoteltjes op de tafel, gevolgd door twee kopjes thee. 'Zonder suiker,' zei Anna, en knipoogde naar Luna.

'Wat is de Efteling?'

‘Het bekendste pretpark van Nederland,’ zei Anna. ‘Een vriendin van mij heeft een jaarabonnement. Reteduur, maar ik moet zeggen, de Efteling is echt leuk.’

Het bekendste pretpark van Nederland. Dat klonk veelbelovend. Vlug invullen in de app.

‘Hoe schrijf je dat?’

‘Geef hier,’ zei Anna. Voor ze het wist, had Anna het al ingetypt: Efteling.

‘Druk jij maar op het knopje.’

Luna tapte.

Een diavoorstelling begon: ‘Welkom in de Efteling, waar alles leuk en magisch is,’ stond er. Luna zag allerlei foto’s voorbij komen, van achtbanen, suikerspinnen en ijsjes, kabouters en paddestoeltjes waar muziek uit kwam, en een droomwereld waar elfjes en trolletjes woonden. Aan het eind vloog een fakir op zijn tapijt door het beeld, met een lap tekst achter zich aan. Er stond:

Lieve Luna, dit is waarschijnlijk de allerleukste opdracht van de speurtocht. Je gaat naar de Efteling! Als je alles wil zien, trek er dan maar flink wat tijd voor uit. Of het groter is dan Happy Valley weet ik niet, maar het is in elk geval mooier.

Twee dingen mag je zeker niet overslaan!

Daar vind je namelijk de antwoorden op twee vragen die je moet beantwoorden om verder te komen in de speurtocht.

De eerste vraag gaat over molentjes. Zowel jij als je Nederlandse oma waren er dol op. Toen je anderhalf was, waren we in Nederland en elke keer als we buiten een windmolen zagen, riep jij: Molen! Molen! En dan moest iedereen kijken en met zijn armen draaien, zoals de wieken. Daarom mag je voor de eerste vraag molentjes kijken: hoeveel molens staan er in het Diorama?

Voor de tweede vraag moet je naar de attractie Droomvlucht. De wereld van de Droomvlucht is werkelijk prachtig. Je vind er zwevende eilanden, en trollen, en elfen. En er staat ook één Engel: het allermooiste wezen in de Droomvlucht. Die ene Engel is heel, heel speciaal. En, net als bij Repelsteeltje, krijg jij een moeilijke opdracht: hoe heet dit Engeltje?

Succes!

‘Ik weet waar jij morgen naartoe gaat,’ zei Anna.

‘Heb je zin om mee te gaan?’

‘Kom jij overmorgen maar vertellen hoe je de Efteling vond!’

Ze keek op. De twee oude zussen waren als bij toverslag verdwenen. Luna had het vreemde gevoel dat ze er nooit waren geweest. Zelfs de

schoteltjes en theeglazen waren weg. Alsof ze alles had gedroomd.

Op haar woonboot staaarde Luna peinzend uit het ronde raam. Hoe lang ging de speurtocht nog duren? Ze had geen idee. Het stond nergens in de app. Over iets meer dan een week ging haar vliegtuig, maar ze had gezworen dat de muur vol moest. En ze moest nog beslissen wat ze met haar woonboot ging doen: verhuren, verkopen of gewoon leeg laten staan?

Ze graaide haar telefoon van tafel, plofte op de bank en aptte meneer Fan: ‘Kun je me helpen? Ik moet mijn vliegticket verzetten.’

Nog voor ze antwoord had, verscheen een oproep voor een video-chat. Haar moeder.

Haar moeder... zo maar, uit zichzelf. Vreemd, maar niet ongelegen. Ze tapte op de groene knop.

‘Dag mam! Wat leuk dat je belt! Hoe gaat het?’

Haar moeder antwoordde niet. Luna zag haar gezicht glimlachen en haar hoofd bewegen zodat ze alle kanten van haar moeders gezicht te zien kreeg. Alsof Luna een spiegel was, in plaats van een persoon aan de andere kant van het scherm.

‘Waar ben je, mama?’

‘Ik ben bij Meester Long. Ik ga straks

kungfu oefenen met hem.’

Op de achtergrond viel een groepje jongeren te ontwaren.

‘Ben je op de Universiteit van Peking, mama? Leuk!’

‘Meester Long is de speciale gast van de Kungfu Club, goed hè?’

‘Prachtig. Mama, ik heb een vraag. Het gaat over oma.’

‘Ja, wat is er met mijn moeder? Je mist haar zeker hè? Ik ook. Ik denk elke dag aan haar en ik zorg heel goed voor haar graf.’

‘Mama, loog oma wel eens? Ik bedoel, dat ze bijvoorbeeld zei dat ze iets niet zou doen en dat ze het dan toch deed, en als iemand ontdekte dat ze het gewoon ontkent? Zoiets?’

‘Liegen? Mijn moeder? Dat mens was goudeerlijk. Nee hoor, die loog niet. Nooit.’

‘Maar papa zegt dat ze had beloofd dat ze niet met mij naar de supermarkt zou gaan, maar ze deed het toch.’

‘O... bedoel je dat.’

‘En ze deed het zelfs heel vaak.’

‘Mijn moeder was toen al oud, weet je. Ze vergat wel eens wat.’

‘Maar mijn vader had het ontdekt en hij wist dat oma heel vaak de weg overstak naar de supermarkt. Maar toen hij dat zei, ontkende oma

het gewoon. Dat is toch liegen?’

‘Ze deed dat alleen maar soms, hoor. Alleen als ze wat nodig had, van de supermarkt. Noemt je vader dat liegen? Zijn temperament was echt slecht hoor.’

‘Maar zei oma tegen hem dat het één keer was? Of niet?’

‘Mijn moeder wilde jou altijd goed te eten geven. Dus daarom ging ze naar de supermarkt. Hoe vaak weet ik ook niet, ik was niet altijd thuis natuurlijk.’

‘Je geeft geen antwoord op de vraag, mama. Heeft oma nu wel of niet tegen papa gelo-?’

‘Meester Long is er! Hij gaat beginnen. Ik moet gaan, dag schat! Niet vergeten je tanden te poetsen hoor!’

‘Mama, wacht! Er is nog iets, mijn vliegticket! Ik...’

Het scherm bevroor en schoot terug naar de chat.

Ze zuchtte. Ze kon er nu wel vanuit gaan dat haar vader de waarheid sprak. Oma had tegen hem gelogen, recht in zijn gezicht.

Ze sloot haar ogen. Ze probeerde zich voor te stellen dat ze Xiao Zhu had betrapt met een ander en dat ze hem daarmee confronteerde. Hoe zou zij zich voelen als hij glashard zou ontkennen? Haar handen balden zich tot vuisten.

Een voet stampte op de grond. Ze kreeg zin om met iets naar Xiao Zhu's hoofd te gooien. Ze kneep haar ogen dicht, maar het hield de tranen niet tegen.

Ze schudde hard met haar hoofd. Ze hoefde dit niet te voelen, het was haar eigen voorstellingsvermogen maar.

Maar ze begreep nu wel waarom haar vader zo'n hekel aan haar oma had.

Het groene lampje van haar telefoon knipperde. Een bericht van meneer Fan. 'Al geregeld! Je hebt nu een open ticket, dus je kunt terug wanneer het je uitkomt. Veel plezier in Nederland nog! Als je me nodig hebt: je weet me te vinden!'

Luna's Moeder

'Soms in bed probeerde ik mijn moeder met mijn vader voor te stellen als in mijn favoriete series, als daar een man en een vrouw verliefd waren. Dan zag je ze samen, innig omstrengeld, met in hun blikken de vochtige sluierwolken van bij de brug van de Ossenherder en de Weverin. U weet wel, van die ene dag per jaar dat ze bijelkaar mochten zijn. Maar het lukte niet. De gezichten van mijn moeder en vader bleven zoals ik ze elke dag zag. Gewoon. Zonder sluierwolken. Misschien kwamen sluierwolken niet als je steeds maar door bleef praten, zoals mijn moeder.

Die sluierwolken wilde ik ook, net als die mensen op TV, ik kon niet wachten zo graag. Ik wist alleen niet hoe.

Ik had weleens gehoord over seks en ik wist ook wel dat dat iets te maken moest hebben met de sluierwolken, maar dat een jongen met zijn piemel in mij zou mogen... nee. Ik wist niet eens hoe ik me dat precies voor moest stellen. Mijn moeder zei dat in het westen alle jongens constant met iedereen seks hadden, maar ik durfde niet te vragen hoe ze dat dan precies

deden. Ik durfde niet eens naar de bibliotheek te gaan om een piemel op te zoeken. Stel je voor dat iemand mij zou betrappen op die viespeukerij.

Maar opeens was er een nacht waarin ik niet kon slapen omdat het stil was, waardoor de vochtige sluierwolken om me heen bleven hangen als een warme deken van wintermist, mijn onderbuik van binnen zachtjes kriebelend tot mijn innerlijk uit elkaar spatte en daarna weer heel werd, en meteen begon te hunkeren naar de volgende explosie.

Bij het ochtendgloren was de mist eindelijk verdampt. Ik besloot dat ik elk vriendje zou laten wachten tot hij met me getrouwd was. Daarna zou ik wel verder zien.

Ik vertelde het mijn moeder en ze prees mij.'

Een Ontmoeting

Luna werd wakker met haar hoofd op de bedrand en haar voeten op haar kussen. Haar hoofd bonkte - geen wonder natuurlijk.

Ze kreunde en kwam overeind. Ze streek haar lange krullen uit haar gezicht, achterover en masseerde haar slapen. Ze had gedroomd dat ze knallende ruzie had gemaakt met Xiao Zhu – geen idee waarover. Maar vrolijk was het niet.

Met een hand onder haar hoofd wankelde ze naar de badkamer en stak haar hoofd onder de kraan. Het koude water spoelde de koppijn niet weg, maar in elk geval was ze nu een beetje wakker.

De missie van vandaag: de Efteling. Meteen ging een nieuwe scheut pijn door haar slapen. Ze had meer zin om thuis te blijven. Of beter nog, naar huis. Naar haar oude leventje, waarvan ze wist hoe het zou verlopen.

Fuck. Dat examen. Niemand van thuis wist nog hoe ze dat had verprutst – ze was het zelf ook bijna vergeten.

Ze slofte de kamer in en keek naar de muur. De muur staarde terug. Grote lege plekken gaapten haar aan. Ze plofte op de bank.

Ze had gezworen de muur te vullen. Ook als

het betekende dat haar oma niet zo goedhartig was als ze altijd had gedacht. Misschien zou ze het goede voorbeeld, waarop ze altijd blind kon vertrouwen, kwijtraken. Haar vader verdiende een kans om zijn kant van het verhaal te vertellen en die kans zou ze hem geven. Als haar leven tot nu toe een illusie was geweest, dan moest die ontmaskerd worden. Op illusies kon je geen toekomst bouwen.

Tenminste. Waarom zou het niet kunnen? Ze zou zo gelukkig zijn als de vissen in het aquarium van de notaris, thuis in Peking.

Anderzijds... als Huizi, de leerling van filosoof Zhuangzi naast haar zou zitten, zou hij nu tegen haar zeggen: ‘Jij bent geen vis, dus hoe weet jij of die vissen gelukkig zijn?’

‘Maar jij bent mij niet,’ mompelde ze in zichzelf, ‘dus hoe weet jij nu of ik weet of die vissen gelukkig zijn?’

Met een zucht greep ze haar telefoon. Een gemist videogesprek van Xiao Zhu en een geïrriteerd bericht: ‘Waarom neem je niet op?’ Pff. Snapte hij dan niet dat het nacht was in Nederland?

Ze hees zich overeind, deed kleren aan – maakte niet uit welke – en rukte een pak Luna-koekjes uit de keukenla. Ze had nergens zin in, maar ze vertikte het om de hele dag naar haar

muur te staren zonder daar iets aan te doen.

Ze weigerde ook om net zo te worden als haar moeder. In een depressieve bui kon die dagenlang binnen zitten en slechts communiceren met haar telefoon. Oma kreeg haar vroeger met veel gemopper en gescheld nog wel op gang, maar Luna was dat nooit gelukt. Schelden op je moeder, zoiets doe je niet. Het was gemakkelijker om zelf iets te gaan ondernemen en haar moeder met rust te laten tot de depressieve bui over was.

Ze stond op, trok haar jas aan en liep al koekjes kanend naar het station. Daar zocht ze met haar telefoon op internet op hoe ze naar de Efteling moest. Even later zat ze in de trein, om vanuit Den Bosch de bus te nemen.

Gedwee volgde ze de mensen die ook bij de Efteling uit de bus stapten, starend naar hun voeten voor haar. Met een beetje geluk kon ze met een groep mee naar binnen glippen, net als ze in de lente in Peking had gedaan, na die ramp met dat examen.

O nee - dat hoefde niet meer, want ze had nu geld. Ze kon voor de hele groep betalen als ze wilde.

Braaf sloot ze achteraan de rij voor een kaartje. Iedereen was aan het praten. Er waren

groepjes jongeren, ouders met kleine kinderen en grotere kinderen. En verliefde stelletjes. Jammer dat Anna niet mee was. Nu stond ze als enige alleen in de rij.

Eigenlijk raar dat al die mensen in de rij stonden. Internetkaartjes hadden ze bij de Efteling zeker nog niet uitgevonden. Als de rest van de Efteling nu maar niet ook zo hopeloos verouderd was.

Ze scande haar kaartje bij het poortje en mocht naar binnen. Daar stond een paal met een QR-code en het Efteling logo. Nieuwsgierig opende ze haar telefoon en scande de code. Meteen begon het downloaden. De Efteling-app installeerde zich automatisch en opende direct - in het Chinees nog wel. ‘Goeie service,’ dacht ze en taptte meteen op ‘Waarheen?’ Ze typte: ‘Droomvlucht’ Als die net zo mooi was als haar vader beweerde, dan zou ze daar beginnen. Ze zou er alleen maar hoeven kijken, wat haar makkelijker leek dan tellen.

Ze volgde de route die de telefoon aangaf. Rechtdoor, met de massa mee. Ondanks de vele mensen lag er nergens rommel op de grond, nog geen snippertje papier. De plantjes stonden er perfect bij. En overal waren schattige fonteintjes en beeldjes – zelfs de bordjes boven de rieten prullenbakken, met een klein kaboutertje met

enorme laarzen aan, waren mooi. En alles paste bij elkaar. Op de achtergrond klonk muziek, zachtjes – het was aanwezig maar meer ook niet. Met iedere stap voelde ze zich lichter worden. Als een blijmoedig elfje sloot ze tenslotte aan in de rij van de Droomvlucht.

Een uurtje later liet ze zich omhullen door droomwerelden die haar verbeelding tartten. Bloemen en elfjes kriebelden haar fantasie. Ze inhaleerde diep: het rook hier naar lente en vrolijkheid. Op een wolk van gelukzaligheid voerde het karretje haar de duisternis in. Sterretjes twinkelden en kietelden haar netvlies. Kastelen dreven aan haar voorbij, zwevend, vrij van ruimte en tijd. Nu gleed ze ademloos een nieuwe wereld in, waar trollen rollebollen in zompige, groene moerassen met mangrovebossen en zacht, groen, mos. Er waren ook elfjes bij, die hun vleugels lieten vieren als vlinders in de zon.

Voor ze er erg in had, stond ze weer buiten. Ze ademde weer en voelde de koele septemberzon op haar gezicht. Joelende kinderen en roepende pubers – ze was weer terug op aarde.

Fuck. Helemaal vergeten op te letten. Had ze een engel gezien of waren het allemaal elfjes geweest?

Terug de rij in. Een uur later had ze een nieuw karretje bemachtigd, dat ze deelde met een oudere man die maar net op tijd aan boord had kunnen klimmen. Ze hoorde hem wat zeggen, maar ze hield zich oostaziatisch doof. Ze moest gefocust blijven: ergens moest een engel staan die een naam had en ze zou hem spotten.

Ingespannen zoog haar blik alles uit de omgeving op. Ze tuurde tot de elfjes en trollen voor haar neus dansten, maar ze kon met de beste wil van de wereld geen engel ontdekken.

Wat was eigenlijk het verschil tussen een elf en een engel?

Ze nam de Droomvlucht opnieuw, en opnieuw. Bij elke keer dat haar karretje door de laatste deur ging, terug naar de gewone wereld, werd ze chagrijniger. Na zes ritjes was haar gemoed dieper gezakt dan de ondergaande zon. Misschien was er wel geen engel. Misschien had die er ooit gestaan, maar was die weggehaald zonder dat haar vader het wist.

In dat geval zat ze vast, met de speurtocht.

De zon was weg. Er was nu een dik, grijs wolkendek. Ze keek op haar telefoon. Half vijf. Ze was de hele dag geen moer opgeschoten. Met haar handen in haar zakken en haar blik naar de grond slenterde ze weg van de Droomvlucht. Het maakte haar niet uit waarheen. Die zogenaamde

droomvlucht en de hele speurtocht konden haar gestolen worden.

Zat ze maar thuis. Ze had zin in handgemaakte dumplings van haar moeder.

‘Oempf!’

Ze botste tegen een lichaam aan. In een flits keek ze op en zag een mannenlichaam wankelen. De man deed een stap naar achter om zijn evenwicht te bewaren, maar hij stootte tegen een hekje. Ze dook ineen om twee maaiende, in mosgroen geklede armen te ontwijken. Er volgde een kreet en dan een plons.

Ze starde naar de man in de sloot. Ze stak een arm uit, maar hij stond al op, ook al bleef hij gewoon in de sloot staan. Hij graaide zijn hoed uit het water, hield hem ondersteboven tot het water eruit was, en zette hem op zijn hoofd. De veer hing slap naar beneden. De mondhoeken van de man ook - even maar, toen veerden ze weer op.

‘En zo, jongens en meisjes, liep het af. De prins wist aan de oude heks te ontkomen door zich bliksemsnel te verstoppen in de gracht van het kasteel.’

Alle voorvaderen in de hemel... hij was veel harder gevallen dan ze dacht!

‘En zodra het morgenlicht verscheen, veranderde de heks in een wonderschone vlinder.

De prins trouwde met de prinses en ze leefden nog lang en gelukkig.’

De man maakte een sierlijke buiging. Straaltjes water drupten van de onderkant van zijn lange groen-met-blauwe prinsenjas op de grond. Om Luna heen stegen applaus en gejoel op.

Nu pas zag ze de groep kleine kinderen, die opgewonden klaptten en riepen. ‘Meester Jacques! Meer, meester Jacques!’

Meester Jacques, die de opa van de prins uit zijn eigen verhaal had kunnen zijn, glimlachte en wreef over zijn stuitje. Drie juffrouwen riepen naar de kinderen: ‘Neenee! We laten meester Jacques nu eerst droge kleertjes aandoen. Hij is helemaal nat. En als je buiten nat bent, wat word je dan?’

‘Kouden!!’ riepen de kleuters.

‘En wat ga je dan?’

‘Niezen!’

‘En wat nog meer?’

‘Hoesten!’

De oude meester Jacques glimlachte. Luna haalde opgelucht adem. Hij had ook de politie kunnen roepen.

‘Meester Jacques, het spijt me ontzettend. Ik lette niet op en...’

De man trok zijn mond tot een streep en met

gesloten ogen schudde hij zijn hoofd.

'Een echte sprookjesmeester kan wel wat hebben hoor. En dankzij u heb ik een nieuw eind voor dit verhaal verzonnen. Ik zou u moeten bedanken.'

Ze voelde haar wangen warm worden. Ook dat nog. Ze voelde weer net het schoolkind van die keer toen de burgemeester van Peking haar school bezocht en zij uitverkoren was om vlak voor hem te staan en te zeggen: De harten van alle kinderen van Lagere School 287 zijn vervuld met blijdschap over uw bezoek, van harte welkom.

Ze had geen woord kunnen uitbrengen, waarna de *banzhang* - het klassenhoofd - haar opzij had geduwd en de woorden had uitgesproken.

'Je lijkt een beetje op Mei-Lan als je bloost.'

Ze voelde zich nog dommer. Meester Jacques glimlachte.

'Iemand uit een van mijn boeken. Een Chinees meisje dat geadopteerd is. Dat bloost ook altijd zo. Ben jij toevallig Chinees?'

'Ja!' Het was eruit voor ze er erg in had. 'Tenminste... ik...'

'Is het zo'n moeilijke vraag? Ben jij toevallig ook geadopteerd?'

'Dat niet. Maar ik ben inderdaad geen

gewoon Chinees meisje. Mijn vader was Nederlands.’

‘Heb je hem niet meegenomen?’

Ze zweeg en keek naar de grond.

‘Oh... Sorry.’

‘Ik... Het enige wat ik van mijn vader weet is dat hij dood is en dat hij een soort speurtocht voor mij heeft gemaakt. En nu...’

Meneer Jacques keek haar vragend aan.

‘Nu leer ik hem eindelijk een beetje kennen.’
Pas nu ze het zei, besepte ze het ook. Want zo was het echt.

Ze voelde de warmte wegtrekken uit haar wangen. Zelfvertrouwen vulde haar gemoed.

‘Dus je bent hier voor je vaders speurtocht?’

‘Ja, elke keer krijg ik namelijk een speciale opdracht– deze keer moet ik de naam van een bepaald engeltje in de Droomvlucht raden, maar ik kan dat hele engeltje niet vinden. Volgens mij bestaat het niet.’

Meester Jacques floot tussen zijn tanden.
‘Dat is vast een pittige speurtocht.’

‘Reken maar. En heel groot: mijn vader heeft er een hele app omheen gebouwd, speciaal voor mij. Er zitten ook hele verhalen in, over vroeger, toen ik nog een baby was, en...’

‘Wacht even. Schrijft je vader verhalen?’
Meester Jacques had een vreemde blik in zijn

ogen. Van verrassing, maar er was nog iets anders. Een soort spanning, opwinding misschien. Ja, dat was het: opwinding.

‘Eh ja, nu ja, min of meer.’

‘Zeg eens, jij bent toch niet toevallig... Luna?’

Ze dacht dat haar tanden uit haar mond vielen. Hoe wist hij dat?

‘Je bent het echt hè? Goh... ik heb je vader ooit eens ontmoet. Wanneer was dat ook al weer...’

Als haar oren konden flapperen, hadden ze het nu gedaan. Deze man had haar vader gekend!

‘In 2029 moet dat geweest zijn. Op de kinderboekenbeurs.’

Wat moest haar vader op een kinderboekenbeurs?

‘Hij probeerde daar zijn eerste kinderboek onder de aandacht te brengen. Hij stond er een beetje verloren bij. Het valt ook niet mee, uitgeven in eigen beheer. Ik moet je bekennen dat ik alleen maar een praatje met hem heb gemaakt omdat ik een beetje medelijden had...’

Medelijden. Typisch.

‘Ik heb ter plaatse ook een stukje van zijn boek gelezen. Detective Luna en het Geheim van Skippy en Koetje, zo heette het. Het was niet onaardig, vond ik, maar ik denk niet dat hij er

veel van verkocht heeft.’

Meester Jacques veegde een waterdruppel uit zijn oog. ‘Wel bijzonder, hoor. Hij zei dat zijn dochter hem geïnspireerd had, ondanks dat hij haar nooit kon zien. Want zij woonde in China en hij mocht om de een of andere reden dat land niet in. Heel sneu. Ik heb daarna nog een verhaal geschreven over een kind dat uitgezet werd.’

‘Heeft u mijn vader vaker gezien? Weet u waarom hij China niet in mocht? Zei hij verder nog wat over mij?’

‘Ik wou dat ik je meer kon vertellen,’ zei meester Jacques. Zijn stem trilde een beetje.

‘Ik ook.’

Samen zwegen ze.

‘Hatsjoe!’

‘Ik heb u verkouden gemaakt.’ Ze kon wel door de grond zakken.

‘Het was het waard. Maar ik moet nu snel droge kleren gaan aantrekken, anders loopt het nog slecht met me af. Het was fijn je te ontmoeten, Luna.’

‘Ik hoop dat u niet al te verkouden wordt.’ Ze kneep haar ogen stijf dicht. Kon ze nu echt niets intelligenter zeggen?

‘Ik ook,’ zei meester Jacques. ‘En als ik je een advies mag geven: ga toch nog maar eens in de Droomvlucht kijken. Dat engeltje moet er

zijn: een schrijver schrijft nooit zo maar wat op.’

Ze staaarde de oude, kletsnatte prins na tot hij uit het zicht was verdwenen en haastte zich terug naar de Droomvlucht.

‘Sorry jongedame, we zijn gesloten.’ De vrouw van middelbare leeftijd hield haar arm gespreid om Luna de doorgang te versperren. Het revers van haar geelgouden uniform prikte in haar mollige keel.

‘Maar ik móet echt nog één keer in de Droomvlucht. Eén keertje maar.’ Ze deed haar best extra wanhopig te klinken. Dat ging veel te gemakkelijk.

‘Het spijt me,’ zei de mevrouw, ‘ik mag echt niemand meer doorlaten.’

‘Alstublieft...?’ De wanhoop begon nu te prikken achter haar ogen.

‘Sorry.’

‘Maar het móet!’

‘Ik vind het heel vervelend maar als ik u doorlaat, dan willen er zo nog tien mensen door. Het spijt me, maar het kan echt niet.’

‘Maar het moet, voor de speurtocht! Ik móet weten hoe het speciale engeltje heet! Het moet, hoort u!’ Te laat beseft ze dat ze schreeuwde.

‘Jongedame, u hoeft niet zo tekeer te gaan, en dat heeft ook geen zin want ik kan u echt niet

doorlaten ook al zou ik nog zo graag willen. Dan krijg ik ruzie met mijn baas. Dan raak ik mijn baan kwijt!’

Nu baanden haar tranen zich een weg naar buiten. Ze zonk op haar knieën en sloeg haar handen voor haar ogen. Hoe moest ze ooit achter de naam van het engeltje komen?

Een arm sloeg om haar schouder. De stem van de goudgeel geuniformde dame sprak in haar oor: ‘U bent wel een hele grote fan van de Droomvlucht hè. Waar woont u? Misschien kunt u morgen nog eens terugkomen?’

‘Pek... Utrecht,’ snotterde Luna. Ze haatte zichzelf: huilen als een klein kind. En waarvoor? Ze had een open ticket en een bodemloze bankrekening, ze kon wel tienduizend keer terugkomen als ze zin had.

‘Of anders kunt u misschien een hotel nemen? Het Efteling-hotel is wel niet het goedkoopste, maar...’

‘Hotel?’ Natuurlijk! Dat ze daar niet eerder aan gedacht had.

‘Ja, de Efteling heeft een hotel. Een heel resort zelfs. Wilt u daar naartoe?’

Anderhalf uur later lag Luna uit China, of Luna van waar dan ook, op een kingsize bed om zich heen te kijken. Dat een hotelkamer er ook zo

uit kon zien, had ze nooit gedacht. De kamer was eikenbruin, zalmroze en mosgroen. Boven haar hoofd hing een gouden eikel met eikenbladeren eromheen. De leeslampjes naast het bed waren lantaarntjes, elk aan een krullende houder die ze omhoog hield. Rechts van haar was een poort op de muur gemaakt – geen echte, ook al zag je dat pas als je goed keek – van waarachter een grote dikke eik met een gezicht zo vriendelijk als dat van Meester Jacques haar toelachte. Een eekhoortje zat ademloos te luisteren naar het verhaal van de pratende boom. Aan de muren hingen schilderijen met sprookjesfiguren in ovale lijsten met allemaal gouden tierelantijnen. Boven een bijna keizerlijke kaptafel hing een grote ronde spiegel die zo uit een paleis gehaald leek. De vloer was net een donker bospad, maar dan vlak gepolijst. Het nachtkastje was een nagemaakte paddenstoel, rood met witte stippen. Precies zoals die muziekdingen in de Efteling zelf.

Zou ze vannacht gaan dromen dat ze een prinses was?

Ze besloot de app nog eens te bekijken. Het blauwe-draakicoontje hupte vrolijk op en neer. Die wilde aandacht, dat was duidelijk. Tap.

De blauwe draak vulde nu het scherm en er kwam een tekstballon: ‘Ken je deze nog?’

Vrolijke figuurtjes verschenen rond het draakje: een wit konijn, opgetrokken uit een paar rudimentaire lijnen – net Hello Kitty – twee kindertjes in zwart silhouet, zo te zien een jongetje en een meisje, en twee hondjes, het ene geelwit en netjes, het andere blauwgrijs met haren die zo warrig waren dat je zijn oogjes niet kon zien. En een plaatje van een kindje en een moeder die de roltrap op gingen.

Onderaan het scherm was een invulveld, waarbij stond: Type hier je antwoord.

Ze had geen idee wie het allemaal waren. Dus typte ze ‘Nee’ en tapte op de verzendknop.

‘Geeft niet’, antwoordde het draakje. ‘Ik zal het je zeggen. Het zijn allemaal figuren uit verhalen die je vader aan je voorlas zolang hij nog bij je kon zijn.’

‘O,’ typte ze, en tapte weer.

‘Zou je het leuk vinden om de voorleesverhalen opnieuw te beleven?’ Het draakje knipperde olijk met zijn oogjes. Het hield een bord omhoog met een tapknop erop: Ja. Een nee-knop was er niet.

‘Wat een manipulatieve lul ben je ook,’ mompelde ze. Haar mondhoek krulde omhoog. Ze tapte.

Het scherm veranderde in een sterrenhemel, met een maan die een gezichtje had. Het mondje

begon te bewegen en tegelijk begon een stem te lezen. Een mannenstem, tikje aan de hoge kant, helder. De stem van haar vader. Hij las in het Nederlands. Luna had moeite om het verhaal te volgen, maar gelukkig verschenen er ook plaatjes. Zo te zien ging het over een kindje en een roltrap.

‘Allemaal jassen, en nu oppassen...’

Ze merkte dat het rijmde. Ze genoot van de klanken. Nederlands was echt rijk aan klanken.

‘Een reu-eus van een stap...’

De stem van haar vader had een rustgevende uitwerking. Heel anders dan haar moeder, of haar oma. Daar werd ze altijd een beetje gejaagd van.

‘Dahaag, roltrap!’

Ze liet zich onderuit zakken en ging op haar zij liggen, met haar hoofd op het grote groene kussen dat zelfs rook naar mos. Met de stem van haar vader in haar oren en de dikke eikenboom op haar netvlies liet ze de vermoeidheid over zich komen.

*

Luna zat op het mos, haar armen om haar knieën geslagen. Een tengere, blanke man met inhammen in zijn haar en een

Luna Uit China (Proefversie)

groenblauw prinsenpak aan, zat tegenover haar op een paddestoel. Hij hield een groot, dik boek opengeslagen voor zich en las. Alles wat hij las, kwam dansend tot leven. Ze zag de dansende draak, de twee dansende zwarte kindertjes - een jongen en een meisje - en twee vrolijke hondjes. Ze lachte en klapte in haar handjes. Ze waren klein en pasten net om een dennenappel.

'De gevaarlijke draak kon maar op een manier verjaagd worden,' zei haar vader. Ze hield haar adem in.

Daar verscheen de draak weer. Het was een lange draak. Er zaten mensen onder, die de het drakenlijf met stokken boven zich hielden en wild op en neer sprongen.

Haar vader ging bovenop zijn paddenstoel staan en riep: 'We moeten allemaal een dennenappel naar hem gooien, dan gaat hij weg!'

Ze kraaide en smeed de dennenappel naar de draak.

'Ajoo ajoo!' riep de draak en

Luna Uit China (Proefversie)

rende weg.

'Heel goed gedaan,' zei haar vader, die glimlachte en zijn duim opstak. Hij stond niet meer op een paddenstoel, maar op het mos. Ze rende naar hem toe en greep zijn been vast, maar haar vader pulkte haar kleine kleutervingertjes los. Ze gooide zichzelf op de grond en begon onbedaarlijk te huilen. Door haar doorweekte kinderwimpers zag ze nog net hoe haar vader op een roltrap naar boven verdween.

De Engel

De allereerste passagier voor de Droomvlucht de volgende dag heette Luna, officiële naam Haimeng Shuangyue, afkomstig uit China en met een bepaalde band met Nederland, het land van de Efteling. ‘Goedemorgen,’ zei de mevrouw met het goudgele vest met het prikkende revers. ‘Hoe vond u het Efteling-hotel? Welke kamer had u?’

Tsja. Iets met een S.

‘Het was net alsof ik in een bos sliep, met een pratende boom, die gelukkig zo vriendelijk was dat hij ‘s nachts zijn mond hield.’

‘De Sprookjesboomsuite. Mijn favoriet. En hoe...’

‘Ik kom voor de Droomvlucht, mag ik erin?’

‘Natuurlijk.’

Hoofdschuddend deed de goudgele dame een stap opzij en maakte het hekje los. Ze keek Luna aan, haar blik had opeens veel van zijn warmte verloren.

‘Het is echt heel, heel belangrijk dat ik erin ga.’

‘Ga dan maar vlug.’

Snel glipte ze voorbij de vrouw en hoopte vurig dat ze maar een rit nodig zou hebben om

het engeltje te vinden.

Ze nam plaats in het karretje. Een rimpel verscheen op haar voorhoofd. De beugel ging dicht. Ze beet op haar nagel.

Bliksemsnel scande haar blik elke kubieke centimeter. Boven, onder, volgende kolom, secuur en systematisch.

En ze zag het. Schuin boven een van de zwevende kastelen, op een volle maan - klein en bijna niet te zien tegen het felgele maanlicht: de engel. Hagelwit, met donkerbruin, bijna zwart krulhaar en kuiltjes in haar wangen. Ze had een gouden dennenappel in haar handje, de dennenappel paste er precies in.

Maar een naambordje stond er natuurlijk niet bij. Fuck.

Na het uitstappen rende ze meteen naar de ingang, zichzelf ondertussen vervloekend omdat ze haar *guanxi* met de goudgele mevrouw had verpest. Hopelijk stond er nu iemand anders.

Maar nee. De goudgele mevrouw was er nog.

‘Laat me raden, u wilt nog een keer.’ De vrouw zuchtte en draaide een kwartslag om met een blonde moeder te praten die twee donkerbruine kindertjes bij zich had.

‘Hoe heet het engeltje?’ flapte Luna eruit. De

vrouw draaide haar hoofd.

‘Het engeltje dat ik zocht... weet u nog? Het is wit en...’

‘Engeltje?’

‘Ja, het engeltje. Met donkerbruin krulhaar.’

De vrouw fronste.

‘Er zijn alleen elfjes, voor zover ik weet. Geen engeltjes.’

‘Ik heb haar zelf gezien.’

‘Misschien bedoelt u iets anders? Weet u wat? Kijkt u eens op de Eftelpedia. Dat is een website met alles over de Efteling – soms vind ik daar ook dingen die ik nog niet wist, en ik werk hier toch al 23 jaar.’

‘De Efte-wat?’

‘Eftelpedia. En als het daar niet op staat, dan kunt u het ook nog aan de Efteling zelf vragen. Via Twitter of via onze pr-afdeling. Vroeger deden die alleen vragen van de pers, maar tegenwoordig krijgen ze ook heel veel vragen direct van bezoekers.’

Ze bedankte, draaide zich om en beende naar de eerste de beste ijscokar.

‘Een doerian-ijsje alstublieft.’ Ze haalde haar telefoon uit haar broekzak en opende Google. Hoe schreef je Eftelpedia?

‘Getverd... ik bedoel, dat hebben we helaas niet, mevrouw,’ zei de jongen van het ijs. Hij

krabde over zijn acné en noemde zijn lijstje op: ‘We hebben aardbeien-, peren- en citroenijs, en meloenijs met extra veel krenten.’

Ze keek naar het gezicht van de jongen en zei: ‘Krenten’.

Likkend aan haar ijsje ging ze op een muurtje zitten. Niks Google. Ze logde in op het Efteling-netwerk. Daar was-ie, pontificaal gepromoot: de Eftelpedia-site.

In 2030 – de Droomvlucht was toen inmiddels 47 jaar oud – vond een tweede ingrijpende renovatie plaats, ook nu vanwege nieuwe veiligheidseisen. Net als in 2013 werd ook dit jaar een nieuw figuur bijgeplaatst, een engel. Het figuurtje is afkomstig uit het bekende spel Droomboerderij, het eerste spel dat succesvol augmented reality combineerde met de populaire genres van boerderijspellen en story games. De ontwerper van de engel gaf haar de naam Luna, waarop veel kritiek kwam van zowel het publiek als de ontwerpers van de attractie. De naam zou niet bij een engel passen, te modern zijn en te ver af staan van het thema van de Droomvlucht. Toen de game-designer dreigde uit het project te stappen, ging de Efteling alsnog akkoord. Wel werd de engel op een maan geplaatst en verhuisd naar het gedeelte met de

Hemelburchten. Overigens is de naam van de engel niet te zien in de attractie zelf, maar alleen in de merchandise en in een aflevering van het kinderprogramma Joki.

Luna had een droge mond. Misschien doordat ze net het onderste puntje van haar ijshoorntje had verorberd? Een ding was duidelijk. Haar vader had zijn engel naar haar vernoemd en ontworpen. In 2030. Acht jaar nadat hij haar voor het laatst had gezien – nee, meer nog.

En twee jaar voor zijn dood.

Ze zuchtte, stond op en begon te slenteren. Ze had zich voorgenomen om in zo veel mogelijk achtbanen te gaan, zolang ze nog in de Efteling was. Maar haar hoofd hing naar beneden en ze keek naar de grond. Ze voelde zich leeg van binnen. Er zat lucht op de plek in haar hart, daar waar haar vader had moeten zitten. Stel je voor dat alles anders zou zijn gelopen sinds 10 juli 2022, de dag dat haar vader China niet meer in mocht.

Ze keek op. Het gebouw met de hoge punten doemde voor haar op. De uitgang.

Fuck. De app. Ze moest nog molentjes tellen. Terug!

Dankzij haar telefoon vond ze moeiteloos het

juiste plein. Het Diorama was ondergebracht in een gebouw dat rechtstreeks leek overgenomen van een oude film over koningen en kermissen. De gehele buitenkant was vol met afbeeldingen van koninklijke taferelen in grote lijsten vol tierelantijnen. De nobelen en prinsessen lieten zich uitgebreid bedienen door dienaars in lange gewaden, sommige met ontbloot bovenlijf. Hier binnen moest wel een soort bal zijn, of een gala.

Ze glipte naar binnen. Meteen stond ze naast een enorme draaimolen die onder oorverdovende draaiorgelmuziek in de rondte ging. Op de molen stonden gouden sprookjeskoetsen met witte paarden die op en neer wiegden bij het draaien van hun rondjes. Het rook er precies zoals in het proeflokaal van de wetenschapslessen op school waarbij mondkapjes verplicht waren.

Toch zag ze niemand met een mondkapje. Roken die mensen de luchtvervuiling wel?

Met een hand over haar mond en neus liep ze om de draaimolen heen en glipte een deur door. Ze kwam in een ruimte met een enorme vitrine waar je in zijn geheel omheen kon lopen. Erin was een compleet miniatuurland gebouwd. Een hoogst schattig gemaakt land in de bergen, vol dorpjes, autootjes en vooral treintjes. Treintjes reden af en aan, langs stationnetjes, door tunnels, van onderaan tot hoog in de bergen. En overal

klonk lieflijke muziek die zachtjes haar trommelvliezen kietelde.

In sommige delen van het land was het nacht. Daar hadden de treintjes lichtjes aan en reden ze door het onweer, compleet met geluidseffecten van donder en regen.

Ze bleef staan en staarde naar een klein hutje in de bergen. Voor het hutje stond een regenton dat met echt water aan het overstromen was. In gedachten stond ze naast de regenton en liet ze petflesjes die eigenlijk bootjes waren, varen op het water. Net als toen ze acht was en het buiten plensde van de regen en een hele kliko volgestroomd was.

En haar oma haar naar binnen sleurde omdat ze anders verkouden zou worden.

O ja – molentjes tellen.

Bij de delen in daglicht waren de molentjes gemakkelijk te zien. Maar in de nacht was het lastiger. Vooral omdat een van de molentjes na een blikseminslag half was afgebrand. Moest ze die meetellen?

In drie telronden kwam ze drie keer tot een ander aantal, maar uiteindelijk had ze het: 23. Inclusief de half afgebrande molen.

Weer dat getal. Toeval?

Op de terugweg in de trein vulde ze het

aantal molentjes in op de app van haar vader. Zijn avatar stond al blij te wijzen naar het invulveld.

‘Goed zo!’ zei de avatar enthousiast. Meteen erop begon de paarse draak te hopsen: Flessenpost. Met een glimlach klikte ze op het draakje. Nog bijna een half uur tot aan Utrecht. Een vrolijk verhaal van haar vader zou haar er wel doorheen helpen.

De papa-avatar verscheen. Op zijn voorhoofd stond een frons en zijn wenkbrauwen waren twee rechte strepen.

‘Dit wordt niet zo’n leuk verhaal. Je krijgt een kijkje in de ware aard van je Chinese familie.’

O.

‘Ben je er klaar voor?’ zei de papa-avatar, wijzend op de knop onder hem. ‘Daar gaan we’ stond erop.

Ze tapte.

Het eerste stukje van een stamboom verscheen. ‘Dat ben ik!’ riep ze.

‘Ssssssst!’ siste de mevrouw tegenover haar. Haar wenkbrauwen balden zich samen. Ze wees op het embleem boven het raam. ‘Dit is een stilte-coupé!’

‘Sorry’ mompelde Luna en rolde met haar

ogen.

Boven zichzelf zag ze haar ouders, daarboven haar grootouders. Ze tapte op haar oma – haar geliefde oma, die zo veel voor haar had gedaan: ‘Vergrendeld. Komt vrij bij opdracht 5’.

‘Hmpf.’

De gebalde wenkbrauwen van de vrouw tegenover haar trilden vervaarlijk. Ze sloeg er geen acht op en tikte op haar moeder. Een informatieveld verscheen, als een soort visitekaartje.

‘Biao Mei. Geboren 1988, onder de eenkindpolitiek. Kindkeizer, aartslui, empathisch beperkt en overbeschermd. Met onder dat alles een hart van goud, puur en zuiver – maar wel een poëtenhart, gekweld en gepijnigd.’

Ze tapte.

Haar moeder op het scherm begon tegen haar te praten. ‘Hallo Luna? Mis je mij?’

Er verschenen twee antwoorden die Luna zogenaamd terug kon zeggen. Het ene was ‘ja, enorm’, het andere ‘nee niet echt’. Ze tikte op het tweede.

‘Dus je mist mij niet? Ik geloof je niet hoor. We hebben pas nog gechat.’

In werkelijkheid had ze haar moeder al in geen dagen meer gesproken. Schandalig. Als

haar moeder dat bij haar oma flikte, was oma doodongerust, want dan was er vast iets heel ergs gebeurd.

‘Maar goed, leuk om je hier te ontmoeten,’ zei de avatar van haar moeder.

Ze tapte.

‘Ik denk dag en nacht aan je, Luna. Aan jou en ook aan je vader.’

Ze tapte weer.

‘Zoals je weet ben ik altijd heel erg bezorgd. Net zo bezorgd als oma altijd over mij was.’

Tap.

‘En daarnaast ben ik ook depressief. Alleen al de gedachte dat ik jou of je vader zou moeten missen, maakt mij helemaal overstuur.’

Tap.

‘En ik weet hoe het komt. Iedereen om wie ik geef, gaat weg.’

Tap.

‘Eerst ging mijn vader weg. Ja Luna, mijn vader is weggegaan. Zie je hoeveel je op mij lijkt?’

Tap.

‘Mijn vader scheidde van mijn moeder toen ik dertien was. Hij ging naar een andere vrouw.’

Boeien. Tap.

‘Drie jaar later kreeg mijn vader hersenkanker en hij stierf. Bij zijn dood gaf hij al

zijn geld aan die andere vrouw en diens dochter. Mijn moeder en ik kregen niks.’

Ze slikte. Dan had zij het beter getroffen, ook al was haar vader even dood als die van haar moeder. Tap.

‘Toen ik achttien was, werd ik verliefd. Een student, uit Canada. Hij wilde met me naar bed, maar dat wilde ik niet.’

Ze grinnikte. Haar moeder, een dartel veulentje, achternagezeten door een hengst.

Tap.

‘Dat mocht niet van mijn moeder. Mijn moeder zegt dat jongens slecht zijn. Dat ze alleen maar seks willen. En je geld ook, als je niet oppast.’

Tap.

‘Dus ik zei tegen mijn eerste liefde dat hij pas met me naar bed mocht als hij met me trouwde.’

Ze dacht aan Xiao Zhu, die nu vast met smart op haar terugkomst zat te wachten – en op haar jawoord. Tap.

‘Aan het eind van het semester ging hij terug naar Canada.’

Tap.

‘Voorgoed.’

Tap.

‘Daarna heb ik tien jaar lang geen vriendje

meer gehad. Zelfs niet verliefd geworden.'

Tap.

'Er was wel veel interesse in mij. Van Joe uit Amerika bijvoorbeeld. En Patrick uit de Filippijnen. Die betaalde alles voor mij en we liepen hand in hand, maar we waren alleen vrienden.'

Tap.

'En dan had je Pete. En Ronny. En Rick en Harry en Oude Chen. En...'

Tap.

'Tien jaar later kwam ik dus je vader tegen. In de kerk. Een Nederlander.'

Tap.

'Hij vond dat je best seks mocht hebben voor je getrouwd was. Als je maar van elkaar hield.'

Tap.

'Hij had voor mij wel acht vriendinnen gehad, weet je. Acht! En ik was nog maagd.'

Getver. Er waren dingen die ze niet hoefde te weten.

'Vanaf het begin was ik bang dat je vader bij me weg zou gaan. Net zoals mijn vader was weggegaan van mijn moeder.'

Tap.

'Daarom zei ik tegen hem: je mag pas seks met mij als we getrouwd zijn, maar ik wil je wel zoenen.'

Zucht. Tap.

‘Ik had gedacht dat hij wel vlug een andere vriendin zou nemen. Maar blijkbaar was hij niet zo populair. Een jaar later waren we getrouwd.’

‘Of hij hield echt van je, mama,’ mompelde Luna. De vrouw tegenover haar klakte met haar tong tegen haar tanden.

Tap.

‘Maar dat zei niets. Want mijn vader was ook getrouwd met mijn moeder en hij is toch weggegaan.’

Typisch. Tap.

‘Een jaar later kregen we jou, Luna. En nog anderhalf jaar later kreeg je vader kanker.’

Wat!?! Ze schoot recht.

‘Meisje, als je je niet kunt gedragen haal ik de conducteur,’ zei de mevrouw. ‘Die jeugd van tegenwoordig. Dan ga je zo terug naar je eigen land hoor!’

Ze wierp de mevrouw een woedende blik toe. De mevrouw keek haar strak aan.

Luna’s verstand won het. Haar vader had blijkbaar kanker, of had het gehad. Dat was belangrijker.

‘Nu ja, hij had niet echt kanker. De dokter zei alleen dat hij het had. Maar hij had het niet echt.’

Nu was het Luna’s beurt om een sigsgeluid te

maken. Haar oma had gelijk: dokters waren niets anders dan graaiende kwakzalvers vermomd in een witte jas. Die deden alles om hun zakken te vullen.

Tap.

‘Dus je vader mankeerde niets. Maar ik ben sinds die dag depressief. Elke dag ben ik ziek – steeds wat anders – en ik kan aan niets anders meer denken dan ziektes en doodgaan.’

Juist. Tap.

‘Maar ik heb gelijk: iedereen gaat van mij weg. Je vader is uiteindelijk weggegaan en doodgegaan, net als mijn vader deed.’

Pff. Toeval. Tap.

‘En nu ben zelfs jij weggegaan...’

Er verschenen twee zinnen in beeld die Luna nu zogenaamd kon antwoorden. Ze koos ‘Ik kom heus terug, mama.’

‘We zullen zien,’ antwoordde de avatar van haar moeder.

De trein minderde vaart en bonkte behoedzaam over de wissels van Utrecht Centraal.

Ze was thuis.

Luna's Moeder

'Mijn Canadese vriendje reageerde heel begripvol. Liefde moest je niet zo maar weggeven, zei hij. Zolang hij maar mocht zoenen, zou hij wachten tot ik er klaar voor was.

Buitenlandse jongens smaken anders, wist u dat? Ze hebben hun eigen geur en hun eigen smaak. Heel apart. Eigenlijk stinkt het een beetje, maar ik vind het niet erg. Misschien komt het omdat ze liever koffie drinken dan thee.

Langzaam begon ik te twijfelen of mijn moeder geen ongelijk had, met haar bewering dat jongens alleen maar seks wilden. Mijn vriendje nam mij overal mee naartoe, ik hoefde niks zelf te betalen en hij vroeg verder niet meer om seks – ik was nog nooit zo gelukkig geweest.

Maar mijn moeder wilde er niets van horen. Ze zei dat ik wel zou zien dat zij gelijk had. Die jongen zou mij vroeg of laat vanzelf wel verlaten of verkrachten – of ik nu met hem zou trouwen of niet. Ik was trouwens veel te jong om te trouwen, vond mijn moeder. Ik was pas negentien.'

Michiel

Luna had behoefte aan rust, een time-out. Dagen en weken gingen voorbij zonder dat ze haar Nederlandse telefoon met de speurtocht aanraakte. Haar moeder zeurde wel regelmatig in de chat dat ze naar huis moest komen, maar waarom zou ze haast hebben? Ze moest toegeven dat ze erg veel zin had in Doerian-ijs met Niuniu, maar anderzijds, het leven was aangenaam als je niets moest en je geld zat had om uit te geven. Ze kon gewoon in de trein springen en heel Nederland doorkruisen, tot in de kleinste uithoeken. Ze had ontdekt dat het landschap boven Zwolle wel heel erg plat en open was, en dat zo'n 300 kilometer zuidwaarts juist heel veel schattige beboste heuvels waren. Zo'n contrast binnen zo'n korte afstand – het was amper verder dan van Peking naar Tianjin.

Al reizend oefende ze haar Nederlands op iedereen die ze tegenkwam, tot in de perfectie. Ze kende nu zelfs een heleboel uitdrukkingen.

Na een maand luieren en rondkijken had ze heel Nederland wel gehad. Bovendien werd ze het eten in restaurants beu. Ze kreeg zowaar zin om eens zelf wat te koken.

Ze greep haar telefoon en opende Wechat.

‘Wat eet jij vandaag, mama?’

Er kwam meteen antwoord. ‘Tofoe, paprika en yam.’

Ze kreeg zo veel water in haar mond dat ze begon te kwijlen.

Vlug veegde ze met een mouw haar mond af. Ze trok haar schoenen aan en liep naar de supermarkt, de grote: ‘Albert Heijn Hypermarkt’ stond er op het uithangbord. Hoe hyperder hoe beter. Als ze hier geen tofoe, paprika en yam hadden, hadden ze het nergens.

Nu ze erover nadacht, had ze in Nederland tot nu toe nog nergens tofoe en yam gezien.

En kroepoek voor Anna. Ze vergat het steeds. Maar dat kon later nog. Nu eerst spullen voor het avondeten.

In de Albert Heijn keek ze om zich heen. Eerst de paprika. Ze moest groene hebben, maar in het zakje zaten ook een rode en een gele, dus nam ze ze maar alledrie. Oma zou het geldverspilling vinden. Ze glimlachte.

Nu nog de tofoe en de yam. Yam hoorde, als eetbare wortelknol, bij de groenten. Dat moest dus ergens bij de paprika’s liggen. Ze speurde om zich heen. Er was van alles: tomaten (kleiner en roder dan thuis), wortels (zonder plakken aarde eraan), broccoli en bloemkool, boontjes – dat laatste verbaasde haar niet aangezien die

dingen in haar moeders land ‘Hollandse boontjes’ heetten. Maar yam was in geen velden te bekennen.

Ze zou het straks vragen. Eerst tofoe zoeken. Als ze dat ook niet kon vinden, kon ze het later tegelijk vragen.

Ze ging de hele hypermarkt systematisch af. Ze zag zowat alles behalve toefoe en yam, waaronder een hele gang met alleen maar koffies, twee gangen vol schoonmaakmiddelen en een enorm oppervlak gewijd aan allerlei soorten brood, van spierwit tot gitzwart, van zachte bolletjes tot keihard stokbrood en zelfs vijf verschillende broden glutenvrij. De bakolies daarentegen, een essentieel onderdeel van elk dieet, hadden niet meer dan een halve strekkende meter schap, en er was maar een soort azijn.

Hoe konden Nederlanders zo leven, op hompen brood en bijna zonder bakken? En dan ook nog tot de langste volkeren ter wereld behoren.

Eindelijk: een afdeling Oosterse Produkten. Precies wat ze nodig had.

Hoewel. Het grootste deel bleek te bestaan uit kartonnen pakjes die beloofden dat daar een complete maaltijd uit zou komen. Ze geloofde er niets van. Misschien waren het allemaal instant-maaltijden: beetje kokend water erbij, vijf

minuten wachten en klaar. Net als de instant-noedels die de mensen in China altijd meenamen in de trein, als ze langer dan een uurtje of drie moesten reizen.

Dat noemde zich een hypermarkt. Wat een desinformatie. Dat dat zo maar mocht in dit land. Er was niets hyper aan deze markt: de meest basale ingrediënten waren er niet. Er waren geen pepertjes, geen *ma-balletjes* om de tong te prikkelen en geen *weijing* om je eten op smaak te brengen. Het enige herkenbare dat er was, waren zakjes met taugé. En dat lustte ze niet eens. Maar omdat dit nu eenmaal het dichtste bij haar eigen Chinese keuken in de buurt kwam, smeed ze toch een zakje in haar winkelmandje. ‘*Cao ni ma*’ - fuck. Wat een armzalig land.

‘Eh, hallo?’ zei een stem achter haar. Iemand tikte op haar schouder.

Ze draaide zich om en keek recht tegen de borst van een opgeschoten jongeman. Ze volgde met haar blik de hengsels van zijn rugzak en keek in een paar vrolijke blauwe ogen.

‘Jij kan iets niet vinden en ik kan je helpen’ zei de mond onder de blauwe ogen, en de hoeken van de mond krulden olijk naar boven. ‘Dat heb ik voor je over.’

‘Waarom is hier nergens fucking tofoe?’ viel ze uit in het Nederlands, alsof ze de jongeman

hoogstpersoonlijk verantwoordelijk stelde voor het assortiment. Wat klonk het professioneel, alsof ze al haar hele leven Nederlands sprak.

‘Dat is er wel hoor.’ De mondhoeken zakten geen milimeter omlaag. ‘Kom, ik zal het je laten zien. Maar alleen als jij laat zien dat je ook kunt lachen.’

‘En als ik daar geen zin in heb?’ Ze was strontchagrijs van die stomme supermarkt. Dachten ze hier nu echt dat ze tienduizend soorten brood wou eten? Hypermarkt, haar reet - een zegswijze die vorige week nog opgepikt had: mijn reet.

‘Dan wens ik je veel succes. Ik kom hier elke dag en jij bent duidelijk niet van hier, maar als jij denkt dat je zelf je tofoe kunt vinden, ook prima. Dag!’

‘Wacht!’ Ze liet haar schouders zakken. Ze haalde adem en deed haar best haar negatieve houding in een diepe zucht haar geest uit te blazen. ‘Je hebt gelijk. Ik moet een beetje normaal doen. Ik zou het heel fijn vinden als jij me naar de tofoe kunt brengen. Want ik geloof echt dat hier geen tofoe is.’

‘Als ik tofoe voor jou vind, mag ik dan bij jou eten?’

Ze wierp hem een vernietigende blik toe en draaide zich om.

‘Okee okee! Ik zal je naar de tofoe brengen, onvoorwaardelijk. Deze kant op.’

Met grote passen liep de jongen de gang uit, rechtsaf, twee gangen later weer rechts, om ergens halverwege de gang halt te houden. Zonder zijn blik van haar af te wenden, wees hij met zijn arm naar een schap ter hoogte van zijn knie en zei: ‘Tadaa!’

Ze keek. Daar lag een blok witte vochtige tofoe op een bakje met een plasticje er omheen. Het was inderdaad tofoe. Een soort tofoe. De verkeerde soort. Zucht.

‘Niet blij?’

Ze keek naar hem op. Zijn lichtblauwe ogen leken op een hondje dat zijn baasje een steen had teruggebracht in plaats van de tennisbal.

‘Ik zoek eigenlijk een ander soort tofoe,’ bekende ze. ‘Die ik zoek is plat en bruin, een beetje de kleur van leer.’

‘Iew,’ zei de jongen. ‘Eten ze dat in jouw land? Waar kom je eigenlijk vandaan?’

‘Uit China, Peking.’ Haar stem klonk trotser dan ze bedoeld had.

De jongen floot tussen zijn tanden. ‘Wat voor tofoe jullie daar hebben weet ik niet. Maar kun je deze niet gebruiken? Het is de enige tofoe in deze supermarkt. En ik kan het weten want ik kom hier vier keer per week. Bovendien onthoud

ik alles. Dat kan ik.'

Zijn ogen twinkelden. Ze voelde een zonnetje in haar hart en ze glimlachte. 'Ik kan het proberen,' zei ze, en vroeg zich af hoe lang je dit soort tofoe in de koelkast kon bewaren.

'En wat zocht je nog meer?'

'Yam.'

'Dat hebben ze hier niet want daar heb ik nog nooit van gehoord,' zei de jongen. Hij keek schuin naar haar mandje. 'Maar nu heb je nog geen hele maaltijd. Tenzij je heel weinig eet.' Hij keek haar taxerend aan. Ze kreeg zin om hem een mep in zijn gezicht te kopen, ook al wist ze niet precies waarom. Naar alle waarschijnlijkheid probeerde hij gewoon te helpen. Dat soort mensen bestond.

Dacht ze.

'Om je de waarheid te zeggen, ik wilde zo graag iets eten net zoals mijn moeder altijd maakt,' zei ze. 'Maar dat zal in dit land wel nooit lukken.'

'Heb je de afdeling Oosterse producten gezien?'

'Met al die oplosrommel? Nee dank je, ik wil echt eten. Bij ons in China...'

Ze zweeg. China... wat klonk dat ver weg.

'Oplosrommel, zeg je? Welnee. Kom, ik zal het je laten zien.'

Ze volgde hem terug naar de Oosterse Produkten.

‘Kijk.’ Hij pakte een rood pakje uit het schap en hield het voor haar neus. ‘Thaise kip-curry wraps, staat hier.’

‘Thais.’

‘Ja, en hier staat wat erin zit: wraps, currypoeder, sausgarnituur...’

‘En kip.’ Hij moest niet gaan denken dat ze dom was.

‘Nee, kip moet je er nog bij kopen. Kijk, hier staat het: nog toevoegen kip, eetlepel olie, en...’

Juist. ‘Het is vast heel lekker, maar...’

‘En daarom ga ik dat vanavond eens lekker klaarmaken voor mezelf,’ zei hij.

Ze grinnikte. ‘Veel plezier, als ik het maar niet hoeft te eten. Ik wil namelijk iets Chinees. Echt Chinees, dus niet Thais en niet uit een pakje en ook niet uit zo’n neprestaurant wat jullie Nederlanders Chinees noemen.’

‘Hoe ga je dat doen zonder die leer-tofoe en zonder jum?’

‘Yam. En wij Chinezen hebben een hele rijke culinaire traditie dus er zijn zat gerechten zonder tofoe en yam, toevallig.’

Met een ruk draaide ze zich om en begon weg te benen. ‘Op naar de eieren en de tomaten.’

‘Die zijn daarheen.’

‘O.’ Ze draaide zich weer om en was vast van plan haar blik zo hard in de zijne te boren dat hij drie dagen niets kon zien.

Maar haar blik verdween in zijn blauwe ogen als een aalscholver in de zee.

Ze voelde dat ze bloosde toen ze langs hem liep.

‘Ik heet trouwens Michiel,’ zei hij.

Haar ene been zweefde een moment stil de lucht. Michiel.

‘Ik heet Luna,’ zei ze vlak. Zonder haar hoofd ook maar om te draaien beende ze zo snel mogelijk door naar de tomaten. Nijdig – op de Nederlandse eetcultuur natuurlijk, maar eigenlijk op zichzelf, omdat ze had gebloed – smeed ze drie plastic traytjes van vier tomaten in haar mandje. Ze sprintte door naar de eieren, nam een willekeurige doos en mikte die bij de tomaten. Ze hoorde iets kraken en een punt van de eierdoos werd zompig van het struif. Ze sloeg er geen acht op. Ze keek om zich heen, spotte de kassa en ging in de rij staan.

‘Niet om het een of ander hoor,’ zei een jongensstem achter haar. Ze draaide zich om.

‘Maar als ik jou in deze toestand aan een fornuis laat staan, dan brand je straks de hele stad af.’

Ze keek hem recht in zijn gezicht. Michiel

keek koddig naar links en naar rechts, alsof hij niets gezegd had.

Ze ontspande wat. Ze zette haar mandje op de lopende band, sloeg haar armen over elkaar en zei: ‘Dan zie ik maar een oplossing.’

‘En die is?’

‘Jij gaat met je rugzak en je boodschappen mee naar mijn huis en je gaat er hoogstpersoonlijk op toezien dat ik niets in de fik zet. En dan kun je meteen mijn fantastische gebakken ei met tomaat proeven.’

‘Okee. Maar op een voorwaarde.’

‘Je krijgt geen seks.’ Het was eruit voor ze er erg in had. ‘Als je dat soms dacht.’

‘Wie heeft het hier nu over seks?’ Hij klonk verbaasd, maar ze wist niet of dat nep was. ‘Maar goed, als je dat per se wilt dan zal ik me opofferen.’

‘Géén seks! Zei ik!’

‘Nee nee. Ik heb je wel door.’

‘Zeg je voorwaarde nu maar, voor ik mijn oplossing terugtrek.’

‘Op voorwaarde dat jij mijn Thaise kip-curry wraps probeert.’ Michiel zwaaide met het rode pakje.

Ze zuchtte. Gelukkig, als het dat maar was. ‘Ik ga dat echt niet lekker vinden hoor.’

‘Dan hebben we geen deal.’

‘Vooruit dan maar... ik zal het proberen.’

Ze wees hem de weg naar haar woonboot. Onderweg vroeg ze zich af waar ze mee bezig was. Ze stond op het punt een wildvreemde jongen toe te laten tot haar privé-domein, zonder toezicht of beveiliging, ergens aan de andere kant van de wereld waar niemand – op meneer Fan na (die ze al twee weken niet gesproken had) – haar kende en waar niemand haar zou missen als ze vermoord zou worden.

Ze keek schuin omhoog naar Michiel, die met zijn fiets aan de hand naast haar liep. Hij kletste honderduit over Nederland in het algemeen en zijn studentenleven in het bijzonder. Hij studeerde journalistiek met als bijvak archeologie en woonde op kamers in een straat die de Biltstraat heette. Koken deed hij altijd zelf, behalve als een huisgenoot het deed. Zelf kwam hij niet uit Utrecht. Zijn ouders, dierenartsen, woonden ergens in het zuiden van het land, een plaats van carnaval en trappistenbier. Toch hield Michiel niet van alcohol. Hij had liever thee, met een koekje.

Ze kon zich niet voorstellen dat hij haar wat aan zou doen. Zo waren mensen niet die van thee met koekjes hielden.

Het verbaasde haar hoe bedreven Michiel

was met haar nog nooit gebruikte potten en pannen. Binnen tien minuten toverde hij vier geurige Thaise kip-curry wraps op Luna's tafel. Zelf stond ze nog eieren kapot te tikken op de rand van een schaaltje. Ze had altijd gedacht dat mannen niets konden, laat staan koken. Xiao Zhu deed ook nooit iets in het huishouden ofzo. Het enige eten dat hij klaarmaakte, was barbecue met zijn vrienden op de geheime plaats langs de Qinghe-rivier.

‘Hier,’ zei hij. Hij schoof een bord met twee wraps haar kant op.

Ze rook voorzichtig. Haar gezicht trok zich samen tot grimas.

‘Wacht,’ zei Michiel, ‘ik vergeet nog iets.’ Hij graaide in zijn rugzak en haalde een grote, krakende zak tevoorschijn. ‘Kroepoek, voor de echte Chinees!’

Haar mond viel open. Precies wat ze nodig had! Nu ja, voor Anna.

‘Gaaf, bedankt!’

‘Eerst zeggen wat je van mijn kookkunsten vindt.’

‘Moet dat echt?’

‘Beloofd is beloofd.’

Ze greep een wrap beet, tilde hem op en hield haar adem in. Met haar ogen dicht nam ze een flinke hap.

Haar tong proefde de kruidige curry en de korrelige kipstekstuur en een halve seconde later sloeg rook uit haar oren. De saus kwam door haar neus naar buiten en de wrap, met haar tandafdruk erin, belandde met een boog op de tafelrand aan Michiel zijn kant.

Hij staarde verbouwereerd naar het half afgekloven stukje wrap dat een oogwenk geleden nog met Luna's tong in aanraking was geweest.

‘Te pittig?’

‘Ik heb nog nooit zoiets afschuwelijks geproefd.’ Ze likte met haar tong over de palm van haar hand. Michiel hapte in een van de wraps van zijn eigen bord.

‘Ik vind ze anders zeer geslaagd,’ zei hij met volle mond. ‘Vind je het echt niet lekker?’

‘Hoe bijzonder het ook is dat een man voor mij kookt, nee. Ik vind het echt niet lekker en ik vind het zelfs verschrikkelijk vies. Ik snap niet hoe jij dit kunt eten.’

‘O. Nu ja, het geeft niet. Zo heb ik meer.’ Hij trok haar bord naar zich toe.

‘Goed zo. Geef mij maar gebakken ei met tomaat.’ Met een scheutje extra peper, want ze zou hem krijgen. Ze stond op, sneed de tomaat en loerde tegelijk op een moment dat Michiel even een andere kant op keek.

‘Mooie muur,’ zei hij.

‘Ik ben met een onderzoek bezig,’ zei ze. Nu was het moment. Vlug schudde ze flink wat peper bij de tomaat. En hup, alles in de pan.

Na een kwartier was het klaar. Ze kwakte het bord op de tafel.

‘Mag ik eens proeven?’

‘Natuurlijk. Alle buitenlanders bestellen dit als ze in China zijn.’

Alleen wat minder pittig. Ha.

Hij stak zijn vork diep in haar ei met tomaat en liet een grote hap in zijn mond verdwijnen.

Het resultaat was precies wat ze gehoopt had. Met een ruk sprong hij overeind. Met zijn ene hand ving hij het druipsel onder zijn kin op, met de andere tastte hij in zijn broekzak en haalde er een pakje zakdoekjes uit. Haastig peuterde hij met die ene hand een zakdoekje uit het pakje, bracht het naar zijn mond, net op tijd om de hap tomaat en ei op te vangen. Daarna dronk hij in een teug zijn hele glas sinaasappelsap leeg.

‘Oef.’

Ze sloeg haar armen over elkaar en keek hem aan. ‘Verdiende loon.’

‘Jij bent erg.’

‘Als je mij echt erg had gevonden, was je niet met me meegegaan.’

‘Ik wilde gewoon zien hoe je kamer eruit

zag. Maar je woont niet op kamers. Hoe kom je er eigenlijk op om in een boot te gaan wonen?’

Ze lachte. ‘Kook jij vast water, dan schrok ik mijn superlekkere, megagood gelukke tomaat met ei à la Luna op en dan krijg je daarna een kop échte Chinese groene thee.

Braaf vulde hij de waterkoker. Luid smakkend, zoals ze thuis ook altijd deed, verorberde ze haar maal.

‘Dat jij dat kunt eten.’

‘Wij Chinezen zijn een volk met pit, zei ze met volle mond.

Hij haalde zijn schouders op en haalde iets uit zijn rugzak.

‘Kijk!’ Hij hield het omhoog.

‘Koekjes!’

‘En wat voor merk. Kijk dan?’

‘Maar dat zijn Luna-koekjes!’

‘Speciaal voor jou meegenomen uit de Appie. Als vervanger voor die jum. En vertel nu eens hoe je aan deze coole woonboot komt.’

Ze gingen naast elkaar op de bank zitten en ze vertelde hem alles. Over hoe ze was opgevoed door haar oma, over haar depressieve moeder, over het mislukte examen, over meneer Fan en over de speurtocht van haar vader.

Michiel floot tussen zijn tanden. ‘Heftig.’

‘Dus nu heb ik een woonboot en zit ik in een

wildvreemd land.’ Ze keek opzij. ‘Met een wildvreemde jongen.’

‘Wat zal je moeder daar wel van denken,’ zei hij, ‘of... je vriend?’ Hij draaide zijn hoofd. Ze wendde haar gezicht af, maar voelde dat hij haar reactie peilde. Verdomme.

‘Ja, ik heb dus een vriend.’ Ze keek naar beneden, het theeglas in, dat tussen haar handen ingeklemd zat.

‘Dat klinkt niet erg enthousiast.’

‘Xiao Zhu is een goede jongen. Hij gaat mij een huis en een auto geven, tenminste...’

Ze voelde zijn blik in haar wang.

‘Hij weet nog niet van mijn examen.’

‘Ah.’

‘Ik weet niet of hij mij nog wil als hij erachter komt.’

‘Is het echt zo erg? Krijg je geen herkansing?’

‘Nee. Niet dit jaar tenminste. En met zijn partij-familie... als je niet eens op tijd op een examen kunt zijn, dan ben je echt een dom ei hoor. Voor hen dan.’

‘Kijk mij eens aan?’

Ze keek. Michiels oceaanblauwe ogen – een kalme zee waar het heerlijk dobberen moest zijn.

‘Die gaat jou echt niet dumpen hoor. Hij zou gek zijn als hij dat deed.’

Luna Uit China (Proefversie)

Ze glimlachte en sloeg haar ogen neer. ‘Dank je.’ Ze hoopte maar dat hij gelijk had.

Ze glimlachte nog steeds toen Michiel even later op zijn studentenfiets stapte. Ze zwaaide hem na. Michiel.

‘Wel echt bellen hoor!’ hoorde ze zichzelf roepen.

‘Kan je zelf ook doen!’ riep Michiel terug.

De Vierde Opdracht

De volgende ochtend tikten dikke regendruppels haar droom aan flarden. Ze had gedroomd dat ze wandelde in een groot bos samen met Michiel en Xiao Zhu. Ze verdwaalden en Michiel besloot de weg de vragen bij een groot huis waar een mevrouw woonde. Ze was de vrouw van een reus die graag jongensvlees at. Voor de reus thuiskwam, moest Luna kiezen wie de reus als eerste zou opeten: Michiel of Xiao Zhu. Terwijl de vrouw naar de keuken liep en een pan op het fornuis klapte, kletste Michiel honderduit en Xiao Zhu stapte in zijn witte sportauto en sloeg het portier dicht. Het was het geluid van sissende olie in de pan van de vrouw dat zich vermengde met het getik van de oktoberregen.

Ze schoof het gordijn opzij en keek hoe de regendruppels kringen op het wateroppervlak maakten. Regen was mooi. En fijn. Het had iets geruststellends.

‘Reuzen bestaan niet,’ mompelde ze.

Het appie van pappie, zoals Michiel de app van haar vader had genoemd, was des te echter. Lui trok Luna haar telefoon naar zich toe. Er was nog een invulveld open in de Efteling-opdracht:

hoe heette het engeltje in de Droomvlucht?

Welnu, dat wist ze nu. ‘Luna,’ tikte ze. ‘En kom maar op met de volgende opdracht.’

Ze ging rechtop in bed zitten en zette Koetje en Skippy naast zich neer. ‘Zijn jullie er klaar voor meiden?’ Koetje en Skippy knikten.

‘Lieve Luna,’ zei de app, ‘hier zie je een plaatje. Het komt uit een prentenboek wat we vaak samen hebben gelezen toen je twee jaar was. Plaatjes Van Buiten, noemde ik het, omdat we ook een boek hadden met plaatjes van plekken die binnen waren. Wat je hier ziet is een plaatje van iets waar ze in Nederland veel van houden, maar wat je in China niet vaak ziet. Niet echt, tenminste. De vraag is: Welke activiteit zie je hier? (Wat is het thema?)’

Ze keek. Het was een drukte van belang op het plaatje. Ze zag tenten, soms met een waslijn, soms met een tafel en stoelen waar mensen aan het eten waren. Ze zag een auto met een klein huisje op wielen erachter. Bij een tent hing een waslijn, gespannen tussen de tent en een appelboom.

‘Vakantie.’ Dat was het eerste wat in haar opkwam.

‘Fout!’ zei de app. ‘Probeer het nog eens.’

‘Tentenkamp.’

‘Weer mis!’

‘Werklozen.’

‘Fout!’

‘Heropvoedingskamp.’

‘Helaas! Een tip: je moet een werkwoord invullen.’

Ze zuchtte. Ze kleepte zich aan, pakte een paraplu en wandelde naar Anna’s café.

‘Hee Luna!’ riep Anna. ‘Tijd niet gezien. Koppie thee?’

‘Lekker.’ Ze ging aan de bar zitten.

‘Hier. Kaneelthee. De beste thee voor als het regent. Hoe is het met de speurtocht?’

‘Ik heb je hulp weer even nodig. Wat is dit?’
Ze liet het plaatje zien.

‘O, dat is een camping. Kijk, in dat huisje moet je je melden en dan wijzen zij je naar een plek. Ik heb ook nog gekampeerd. Vroeger, eh... in betere tijden, zeg maar.’

‘Bedankt.’ Camping, typte ze.

‘Is dat een werkwoord?’ vroeg de app.

‘Probeer eens: kamperen’ zei Anna.

Ze probeerde het.

‘Goed zo!!’ zei de app. De avatar van haar vader verscheen en zei: ‘Luna, in deze opdracht ga je iets heel erg Nederlands doen. Je gaat kamperen!’ De avatar sprong enthousiast op en neer.

Anna keek naar buiten.

‘Lekker weertje om te kamperen Luna. Neem je je zwembandjes mee?’

‘Even kijken wat papa adviseert.’ Ze tikte op de app.

‘Natuurlijk kan het in Nederland altijd gebeuren dat het niet zulk goed kampeerweer is. Daarom zit er op deze opdracht geen tijdslimiet.’

‘Zal ik dan maar wachten tot het weer zomer wordt?’ grinnikte ze.

‘Waarom niet?’ zei Anna. ‘Je hebt een boot, sociale contacten... zolang je geld hebt kan je zo lang wachten als je wilt.’

‘En een visum.’

‘O ja. Anders zou je later terug moeten komen.’

‘Tik hier voor het weerbericht,’ zei de avatar van Luna’s vader. ‘Je weet het in Nederland nooit met het weer. Bookmark het weerbericht maar – of download de weer-app.’

‘O, kijk,’ zei Anna, ‘in het weekend wordt het nog best redelijk weer. Droog en niet te koud. Het zou kunnen. Mag je zelf weten waar je gaat kamperen of heeft je vader iets in gedachten?’

Luna tikte op de app en haar vader vervolgde: ‘Je gaat naar de Wadden – dat zijn de prachtige eilandjes helemaal in het noorden van het land. Meer bepaald naar Texel, het grootste eiland. De opdracht is: maak een fietstocht op

Texel waarbij je Klif 23 aandoet.’

‘Weet jij wat Klif 23 is, Anna?’

‘Nee. Maar we kunnen het googlen.’

Ze googlede. Klif 23 was een eetcafé.

‘Ziet er gezellig uit,’ zei Anna, over de bar heen gebogen. Luna keek recht in de spleet tussen Anna’s borsten.

‘Doe je dat bij alle klanten?’

‘Sorry. Ik eh... nee. Niet bewust, in elk geval.’

‘En hoe reageren mannen daarop?’

‘Sommige reageren niet. Enne, sommige wel. Maar zullen we het over iets anders hebben? Kamperen bijvoorbeeld?’

Ze had geen flauw idee hoe dat moest, kamperen. ‘Kan jij niet met mij meegaan?’

‘Kamperen is niets voor mij. En eerlijk gezegd hou ik ook niet van fietstochten. Ik ga liever met de bus. Zeker in dit klimaat.’

De regen kwam nog steeds met bakken uit de hemel.

Haar telefoon trilde: een bericht. ‘Hey Luna, Michiel hier. Het was berengezellig gisteren, moeten we vaker doen! Je hebt mijn nummer. Doeg!’

‘Zo zo, achter de jongens aan zie ik?’

‘Wat? Nee, ik...’

‘Ja ja. Ver van huis en vriend hè? Ik kan je

geen ongelijk geven hoor.’

‘Maar zo ben ik niet! Ik zou Xiao Zhu nooit bedriegen. Echt niet! En trouwens, ik ga pas met iemand naar bed als ik getrouwd ben.’

‘Als jij het zegt. Wil die Michiel niet mee eh, kamperen?’

‘Goed idee. Ik ga het meteen vragen.’

Anna zei hoofdschuddend: ‘Als ik het niet dacht.’

Ze weigerde de sarcastische klank in Anna’s stem te horen en typte in haar telefoon: ‘Ja was leuk. Hou je van kamperen?’

Anna legde haar hand op haar arm, boog weer voorover, keek haar aan en zei: ‘Je beseft wat je aan het doen bent nu?’

Ze keek Anna niet-begrijpend aan. Hoezo?

‘Je kent Michiel welgeteld een dag en je nodigt hem uit om samen met jou in één tent te slapen.’

‘Ja, lijkt me gezellig.’

‘Je begrijpt dat zo’n jongen erop rekent dat het méér dan gezellig wordt...?’

‘Wat lul je nu? Ik kan niet kamperen dus ik heb iemand nodig die mij dat leert. Dat is alles.’

‘Neem condooms mee.’

‘Wat!?’

‘Luna – jongen, meisje, tent. Kom aan. Neuken ze in China nooit?’

‘Als we getrouwd zijn, ja. Michiel gaat mij echt niet verkrachten hoor. Hij houdt van thee met koekjes.’

‘Als hij zijn koekje maar niet te hard in de thee wil dopen dan. Neem jij nu maar condooms mee, dan ben je in elk geval voorbereid. Voor de zekerheid.’

‘Er gebeurt echt niks.’

‘Wacht.’ Anna liep naar het andere eind van de bar, pakte daar iets en kwam terug. Ze greep Luna’s hand en drukte er een klein, vierkant kartonnen doosje in. ‘Geef het na het kamperen maar terug. Als je zo zeker weet dat je ze niet nodig hebt.’

Ze staaarde naar het doosje in haar hand. Het was groen en er stond Durex op. Ze kleurde rood en stopte het vlug in haar zak. Stel je voor dat iemand het zag.

‘Een klant,’ zei Anna.

‘Natuurlijk,’ Luna boog zich over de app.

Ik zag altijd op tegen Chinees Nieuwjaar, vanwege de week vrijaf die ik daarbij moest ondergaan. Ze noemden het vakantie, maar feitelijk kwam het neer op een serie sociale verplichtingen waaraan niet te ontkomen viel.

In 2016 besloot ik echter voordeel te putten uit de situatie, zoals je oma het zo mooi kon

zeggen. Ik sprak met je moeder af dat zij jou twee dagen voor het begin van mijn vakantie zou meenemen naar Tianjin. Dat zou je oma een plezier doen en mij twee geheel vrije avonden verschaffen. Ik had het nodig: na anderhalf jaar oorlog snakte ik naar een staakt-het-vuren.

Mijn verstand vond dit mijn beste idee sinds tijden. Voor jou was het meteen een goede oefening in logeren, iets wat je nog nooit gedaan had. Dus ook voor jou was het een goede beslissing. Vond mijn verstand. Mijn gevoel verdrong ik.

De donderdag voor Chinees Nieuwjaar werd het plan ten uitvoer gebracht (vrijdag was een gewone werkdag voor mij en zaterdag was een compensatie-dag, zoals dat in China gebruikelijk is). Ik had je moeder 's morgens op het hart gedrukt om op tijd te vertrekken naar Tianjin, voor het middaguur als het kon. Het was tenslotte een finke reis voor iemand van anderhalf. Jij zou bovendien moeten wennen aan de vreemde omgeving voor je er met een gerust hart – en zonder je papa – zou kunnen slapen. Je favoriete knuffel Koetje en je speen zouden daarbij onmisbaar zijn. Die moesten dus absoluut mee.

Je moeder stelde me gerust. Oma was al onderweg om je moeder te helpen en te

begeleiden tijdens de reis.

Rond lunchtijd had ik nog niets gehoord, dus appte ik hoe het ermee stond. Oma was aan het koken, meldde je moeder. ‘Maak het niet te laat,’ appte ik terug.

Lange tijd hoorde ik niets, tot ik om half zeven ‘s avonds een bericht kreeg: ‘We zitten in de metro.’

Snel rekende ik in mijn hoofd: met de metro was het anderhalf uur naar het station. Daarna duurde het minimaal een half uur voor jullie in de trein zouden zitten, waarschijnlijk langer, misschien een uur. Het was een half uur met de hogesnelheidstrein naar Tianjin. Daarna zou het met de bus – want je oma zou een taxi geldverspilling vinden – nog zeker drie kwartier duren voor jullie ter bestemming waren. De totale reistijd zou ongeveer drieënhalf uur zijn, misschien vier.

Jullie waren daar dus niet voor tienem, misschien zelfs pas om elf uur. Ver na bedtijd.

Dan moest jij de volgende dag maar wat slaap inhalen, besloot ik. Ik kon er nu ook niets meer aan doen.

Om acht uur draaide ik de sleutel in het slot van de voordeur. Wat ik daarachter aantrof was onbeschrijflijk.

De tafel stond vol vuile schaaltes en

halfvolle borden eten. Een onbestemde saus droop van het tafelblad op de vloer. Het licht van de badkamer stond aan. De tegels op de grond waren bezaaid met vuile voetstappen en zwarte vegen. De wc stonk. In de keuken stonden twee pannen met etensresten nog op het gasfornuis. Vuile vaat lag in de gootsteen gekwakt, niets was afgespoeld. Op de grond lag een handdoek.

De huiskamervloer was bezaaid. Je activity center lag plat voorover. Kleurpotloden lagen verspreid over de hele kamer. Overal lagen pindapeulen. In een hoek lag een bananenschil. Hondje en Aapje lagen in het stof onder de bank. Nijntje In De Dierentuin – een boekje dat nog van mijzelf was geweest - lag open met een half gescheurde bladzijde. Jip en Janneke lagen over hun rug gevouwen op de bank. Onder de salontafel lag de roze speen waarmee jij altijd sliep.

Iets in mijn borstkas knakte onder het gewicht van al die stille getuigen. Alles was jou, jij was alles, maar je was er niet. Geen kinderhoofdje dat zich naar mij draaide, met oogjes die blij keken omdat ik er weer was. Geen kindergekraai, gebrabbel of eerste woordjes. Geen klein lijfje om vast te pakken, op te tillen en te knuffelen, nog voor ik mijn jas uit had. De kamer lag vol met ontelbare scherven van een

enorm niets.

Ik rende naar de slaapkamer. Tranen vertroebelden mijn zicht, ik stootte mijn kleine teen tegen het hoekwielkje van je kinderbed. Dat was zo leeg, nog leger dan de holste frase uit de 'partijkrant' de Renmin Ribao. Ik greep Skippy en Koetje, zeeg neer met mijn rug tegen de muur en hilde. Met lange uithalen. Ik brulde als een klein kind.

Na een kwartier vermande ik mij. Ik had een vrije avond. Er was nog tijd er iets van maken. Ik kon jou nu eenmaal niet terugteleportereren.

Ik trok Hondje en Aapje van onder de bank vandaan en vouwde voorzichtig Jip en Janneke dicht. Ik ruimde de ergste troep op en waste af. Ik veegde de vloer in de kamer en de keuken.

Na een uur meldde ik mij in het buurtwinkeltje voor een fles goedkoop bier. Ik zette de Playstation aan, dronk en probeerde mijn zorgen te vergeten.

Om half één appte je moeder mij wakker. Jij sliep niet.

Logisch, vond ik. Jullie waren immers veel en veel te laat vertrokken, zonder Koetje en zonder de speen. Nu zaten je moeder en je oma met een overprikkeld kind in een totaal vreemde omgeving, zonder de persoon met wie jij het meest vertrouwd was: je papa. Ik had nog zo

gewaarschuwd.

Ik apte terug: 'Je moeder lost het wel op, toch?'

De volgende dag stuurde je moeder mij aan de lopende band appjes, waaruit ik begreep dat jij uiteindelijk toch in slaap was gevallen. Maar enig leefritme viel voor mij niet te ontwaren. Ik belde met jou via de app in je moeders telefoon om te zien of alles goed was. Je leek actief.

Daarna vernam ik lange tijd niets. Geen nieuws is goed nieuws, dacht ik, en genoot van mijn avond.

Ik had moeten beseffen dat de uitdrukking 'geen nieuws is goed nieuws' in het Chinees niet bestaat.

Die zaterdag was zoals gezegd een gewone werkdag.

Diep in de middag apte je moeder mij weer. Jij had opnieuw amper geslapen en je wilde nu ook niet meer eten. Had ze dan gisteren wel goed gegeten, vroeg ik je moeder. Weinig, was het antwoord. Ik kom zo snel mogelijk, zei ik. Je moeder antwoordde dat ik dan naar het ziekenhuis moest komen, want daar gingen jullie nu naartoe.

Ik schrok me te pletter. Ik nam niet de moeite om mijn computer uit te zetten. Ik rende naar de deur, het kantoor uit, naar de metro, naar huis,

spullen pakken en terug de metro in. Om een uur of acht 's avonds bereikte ik het kinderziekenhuis van Tianjin.

Daar zag ik je. Je hing als een halfdood vogeltje in je buggy. Lijkbleek zag je. Je reageerde total niet op mij. Apathisch staarde je voor je uit.

Je oma zat naast de buggy op een bankje, te turen op het schermpje van haar telefoon. Je moeder liep rond. Ik ging naast je op de grond zitten. 'Papa is hier,' zei ik, 'en papa gaat niet meer weg.'

Heel even zag ik je mondhoek trillen. Daarna was je weer net zo halfdood als ervoor.

Voor jou hield ik mij sterk en rustig. Maar inwendig stormde het. Mijn hart was ijskoud en mijn bloed stoomde. Ik had zin om te brullen als een bedreigde moederleeuw.

Ik had jou aan je oma toevertrouwd en moest je in het ziekenhuis terugzien, meer dood dan levend. Waarom waren ze niet eerder naar een dokter gegaan? Waarom had niemand mij iets laten weten?

Dezelfde avond kreeg jij een infuus, in je voorhoofd. Op een bedje moest jij stil liggen. Ik las voor uit Jip en Janneke tot het infuus leeg was. De hele tijd hield jij je ronde bruine oogjes op mij gericht.

Nog twee dagen moest je terug blijven komen voor meer infusen. We boekten een kamer in een appartement-hotel in de buurt van het ziekenhuis. Ik kocht een doos veel te dure nep-duplo zodat jij wat had om mee te spelen.

Zo brachten we twee dagen door in en rond het ziekenhuis. Eindeloze uren wachtten we op nummertjes, dokters en infusen. Ik hield jou bezig met Jip en Janneke en de filmpjes op mijn tablet. Jij hield je bezig met luisteren, kijken en slapen – grotendeels in de zaal in het ziekenhuis waar minder gefortuneerden hun matjes en slaapzakken over de kale, lege vloer hadden uitgerold. We waren blijkbaar niet de enigen die hier dagenlang moesten rondhangen. Je moeder hield zich bezig met haar telefoon.

Geleidelijk werd je sterker. Je had steeds meer kracht om je te verzetten tegen je infusen. Ik moest tot het uiterste gaan om je in bedwang te houden.

Hoe meer praatjes jij kreeg, hoe minder energie ik zelf nog had. Sinds zaterdag had ik de krachten voelen wegvloeien. Ik had geen enkele nacht behoorlijk geslapen. Mijn zorgzaamheid en mijn woede slurpten energie en eisten steeds meer hun tol.

De volgende dag konden we naar huis – of beter gezegd naar het huis van oma. Jij at weer

en sterkte steeds verder aan. Ik daarentegen was total op. Ik voelde me misselijk van vermoeidheid en emoties – woede, verbittering, gekwetstheid, teleurstelling, schrik en verbijstering over hoe het in hemelsnaam zo ver had kunnen komen.

De dagen daarna bracht ik liggend door. Ik wachtte lijdzaam af tot zowel jij als ik weer sterk genoeg waren om terug te reizen naar Peking, waar we thuishoorden.

In die dagen zei ik weinig, maar luisterde des te meer. Ik ving flarden op van discussies tussen je moeder en je oma. Al liggend en luisterend begon het tot me door te dringen hoe alles ongeveer gegaan was, tijdens mijn werkdagen-met-vrije-avonden.

Uit de discussies maakte ik op dat je moeder herhaaldelijk had geopperd om met jou naar een dokter te gaan. Maar je oma vond dat niet nodig. Dokters waren geldverspilling en iedereen wist hoeveel mensen er wel niet stierven in een hospital. Het is je moeder geweest, die uiteindelijk, tegen de zin van je oma in, zowel mij als een taxi naar het ziekenhuis heeft gebeld.

En ik vroeg me af: alsje moeder er niet bij was geweest, wat dan?

Ik besepte dat je oma alles op alles zou zetten om haar gezicht te redden. Dat jij onder haar hoede ziek zou worden, bestond niet – in haar

beleving, haar denkwereld, was dat net zo onmogelijk als dat haar geliefde voorzitter Mao een hongersnood zou veroorzaken.

Zoals je misschien weet, besloot Mao in zijn grenzeloze wijsheid dat het maken van staal een hogere prioriteit verdiende dan het oogsten van graan. Het graan verpieterde en miljoenen kwamen om. En zoals je misschien eveneens weet: Mao vond dat het niet aan hem lag.

Je oma kwam achteraf dus met een eigen verklaring waarom jij zo ziek was geworden: je had vast iets verkeerd gegeten toen je nog in Peking was.

Luna slikte. Ze kende dit verhaal. Haar moeder en oma hadden het ettelijke keren verteld. Volgens hun versie was het inderdaad voedselvergiftiging geweest die begonnen was met fruit uit Peking, gekocht door haar vader.

Maar dat verklaarde nog niet waarom ze niet eerder met haar naar een dokter waren gegaan.

Had oma haar echt bijna dood laten gaan? Ze moest zo snel mogelijk haar moeder bellen.

Nieuws Uit China

‘Mama, mag ik je wat vragen?’ Luna deed haar best om zo indringend mogelijk in de lens van haar telefooncamera te kijken.

Haar moeder keek terug, bewoog haar gezicht en Luna wist dat ze zichzelf aan het bekijken was.

‘Wanneer kom je terug, Luna, mijn dochter, mijn enige familie die ik nog heb?’

‘Mama, is het waar dat ik vroeger bijna dood was toen we zonder papa bij oma waren?’

‘Wat?’

‘Toen rond Chinees Nieuwjaar. Bij oma thuis, in Tianjin. Toen ik anderhalf was.’

‘O dat...’

‘Ja, dat. In 2016. Ik was bijna dood, waarom had jij mij niet eerder naar de dokter gebracht?’

‘Dat ging niet.’

‘Hoezo ging dat niet? Je was... bent mijn moeder!’

‘Mijn moeder liet mij jou niet naar de dokter brengen.’

Luna zweeg een moment, zich afvragend wat harder aankwam. Dat haar moeder niet voor haar opkwam, of dat oma weigerde haar naar een dokter te brengen.

‘Mijn moeder zei altijd dat dokters slecht zijn. Ze zijn alleen op je geld uit, ze zei altijd.’

‘En dus wacht je maar tot je kind bijna de pijp uit gaat, voor je iets doet?’

‘Mijn moeder heeft niet niks gedaan hoor. Ze heeft van alles gedaan. Van ’s morgens vroeg tot ’s avonds laat heeft ze eten voor jou gemaakt. Maar jij wou niks.’

‘Ik wou niks? Dus nu is het mijn schuld? Mama, ik was anderhalf!’

‘Ik heb een heleboel keer tegen mijn moeder gezegd dat we jou naar het ziekenhuis moesten brengen, maar mijn moeder stond het niet toe.’

‘Mama, ik was... ben je kind. Je kind!’

‘Ik kon er toch ook niets aan doen! Ik kan niks! Ik ben nutteloos, een blok aan iedereen zijn been, voor mijn moeder, voor jouw vader en ook voor jou. Ik wou dat ik dood was.’

Van alles flitste over het scherm van de telefoon en daarna was alleen het plafond nog te zien. Ze hoorde haar moeder snikken.

‘Rustig nou, mama, ik bedoelde niet...’

‘Het het is godverdomme toch zo! Mijn hele leven al! Mijn ooms, tantes, iedereen zei het vroeger al: ik deug nergens voor en ben dom. Dom, dom, oliedom! Een stom, nutteloos, dom kind.’

‘Mama...’

‘De juffrouwen op school ook: dan zei ik wat en dan was het niet goed en zeiden ze in de volle klas tegen mij dat ik dom was, dat het nooit iets met mij zou worden. En weet je wat? Ze hadden gelijk, allemaal. Kijk mij nou: ik zit hier en iedereen is weggegaan van mij en ik heb niks afgemaakt, niks! Ik heb geen mastertitel, geen werk, geen rijbewijs, ik lig als een lui varken in mijn bed en ga nergens meer naartoe – kijk ik heb mijn pyjama nog aan. Ik doe niet eens meer kleren aan, weet je dat?’

Haar moeder stond op en showde haar slobberpyjama alsof het een modeshow was. Luna kon de papvlekken onderscheiden.

Ze had er nooit over moeten beginnen.

‘Mama, niet boos worden om wat ik nu ga zeggen hoor. Maar weet je, ik heb nu een beetje geld, van papa. En...’

‘Dus je noemt hem al papa. Zie je wel, je komt vast niet meer terug.’

‘Mama, dat bedoel ik niet. Natuurlijk kom ik terug. Ik wil alleen zeggen...’

‘Als jij het zegt, dan zal het wel. Maar volgens mij kom jij niet terug. Want iedereen gaat weg van mij.’

‘Mama, luister nu even. We hebben nu geld en...’

‘JII hebt geld, bedoel je.’

‘Goed, IK heb geld, en ik heb verdomd veel zin om dat allemaal uit te geven aan een goede psycholoog. Want door die depressie van jou is het verdomd lastig om een normaal gesprek met je te voeren.’

Het was even stil aan de andere kant. Haar moeder haalde haar neus op, pakte de telefoon op en richtte die weer op zichzelf. Met de andere hand pakte ze een servetje van buiten beeld – Luna zag de gele M die erop stond – en veegde haar neus ermee af.

‘Het gaat wel,’ zei ze. ‘Je vader heeft dat geld aan jou gegeven, dan moet je het niet aan mij uitgeven. Ik red me wel. Echt.’

‘Weet je het zeker?’

‘Bovendien zei mijn moeder altijd dat je nooit naar het ziekenhuis moet gaan, want hoe vaker je naar het ziekenhuis gaat, hoe dichter je bij je dood bent.’

‘O ja? Mama, wat zou er met mij gebeurd zijn als jij mij in 2016 niet naar het ziekenhuis had gebracht?’

Haar moeder zweeg.

‘Precies ja. Dan had ik hier niet meer gezeten dus. Dan was ik dood geweest. Morsdood. Jij hebt mij gered, mama!’

‘Is er nog nieuws over je speurtocht?’ De stem van haar moeder klonk mat.

‘Ja, ik moet gaan kamperen ergens op een of ander eiland.’

‘Leuk. Je wou vroeger ook altijd in een tent slapen. Je vader had er een voor je gekocht en toen moest die worden opgezet in je slaapkamer, maar halverwege de nacht besloot je dat je eigen bed toch lekkerder lag.’

Het was zo. Ze had in de tent geen oog dichtgedaan van de spanning. Wat zou ze weer graag een kleuter zijn.

‘Maar het is te koud om in een tent te slapen. Je zult ziek worden. Ik vind het niet goed.’

In gedachten sloeg ze zich voor haar kop. Waarom moest ze nu ook over dat kamperen beginnen?

‘Ja dat vond ik inderdaad ook en daarom ga ik maar niet echt in een tent slapen. Ik ga wel in een hotel.’

Dit was geen liegen. Dit was iemand in bescherming nemen. Toch?

‘Zomaar in een wildvreemd hotel? Is dat niet gevaarlijk?’

‘Nee hoor, ik word goed beschermd, ik heb namelijk een bodyguard.’

‘Gaat die Fan weer mee? Je gaat daar toch niet te veel mee om?’

‘Meneer Fan? Welnee, die heb ik al een tijdje niet meer gesproken.’

‘Wie dan?’

‘Michiel.’

‘Je hebt een vriendin gevonden, wat leuk. Heel goed, als je met zijn tweeën bent, ben je een stuk veiliger.’

‘Het is zelfs nog veiliger dan jij denkt, mama. Michiel is namelijk een jongen.’

‘Wat!?’

Dat had ze beter niet kunnen zeggen. Een jongen - hoe kon ze zo stom zijn?

‘Jij gaat met een of andere wildvreemde man in een hotel. ’s Nachts. Met een bed enzo.’

‘Mama, Michiel is heel aardig. Die gaat mij niets doen hoor. Hij houdt van thee met koekjes. Luna-koekjes.’

‘Mijn moeder zei altijd dat mannen maar een ding willen en dat is seks. Daar hebben ze alles voor over. Sommigen trouwen daar zelfs voor, kijk maar naar je vader.’

‘Ik ben niet van plan om met Michiel te trouwen hoor, dus ook niet om seks te hebben. Waarom denkt iedereen dat ik met Michiel ga liggen rampetampen?’

‘Zo zijn mannen.’

‘Was papa ook zo dan?’

‘Dat telt niet. Jouw vader was katholiek.’

‘En?’

‘Dan moet je ook wachten tot je getrouwd

bent voor je seks mag, en als je getrouwd bent moet je goed voor elkaar zijn.'

'Als Michiel katholiek is, mag hij dan mee naar dat eiland?'

'Alleen als hij katholiek is. En als hij toch wat probeert, moet je hem een kungfu-trap geven. Een harde.'

'Afgesproken.'

'En jullie moeten in aparte bedden. Op verschillende kamers.'

'Goed.'

'En jouw deur moet 's nachts op slot.'

'Goed, mama. Zal ik ook een kuisheidsgordel aandoen?'

'Een wat?'

'Niks, grapje.'

'O.'

'Mama, ik moet gaan. Pas goed op jezelf.'

'Ja.'

'En ik kom echt terug. Echt, ik beloof het.'

'Dat zei je vader ook.'

'Mama!'

'Ga maar.'

'Dag mama. Tot ziens.'

Meteen verscheen een nieuwe oproep.

'Ha Niuniu! Wat leuk dat je belt!'

Niuniu's gezicht stond strak en serieus.

‘Wat is er?’

‘Dat weet ik niet. En ik weet ook niet of het wel goed is dat ik je bel. Want misschien is er niets aan de hand.’

Nog meer gedoe. Fijn.

‘Voor de draad ermee, Niuniu.’ Ze ging recht zitten.

‘Luna, ik zag gisteren Xiao Zhu.’

‘Dat geeft toch niet? Was alles goed met hem?’

‘Dat is het nu juist. Iets té goed, volgens mij.’

‘Hoezo?’

‘Moet hij jou niet heel erg missen, nu je aan de andere kant van de wereld zit?’

‘Dat doet hij toch? Dat heeft hij me zelf verteld.’

‘Ja dat zei hij tegen mij ook. Ik vroeg ‘en je mist Luna zeker heel erg?’ Hij lachte en zei van wel, maar we praatten verder en voor ik het wist vroeg hij me mee uit.’

‘Hij deed wat?’

‘Hij vroeg mij gewoon uit. Naar een of andere film. Ik heb geweigerd natuurlijk, maar ik vind het wel een beetje raar. Mag hij zo maar met andere meisjes naar de film als jij er niet bij bent?’

Tsja. Nu ze samen met Michiel ging

kamperen, kon ze moeilijk boos worden als Xiao Zhu met een ander meisje naar de film ging. Toch zat er een knoop in haar maag.

‘Zolang hij niets uitvreet...’

‘Ik doe er niet aan mee. Ik krijg er de kriebels van. Wie doet nu zoiets?’

Luna zweeg.

‘Nu ja, ik vond dat je het moest weten. En nu jij. Jij had ook heel wat te vertellen zei je.’

‘Het... het valt wel mee. Ik moet gaan kam... ik moet naar een eiland gaan.’ Ze kon nu moeilijk over Michiel beginnen.

‘Een onbewoond eiland, wat spannend!’

‘Niet onbewoond, maar wel een mooi eiland. Tenminste dat zegt mijn vader.’

Ze praatte Niuniu bij, maar vermeed zorgvuldig alles wat met Michiel te maken had. Ze vertelde alles over de speurtocht, over de Efteling, de schrijver die ze had ontmoet, het engeltje in de Droomvlucht. Ze vertelde ook over het Tianjin-debakel dat haar bijna het leven had gekost doordat haar oma de dokter erbuiten wilde houden.

Niuniu knikte begrijpend. ‘Sommige oma’s zijn inderdaad vrij koppig. Maar je kunt er niets van zeggen, want dan heb je geen respect voor de ouderen.’

‘Maar dan zijn oma’s dus altijd de baas.’

‘Ja. Jouw moeder kon er misschien ook niets van zeggen, tenminste niet met goed fatsoen.’

‘Maar dat is toch raar? Ik bedoel, mijn moeder heeft mij tien maanden in haar buik meegezeuld, mijn oma niet. Dan is het toch gek als mijn moeder niet de baas over mij is?’

‘Laat een meester een meester zijn.’

‘Pf. Confucius is duidelijk nooit zwanger geweest.’

‘Haha! Jij wel zeker. Of is er soms iets wat ik moet weten...?’

Ze kreeg een kleur. ‘Nee nee. Er is niets gebeurd hoor. Zeg wat denk jij wel, dat ik mij laat dekken door meneer Fan ofzo? Getsiederrie, jij vuns!’

Niuniu lachte niet.

‘Luna... ik ben verliefd.’

‘Wat, echt?’

‘Ja, echt. Mijn ouders vinden het maar niets, maar ik kan er niets aan doen. Het is echt zo.’

‘Wie is het, wie is het? Ken ik hem?’

‘Je kent hem.’

‘Nou kom op of ik ontplof!’

‘Het is Steenhoofd.’

‘Steenhoofd?’ Pasten die bij elkaar dan? Ze kon zich er niets bij voorstellen.

‘Ja, Steenhoofd. Kort nadat jij was vertrokken, kwam hij naar me toe. Of ik samen

met hem een verslag wilde maken voor de schoolwebsite over de examens en wat iedereen zijn plannen zijn, naar welke universiteit ze gaan en dat soort dingen. Steenhoofd is heel aardig en attent en lief en zacht. Hij heeft mijn tas gedragen.'

'Oei... het is serieus!'

'Het is echt een schatje, ik had dat nooit gedacht. Weet je wat hij tegen me zei? Hij zei: Niuniu, voor jou zou ik alle Doerianijsjes van heel Peking opeten. En hij is allergisch voor Doerian! Hij kotst ervan, van de geur alleen al!'

'Dat was vast voor de grap.'

'Nee... want daarna hebben we gezoend.'

'Niuniu! Ik ben zo blij voor je!' Ze sprong op en danste door de woonboot. Haar beste vriendin had de liefde gevonden!

'Luna, mag ik je wat vragen? Het is iets heel persoonlijks.'

'Jij mag alles vragen.'

'Ben jij echt nog niet met Xiao Zhu naar bed geweest?'

'Nee. Hoezo?'

'Ik denk dat ik binnenkort met Steenhoofd naar bed ga.'

Haar hart sloeg drie keer over. Dit was wel heel erg serieus.

'O... zou je niet eerst trouwen?'

‘We zijn niet allemaal zo traditioneel als jij, Luna. Ik wil het. Tenminste, ik denk dat ik het wil. Als ik dicht bij Steenhoofd sta, zou ik nog dichter bij hem willen staan, zo dicht dat ik samen met hem rook zou willen worden zodat we als één wolk met elkaar kunnen dansen.’

Haar mond was droog, alsof ze Niuniu en Steenhoofd onwillekeurig had ingeademd. ‘Maar mag het wel van je ouders?’

‘We zouden het natuurlijk stiekem doen. Daar zijn speciale hotels voor, Luna. Of dacht je dat ze kamers per uur verhuurden om in te slapen?’

‘Nee, dat zal wel niet, daar hebben we in Peking bankjes voor.’

‘Precies.’

Ze keek naar het scherm. Haar vriendin gloeide en straalde. Ze was echt verliefd. Misschien was ze zo verliefd dat ze Xiao Zhu's woorden verkeerd had geïnterpreteerd?

‘Jij wilt echt met hem naar bed he?’

‘Ja.’

‘Heb je condooms?’

‘Die neemt hij mee.’

‘Jullie hebben alles al gepland!’

‘We hebben het erover gehad, dat is alles.’

‘Noem dat maar niks. Ik vind het best heftig hoor. Zeg het maar niet tegen Xiao Zhu, anders

wordt hij nog jaloers.'

'Heb jij nog advies voor mij?'

'Jij vraagt mij, het traditioneelste meisje van Peking, om seks-advies? Je bent geschrift.'

'Jij bent ook degene die mij het beste kent.'

'Dat is waar. In dat geval: Niuniu, als je op het moment supreme misschien toch om de een of andere reden niet wilt, en hij wil toch doorgaan, dan sla je d'rop.'

'Waarop?'

'Je snapt me wel.'

'O, daarop?'

'Zo hard als je kunt.'

Luna's Moeder

'Mijn moeder kreeg inderdaad gelijk. Op een dag zei mijn vriendje: Ik ga terug naar Canada. Ik zei: Dus je maakt het uit? Hij zei dat hij niet zeker wist of ik wel serieus was, omdat ik blijkbaar geen zin had om met hem naar bed te gaan. Ik zei dat ik best bereid was om met hem te seksen als we getrouwd waren. Hij zei dat dat nog jaren zou duren omdat hij nog veel te jong was om te trouwen. Hij zei: als je met mij naar bed gaat voor ik ga, dan blijf ik bij je, anders maak ik het uit. Ik weigerde. Hij maakte het uit.

Ik zong nog een lied voor hem: Goodbye my love, my lover, farewell – een Chinees lied. Ik hilde er speciaal bij, om hem te laten weten hoe erg ik hem zou missen. Daarna gaf hij me een knuffel, bedankte mij voor de geweldige tijd, alleen jammer want het had nog leuker kunnen zijn, zei hij. Ja, antwoordde ik. En hij ging terug naar zijn land en ik naar mijn moeder.

Ik wist nu dat mijn moeder gelijk had – dat mijn moeder altijd gelijk had. Daarom hoefde ik geen vriendje meer en ik hoefde ook niet meer te trouwen. De sluierwolken in de nacht waren voor mij genoeg.'

Luna Uit China (Proefversie)

Texel

Het was al diep in de middag toen Luna de claxon hoorde. Haar koffer had ze bovenaan de ladder, in de kajuit ingepakt. Ze had er de hele ochtend en een deel van de middag aan besteed. De trip moest nog beginnen en ze was al bekaf.

De compacte auto was niet van Michiel zelf. ‘Studenten zijn te arm voor een auto,’ zei hij. Hij had de wagen van zijn moeder kunnen lenen voor het weekend. Luna’s rolkoffer paste precies naast zijn trekkersrugzak.

Ze hoopte voor Michiel dat hij later een grotere auto zou kunnen kopen. Een lange man als hij moest zich niet in een autootje proppen dat kleiner was dan die van Xiao Zhu. Eigenlijk was het geen gezicht. Eén hobbeltje en hij zou met zijn hoofd tegen het plafond stoten.

Ze genoot van de veerboot die hen naar Texel bracht. De wind, het water, de meeuwen. Staand aan de railing vulden haar longen zich met de zilte zeelucht – ze voelde zich ritueel gereinigd van binnen. Als ze haar tong uitstak en haar ogen dicht deed, kon ze het zout in de lucht proeven.

‘Als je erin springt en je zwemt die kant op, kom je vanzelf in China.’ Michiel wees met zijn

arm.

Ze draaide haar hoofd. ‘Doe je kleren maar uit en spring er maar in dan.’

Michiel grinnikte. ‘Mis je thuis?’

Ze tuurde over het water en vroeg zich af waar de meeuwen sliepen. Zouden ze een eigen nest hebben op het eiland of op het vasteland? Of sliepen ze gewoon dobberend op zee?

‘Ik ben nog nooit ergens geweest, weet je. Nu ja, op die een of twee keer na, dat ik als baby mee was naar Nederland. Nooit. Ik was hard op weg om een kikker te worden.’

Hij keek haar niet-begrijpend aan.

‘Een kikker in de put. Nooit van gehoord?’

‘Bij ons wonen kikkers niet in putten. Alleen in een moeras ofzo.’

Daar was het uitzicht al beter dan in een put. Ze vertelde hem het Chinese verhaal over de kikker in de put, die alleen het blauw van de lucht zag en daardoor een verkeerd en naïef beeld van de buitenwereld had.

Michiel keek haar aan. ‘En mist deze bijna-kikker haar put?’

Ze dacht even na.

‘De eerste tijd was de kikker te vol van haar reis om thuis te missen. Ze vroeg zich alleen af of haar moeder in de put het wel redden zou, zo alleen.’ Ze keek naar de schuimkoppen die

spottend op de golven speelden.

‘Oei,’ zei de jongen naast haar, ‘gaat het niet goed met je moeder?’

Ze keek naar hem. ‘Ik heb haar beloofd dat ik terugkom.’

Hij keek terug. ‘Is dat niet zo dan?’

Ze rechtte haar rug, greep de railing met beide handen en volgde met haar blik een meeuw in volle vlucht. ‘Jawel, jawel...’

‘Maar...?’

Ze keek hem aan. ‘Ben jij wel eens alleen ver van huis geweest? Na hoeveel tijd ging je thuis missen? Je moeder, je vrienden?’

Plets! Ze keken naar zijn mouw. Er zat een dikke, plakkerige, wit met bruine vlek op.

‘Ah nee, die was net nieuw!’

‘Vlug naar binnen.’

‘Goed idee, voordat jij straks ook zo’n klodder op je mooie hoofd krijgt.’

Mooie hoofd? Vond hij haar mooi? Nee, dat kon niet. Niet op die manier. Hij hield van thee met koekjes. Ze waren vrienden, gewoon vrienden. En dat bleef zo.

Daar was Texel. Michiel stuurde de kleine auto de boot af, het eiland op. Het begon te schemeren, maar Google Maps bracht hen zonder omweg naar een camping toe. Ze kregen

een plek toegewezen, aan de voet van een duinhelling, een klein keurig gemaaid grasveldje ergens achteraan op de camping. Ze waren de enigen hier.

Bij het licht van de koplampen pakte Michiel de tent uit. In tegenstelling tot de auto was die van hemzelf. Hij wist dan ook precies hoe hij moest worden opgezet. Ze keek toe hoe hij behendig de stokken in elkaar klikte, boog en vastzette, en hoe de tentdoeken op hun plaats vielen. Het deed haar denken aan een oude film van Harry Potter die ze ooit met Niuniu had gezien – Michiel leek wel een tovenaars. In vijf minuten stond er een knusse tweepersoonstent voor haar neus, compleet met een groot luchtbed en twee slaapzakken.

‘Wat knap.’

‘Ach. Denk maar niet dat ik morgen ook alles alleen weer opvouw. Je had kunnen helpen.’

Ze wist zeker van niet.

‘Maar nu eerst eten. Dat heb ik verdiend.’

Na een grote patat-speciaal met een frikandel bij de campingcafetaria kwamen ze terug bij de tent. Michiel gaapte.

‘Probleem,’ zei Luna.

‘Laat me raden, ik mag niet kijken als jij je omkleedt.’

Ze haalde demonstratief haar dikke Mickey

Mouse pyjama uit haar koffer, kroop ermee de tent in en maakte aanstalten om de toegang dicht te ritsen. Door de tentopening heen peilde ze Michiels reactie. Hij zette zijn rugzak neer en begon er spullen uit te halen. ‘Goed hoor,’ zei hij en gooide een handdoek over zijn schouder. ‘Ik ga even douchen, tot straks.’

Ze keek hoe hij van haar weg wandelde, de duisternis in, gewapend met zijn handdoek, een tandenborstel en een pyjama. Ze ritste de tent toe, kleepte zich om. Ze kroop in een van de slaapzakken en keek om zich heen. Een nazomerwind blies rimpels door het tentdoek. Ze rilde.

Toch was zo’n tent ondanks de kou best knus. Net alsof de wereld opeens heel klein was, net groot genoeg voor twee mensen, hoewel de rest van de wereld natuurlijk maar een dun tentdoek ver weg was. Ze ging rechtop zitten, haalde haar vlechten uit en kroop terug in haar slaapzak.

Iemand frunnikte aan de rits: Michiel. Met haar gezicht op haar kussen keek ze hoe op luttele decimeters afstand zijn lange lijf in de andere slaapzak verdween, lichaamsdeel voor lichaamsdeel, van onder tot boven, tot uiteindelijk alleen zijn hoofd overbleef.

‘Ziezo,’ zei hij, ‘en morgen moeten we

fietsen?’

‘Morgen moeten we fietsen. Langs een plaats die Klif 23 heet. Is 23 trouwens een speciaal getal in Nederland? Het komt constant voor in mijn speurtocht.’

‘Niet dat ik weet. Maar sommige mensen hebben een geluksgetal. Misschien was 23 het geluksgetal van je vader?’

Raar. Hoe kon een getal nu geluk betekenen voor de een terwijl het een anoniem getal was voor de ander? Was de vrijheid van de individuele Nederlanders zo grenzeloos dat zelfs de numerologie zich eraan onderworpen?

‘Heeft je vader ook gemeld wie of wat Klif 23 is? En waar?’

Ze pakte haar telefoon en opende Google. ‘Het is een eetcafé, in... Den Hoorn.’

‘Dan weet ik waar we morgen gaan lunchen. Welterusten.’

Luna draaide zich om in haar slaapzak. Ze deed haar ogen dicht, maar ze gingen vanzelf weer open. Ze draaide zich nog eens om. Ze had jeuk aan haar voet. Wat was het lastig als je jeuk had in een slaapzak.

Een tik op het tentdoek. Nog een, en nog een. Dikke druppels regen. Ze huiverde en vroeg zich af of haar koude voeten ooit nog warm

werden.

Nog eens draaide ze zich om. Ze keek naar de Nederlandse jongen naast haar. Hij ademde zwaar. Een haartje danste op en neer op het ritme van zijn adem. Ze wurmde haar hand uit haar slaapzak en hield hem vlak voor Michiels neus en mond. Het haartje tikte tegen haar hand. Ze trok hem terug en rook aan haar vingers.

Plotseling had ze zin om Michiel over zijn haar te strijken - verdomd veel zin zelfs. Maar ze bedwong zich, greep haar broek en haar trui, presteerde het om zich er met pyjama en al in te frotten, en wurmde zich terug in haar slaapzak. Ze draaide zich en staarde naar het tentdoek.

Achter haar rug draaide Michiel zich slapend op zijn zij. Luna voelde hoe een zware arm zich voorzichtig over haar lichaam vleide.

Geleidelijk werd het getik op het tentdoek minder, tot het stopte. Ze glimlachte. Geen seks.

Het Boek

Luna werd wakker. Het duurde even voor ze wist waar ze was. De arm op haar lichaam was verdwenen en alles wat daaraan zat ook.

Ze kroop de binnentent uit. Het gras in de voortent was nat. Dauw – ze had erover gelezen.

Luna wrikte haar schoenen aan en ritste de buitentent open. Het gras was net zo groen als in de animatiecartoons die ze als kind altijd keek op de tablet. Maar de blauwe lucht ontbrak.

‘Goedemorgen, schone slaapster!’ Michiel zwaaide met een zak boterhammen, een pot pindakaas en een tros bananen. Schijnbaar uit het niets trok hij een groot stuk plastic tevoorschijn en drapeerde die in een vloeiende beweging over het natte gras. Hij legde de ontbijtspullen erop, smeerde een dubbele boterham met pindakaas en grijnsde naar haar.

‘Zit je haar leuk.’ Hij hapte in zijn dubbele boterham en knipoogde.

‘Juist.’ Ze graaide haar kussen uit haar tent, smiet hem op het plastic en ging erop zitten. Ze nam het zakmes van Michiel aan en stak hem tot halverwege het heft in de pindakaas. ‘Beter een ochtendcoup dan een kegel uit je oksels.’

Borstel, schoot het door haar heen. Waar was

dat ding gebleven?

Demonstratief tilde Michiel een arm op, duwde zijn neus in zijn oksel en snoof. ‘Ik ruik het al. Dat is geen stank. Dat is man.’

‘Man? Kun je dat bewijzen?’ Nu was het haar beurt om te knipogen.

‘Had je dat geweld dan?’ Achteloos stopte Michiel de laatste hap brood in zijn mond en greep naar de zak boterhammen voor een nieuwe.

Ze weigerde zich van haar stuk te laten brengen. Ze kende Michiel intussen langer dan vandaag, toch al zeker twee dagen, als je alleen de dagen meetelde dat ze elkaar hadden gezien. Demonstratief zette ze haar tanden in een banaan.

‘Ander onderwerp: hoe komen we aan fietsen en wat doen we als het gaat regenen?’

‘Fietsen heb ik al gereserveerd vanmorgen toen jij nog lag te ronken. En als het gaat regenen trekken we deze poncho’s aan.’ Triomfantelijk stak hij twee platte plastic dingen in de lucht.

‘Geweldig. Heb je toevallig ook mijn borstel gezien?’

Even later fietste ze achter Michiel aan het dorp uit en de duinen in. Haar haren wapperden in de wind. Ze probeerde niet aan de klitten te denken en concentreerde zich op het smalle

fietspad, gemaakt van zand en grijsblauwe schelpjes die kraakten onder hun fietswielen. Dwars door het geroep van meeuwen en de stemmen van een handvol laagseizoentoeristen klonk de serene stilte. Het rook naar zee, hoewel de zee zelf zich niet liet zien. Nergens stonden hekjes of muurtjes en het pad zocht zelf kronkelend zijn weg tussen de golvende heuvels van gras, kleine planten en hier en daar een struik.

Eigenlijk was het geen officiële fietstocht, maar Michiel deed alsof het er wel een was: zijn telefoon zat keurig op de houder op het stuur geklikt en Luna hoorde de aanwijzingen van de computergestuurde vrouwenstem van Jetje – zo noemde Michiel de stem.

Jetje was fantastisch. Ze wist niet alleen de weg, ze vertelde ook van alles over de omgeving waar ze langs reden – leve de GPS.

‘Achter de duinen rechts ligt het Juttersstrand. Op dit strand, waar overigens naakt recreëren is toegestaan, werd in...’

‘Naakt?!’ Nederland bleef haar verbazen.

‘Naakt ja, dat zei Jetje toch? Jetje kan het weten hoor.’

‘Maar dan kan iedereen alles zien!’

‘Welkom in Nederland. Maar het mag niet overal hoor. Op de meeste stranden moet je

gewoon zwemkleding aan.’

‘Gelukkig.’ In China hielden de meeste mensen bij de zee al hun kleren aan. Als je wilde zwemmen ging je naar het zwembad.

Jetje stuurde hen linksaf, weg van de duinen. Na een stuk met flinke tegenwind kwamen ze bij de bewoonde wereld en daar was het: Klif 23.

‘Buiten zitten?’ vroeg Michiel.

Ze huiverde. Was hij gek geworden? Ze wees op een bord met een pijl. ‘Verwarmde serre lijkt me een beter plan.’

‘Alstublieft,’ zei de ober en gaf ieder een met leder omkafte menukaart.

‘Wilt u alvast iets drinken?’

‘Een warme chocolademelk alstublieft,’ zei Michiel.

‘Voor mij ook graag. Zonder slagroom want slagroom is vies.’

De ober lachte door zijn volle baard heen. Hij zou goed doen als zee kapitein, hoewel hij misschien te jong was om een eigen schip te hebben. Hij was echt niet ouder dan dertig, waarschijnlijk jonger. Zonder zijn baard en zijn brilletje moest hij een hele knappe man zijn, met zijn rossige haar en felle blauwe ogen. Maar met zijn oberpakje aan had hij meer weg van een groot uitgevallen goedlachse tuinkabouter. Maar wel een knappe.

‘Voor mij met slagroom,’ zei Michiel, ‘anders blijft u er maar mee zitten.’

De ober grinnikte. ‘Komt eraan.’

Luna opende de menukaart. Er stond van alles op: Hollandse Gerechten, Lokale Specialiteiten, Wereldgerechten... Haar blik stopte bij Fusiegerechten.

‘Krijg nou wat.’

Michiel keek op van zijn menukaart.

‘Ze hebben mij!’

Onderaan stond: ‘Pannenkoek Luna. Een uitgebreide traktatie uit de Nederlandse en Chinese keuken, aangevuld met vers fruit van het seizoen. Met extra verrassing voor mensen die Luna heten. 18,88 euro.’

‘Ik weet wat jij gaat bestellen.’ Weer die knipoog. ‘Tenzij je niet van jezelf houdt natuurlijk.’

‘Heeft u een keuze kunnen maken?’ De ober was terug.

‘De Luna-Pannenkoek graag, met extra verrassing want ik heet Luna.’

‘Eenmaal de Chinees-Nederlandse traktatie met verrassing. Staat genoteerd.’

‘Voor mij ook graag,’ hoorde ze Michiel zeggen. Snel keek ze of hij keek, maar dat deed hij niet.

‘Ik kom trouwens uit China,’ flapte ze eruit.

De ober staaarde Luna aan. ‘Wacht, U... U heet Luna en u komt uit China. Dat...’ Luna zag de ober rood worden onder zijn baard. ‘Mag ik vragen in welk jaar u geboren bent? Het is belangrijk.’

Luna keek de ober een ogenblik onderzoekend aan. ‘2014.’

‘Ik... In dat geval krijgt u een extra speciale verrassing. Dit is waarlijk bijzonder. Luna uit China... nooit gedacht dat die hier echt zou belanden.’

Ze keken elkaar aan. Michiel keek verbaasd, maar ze wist precies waar de zogenaamde verrassing mee te maken had. De ober kende beslist haar vader.

‘Pardon, mag ik u wat vr...’ begon Michiel. Maar de ober was al weggebeend.

‘Hij kent mijn vader.’

Michiel keek haar niet-begrijpend aan, maar ze was niet van plan het uit te leggen. Hij zou het vanzelf wel zien.

De Chinees-Nederlandse traktatie bleek een volkorenpannenkoek te zijn met ijs, rode bonenpasta, gebakken ei met tomaat en witte rijst, aangevuld met Texelse cranberries en een *youtiao*, een Chinese staaf gefrituurd deeg.

‘En wat is de verrassing?’ Ze greep de oliestok en doopte hem in het ijs, alsof ze zo haar

brandende nieuwsgierigheid kon blussen.

‘Die kom ik zodadelijk brengen.’

‘Het is iets van mijn vader hè?’ Ze kon het niet helpen, ze moest het weten.

De ober keek om zich heen, gebaarde iets naar iemand aan de andere kant van het etablissement en zei: ‘Mag ik er even bij komen zitten?’

Ze knikte. Michiel schoof op.

‘Nooit gedacht dat ik je echt zou ontmoeten, Luna. Ik heb veel over je gehoord en nog meer over je gelezen.’

Ze staarde in de blauwe ogen van het baardige gezicht. Gelezen?

‘Zo eens per jaar kwam je vader naar Texel en twee, drie keer in de week zat hij hier, bij ons, in Klif 23. De Wadden staan bekend als een inspirerende omgeving voor schrijvers – een van Nederlands beroemdste schrijvers heeft hier op Texel gewoond, niet ver van hier. Jan Wolkers heette hij, misschien ken je hem.’

‘Nog nooit van de brave man gehoord.’ Haar gezicht werd warm.

‘Hij was eigenlijk niet zo braaf, maar daarover een andere keer. Je vader kwam hier om te werken aan zijn boeken.’

‘Schreef hij er meerdere dan?’ Ze wist van de schrijver meester Jacques dat haar vader een

poging gedaan had een kinderboek te schrijven. Meer niet.

‘Nu ja, of hij al zijn boeken succesvol heeft kunnen afmaken weet ik niet, maar de keren dat hij hier was, werkte hij aan een roman, een kinderboek en een fantasyverhaal. En weet je...’

‘Elke keer heette de hoofdpersoon Luna,’ zei ze zachtjes. De ober knikte langzaam. Ze sloeg haar ogen neer.

‘Ik vroeg of hij het niet saai vond om al zijn hoofdpersonen steeds maar Luna te noemen. Weet je wat hij zei? Hij zei: ik kan niet anders – voor mij is er maar een held.’

Ze slikte. Haar ogen begonnen te prikken. Een sterke arm sloeg om haar heen die ze meteen weer weg sloeg. Ze weigerde een potje te gaan grienen.

‘Ik ga nu naar achter om de verrassing te halen. Het is echt heel speciaal.’

De ober kwam terug met een cadeautje in zijn hand. Aan de vorm kon ze zo raden wat erin zat: een boek.

‘Alsjeblieft. Je mag het direct open maken of mee naar huis nemen, maar vergeet vooral niet om op de allerlaatste bladzijde onderaan te kijken.’ De ober keek haar indringend aan. Ze knikte.

‘Een fijne dag nog samen.’Zag ze een

knipoog? Het kon haar op dit moment weinig schelen.

Ze keerde het pakje om en om. Zou ze gaan janken als ze het nu zou openmaken?

Haar nieuwsgierigheid won het van haar angst voor gezichtsverlies. Ze scheurde het papier open.

Een kleurige kافت kwam tevoorschijn. Op het omslag stond een meisje met krulhaar en kuiltjes in haar wangen. ‘Detective Luna en het Geheim van de Verdwenen Hond’ stond er.

Ze slikte, en nog eens. Pas bij de derde keer zakte de brok in haar keel weg. Voorzichtig streek ze met een vinger over het meisje en haar naam. Alsof ze wilde voelen of de inkt wel echt was.

Met ingehouden adem sloeg ze het boek open. ‘Voor de enige echte Luna, mijn lieve dochter en ware heldin. Liefs, Papa.’, stond er, in handgeschreven letters. En eronder: ‘P.S. het wachtwoord is Liefde.’

Weer die prik in haar ogen. Ze zag de letters vertroebelen. Voor Michiel haar weer kon troosten, sloeg ze vlug het boek dicht, haalde haar neus op, kuchte en zei: ‘Zo, ik heb thuis wat te lezen.’

‘Mag ik?’

Ze schoof het boek naar hem toe. Hij begon

erin te bladeren. Aan het eind zei hij: ‘volgens mij zijn de exemplaren genummerd. Kijk maar.’

Ze keek waar hij wees: ‘1/500’. Blijkbaar was dit boek nummer 1 uit een oplage van 500 stuks.

Michiel wenkte de ober. ‘Als ik vragen mag, waar zijn de andere 499 exemplaren?’

‘Een deel ligt nog achter, de rest hebben we weggegeven aan Luna’s die hier de Pannenkoek Luna hebben besteld – Nederlanders meestal, Duitsers ook wel, en een enkele Zuid-Europese Luna. Alle Luna’s krijgen dit boek erbij, als aandenken.’

‘Maar Duitse en Zuid-Europese Luna’s kunnen het niet eens lezen,’ protesteerde Michiel.

De ober haalde zijn schouders op. ‘Deal met de schrijver. Afspraak is afspraak.’

Luna's Moeder

'Maar later bent u toch getrouwd. Vertel eens iets over uw man?'

'Die is ook weggegaan. Mijn moeder had altijd al gezegd dat het zou gebeuren. Al vanaf het begin, vanaf de eerste keer dat ze hem had gezien.

Ik had het toch goed geregeld. Mijn man dacht dat hij bij mij op bezoek zou gaan, op mijn kamer, maar ik had gezorgd dat ik er zelf nog niet was en mijn moeder wel. Mijn moeder liet hem binnen. Zo hebben ze elkaar voor het eerst ontmoet.

Mijn moeder vond hem onbeleefd. Hij had niet eens een rode envelop meegenomen, dat vond mijn moeder niet leuk. Zijn Chinees was slecht, mijn moeder kon er maar weinig van verstaan, zei ze. Als ze dan wat vroeg, keek hij haar aan met een lege blik en zei: wo ting bu dong, ik versta het niet.'

'Dat moet een moeizaam gesprek geweest zijn. Laten we focussen op wat er wel lukte. Zijn ze echt helemaal niets wijzer geworden over

elkaar?’

‘Jawel. Met een beetje hulp van mij, toen ik ‘s avonds laat thuiskwam. Bijvoorbeeld dat mijn man Chinees had gestudeerd, en daarna naar China was gekomen om te werken. Mijn moeder vroeg of mijn man ook een huis bezat, of een auto. Maar dat had hij niet, want hij had zijn huis juist verkocht om naar Guatemala te kunnen. En daarna naar een beroemde universiteit in België, de Universiteit van Gent, kent u die?’

‘Ik geloof van niet.’

‘Echt niet? Die universiteit staat huizenhoog aangeschreven hoor, het is de beste van heel België.’

‘Afijn, dus dat was de eerste kennismaking. Niet zo’n succes, zo te horen.’

‘Mijn man vond mijn moeder heel aardig. Heel schattig, zei hij. Ja, dat woord gebruikte hij: schattig. Hij vond het jammer dat hij mijn moeder zo slecht kon verstaan, maar hij zei dat hij graag wat meer Tianjinees dialect zou leren.’

'En wat zei uw moeder over uw man?'

'Ze zei dat ze hem helemaal begreep. Hij was dus naar China gekomen omdat er bij hem in Nederland geen werk was. En hij had geen auto en geen huis dus mijn moeder vond dat hij zeer arm was. Dat kon je ook zien, aan zijn kleren en zijn tas, die vies was aan de onderkant. Daar zag je aan dat hij thuis zeker geen stoelen had om zijn tas op te zetten. Dus mijn moeder zei dat ik hem maar snel moest verlaten, want deze man was echt geen goede partij om mee te trouwen.'

Grootouders

Het was al donker toen de kleine Toyota voor Luna's woonboot stopte.

‘Vond je het wel leuk? Je hebt de hele weg geen woord gezegd.’

Het was waar, ze had niet veel meer gepraat na de lunch in Klif 23. Zwijgend waren ze teruggefietst. Werktuiglijk had ze hem geholpen de tent af te breken en op te vouwen. In de auto had ze gedaan alsof ze sliep. Ze had niet eens meer aan haar haren gedacht. Michiel had nog wel een borstel voor haar gekocht in de kampwinkel.

‘Zal ik nog even mee naar binnen gaan?’ Hij draaide zijn hoofd.

‘Jij hebt morgen les, je zult te moe zijn,’ zei ze, strak voor zich uit starend.

Hij boog zich naar haar toe. Vlug opende ze het portier en stapte uit. ‘Tot ziens,’ zei ze en sloeg het portier dicht. Ze liet hem haar koffer uit de achterbak tillen, maar sleurde hem zelf over de loopplank.

‘Ik bel je nog,’ hoorde ze Michiel roepen.

Zonder zich om haar spullen te bekommeren, plofte ze op de bank. Ze pakte haar telefoon en

opende internet. Waarom had ze nooit eerder op internet naar haar vader gezocht?

Baidu leverde maar een handvol treffers. Er was een pagina in niet-vereenvoudigde karakters over haar vader, maar de pagina bestond slechts uit een enkele regel. Haar vader was een Nederlandse game-designer, die in China en de Verenigde Staten had gewerkt en zijn bekendste spel was ‘Droomboerderij’. Dat was alles en dat wist ze al.

Verdomd, ze moest natuurlijk googelen. Ze smiet haar Chinese telefoon van zich af en greep haar Nederlandse.

Ze scande de resultaten. Bovenaan stond een Engelstalige Wikipedia-pagina. Ook had hij een LinkedIn-profiel en stond hij op Twitter en Facebook. Zijn laatste tweet was 18 januari 2032 - een opmerking over een game die ze niet kende - zijn laatste Facebook-bericht dateerde van jaren terug. Verder kwam haar vader voor op bedrijfspagina's, gaming-websites en enkele forums. Hij was behoorlijk bekend, blijkbaar.

Ze opende de Wikipedia-pagina. De biografie meldde haar vaders verhuizing van China naar de VS in 2019 en eindigde met haar vaders ‘retirement from the gaming industry’ eind 2026 – toen zij twaalf was. Over boeken stond er niets.

Ze surfte naar haar vaders LinkedIn. Haar vader zelf had zijn boeken wel vermeld, in een keurig lijstje met vier titels. Het kinderboek had een officieel ISBN-nummer. Een roman, kennelijk iets over de maan, had dat niet. Verder had haar vader twee non-fictie werken over games op zijn naam: een bundel met lezingen en een boek getiteld ‘Cute characters, cold business - how the gaming industry really works’. De boeken waren van na 2026, de roman stond gedateerd op 2032. Haar vader moest het vlak voor zijn dood hebben voltooid. Misschien was het daarom nog niet officieel uitgegeven.

Ze greep haar blokje post-its en plakte paarse briefjes op de muur voor de verschijning van elk boek. Daarna plakte ze groene post-its voor persoonlijke levensgebeurtenissen van haar vader.

Ze deed een stap achteruit. Dus... na haar vaders vertrek, in 2019 toen zij vijf was, had hij zo'n zeven jaar in de VS gewoond. In 2022 was hij geweigerd in China. Daarna had hij Nederland nog bezocht in 2026, wist ze van de Van de Vennetjes, en 2029, toen hij een boekenbeurs bezocht, maar was in die tijd nooit meer naar China gekomen. In of na 2026 was hij uitgeweken naar Guatemala om daar boeken te schrijven waarin de hoofdpersoon steeds Luna

heette, en Chinese lessen te geven. En om de speurtocht-app te maken. Na zijn dood in februari 2032 is meneer Fan op zoek gegaan naar haar, Luna, om haar vlak voor haar *gaokao* examen te vinden.

En nu stond ze hier, in de oude woonboot van haar vader.

De allerbelangrijkste vraag was nog niet beantwoord. Waarom kon haar vader sinds 2022 China niet meer in? Waarom waren al zijn postzendingen tegengehouden? Waarom had mama hem nooit via WeChat met haar laten praten? Het leek haar steeds onwaarschijnlijker dat haar vader zelf de oorzaak was.

Hoe langer ze erover piekerde, hoe meer haar maag zich omwentelde, alsof ze in een achtbaan zat. Het schuurde, als het woestijnzand tijdens een zomerse storm in Peking.

De speurtocht was nog niet ten einde. Als er antwoorden bestonden, dan waren ze via de app te vinden.

Ze vulde het wachtwoord in. Liefde.

Meteen begon de paarse draak te hopsen. Ze tapte erop. De stamboom verscheen en de slotjes op haar grootouders braken.

Ze begon met haar oma.

Een avatar van haar oma verscheen. Ze was precies zoals ze zich herinnerde. Haar ronde

postuur, licht voorovergebogen als een medicijnenvrouwje, haar korte geverfde haar met de net niet bijpassende haarstukjes, de groeven in haar gezicht en de pukkel op haar wang, waaruit enkele haartjes opstandig omhoogreikten als zonnebloemen naar de uitgestoken hand van voorzitter Mao – het was er allemaal.

Haar oma begon te praten: ‘Dag mijn lieve kind, kom binnen, kom verder!’

Er verscheen een panel waarop haar oma werd voorgesteld: Chen Dongjun, “Orchidee van het Oosten”, Geboren 1956, onder volle heerschappij van Mao Zedong. Beleefde de Culturele Revolutie (1966-1976) als schoolkind, puber en jongere. Trouwde en scheidde twee maal. Rotsvast overtuigd van het gelijk van Mao en van zichzelf. Gaat tot het uiterste om gezichtsverlies te voorkomen.

Geen sterfjaar. Haar vader had dus nooit vernomen van haar oma’s dood, toen Luna 13 was.

Ze tapte.

‘Wil je wat eten, kind? Jaozi?’ Uit het niets kwam een bord Chinese ravioli’s tevoorschijn. Zonder op een tap te wachten, vervolgde oma: ‘Gebakken ei met tomaat?’ gevolgd door weer een bord eten. ‘Paprika met tofu in sojasaus?’

Drie versheden van de bodem? Gongbao kip? Gestoomde broodjes? Gewokte bloemkool met broccoli? Echte Tianjinese *guoba* groentenschotel?’

Bij elk gerecht dat oma noemde, verscheen een nieuw bord eten, steeds sneller, net zolang tot het hele scherm vol was. ‘Maar eet dan toch, mijn kind, eet!’

Ze grinnikte. Met oma erbij moest er altijd maar gegeten worden.

‘Kind wat ben je mager. Van boterhammen met pindakaas kom je niet aan. Buitenlanders eten veel te weinig. Kom op, eet!’

De avatar van meneer Fan verscheen, met een gloeilampje. Hij zei: ‘Tip: kies een gerecht van oma.’

Luna watertandde. Jaozi, lekker!

Oma begon weer te praten. ‘Goed zo. Eet maar lekker op. Weet je, het verbaast me dat je nog leeft. Eet nog een beetje.’

‘Pardon?’ dacht ze, en tapte, dit keer op bloemkool met broccoli.

‘Ja, het verbaast me echt. Ik zal je eens wat zeggen. Meteen toen de bevalling begon, ben ik in de trein gesprongen. Ik was nodig. En als ik nodig ben, dan kom ik. Mijn familie is alles voor mij.’

Tap. Daar ging de paprika met tofu in

sojasaus.

‘Hoe zou mijn dochter een baby kunnen krijgen, het kind voeden en grootbrengen? Ik zeg het je: ze had mij. Altijd. Haar hele leven ben ik haar leider geweest, haar roerganger, de rode ster aan haar hemel.’

Tap. Gestoomde broodjes.

‘Dat was al zo toen je moeder klein was. Aan mijn man had ik niets. Die rookte en zoop en hij was er nooit. En gelukkig maar! Want als hij eens thuis was, zat hij alleen maar te klagen en zaniken.’

Tap. Ei met tomaat.

Maar voor ze het virtueel kon opeten, verscheen er een grote hand die het bord met een klap van het scherm veegde. Er verscheen een mannengezicht in beeld. Een heel boos gezicht, dat keek naar oma.

Dat kon maar een iemand zijn: haar Chinese opa, die ze nooit gekend had.

‘Wat moet jij blij geweest zijn toen je van me af was.’ Zijn ogen stonden alsof ze elk moment vuur konden schieten.

Er verscheen een voorstelpaneel.

Biao Hongxing - Rode Ster - geboren 1949, het geboortjaar van de Volksrepubliek China. Jongste in een gezin van vier: twee broers, een zus. Rookte als een fabrieksschoorsteen en dronk

als Li Bai. Scheidde van Chen Dongjun ten faveure van een andere vrouw en stierf in 1995 aan kanker.

‘Wat doe jij hier? Wegloper.’

‘*Cao ni ma!* Hoe durf je! Ik trouwde met je. Ja? Ik! Omdat niemand anders wilde. Niemand wilde je. En weet je wat? Ze hadden gelijk!’

‘Luister niet naar die man, lieverd. Hij heeft gedronken.’

‘Reken maar dat ik gedronken heb. Ik vind in één fles meer dan ik ooit van jou gekregen heb. Jij hè... jij hebt me uit je leven geduwd. Letterlijk!’

‘Niet luisteren hoor.’

‘Letterlijk, hoor je me? Ik moest het bed uit omdat jij zo nodig met je arm om ons kind heen wilde slapen. Als ik haar eens wilde knuffelen, rukte je haar uit mijn handen. En elke keer als ik met haar ergens naartoe ging, was jij mee om te kunnen zaniken, de godganse dag lang. Dit deed ik fout, dat was ik vergeten, ik gaf te veel geld uit - mijn hemel wat was jij een azijnpisser. Nooit, nooit mocht er eens iets leuk zijn.’

‘Jij bent haar kwijtgeraakt, weet je nog? Ik moest wel.’

‘Ik heb je toch al duizend miljoen keer gezegd dat ze helemaal niet kwijt was!’

‘O nee? Ik zag haar anders praten met een

vreemde.’

‘Ik... hallo, ze was elf! Elf was ze, ze ging al bijna naar het middelbaar, en jij liet haar nog niet eens een boodschap doen! Niets leerde ze van jou, helemaal niets!’

‘Niet luisteren hoor, kind. Hij is een man. Hij snapt er niets van.’

‘Nee, jij snapt het niet. Je zult het nooit snappen. Als je dat wel had gedaan, dan was alles heel, heel anders gelopen. *Cao ni ma!*’

Haar oma probeerde zich tussen haar en haar opa in te persen, maar haar opa duwde haar weg.

‘En wat jou betreft...’

Nu draaide haar opa zijn hoofd, zodat ze hem recht in het gezicht keek. Ze zag zijn blik verzachten. Het vuur in zijn ogen maakte plaats voor een holle triestheid.

‘Ik wou dat ik je had kunnen leren kennen, maar na al dat gedoe, de ruzies, het gezeik, de drank en de peuken kwam de kanker. Het heeft niet zo mogen zijn. Dat spijt me heel erg. En ik hoop dat jij geen moeder hebt, die je vader je leven uit duwt.’

Een hand trok een scherm naar beneden, waarop stond: ‘Einde.’ Ze tapte en het beeld floepte terug op het hoofdmenu.

Ze keek op van haar telefoon en wreef in haar ogen. Als ze nu ging slapen, zou het dan

Luna Uit China (Proefversie)

morgen allemaal maar een droom geweest zijn?

Nieuw Begin

Maandag was zonder twijfel de saaiste dag van de week in Nederland. Het café van Anna was de hele dag gesloten. Op de supermarkten na gingen de winkels pas na de middag open. Nederlanders verprutsten elke week een halve dag.

Slenterend liep ze in de richting van de binnenstad. Ze dook weg in haar te dunne jas. De wind voelde koud aan haar gezicht. Liever had ze de dag op haar woonboot willen doorbrengen met liters thee, stapels Luna-koekjes en een paar goede Chinese series over vrouwelijke superhelden, maar de schaduwen die haar vader had opgeworpen over haar eigen superheld – oma – sluierden als oktobermist rond haar hart. Het maakte haar onrustig. Ze wilde de mist van zich af schudden, maar de muren van haar woonboot waren onverbiddelijk. De mist bleef. Dan kon je beter naar buiten gaan. De Hollandse wind zou de mist rond haar hart wel verdrijven.

De wind dreef haar zorgen niet weg. Integendeel: het was alsof de wind met elke stoot in haar gelaat alleen maar meer zorgen haar lichaam in blies. Waarom hoorde ze niets van Xiao Zhu? Dacht hij nog wel aan haar?

De speurtocht was nog steeds niet af. Hoe lang zou haar moeder het nog zonder haar uithouden? Hoeveel opdrachten zouden er nog komen? En hoe zou ze na de laatste opdracht over haar oma...

Ineengedoken sloeg ze rechtsaf een hoek om en versnelde haar pas, alsof ze wilde weggrennen van de gedachte. Het beeld van haar oma wankelde op zijn sokkel en kon elk moment definitief omvallen.

Een windvlaag joeg bijna haar muts van haar hoofd. Ze veegde een pluk krulhaar uit haar gezicht en sloeg linksaf. Ze richtte zich op. De waarheid was nu eenmaal zoals die was. Als die haar zou dwingen tot recalibratie van alles waar ze tot nu toe in geloofde, dan moest het maar zo zijn. Een nat boomblad sloeg tegen haar hoofd en plakte over haar ogen. Ze trok het eraf als een pleister van een wonde en smet het van zich af. De kikker was uit de put en zou er nooit meer in gaan. Ze moest en zou de wereld zien zoals die was.

De waarheid. Ze was er klaar voor.

Ze sloeg opnieuw een hoek om en zag een enorme etalage vol boeken. Binnen floepten lichten aan. Een vrouw in mantelpak liep een ronde door de zaak, verschikte hier en daar een boek. Ze zag haar en stak haar hand op. De

vrouw liep naar achter en kwam terug met een sleutelbos om haar binnen te laten.

Luna liet haar blik langs de boeken glijden. De winkel was naar categorie geordend. Ze speurde zowel bij de kinderboeken als bij de Nederlandstalige romans naar de achternaam van haar vader. Vergeefs.

‘Zoekt u iets speciaals?’

Ze keek op. De mevrouw van de sleutelbos. De blauwe ogen in haar bleke gezicht stonden vriendelijk.

‘Heeft u heel toevallig ook een boek van ene meneer Herrman?’ vroeg Luna. Het uitspreken van de naam voelde vreemd, onnatuurlijk. Alsof het een naam van een kwade geest was.

‘Hermans? U bedoelt W.F. Hermans? Die staan hier, kijk.’ De vrouw wees. Die Hermans had een hele plank vol geschreven.

‘Ik bedoel eigenlijk Herrman met twee erren en één n.’

‘Twee erren? Dat moet ik even opzoeken. Loopt u maar even mee.’

De vrouw stak de winkel over. Achterin waren enkele tablets gemonteerd op boekenstaanders.

‘Kijk, hiermee kun je alles zo opzoeken.’ Ze glimlachte. ‘Eens kijken, H, E, R, R...’

Ze keek hoe de vrouw tapte op de knop

‘Zoeken’.

Een seconde later stond er één titel op het scherm: het kinderboek. Niet op voorraad, meldde het systeem.

‘Die heb ik al.’

‘Dan ben je een van de weinigen. Dat is zo’n *print on demand* boek en dat printen gebeurt meestal in een of ander buitenland. Voordat zo’n boek hier is, dat kan weken duren. Dat koopt geen mens.’

‘Maar ik heb hem dus al. Heeft deze schrijver geen roman gemaakt? Volgens zijn LinkedIn-pagina zou er ook een roman moeten bestaan.’

‘U bent op de hoogte. Ik moet bekennen dat ik van deze schrijver zelfs nog nooit gehoord heb.’

‘Sorry, ik wilde u niet...’ Had ze voor gezichtsverlies gezorgd?

‘Ben je mal! Dankzij u heb ik weer wat geleerd. Weet u de titel van de roman van die schrijver Herrman toevallig?’

‘Er stond geen titel bij. Ik weet alleen dat het hoofdpersonage Luna heet.’

‘Luna... nee, zegt me niets. Ik zal het eens in de groep gooien – ik zit in een leesgroep, ziet u. Op internet. Sommigen daar weten echt alles. We zoeken trouwens nieuwe leden. Heeft u geen

interesse?’ Haar ogen straalden opeens azuurblauw.

‘Misschien als mijn Nederlands beter is.’ Ze voelde zich slap worden. Van binnen borrelde iets. ‘Is er een MacDonal’d’s in de buurt?’

‘Een metertje of vierhonderd... door de regen.’ De ogen van de vrouw waren weer fletsblauw.

Luna keek naar buiten. Het was alsof in de hemel een complete rivier was opengescheurd.

‘Anders kunt u misschien hier iets gebruiken?’

Nu pas zag ze de tafels en stoelen. Op elke tafel lag een kleine menukaart. Goed plan.

Ze koos het Engelen Ontbijt: witbrood met zoet beleg, een zachtgekookt ei, twee minicroissantjes, extra dunne plakjes vetarme jonge kaas, verse jus d’orange en een pot thee.

Ze pakte haar telefoon en opende de app. Kom maar op, papa.

De app toonde twee dikke, houten deuren, met in het midden een zware smeedijzeren klopper. Er verscheen een pijltje naast – ze tapte gedwee. De deuren zwaaiden open en toonden de binnenkant van een kerk. Luna keek door het gangpad, tussen de rijen kerkbanken door, naar het altaar. Over het scherm heen ontrolde een

nieuwe brief. Ze hapte in een croissant en las.

Een Nieuw Begin

Lieve Luna,

Mensen doen altijd alsof het leven een weg is: er is een begin, al naar gelang je beslissingen volg je een zekere route en uiteindelijk kom je bij het eindpunt waar je wezen moet of wil.

De waarheid is anders. Het leven heeft meer weg van een spel. Neem Mens Erger Je Niet. Denk je dat je goed op weg bent, sta je een beurt later terug bij af. Met niks. Terwijl de ander gewoon doorgaat.

Dat is mij ook gebeurd. Alles waar ik om gaf, was opeens weg en ik bleef achter met een enorm groot niks.

Maar zo gaat dat in het leven. Niets gaat zoals gepland. 'Het leven is wat je gebeurt terwijl je andere plannen maakt,' zong een beroemde zanger al eens (John Lennon, hoewel die voor zover ik weet nooit in China is geweest.) Hij had gelijk.

Ik dacht aan trouwen. Zij dacht aan een ander.

Het gat waarin ik viel, was onbeschrijflijk groot en het gemis nog veel groter. Ik wist niet waar ik met mezelf naartoe moest.

Dus volgde ik gewoon de weg waarop ik was. Wat moet je anders, als je de weg kwijt bent en denkt dat het leven een weg is? Ik deed mee aan de Wereldjongerendagen in Madrid, het grootste katholieke evenement ter wereld. Duizenden, misschien wel een miljoen jongeren komen vierjaarlijks bijeen om samen het geloof te beleven.

Voelen kon ik toch amper meer, dus deze belevenis zou ik ook wel overleven.

Het traject liep via Frankrijk, Avignon. Dagelijks hadden we kerkelijke diensten. Onze delegatie, van Oost-Vlaanderen, had zelfs eigen priesters meegenomen.

Tijdens een van die diensten werd iedereen uitgenodigd om een biecht te doen. Ik had geen flauw idee wat dat inhield, wat ik moest zeggen of hoe. Maar ik vond dat ik het moest doen. Er moest toch een reden zijn dat ik hier was? Dan moest ik niet aan de kant blijven staan.

Het was mijn beurt. Met een hart dat was versplinterd door pijn, leegte en gemis, stapte ik naar voren. Nu moest het gebeuren.

Ik legde in een paar woorden mijn situatie uit. De priester keek me aan, knikte en zei: 'Dan bidden we voor een nieuw begin.' Hij legde zijn hand op mijn hoofd. Ik deed alsof ik hem verstond, maar het enige wat door me heen ging

Luna Uit China (Proefversie)

was: een nieuw begin.

Dat was het. Ik had niets meer. Een nieuw begin!

*Enkele maanden later kwam ik naar China,
ontmoette ik je moeder en kreeg ik jou.*

De Vijfde Opdracht

Luna legde haar telefoon plat op tafel en nam een tweede hap van haar croissant. Een nieuw begin. Kon dat, in een mensenleven? Ze kende in China niemand met een nieuw begin. Iedereen leerde, studeerde, werkte, trouwde, kreeg kinderen, werd oud en ging dood. Dat was de cirkel van het leven. Een nieuw begin leek haar meer iets voor boeddhisten, met hun reïncarnatie.

Ze tapte op de knop onderaan het verhaal. Er verschenen een plattegrond en een afbeelding. Van een kerk. Er stond bij: De priester weet van je komst. Nu de kerk nog vinden! (Tip: het is in Utrecht.)

Wat moest zij, Luna uit China, in hemelsnaam in een kerk? Zij in een kerk was net zo idioot als Niuniu bij Xiaozhu. Of als Li Bai in een staalfabriek. Of een beroemde game-designer in Guatemala.

Ze moest vroeger wel eens met haar moeder mee naar de kerk. Dan ging haar moeder zingen en zij hing er maar een beetje bij. Ze was steeds beter geworden in smoesjes verzinnen om er onderuit te komen. Het was een van de dingen waar ze Xiao Zhu dankbaar voor was geweest, ook al had hij daar geen flauw benul van.

Maar ze had gezworen dat de muur vol moest, dus de speurtocht moest af. Daar hielp geen smoesje tegen.

‘Pardon mevrouw.’ Ze hield haar telefoon omhoog. ‘Weet u toevallig waar deze kerk is?’

De boekenmevrouw die kwam aangedribbeld, keek even aandachtig. Haar ogen begonnen te stralen en ze zei: ‘Maar natuurlijk. Dat is de Catharinakerk. Daar ga ik altijd heen. Er is een mis om half elf, ga je zondag mee?’

Ze glimlachte vaag, zette haar muts op en zei: ‘Bedankt. Het regent niet meer. Ik moet gaan.’

Tien minuten laten stond Luna bij een grote houten deur. Er was een zware klopper aan maar de deur stond een beetje open. Stilletjes glipte ze naar binnen.

Ze keek schielijk om zich heen. De kerk was veel groter dan ze had gedacht. Hoge gewelven en glas-in-loodramen keken op haar neer – ze voelde zich met elke stap kleiner worden. Ze deed haar best om haar voeten zo zacht mogelijk neer te zetten, maar elke voetstap galmde als een gong in een beltoren.

Iemand kuchte. Met een rood hoofd trok Luna haar muts van haar hoofd. Vlug schoof ze een lege bank in.

Aarzelend keek ze om zich heen. Ze zag schilderijen waarop een man met een aureool en een krans van doornige planten op zijn hoofd werd uitgejouwd en beschimpt. Ze zag beelden van allerlei mensen in lange gewaden. En ze zag een vrouw in een lange blauwe mantel, Maria. De mama van Jezus, die trouwens ook zo'n vader had over wie veel onduidelijk was.

Er klonken voetstappen die steeds luider werden. 'Is deze bank vrij, mejuffrouw?' zei een zachte stem. Nog voor ze antwoord kon geven, schoof de man naast haar in de kerkbank. Hij vouwde zijn handen, legde ze in zijn schoot en zweeg.

Hij zat daar maar. Zij zat daar maar. Ze durfde niet naar hem te kijken.

De man draaide zijn hoofd naar haar toe. 'Pardon, mejuffrouw. Ik heb u nooit eerder gezien, u bent waarschijnlijk nieuw. Welkom in dit godshuis.'

Ze draaide haar hoofd. Ze nam de man in zich op. Geen twijfel mogelijk: priestersklereen Je zag het aan zijn stijve witte boord. Hij was oud, zeker tachtig. De groeven in zijn gezicht gaven hem een doorleefde, maar vriendelijke uitstraling. Zijn ogen glimlachten.

'Dank u.' Zou dit de priester zijn die haar vader bedoelde? 'Weet u wie ik ben?'

‘Ja. Ik denk dat ik dat kan raden. Bent u mejuffrouw Luna?’

Ze draaide zich half naar de man toe, keek hem recht in het oude gezicht en zei: ‘U heeft vast lang op mij zitten wachten.’

‘Ach,’ glimlachte de oude man, ‘de mensheid heeft wel eens langer moeten wachten. Ik ben blij dat u er bent.’

‘Ik ook... denk ik.’ Ze zweeg. ‘Eigenlijk heb ik geen flauw idee wat ik hier moet doen.’

‘Wie zoekt, zal gevonden worden. Maak je geen zorgen.’

‘Is het echt waar dat u met God kunt praten?’ flapte ze eruit. Meteen had ze er spijt van.

‘Ja...’ De oude man klonk bedachtzaam. ‘Ja, dat kan. Jij kunt het ook. Iedereen kan met God praten. Alleen praat hij niet altijd terug in gewone mensentaal.’

‘Hoe bedoelt u?’

‘Soms geeft hij antwoord op een manier die je niet verwacht. Dat gaat zo: jij vraagt iets, daarna gebeurt er een tijdje niets, en juist als je je vraag bijna vergeten bent, laat God je een antwoord zien.’

Ze dacht even na. Het nieuwe begin van haar vader. Dat kwam ook niet meteen. Daar waren blijkbaar maanden overheen gegaan.

‘Een nieuw begin...’

‘Bijvoorbeeld, ja. Je vader kreeg een nieuw begin. Tenminste, dat dacht hij. Eigenlijk was het helemaal geen nieuw begin. Hooguit een nieuw hoofdstuk in zijn leven.’

Ze zweeg en probeerde de woorden van de oude man te begrijpen.

‘Wist je dat je vader gedoopt was? Hij was van huis uit katholiek, alleen is hij later... afgedwaald. Een verloren schaap geworden. In die tijd wees hij het geloof af, hij moest er niets van hebben. Maar God heeft hem teruggehaald. Hij stuurde hem iemand die hem terugbracht. Terug bij een nieuw begin – of terug op het oude pad en aan het begin van een nieuwe fase. Want daarna schonk God hem datgene wat hij altijd al het allerliefste wilde hebben. Waar hij God trouwens ook om gevraagd had, zelfs.’

‘En dat was?’

De man keek haar aan, glimlachte en zei: ‘Wat denk je zelf...?’

Ze had geen flauw idee. Een snelle auto? Een groot huis? Maar dat had hij allemaal niet.

De man haalde een envelop uit de zak van zijn jasje. ‘Hier. Je vader vroeg me om dit aan je te geven.’

‘Mijn v...’ De man klonk alsof hij haar vader zojuist nog gezien had. Maar dat kon toch niet?

‘En wat betreft het antwoord op de vraag...’

De man boog licht naar haar toe. ‘Het antwoord op de vraag, dat ben jij.’

‘Ik? Maar...’

‘Jazeker, jij. Het allerliefste dat je vader zou willen hebben en waar hij ook tot God om bad, was een dochter en die is hem geschonken. En het is mij een zeer waar genoegen om je te ontmoeten.’

Haar mond ging open en dicht en nog een keer. ‘Ik... weet even niet wat ik moet zeggen.’

‘Dat geeft niet... Alle begin is moeilijk.’

‘Waarom zegt u dat?’

Ze keek in zijn vriendelijke grijze ogen, maar hij gaf geen antwoord.

‘O, wacht... ik begrijp het. Misschien. U denkt dat ik ook een nieuw begin krijg, nu ik hier zit. U weet misschien van de speurtocht van mijn vader?’

De priester knikte.

‘En u denkt dat ik nu zwaar in een of andere crisis zit ofzo? Dat is niet zo hoor.’

‘Ik persoonlijk zou het niet weten. Maar ik stel mij zo voor dat uw levensweg nu een vertakking toont waarmee u totnogtoe geen rekening had gehouden. U bent nu in Nederland, dus de eerste stappen op die vertakking heeft u al gezet. Ik kan mij voorstellen dat dat wellicht een... overdonderende invloed op u kan hebben.’

Ze gaf een lachje. Ze had haar moeder nog steeds niet verteld over haar mislukte examens. ‘Ik wou dat ik wist welke weg de juiste was,’ zei ze zacht.

De man knikte langzaam. ‘Ik weet maar een iemand die daarop een antwoord kan geven. Als u wilt, bidden we samen.’

Ze keek enkele seconden voor zich uit. Maria had haar arm barmhartig gespreid.

‘Waarom ook niet.’

De man hief zijn hand tot boven haar hoofd. Ze voelde de hand op haar kruin neerdalen en sloot haar ogen. Ze probeerde zich te concentreren op de zachte woorden van de priester, maar het lukte niet erg. Ze voelde zich warm. Gewenst. Gewenst en geliefd.

Op weg naar huis opende ze de envelop. Er zat kaartje in. Een engeltje keek haar vaag glimlachend aan. Achterop stond geschreven: ‘Het wachtwoord is Hoop.’

Luna's Moeder

'Ondanks dat uw moeder uw Nederlandse vriend geen geschikte partij vond, bent u toch met hem getrouwd? Waarom?'

'Omdat hij anders was. Hij wilde wel echt eerst trouwen en daarna met mij naar bed. Hij moest om zijn verblijfsvergunning te regelen zeven weken terug naar Nederland en hij heeft mij elke dag op de chat berichtjes gestuurd. Toen hij terugkwam waren we officieel een koppel. En daarna hebben we heel vaak samen geslapen maar nooit seks gehad. Bovendien ging zijn salaris elk halfjaar omhoog. Dus ik wist dat hij serieus was. Daarom ben ik een jaar nadat we verkering kregen met hem getrouwd.'

'Hoe reageerde uw moeder?'

'Eerst was ze heel boos. Hoe ik het in mijn hoofd haalde om zo'n arme man te willen trouwen, want het was zonneklaar dat hij gewoon op mijn geld uit was, zo'n buitenlander die al zo veel vriendinnetjes had versleten, wel vier. Die niet eens een huis had, zelfs geen auto.'

Mijn moeder zei dat ik dom was om nooit naar haar te luisteren. Maar dat is helemaal niet waar hoor, ik luister altijd naar mijn moeder. Ik doe precies wat ze zegt. Mijn Confucianistische piëteit, mijn xiao, is echt wel goed hoor. Ik heb maar één keer iets gedaan wat tegen mijn moeder inging, en dat was naar Peking verhuizen. Maar ik moest wel. Ik kon niet langer blijven. Ik was door mijn adresjes heen van mensen waar ik naartoe kon als mijn moeder weer eens niet kon stoppen mij te bekritisieren. Nee, ik kon echt niet blijven. Echt niet.'

'Dus u bent in uw leven twee keer tegen uw moeder in gegaan. Eenmaal toen u verhuisde naar Peking en eenmaal toen u met uw westerse man trouwde.'

'Maar dat accepteerde mijn moeder uiteindelijk. Ze zei dat ik dan in elk geval niet alleen zou blijven. En ze zou me helpen om te zorgen dat hij niets kreeg van mijn geld, zodat ik beschermd zou zijn tegen zijn armoede. Mijn moeders huis zou namelijk na haar dood van mij worden, ziet u. En als ik getrouwd zou zijn, zou het dus ook van mijn man worden. Maar ze zou

speciaal hiervoor naar de notaris gaan, zodat dat huis later alleen van mij zou worden en niet van mijn man. Ik vertelde dit jaren later aan mijn man en hij was niet eens boos. Hij vond het prima want hij zei dat hij als buitenlander helemaal geen huis in China zou willen. Volgens hem zijn huizen in feite toch alleen maar van de regering, als het puntje bij paaltje komt.

De bruiloft zelf was een groot succes. Mijn moeder had de grootste privékamer in een goed restaurant gereserveerd. Mijn mans familie was er, nu ja zijn ouders dan, zijn broer en een paar vrienden. Mijn Australische vriend was er. En mijn hele Chinese familie, van mijn moeders kant tenminste. Ik was zo blij. Ik kon wel zingen en dat deed ik ook. Mijn man en zijn ouders vonden het fantastisch, zijn moeder begon zelfs te dansen. Maar mijn moeder siste tegen mij, stop daarmee. Een van haar broers stond op en verklaarde met luide stem dat het gestoorde eendje zichzelf weer eens belachelijk aan het maken was en dat hij meteen na het eten maar weer vlug naar huis zou gaan om deze wanvertoning niet te hoeven aanzien. Het was zo gemeen. Ik moest ervan huilen.

Iedereen was stil en starde naar mij. Mijn

moeder doorbrak de stilte om de situatie te sussen.

Zodra de gasten weg waren gaf ze mij op mijn kop. Ik had mij misdragen en nu zat ik mij ook nog aan te stellen als een klein kind. Mijn man bracht mij naar de gang om mij te troosten, maar ik bleef de stem van mijn moeder horen.

Even later maakten we een wandeling door de stad. Mijn stiefvader probeerde zich tegen mijn man zijn familie te verontschuldigen dat mijn moeder mij niet had gesteund in het restaurant en probeerde uit te leggen wat familiebanden betekenen voor mijn moeder. Maar de ouders van mijn man verstonden het niet omdat ze geen Chinees konden, en mijn stiefvader geen Engels.'

'U noemt familiebanden. Uw moeder vond die dus erg belangrijk?'

'Inderdaad. Ze heeft zich daar altijd erg voor ingezet. Zelfs nadat mijn vader van haar was gescheiden, heeft ze zich ingespannen om de familieband met mijn ooms en tante en hun gezinnen in stand te houden. Ze heeft ervoor gezorgd dat we daar elk jaar rond Chinees nieuwjaar op bezoek konden, en dat we samen

met hen naar het graf van mijn vader konden, elk jaar met tomb sweeping day. Ze vond die familieband zelfs belangrijker dan geld, tenminste dat denk ik, omdat ze me niet heeft geholpen de erfenis van mijn oma te krijgen.'

'Pardon, welke erfenis?'

'Van mijn oma. Die ging dood, maar omdat mijn vader niet meer leefde had ik in principe recht op zijn erfdeel. Dat was best veel, wel 150.000 kuai. Maar ik heb het grappig genoeg nooit gekregen.'

'Waarom niet?'

'Eerst wilden ze me niets geven. Ze zeiden dat ik het niet verdiende, omdat ik nooit voor mijn oma gezorgd had. Maar dat was gelogen, ik ben altijd bij haar op bezoek gekomen, ook al woonde ik in Peking.

Mijn man heeft zich toen heel erg boos gemaakt en geschreeuwd tegen mijn oudste oom. Daarna wilden ze mij toch geld geven. Maar dat kon niet meteen, omdat mijn neef een zakendeal had gedaan die slecht uitpakte. Ze zeiden dat ze mij mijn deel zouden geven zodra

dat was opgelost. Een jaar later vroeg ik er nog eens naar. Mijn oom zei dat de familie snel een datum zou zoeken om de zaak te regelen. Maar dat is nooit gelukt. En uiteindelijk kreeg iemand in de familie kanker en hebben ze daar al mijn geld aan besteed.

Welk familielid het was, met de kanker, vraagt u? Dat weet ik niet, dat hebben ze nooit gezegd.

Afijn. Mijn man wilde hen sindsdien niet meer zien. Hij zei dat hij een advocaat op mijn ooms zou afsturen, als ik er ook achter zou staan. Maar mijn moeder was daarop tegen. Ze zei dat dit het bewijs was dat mijn man geld belangrijker vond dan familiebanden, wat verachtelijk was, zei mijn moeder. Daarna vroeg ze wanneer mijn man haar weer maandelijks geld zou geven, want zijn 'kinderlijke piëteit' – zijn xiao – was beneden alle peil. We waren toch allemaal familie?'

De Zwerver

In bed lag Luna zich af te vragen of de wind nooit sliep in dit land. Een tak tikte buiten met onregelmatige tussenpozen tegen de wand en de woonboot schommelde een beetje. Ze draaide zich om. Ze telde schapen maar het hielp niet, hoe ver zo ook telde. Ze draaide zich weer om en telde koeien, kikkers en konijnen, maar geen enkel dier kreeg haar in slaap.

Dit werd niks.

Ze stond op en knipte het licht aan. Ze rilde – tochtte het ergens? Ze keek op haar telefoon. Twee uur in de nacht. In China was het al weer licht. Ze graaide haar kleren bijeen, trok haar schoenen aan en ging naar buiten, de duisternis in. Het regende niet meer, maar de wind woelde door haar haren en de loopplank was nog nat. Zonder te vallen bereikte ze de wal.

Ze sloeg rechtsaf. Onder het lopen keek ze hoe de gebladerde boomtoppen ruisend glinsterden in het licht van de volle maan.

Luna. Maan.

Het geruis van de bomen vermengde zich met nog een klank, tussen de windvlagen door. Verdomd. Dat was een mens. Welke idioot (behalve zichzelf) ging er nu met deze wind in het

holst van de nacht naar buiten?

Ze keek om zich heen. Zo'n honderd meter voor haar, bij een verkeersbord met een grote P, stond een groepje mensen. Er werd gebaard, geschreeuwd. Iemand werd geduwd en viel op de grond.

Ze ging harder lopen. De gevallen figuur was niet te zien, maar ze herkende de bewegingen van de silhouetten eromheen.

In haar hart vormde zich een draak, van het soort dat ze in Den Bosch had gezien, op de sokkel voor het station. 'Hee daar!' Ze begon te rennen. De draak in haar hart zwol op. Zijn schubben schuurden haar ingewanden.

De figuren hielden niet op. Ze rende. Vuur vulde haar ogen. Ze was er bijna. Ze zag de figuren, het waren er vier. Het regende doffe ploffen op het lichaam op de grond, alsof het een zak meel was. Ze was er nu.

Ze greep de eerste bij de kraag van zijn jas en gaf er een geweldige snok aan. Drakenkracht. De figuur wankelde en deed drie passen achteruit. De drie anderen stopten met schoppen. Vier blikken keken haar aan. Jonge blikken, verzorgde gezichten. Eerst verbaasd, dan grimmig. Luna deed een stap achteruit. De figuren sloten haar in. Dreigend kwamen ze dichterbij. Een van hen, de leider, stompte met

zijn vuist op het logo op zijn borst. USC: het Utrechts Studenten Corps. De club waar iedereen bij wilde, als ze de studente mocht geloven die ze tijdens een van haar treinreizen was tegengekomen.

‘Ik waarschuw jullie.’ Haar stem trilde. Haar hart ging tekeer als een bezetene. De draak van binnen werd ontembaar. Haar ingewanden kookten. De zak meel op de grond kermde van de pijn.

Gelach. Honend klonk het. Elke vezel in Luna’s lichaam spande zich. Zelfs de draak van binnen hield zijn adem in.

Ze zag de blik van de leider één microseconde verstarren en meteen schoot zijn vuist uit. Luna reageerde bliksemsnel. Ze liet zich naar beneden zakken en maaide in een vloeiende voetveeg de figuur onderuit. De drie anderen hadden een tel nodig om van hun verbazing te bekomen, maar Luna stond al weer overeind en bundelde al haar energie. Nummer twee kreeg een stomp in zijn gezicht, de derde een trap tegen zijn borst die zo raak was dat hij plomp achterover viel. De draak was los.

Figuur vier nam een bokshouding aan, maar ze las de vertwijfeling in zijn ogen.

‘Kut, die chick kan vechten!’ riep de leider die nog steeds op de grond lag. ‘Wegwezen!’

De drie gevallen figuren stonden op en begonnen te rennen. De nep-bokser rende er vlug achteraan.

De zak meel op de grond kreunde en bewoog.

‘Prijs de Heer, prijs de Hemel en prijs Jezus Christus!’ Ze hoorde zijn dikke s. Hij greep een fles van de grond en kwam strompelend overeind. ‘De hemel waakt over de wiskydrinkers.’

Zijn stem kraakte. De man had moeite zijn hoofd recht te houden. Ze schoot toe om hem te ondersteunen, maar hij weerde haar af en nam een ferme slok uit de fles. ‘Ik bad tot God en Hij stuurde een engel om deze arme ouwe ziel te redden van die... die... rijkelui-duivels! Lopen zal nu ook wel lukken.’

‘Maar...’

‘Niks te maren maatje! Yo ho ho, en merries krismus. Jij bent vannacht mijn engel geweest, meisje. Meer moet dat niet zijn!’

De man begon te lopen. ‘Kom mij niet achterna, engel. Mij rest hel en verdoemenis, maar voor jou is er nog hoop! Hoop, jawel!’

Verbouwereerd keek ze hoe hij slingerend van haar wegliep en een hoek omsloeg.

Een nieuwe windvlaag deed de bomen zwiepen. Een enkel blad dwarrelde neer. Ze

Luna Uit China (Proefversie)

draaide zich om, veegde een pluk haar uit haar
gezicht en liep terug.

De Zesde Opdracht

Zonlicht kriebelde haar oogleden. Ze sloeg de dekens van zich af en slofte naar de bar. Ze stak de lepel in de pindakaaspot en vroeg zich af of ze alles gedroomd had: De corpballen, het geweld, de lallende zwerver. Was ze echt een engel?

Met haar telefoon in de ene en een boterham met pindakaas in de andere hand plofte ze op de bank. Straks zou ze naar buiten gaan. Nu eerst de volgende proef. ‘Hoop,’ typte ze in en de nieuwe opdracht verscheen.

Geen uitleg. Geen tekst. Alleen getallen en letters: 2323 LA 7, stond er. Ze knipperde met haar ogen en tikte nog eens op de telefoon. Maar er kwam niets meer.

Ze liep naar de badkamer. Met langzame streken borstelde ze haar haren. Ze keek naar zichzelf in de spiegel. Haar haren welfden langs haar hoofd, krulden zich een weg naar beneden tot ergens onderaan haar rug.

Anna. Die wist het vast. Ze propte de boterham naar binnen, schoot haar jas aan, klom naar de kajuit en liep naar de cafetaria op de hoek. Van de regen en wind was niets meer te zien, op hier en daar een opdrogende plas na. Bij

het verkeersbord hield ze onwillekeurig haar pas in. Hier had zich een nachtelijke vechtpartij afgespeeld, maar daarvan was niets te zien. Had ze het dan toch alleen maar gedroomd?

‘Hee Luna! Kom je eindelijk koffie leren drinken?’ Anna zwaaide met haar spons. De ramen waren glashelder.

‘Getsie! Ik ga weer weg hoor!’ zei ze en plofte op de houten bank van het terras.

‘Twee sinaasappelthee, komt eraan!’

Ze viste haar telefoon uit haar zak. Een berichtje van Niuniu. ‘Dit weekend gaat het gebeuren! Ik vind het zo spannend!!!’

Ze gniffelde. ‘Veel plezier en vergeet je vechtmoves niet!’ Voor de zekerheid, om te laten zien dat ze niet echt geweld verwachtte, voegde ze een hele rij hartjes toe.

‘Zo zo, op de liefdestoer? Michiel zeker he?’ Anna zette twee koppen thee op tafel en ging tegenover haar zitten. ‘Stout hoor, en je vriendje dan?’

‘Gaat je niks aan, maar als je het per se wilt weten: er is dus niks tussen Michiel en mij want we hebben geen seks gehad. Precies zoals ik van tevoren al zei.’

‘En die hartjes dan?’

‘Dat was niet aan Michiel.’

‘Aan wie dan? Je vriendje?’ Anna

knipoogde.

‘Nee.’ Van wanneer was het laatste berichtje van Xiao Zhu eigenlijk? Zelf had ze ook al een tijdje niets gestuurd. Ze kreeg een kleur.

‘Dus toch Michiel. Geef het maar toe!’

‘Nog een keer, er is niks tussen Michiel en mij. Maar ik heb wel een vraag. Ik zit vast met de speurtocht.’

‘Vooruit met de geit.’

Ze keek om zich heen. Ze zag of hoorde geen enkel dier, laat staan een geit.

‘Barst los, bedoel ik. Zeg op, stel je vraag.’

Ze hield haar telefoon omhoog, voor het gezicht van Anna. Ze had verwacht dat die diep zou nadenken, maar al na een snelle blik zei ze: ‘Oh dat is een adres. Momentje, ik zoek het even op.’

Twintig seconden later had Anna het gevonden: ‘Vlietweg 7 in Leiden. Die 2323 LA is een postcode.’

Juist ja. ‘En wat is er op dat adres, wat moet ik daar doen?’

‘Even op streetview kijken.’ Een ogenblik later zag Luna een toegangsweg met een hoofdgebouw en verschillende bijgebouwen. Sommige waren rechthoekig en leken erg lang. ‘Horen die koeien bij dat huis?’ Ze trok haar neus op.

‘Dat zou best eens kunnen,’ zei Anna, die intussen op haar eigen telefoon een website had gevonden. ‘Want het is een boerderij. En wat voor een: een monument uit de 17^e eeuw, sinds 2025 opengesteld voor publiek dat een ‘authentiek staaltje boerenleven’ wil meemaken.’ Anna legde de nadruk op het authentieke staaltje boerenleven.

Luna’s rug zakte in als een slappe lelie. Als ze ergens geen zin in had, was het wel hooien en oogsten en klote-koeien melken.

‘Kom kom. Een beetje boerenleven is voor iemand uit zo’n communistenland toch een fluitje van een cent? En het is al november, er is vast niet veel volk om het werk te doen.’

Ze keek sip voor zich uit. Een jong koppel passeerde haar blikveld en ging de cafetaria binnen.

‘O, klanten.’ Anna liep naar binnen.

Luna pakte haar eigen telefoon en tapte het boerenadres weg. Er was nog iets nieuws: een brief van papa.

Donderdag 18 juni, 2026.

De laatste keer dat ik in Guatemala landde, markeerde het een nieuw begin. Nu het ook mijn eindstation is, besef ik dat pas. Het was tenslotte

in dit land dat ik besloot een universitaire studie Chinese Taal en Cultuur te volgen. En je weet nu wat (en wie) daar allemaal uit voortgekomen is.

Om het avontuur ook hier te eindigen, is goed. En al was het dat niet. Hier kan ik mijn wonden in elk geval likken in de zon, in zelfverkozen eenzaamheid of temidden van mensen die mij een klap op de schouder zouden geven in plaats van de blikken van medelijken die ik in de VS gewend was.

Chinezen en ook de meeste Amerikanen begrijpen niets van mijn besluit om naar hier te emigreren. Wat moet een miljonair in een derdewereldland? Voor hen is Guatemala een land waar van alles niet is wat er wel zou moeten zijn, en waar van alles wel is wat er niet zou moeten zijn. Het zit er vol straatbendes, corruptie, geweld tegen vrouwen en onderdrukking van minderheden, en er is geen rijk expatleven. Steden als San Francisco en Peking staan vol kwaliteitsrestaurants en bars met rijkversierde cocktails, supermarkten met importproducten en werkgevers met aantrekkelijke pakketten secundaire arbeidsvoorwaarden. Guatemala is nog bezig de hoofdwegen te asfalteren zodat de lokale warlords nog sneller bij hun slachtoffers kunnen zijn, als ik de oude Enrique mag geloven.

Toch heb ik altijd van dit land gehouden. Hier hebben de mensen geen pretenties. Ze nemen het leven zoals het komt. Van dag tot dag, als het moet. Ik weet nog hoe mijn gastfamilie meer dan twintig jaar geleden hun huis een nieuwe lik verf gaf. Na een halve muur en driekwart regenpijp was de verf op en niemand vroeg zich af of en zo ja wanneer dit nu verder moest. Morgen zal ik zien of het ooit af gekomen is.

Gilda leeft nog, maar het werk en het ophalen van de gasten laat ze aan haar dochters over. Het zijn intussen volwassen vrouwen geworden. Een van hen is getrouwd, beide hebben kinderen. Met genoegen zie ik dat het Casa de Familia nu echt een huis vol familie is. Ik gun het ze van harte. Door hun geluk vergeet ik heel even mijn eigen pijn.

Zakelijk is het Gilda's familie ook goed gegaan. Er mag dan 'Casa' in de naam staan, het pension is een waar resort geworden. Er is zelfs een zwembad, aan de rand waarvan ik dit schrijf, gezeten in een luie ligstoel, een mojito op het tafeltje naast mij. Geen wonder dat veel gasten hier een paar dagen blijven rondhangen, alvorens door te reizen naar Antigua, Florès of Panajachel - of naar Xela natuurlijk. Daar heb ook ik een afspraak. Met mijn nieuwe leven.

Zelfgekozen balling op de vlucht voor mijn verdriet.

Toch ga ik niet leven als een kluizenaar. Ik mag dan met pensioen zijn, ik ga niet achter de palmladeren zitten. In Xela wacht mijn nieuwe huis. Een bouwval waarschijnlijk, maar dat geeft niet. Voor opknapwerk huur ik lokale mensen, want ik ben niet van het soort ondernemen dat China in Afrika doet. Het liefst huur ik Maya's, omdat het belachelijk is dat deze 60% van de bevolking nog altijd wordt achtergesteld. Ik heb zin ze nu eens voor te trekken. Amerika had in 2008 al een zwarte president, in Guatemala is nog steeds geen enkele Maya aan de macht gekomen.

Wat ik in Xela verder ga doen, zie ik wel. Ik ben hoogopgeleid en heb geld. Misschien begin ik een bedrijf – Maya Games ofzo – of geef ik lessen Chinees. De oude Enrique heeft vast wel een idee. En er is uiteraard dat speciale project dat af moet. Dat moet!

O ja – daar vergeet ik nog bijna iets. Als het speciale project af is, is alles echt voorbij. Dan mag ik rusten (hopelijk in vrede, ha ha). Dus daarvoor ga ik een speciale reservering maken.

Xela, ik ben er klaar voor.

Het Verraad

Als het op overleven op een boerderij aankwam, kon Luna maar een persoon bedenken die haar daarbij kon helpen. Hij had meteen ja gezegd.

Michiel had precies opgezocht hoe ze er moesten komen. Ze hadden de trein genomen van Utrecht via Amsterdam naar Leiden en daarna een bus. Tenslotte hadden ze nog een kwartier met hun rugzakken gezeuld: Hij voorop, met zijn telefoon met GPS in de hand en zij erachter, haar in een staart en zwerend dat ze alleen nog naar plaatsen zou gaan die perfect bereikbaar waren.

Het was pas rond het middaguur, maar Luna had het gevoel alsof ze de Lange Mars had gelopen. Gelukkig kregen ze op de boerderij meteen te eten. Dankbaar schrokte ze haar roggebrood met kaas – ‘van eigen productie’ – naar binnen. Michiel praatte ondertussen met de boer, een man van hetzelfde postuur als de hompen roggebrood en grote brokken kaas. Ze kon zich precies voorstellen hoe hij met zijn kolenschoppen van handen zijn produkten creëerde naar zijn evenbeeld.

‘Hallo en hoe smaakt de stuude mesjong?’

Ze voelde twee tikjes op haar schouder en keek op. De boerin was het tegenovergestelde van wat ze had verwacht: tenger, een fijnbesneden gezicht en een stem die net zo flinterdun was als haar blonde haar.

Luna stootte Michiel aan. ‘Wat zegt ze?’ fluisterde ze.

‘Hoe je de boterham vindt. Een stuude is een boterham. Dat is Vlaams.’

‘Awel Oost-Vlaams hè. En voor ge gaat vragen hoe ik hier op een Hollandse boerderij terecht ben gekomen: bij ons kijken wij ook Boer Zoekt Vrouw.’ Luna zag hoe ze naar de bonkige boer knipoogde.

‘Als jullie vol zitten met stuudes, dan zal ik jullie de boerderij laten zien,’ zei de boer. ‘Kom maar mee.’

De houten stoelen schraaptten over de vloer. De vrolijke wit-met-blauwe porseleinen bordjes en kopjes rinkelden hun weg richting de keuken. De boerin neuriede erbij.

Buiten scheen de zon op het erf. Ergens kraaide een haan, gevolgd door de roep van een kraai. Nog voor ze aan de andere kant van het erf aankwamen, was Michiel diep in gesprek met de boer. Het ging over koeien en kalveren – Michiel kwam tenslotte uit een gezin van dierenartsen.

Ze wist dat melk van de koe kwam, maar nu

zag ze voor het eerst hoe dat ging. Ze zag ook voor het eerst dat een koe helemaal niet nachtzwart met sneeuw wit was, zoals in de tekenfilms van vroeger. Deze koeien waren vaalgrijs en vuil en wapperden met hun staarten tegen de vliegen.

‘Wil jij ook even?’ vroeg Michiel. Hij keek op van de uier waarin hij de afgelopen tien minuten enthousiast had zitten knijpen, zittend op een piepklein krukje met een poot. Had hij zijn handen eigenlijk wel gewassen?

Ze keek in de emmer. Witte vloeistof met een hoop schuim erop. Ze trok een vies gezicht. Ze zwoer dat ze nooit meer een druppel melk zou drinken.

Buiten riep de kraai opnieuw. Ze verlieten de koeienstal. Ze kreeg de varkens nog te zien, die met hun neuzen in de slobber wroetten, poepten op roosters en heel anders knorden dan Peppa Big. Ze gingen langs de kippen, die weliswaar samen in een heel groot hok zaten maar nog steeds niet veel meer ruimte hadden dan in de enorme legbatterij die ze ooit eens met school had bezocht. De boer besloot de rondleiding met een rit op zijn tractor, een lawaaierig monster met enorme wielen, nog rijdend op ouderwetse, stinkende brandstof. De boer moest schreeuwend vertellen hoe trots hij

was op zijn graan, de aardappels en de boomgaard. Ze vond het maar armetierig kleine lapjes grond – niets vergeleken bij de uitgestrekte gouden graanvelden die wuifden in de rode gloed van de ondergaande zon, vol verwachting uitzierend naar de sikkels die hen de volgende ochtend zouden komen oogsten. Ze kende de plaatjes goed.

De tractor stopte bij het boerenhuis. Gelukkig dat Michiel haar hielp om van dat onding af te komen. En dit was dan een van de belangrijkste landbouw-uitvindingen. Hij was niet eens elektrisch.

‘Ziezo. En dan nu de handjes uit de mouwen. Waar willen jullie liever mee aan de slag, met planten of dieren?’

‘Dieren,’ zei Michiel.

‘Varkens, paarden of koeien?’

Michiel keek haar aan.

‘Paarden.’ Dat kon alleen maar meevallen. In gedachten zag ze zichzelf deinend op een paardenrug, haren wapperend in de wind.

In de stal rook het naar droog gras en nog iets, dat haar deed denken aan een openbare wc in haar vroege jeugd, gemengd met riool en hout.

‘Heerlijk.’ Michiel snoof alsof hij lentebloesem rook. Ze rolde met haar ogen.

‘Waar zijn de zadels?’ vroeg ze.

‘Deze zijn niet om op te rijden,’ zei de boer en gaf haar een schep. Met de andere hand gaf hij de bruine knol achter het hek klopjes op de hals. Het dier blubberde blij met zijn lippen. In een flits zag ze het gezicht van haar vader voor zich, maar voor ze het besepte was het beeld weg.

Voor ze het wist stond ze alleen met Michiel in de paardenstal, te leunen op haar schep, kijkend naar de lange Nederlandse jongen die zingend zijn eigen schep in een hoop paardenstront stak.

‘Kom op Luna, doe ook eens wat!’ Michiel keek haar aan. Met zijn mouw veegde hij het zweet uit zijn gezicht.

Poep scheppen. Waren ze daarvoor dat hele pokkeneind gekomen? Ze zuchtte. Ze plantte de schep in de stinkende hoop voor haar. Het paard in de cabine naast haar hinnikte vrolijk. Luna blies naar een vlieg.

Na een kwartier had ze pijn in haar rug. Na twintig minuten stond er een blaar op haar hand en na een half uur voelde ze zich net zo vies als de wroetende en poepende varkens.

Toen de meeste uitwerpselen weg waren, verscheen Michiel met een emmer heet water en twee schrobbers. Voor ze iets kon zeggen rolde een golf warm water over de grond.

‘Mijn schoenen!’ Ze maakte van schrik een

sprongetje. Ze voelde hoe haar voet nat werd.

‘Sorry,’ zei Michiel en zette een nieuw lied in.

Zijn constante gezang irriteerde haar elke seconde meer. Weg, wilde ze. Weg uit die vieze stal, weg van deze boerderij met die smerige beesten. Was ze maar gewoon in Peking, doerian ijs eten met Niuniu, of slenteren over het terrein van de Universiteit van Peking, langs het meer, hand in hand met Xiao Zhu.

Ze smeed de schrobber van zich af en beende de stal uit, het erf af, de kleine weg op waaraan de boerderij lag. Verderop sloeg ze een willekeurig weiland in – er zat een gat in het hek. Middenin het gras ging ze zitten. Of haar broek vies werd kon haar niets meer schelen. Vies was ze toch al.

Ze zette haar handen naast zich in het gras en had meteen spijt. Een hand zakte weg in iets zachts en glibberigs. En het stonk.

‘Fuck. Fuck!’

Ze veegde haar hand af aan haar jas, aan haar broek. De donkere smerige smurrie verspeidde zich over haar kleren.

Er zat maar een ding op: terug naar de boerderij. Op de weg zag ze Michiel. Hij rende naar haar toe.

‘Waar zat je nou?’

‘Haal me hier weg. Ik wil naar huis. Nu.’ Ze voelde de tranen prikken achter haar ogen.

Michiel keek bedrukt. ‘De laatste bus is al weg. Maar we zijn klaar voor vandaag. De boer vraagt of we komen eten. Dat zal je goed doen.’

De boerenkool met worst was niet eens vies, ook al deed de worst haar denken aan de speen van een uier. Ze had haar handen gewassen en van de boerin schone kleren gekregen. Dat maakte haar humeur al iets beter.

Na het eten – en de afwas – ging de televisie aan. Boer Zoekt Vrouw. Blijkbaar was het voor boeren in Nederland moeilijk om aan een vrouw te komen. Dat was in China niet zo – tenminste dat zei haar oma altijd. Volgens haar waren boeren samen met arbeiders de top van de voedselketen als het om huwen ging.

Ze keek naar haar telefoon. Nog steeds geen enkel bericht van Xiao Zhu. Wel van Niuniu – blijkbaar keek ze erg uit naar haar superdate met Steenhoofd.

‘Ge zult wel moe zijn. Kom, ik zal u de logeerkamer wijzen.’

Gedwee volgden Michiel en zij de boerin naar boven, de trap op.

De slaapkamer had twee authentieke bedsteeën, met gordijntjes ervoor. Het rook muffig, ondanks dat het ene raam op een kier

stond. Voor het raam stond een vierkant houten tafeltje met een eenvoudige houten stoel.

Ze ging op de stoel aan de tafel zitten, pakte haar telefoon en begon aan een lang bericht aan Niuniu.

Michiel aarzelde even en zei: ‘Ik ga even douchen, tot zo.’

Ze vroeg zich af of ze zelf een bericht aan Xiao Zhu zou sturen. Maar wat? Ze kon moeilijk zeggen waar ze was, want dan zou hij onmiddellijk vragen met wie. En ze kon moeilijk zeggen dat ze met een wildvreemde in een of andere vage boer zijn huis de nacht ging doorbrengen – in dezelfde kamer nog wel.

‘Jouw beurt.’ Daar stond Michiel. In zijn slaap-t-shirt en boxer. De deur van de badkamer open te houden. Alsof hij haar al jaren kende. Die weirdo.

Ze draaide de kraan open. Extra heet. Ze vond een flacon waarvan ze dacht dat het doucheschuim was. ‘For Men’ stond erop maar dat kon haar niet schelen, ze voelde zich nog steeds vies. Boerenvies. Ze schrobde elke vierkante centimeter van haar huid. Ze waste zelfs haar haren met het spul.

Met gesloten ogen stelde ze zich voor hoe alle smerigheid van de dag met het schuim en het hete water door het doucheputje verdween. Als

plasjes naar de zee. Wie zei dat ook alweer altijd, toen ze klein was?

Shit. Pyjama vergeten. Die lag nog op haar bed.

Ze wikkelde zich in de badhanddoek en hoopte dat Michiel al in zijn bedstee lag, met de gordijntjes dicht.

‘Hallo schoonheid.’

Niet dus. Hij stak haar pyjama naar haar uit en knipoogde. ‘Vergeten?’

Ze griste haar dikke Mickey Mouse pyjama uit Michiels hand.

Net toen ze wilde zeggen: ‘in je bedstee jij,’ rinkelde haar telefoon. WeChat.

Het was Xiao Zhu.

Ze veegde over het scherm. ‘Hallo?’

Geen antwoord.

Gegiechel.

Geschuif met iets – gekraak bijna.

Een windvlaag – was het wind?

Nog meer gegiechel.

Een stem. Gedempt.

‘Hallo, Xiao Zhu? Ben jij daar?’

Een bons – blijkbaar viel de telefoon op de gond. Gestommel. Een vloek.

Dat was Xiao Zhu. Ze wist het zeker.

Een lach.

Een vrouwenlach. Een meisjeslach.

De camera ging aan. Een meisjesgezicht dat ze niet kende verscheen. Blote schouders. Ze lachte naar haar. Uitdagend. Alsof ze haar uitlachte.

Toen werd de telefoon weggerukt door een hand aan een blote arm. Een arm van iemand anders.

Het scherm ging uit.

Ze zweeg.

‘Wat is er?’ zei Michiels stem.

Haar keel zat dicht. Xiao Zhu... Ze probeerde het niet te geloven. Maar het mes dat in haar maag zat draaide zich rond als een schroevendraaier. Ze greep zich vast aan de rand van haar bedstee.

‘Gaat het wel goed?’ Ze hoorde Michiel maar zag hem niet. Tranen vertroebelden haar zicht, op Michiel, op de kamer, de bedstee... Xiao Zhu!

Ze kon niets zeggen. Ze wilde alleen maar schreeuwen, keihard schreeuwen.

Een arm om haar heen. Een hand voor haar mond. Ze smiet de telefoon op de grond. In een waas zag ze hoe het scherm opnieuw oplichtte. Xiao Zhu. Xiao Zhu!

Zo hard ze kon plantte ze haar blote hak op het scherm.

‘Luna!’ De arm om haar heen werd strakker.

Luna Uit China (Proefversie)

Ze vocht. Ze worstelde. Ze draaide zich om. Ze dacht niet meer, alles ging vanzelf. Opeens zaten haar handen om zijn nek, haar vingers in zijn haar. Haar mond op zijn mond. Ze duwde. Ze trok, aan alles wat ze grijpen kon. Scheurend katoen. Haar handdoek was weg. Hete adem. Ze klemde haar ogen dicht en voelde hoe haar nieuwe ridder haar verrader verdrong.

Luna's Moeder

'Hoe was de relatie van uw moeder met uw dochter? Haar enige kleinkind dus.'

'Fantastisch. In het begin toen Luna net geboren was, liet mijn moeder aan iedereen haar huishoudboekje zien, met de pagina waar Luna's naam was bijgeschreven: Haimeng Shuangyue. Ze is altijd heel erg trots op Luna geweest. Ze deed alles met haar, van 's morgens vroeg tot 's avonds laat. Niet alleen in de eerste maand, toen ik nog niks mocht doen. Maar ook de jaren daarna. Tenminste, zolang ze bij ons in huis woonde. De eerste twee jaar deed ze alles, daarna ook als ze er was, en daarna toen ze weer in Tianjin woonde, deed ze alles als wij op bezoek kwamen. Dat was heerlijk: Luna speelde lekker bij oma en dan kon ik nog eens met mijn man ergens naartoe, oude vrienden ontmoeten enzo – kon ik ze laten zien dat het mij was gelukt met een buitenlander te trouwen. Ik genoot van hun jaloerse blikken als ik vertelde hoe goed mijn man was.

Over jaloerse blikken gesproken: iedereen was jaloers op mij. Omdat ik een buitenlandse

man had en een gemixt kindje. Iedereen vond Luna heel erg mooi en schattig. Ze vroegen altijd of we maar een kind hadden, en vonden dat we er nog veel meer moesten krijgen. Maar dat wilde ik niet want mijn moeder stond het niet toe.'

'Pardon? Hoe bedoelt u, uw moeder stond het niet toe? U was toch volwassen?'

'Ik bedoel, zodra het ging over nog een kind, zei ze dat we dat niet aan konden, dat we eraan onderdoor zouden gaan, dat we er geen geld voor hadden. En nog meer van dat soort verstandige opmerkingen. Mijn moeder zei echt vaak wijze dingen. Bovendien zei ze dat we de tweede keer niet op haar hulp hoefden te rekenen. Voor de zekerheid noemde ze vervolgens alle dingen op die ze voor ons had gedaan toen Luna net geboren was. Die zouden dus bij een tweede kind allemaal niet meer gebeuren. Dus steeds als mijn man over een tweede kind begon, zei ik maar dat ik dat niet wilde. En dat klopte ook. Aan Luna had ik genoeg. Luna is toch een beetje tussen mij en mijn man in komen zitten.'

'U bent geboren in... even kijken, 1983. Dan bent u waarschijnlijk ook enig kind?'

'Ja. Hoewel mijn moeder nog wel een paar keer zwanger is geweest. Maar ze heeft ze altijd laten wegzuigen. Ze zegt dat ze dat ze zich zwanger had laten maken om mijn vader en stiefvader ervan te overtuigen dat ze echt van hen hield.'

'Dat verbaast me. Meestal hoor je dat mensen een abortus ondergaan omdat ze anders hoge boetes moeten betalen voor hun tweede kind.'

'Boetes? Geen idee. Daar heeft mijn moeder nooit iets over gezegd. Integendeel, ze vond altijd dat wij erg rijk waren, dus boetes konden vast geen bezwaar zijn.'

'Rijk? Maar vertelde u eerder niet dat uw moeder expres de kraan een heel klein beetje open liet staan zodat ze de druppels op kon vangen? Om zodoende gratis water te krijgen en geld uit te sparen?'

'Natuurlijk. Hoe denkt u anders dat ze zo rijk

Luna Uit China (Proefversie)

is geworden?'

De Vlucht

Zo stil als ze kon, raapte Luna haar spullen bijelkaar. De maan scheen wit licht op de houten boenvloer, voor de bedstee, als vorst op de grond. *Chuang qian mingyue guang, yishi dishangshuang* - voor het bed het maanlicht, gelijkend ijsig rijm. Li Bai's beroemdste gedicht.

Ze dacht aan het bundeltje dat Xiao Zhu haar had meegegeven. Ze had er geen enkele keer naar omgezien.

Ze keek naar Michiel. Zijn borstkas, waarop net nog haar hoofd had gelegen, ging licht op en neer. Een sliert haar viel voor haar ogen en versluiserde het tafereel. Haar haar rook vreemd. Naar man. Naar Michiel.

Vlug streek ze haar haar achter haar oor. Haar kleren aan. Haar telefoonlader hoefde ze niet mee te nemen. Van haar Chinese telefoon was toch niets meer over en de Nederlandse lader lag thuis.

Mijn God, wat had ze gedaan. Nee, wat had Xiao Zhu gedaan, dacht ze woest.

Met haar hand op de deurkruk keek ze nog eenmaal naar Michiel. 'Sorry,' fluisterde ze, en verdween de koude novembernacht in.

‘Je hebt wat!?’ Anna keek haar verbijsterd aan. Ze zweeg en bestudeerde de rand van Anna’s bar. Het was halverwege de ochtend en ze had nog steeds geen idee wat haar had bezield. Ze wist ook niet wat ze er verder over moest zeggen. Het was nu eenmaal gebeurd. De enige reden dat ze zichzelf, met haar enorme wallen onder de ogen, naar Anna had gesleept, was dat ze niet alleen wilde zijn.

‘Nu ja... gebeurd is gebeurd. Wat een manier om ontmaagd te worden.’

Luna haalde haar schouders op.

‘Je hebt toch wel dat condoom gebruikt dat ik je gegeven heb hè.’

Fuck. Ze voelde een felle steek in haar onderbuik en kreeg een kleur.

‘O meid...’. Anna reikte met een arm over de bar en sloeg hem om haar heen. Tranen pikten in haar ogen.

‘Wacht. Je krijgt wat uit mijn geheime voorraad.’ Anna pakte haar bij haar kin en tilde haar hoofd op. ‘Je dacht toch niet dat jij de enige was die af en toe een foutje maakt.’ Anna knipoogde. ‘Wacht maar.’

Ze verdween naar boven. Luna viste haar telefoon uit haar broekzak. Maar goed dat ze zo

slim was geweest haar Chinese chat app ook op haar Nederlandse telefoon te zetten. Acht nieuwe berichten. Een van Niuniu en zeven van Michiel. Ze drukte zeven keer op delete en las het bericht van Niuniu. Ze las: ‘We hebben het gedaan! Ik ben zo gelukkig!’

Ze grinnikte sarcastisch. ‘Wel veilig hoop ik?’ schreef ze terug.

‘Hier.’ Anna schoof een pil en een langwerpige doosje naar haar toe. ‘Weet je hoe het werkt?’

Ze schudde haar hoofd.

‘De pil kun je alleen vandaag nemen, morgen heeft het geen zin meer. Je wordt er kotsmisselijk van, maar je bent dan wel overal vanaf. En dat andere: Je gaat naar de plee, pist een keer over zo’n stokje en na een paar minuten weet je het.’

Ze knikte werktuiglijk. Ze pakte de pil en het doosje van de bar en stopte ze zo diep mogelijk in de binnenzak van haar jas.

‘En nu krijg je van mij een kop kamillethee. En chocoladekoekjes tot je misselijk wordt. En ondertussen gaan we verder met die speurtocht van je.’

O ja. Die was er ook nog.

Ze opende de app, het appie van pappie. ‘Om door te gaan, vul hier het wachtwoord in dat je van de boer hebt gekregen.’

Ook dat nog. Door het gedoe en haar overhaaste vertrek was ze het wachtwoord helemaal vergeten. Ze had de boer en zijn vrouw niet eens gedag gezegd. Misschien had de boer het wachtwoord aan Michiel gegeven, maar die kon ze niet met goed fatsoen bellen. En zijn berichtjes had ze net gewist.

Michiel. De jongen die haar ontmoagd had. Haar oma zou vinden dat ze ogenblikkelijk moesten trouwen.

Trouwen. Ze kon zich er weinig bij voorstellen. Haar oma was zelf twee keer gescheiden, haar moeder was gescheiden en had nooit meer een vent gehad. Waarom zou ze in vredesnaam gaan trouwen? Trouwen was een façade. Totaal nep.

Haar telefoon trilde. Weer Michiel – dit keer belde hij zelfs. Ze drukte hem weg.

‘Waarom neem je niet op?’

‘Daarom.’

‘Als je hem leuk vindt, moet je hem een kans geven. Anders doe je jezelf tekort.’

‘Het was een fout. Een grote, grote fout!’

‘Was dat zo? Waarom deed je het dan?’

‘Weet ik niet. Ander onderwerp.’

‘Goed. Vertel ik je iets over mijzelf.’

‘Doe dat.’

‘Mijn langste relatie was drie jaar. En ik

weet nog precies hoe die begon.’

‘Vertel,’ Ze rolde met haar ogen en haar stem klonk vlak.

‘Het was oud en nieuw. Ik belde de jongen op wie ik toen verliefd was op om hem gelukkig nieuwjaar te wensen. We draaiden al een tijdje om elkaar heen en ik had een speciale verrassing voor hem in petto. Het nieuwe jaar zou ons jaar worden.’

‘En toen kreeg je een relatie van drie jaar. Goh, spannend.’

‘Wacht nou even. Ik belde hem en wie nam er op? Zijn vrouw. Zijn vrouw! Hij was getrouwd en dat had die klootzak mij al die tijd niet verteld. Ik was flabbergasted. Zo kwaad was ik! En weet je wat ik deed?’

Ze haalde haar schouders op.

‘Ik ging naar het dichtstbijzijnde café, pakte de eerste de beste kerel die ik zag op zijn bakkes en tien minuten later lagen we in zijn bed.’

Hè? Hoe kon dat nu?

‘En met hem kreeg ik toen mijn langste relatie.’

‘Dus... jij vindt dat ik Michiel moet blijven zien.’

‘Dat moet je helemaal zelf weten, Luna. Alleen jij weet wat je mist als je hem afwijst.’

De telefoon trilde weer. Nieuw bericht.

Michiel.

Luna zuchtte. Ze kon in elk geval lezen wat hij te melden had.

‘O ja, en hier is het toepasselijke wachtwoord van je speurtocht: keuzes. Mijn keuze is duidelijk, die van jou blijkbaar ook. Ik verklaar jou de liefde en jij negeert mij. Duidelijk. Up yours, je zoekt het maar uit, dit was mijn laatste bericht. Tot nooit.’

Ze voelde een steen in haar maag maar weigerde zich te laten kennen. Ze slikte en schraapte haar keel.

‘Het wachtwoord is keuzes. We kunnen verder.’

Keuzes

Lieve Luna, gefeliciteerd. Je hebt nu de hele speurtocht volbracht. Het heeft me enorm veel tijd en moeite gekost, maar jij bent alles dubbel en dwars waard.

Je hebt nu ongetwijfeld ontzettend veel gezien, gedaan en meegemaakt. Je bent nu voor altijd uit je put. Je weet nu dat er nog zo veel meer is dan alleen het Chinese keurslijf: school, baan en een goede partner, een heel leven van voorbeeldig burgerschap ter meerdere eer en glorie van het zogenaamde paradijs genaamd China. Jij bent zo veel meer dan dat.

Je hebt nu je andere ik gezien – je Nederlandse ik. Ook dat ben jij. Alle mensen die je hebt ontmoet: mijnheer Fan, de Van de Venetjes, de Efteling, de boer en boerin, en alle anderen: zij zijn Nederland, zij zijn jouw wortels. Jij hoort net zo veel bij hen, als je bij China hoort. Bu wang chu xin - vergeet je wortels niet: het betekent voor jou iets anders dan voor de Chinezen. Hun wortels zijn niet de jouwe – of slechts deels.

Zoals je nu vast en zeker beseft: je staat voor een aantal belangrijke keuzes. Keuzes die jij zelf kunt en moet maken. Laat niemand voor je

Luna Uit China (Proefversie)

*kiezen: niet je moeder of je oma, en ook niet mij.
Kies zelf.*

Je hebt nu een paspoort en een woonboot in Nederland. Je hebt ongetwijfeld ook vrienden gemaakt. Je kunt blijven, maar je kunt ook teruggaan. Je moet doen wat jij zelf wilt.

Ik kan me voorstellen dat het nogal overweldigend is. Het is ook nogal wat, allemaal. Mijnheer Fan kan je helpen om alle opties te overzien, hij is goed in dit soort dingen. Wat je ook gaat doen in de toekomst, hij kent alle haken en ogen (of kan je helpen alles uit te vogelen en op een rijtje te zetten).

Tenslotte: het spijt me zo ontzettend dat ik al die jaren niet bij je heb kunnen zijn. Ik kon er zelf niets aan doen, maar toch: ik vind het echt heel erg dat ik er niet was om te voorkomen dat jij een kikker in de put zou worden. Misschien is het te laat, maar ik hoop dat je me dat ooit kunt vergeven.

*Lieve Luna, nos vemos, qualquier lugar,
qualquier tiempo - ooit, ergens, zien we elkaar.*

Met heel mijn hart, voor altijd,

Papa.

Luna Uit China (Proefversie)

Meneer Fan

‘Met Luna.’ Ze had het nummer op het schermje niet herkend.

‘Dag Luna, dit is Fan,’ zei een bekende stem in het Chinees met Kantonees accent. ‘Hoe gaat het?’

Ruk, wilde ze zeggen, maar ze beet op haar lip. ‘Prima. Kon niet beter.’

‘Ik heb een berichtje gekregen dat je speurtocht af is. Ik vroeg me af wanneer je teruggaat.’

Ze zweeg. Ze had werkelijk geen flauw idee wat ze in Nederland verder moest doen, maar in teruggaan had ze al helemaal geen zin.

‘Hallo, Luna? Ben je daar nog?’

‘Waarom bel je niet met je gewone telefoon?’

‘Ongelukje mee gehad. Kan gebeuren. Laten vallen in de zee, gisteren.’

Wat moest meneer Fan bij de zee? Ze wilde het niet eens weten.

‘Het was wel heel bijzonder, bij de zee. Als er geen rare dingen gebeuren, nodig ik je volgend jaar zomer uit om weer naar Nederland te komen. Ik ga trouwen.’

Haar mond viel open. ‘Ik wist niet eens dat

je een vriendin had!’

‘Heb ik ook niet. Het is een vriend. Ik ga trouwen met een man.’

Ze wist niet wat ze moest zeggen. ‘Ik...’

‘Gewoon gefeliciteerd is goed hoor.’

‘Gefeliciteerd, dan.’

‘Dank je. En nu terzake, op welke dag wil je terugreizen? Want dan breng ik je natuurlijk naar Schiphol.’

‘Ik eh...’ Ze haalde diep adem. ‘Ik ga niet terug.’

Nu was meneer Fan even stil. Na een seconde of vijf zei hij: ‘Je gaat niet terug? En je moeder dan? En je vriend?’

‘Er is veel gebeurd. Te veel. Ik kan niet meer terug. Ik wil niet meer terug. Niet echt, tenminste.’

Ze probeerde een reden te verzinnen om terug te gaan. Maar haar examen had ze verprutst. Niuniu had Steenhoofd. Xiao Zhu had haar verraden. En haar moeder... tsja.

Redenen verzinnen om te blijven was veel gemakkelijker. Ze had een woonboot, een goed gevulde bankrekening en nieuwe vrienden: Anna, meneer Fan, Mi-... nee, niet Michiel. Maar er was al één jongen verliefd op haar geworden en bovendien was ze een rijke vrouw.

En er was nog iets. Zwijgend keek ze naar de

bank, waarop Anna's test lag, ongeopend. Stel dat ze... daar kon ze niet mee thuiskomen.

‘Weet je moeder het al?’ vroeg meneer Fan.

‘Hemel, nee,’ zei ze.

‘Je zult het haar toch moeten vertellen,’ zei meneer Fan. Ze wist dat hij gelijk had. Sommige dingen kon je niet blijven verbergen.

O nee. Meneer Fan had het natuurlijk niet dáárover.

‘Je moeder rekent erop dat je er snel weer bent,’ vervolgde meneer Fan. ‘Misschien wil ze je zelfs wel ophalen. Ze zal je wel gemist hebben.’

‘Dat betwijfel ik, maar ik zal haar straks bellen.’ Ze griste de zwangerschapstest van de bank en duwde hem helemaal achterin de la van haar nachtkastje. Het leek haar opeens helemaal niet meer zo moeilijk om te zeggen dat ze voorlopig in Nederland zou blijven.

‘Dit is een grote beslissing, Luna. Weet je wat? Ik heb morgen toevallig vrij genomen, mijn compagnon regelt de zaak. Vind je het goed als ik morgenochtend bij je langskom?’

Ze vond het prima. ‘Alleen niet te vroeg graag.’

‘Hoezo, ga je soms uit vanavond?’ grinnikte meneer Fan. ‘Iets aan de haak slaan?’

Hij moest eens weten. ‘Zeg waar ziet u mij

Luna Uit China (Proefversie)

voor aan?’

‘Sorry.’

‘Geeft niet hoor.’

‘Mooi, dan zie ik je morgen.’

‘Weet je wat? Ik kom naar jou. Ik wil die zee van jou ook wel eens zien.’

Luna's Moeder

'Na het vertrek van mijn man ging mijn moeder achteruit. Slechte ogen had ze altijd al, maar ze werd nu gaandeweg blind. De cystes in haar baarmoeder speelden ook weer op. De dokters stelden allerlei operaties voor, maar mijn moeder wilde dat niet. Ze had haar hele leven gezegd: 'hoe meer je naar het ziekenhuis gaat, hoe eerder je dood gaat' dus het was al heel wat dat ze naar de dokter ging. Operaties dat ging haar te ver. Liever vertrouwde ze op de Chinese geneeskunst, aardappelsap en warm water. Dat had altijd geholpen. Maar dit keer niet.'

'Of ik mijn moeder mis? Wat dacht u. Hoe kunt u dat nog vragen? Natuurlijk mis ik haar. Enorm. Heel verschrikkelijk hard mis ik haar.'

'Ik vroeg het, omdat u eerder zei dat u naar Peking verhuisde omdat u constant bekritiseerd werd. Dat was vast geen pretje.'

'Dat? Ja maar het is mijn moeder. Steeds als ik niet in Tianjin was, miste ik haar. Als mijn moeder niet in tien minuten reageerde op mijn

berichtjes, werd ik ongerust – omgekeerd zij ook trouwens. Eigenlijk was mijn moeder altijd bij me. Ik ging naar bed met een bericht aan mijn moeder en ik stond ermee op. Anders werd ze ongerust en ging ze mijn man bellen om te vragen waar ik was. Ik... ik mis mijn moeder nog elke dag, weet u, nu ze er niet meer is.'

'Dan gaat u zeker regelmatig langs bij haar graf?'

Haar graf? Waarom?'

'Het lijkt me een manier om toch nog een beetje bij haar te zijn.'

'Maar dat is in Tianjin. Daar kom ik niet meer. Dat kost me uren om daar te komen.'

'Maar wie maakt dan elk jaar haar graf schoon?'

'Daar huur ik een schoonmaakster voor, een ayi. Die zegt ook het bericht op dat ik aan mijn moeder wil doorgeven. Ik heb haar ook opgedragen om namens mij te huilen. Want ik mis haar echt, namelijk, mijn moeder.'

'Dus u gaat met tomb sweeping day ook niet zelf?'

'Jawel, jawel... ik heb het wel druk hoor maar zodra het even kan ga ik zelf met tomb sweeping day naar het graf van mijn moeder.'

'Wanneer bent u voor het laatst geweest dan?'

'Eens kijken, dit jaar niet. Vorig jaar ook niet want toen had ik een auditie. Daarvoor ook niet want toen was ik ziek. Het jaar daarvoor was ik te depressief... De laatste keer dat ik kon gaan was 2028.'

'Dat is vier jaar geleden.'

'Ja. Wat vliegt de tijd hè.'

'En uw moeder is in 2026 overleden.'

'Ja.'

'Dus u bent maar twee keer gegaan.'

'Ja... nee. Want het jaar na haar overlijden was ik toevallig op reis tijdens tomb sweeping day dus toen kon ik niet.'

'U bent tussendoor ook niet gegaan? Dan bent u dus welgeteld één keer bij het graf van uw moeder geweest?'

'Ja, ik... Ik mis haar echt veel hoor. Ik... U moest eens in mijn hart kijken! Ik mis mijn moeder. Waarom gelooft u mij niet? Ik... u... Kijk, nu ben ik aan het huilen!'

Luna's Besluit

‘En? Heb je je wortels gevonden?’

Samen leunden ze op de balustrade langs de boulevard. De zee ruiste. Meneer Fan droeg een zonnebril tegen de laagstaande herfstzon. Luna kneep haar ronde mixbloed-ogen tot spleetjes.

‘Ik heb inderdaad een paar keer wortels gezien ja. In de supermarkt – ook al heten ze soms penen’.

‘Ik bedoel, je wortels. Of je ze beter hebt leren kennen, met de speurtocht van je vader.’

‘O... dat.’ Ze wist het niet. Een ding wist ze wel: ze had haar vader en zijn land heel anders leren kennen dan ze altijd gewend was geweest.

Gewend... gewenning was niet altijd goed. Gewenning was een moeras waarin je heel, heel langzaam maar zeker wegzakte. Tot je een kikker was in de put, en niet beter wist. Nu ze de speurtocht had gedaan, was ze niets meer gewend – alles lag open. Zo open als de zee voor haar. Als ze heel in de verte keek, zag ze niet eens meer het verschil tussen water en lucht. Alles was hetzelfde, en wijds en open. Het duizelde haar als witte schuimkoppen op de branding die onophoudelijk verschenen om zich onverschrokken terug de zee in te storten waaruit

ze net verrezen waren.

‘Wat moet ik nu, meneer Fan?’

‘Dat weet ik niet, Luna. Niets moet, alles kan. Je kunt teruggaan naar China, maar als je echt niet wilt kun je ook in Nederland blijven. Je kunt ook ergens anders naartoe – Australië, Canada, IJsland, de Verenigde Staten...’

‘Of...’ *Er bestaat een plek voor mensen die het niet meer weten.*

‘Of Brazilië, of Kenia, of Bhutan – daar zou ik nu weleens heen willen, naar Bhutan.’

‘Ga daar dan heen op huwelijksreis!’

‘Dat is waarlijk een heel goed idee. Zie je wel? Aan zee krijg je altijd goede ideeën.’

‘Inderdaad. Ik weet nu ook wat ik ga doen. Of beter gezegd, waar ik eerst naartoe ga, om erachter te komen wat ik nu *echt* wil gaan doen.’
Guatemala.

Meneer Fan draaide zich naar haar toe, knipoogde en zei: ‘Dat weet ik.’

‘Mooi. En nu ga ik u trakteren op een echte Hollandse kop warme chocolademelk om u eens lekker uit te horen over die verloofde van u!’

Mama

Bij de derde belpoging had ze succes. Eindelijk verscheen het gezicht van haar moeder op het scherm.

‘Hij is gek, dat meen je niet,’ zei haar moeder.

‘Toch is het zo, mama. Ik heb zelf gezien in zijn video’s in de speurtocht-app. Die komen echt niet uit Amerika hoor. En ik kan hem wel begrijpen. Geld, carrière, huis, auto, en die hele mikmak - dat is helemaal niet belangrijk, mama.’

‘Sorry, ik hoor je niet, de verbinding is slecht.’

Ze schudde haar hoofd. ‘Laat maar.’

‘Dus wanneer kom je terug?’

‘Mama, ik moet eerst nog iets belangrijks doen. En ik weet niet hoe lang dat duurt, maar ik denk lang, misschien wel een... Om te beginnen ga ik naar de plaats waar papa heeft gewoond en waar hij is gestorven.’

‘Dat kan niet.’

‘Jawel mama, dat kan wel. Met mijn Nederlandse paspoort.’

‘O.’ Het bleef even stil. ‘Jij bent mijn dochter.’

‘Ja mama. Ik ben jouw dochter. Maar dat

betekent toch niet dat...'

'Ik wil dat jij gelukkig bent.'

Ho.

Wacht even.

Was dit echt?

'Wat zeg je mama?'

'Ik wil dat jij gelukkig bent.'

'Maar...'

'Lieverd, ik ben heel lang depressief geweest. Misschien ben ik het nog. En ik wil niet dat jij dat ook wordt.'

Tsja. Ergens was ze blij dat haar moeder dit zei.

'Dat wil ik ook niet, mama. En daarom...'

'Jij moet doen wat voor jou het beste is. Bekommer je niet om mij. Als ik je nooit meer zie, dan is dat maar zo.'

'Mama...' Daar gaan we weer.

'Niemand geeft om mij. Iedereen gaat van mij weg: eerst mijn vader, toen mijn eerste vriendje, daarna mijn man, en toen mijn moeder. Jij kan ook wel weg, het geeft niet.'

'Mama! Wie zegt nou dat ik van jou weg ga? Ik ga niet *weg* van jou, ik ga juist *naar* iets toe! Wat precies weet ik nog niet, maar dat zal ik weten als ik er ben. En *nee* mama, ik ga heus niet dood! En jij hè...' ze moest even adem halen – 'jij moet je eigen paspoort maar vast in orde

maken, want ik wil dat jij straks naar Nederland komt!’

Het bleef stil aan de andere kant.

‘Wat zeg je? De verbinding is...’

‘Mama!’ Zucht. ‘Snap nou gewoon dat je mij niet kwijt raakt.’

‘Okee.’

Had haar moeder het nu begrepen? Nu ja. Het drama was in elk geval afgewend.

‘Mama, ik moet gaan. En jij moet ook je rust hebben.’

Luna's Moeder

'Over een ding hebben we het nog niet gehad. Waarom is uw man eigenlijk weggegaan?'

'Voor zijn werk. Hij kreeg een baan in Amerika. Hij had een of ander spel bedacht en dat mocht hij daar met een eigen team gaan maken. Ik was zo trots op hem. Eindelijk was hij een baas geworden. Met een heel hoog salaris, wel drie keer zo veel als in Peking. En de bonussen kwamen daar nog bij.

Mijn moeder vond het ook fantastisch. Mijn man kon binnenkort massa's geld naar huis sturen, tenminste dat dacht ze. Maar volgens mijn man was het heel lastig om geld van het buitenland naar China te sturen omdat er allerlei regels waren. Dat zei hij.

Mijn moeder zei dat ze nog nooit zoiets doms gehoord had. Ze zei tegen mij dat mijn man gewoon al het geld voor zichzelf wilde houden. Daar werd hij zo boos over, dat hij tegen mijn moeder heeft geschreeuwd. Ze hebben het daarna uitgepraat, maar het leek mijn moeder verstandig als Luna en ik gewoon in China bleven

en niet naar Amerika gingen. Alles in Amerika was duur en iedereen schiet daar op straat met vuurwapens, dat is altijd op het nieuws. We zouden er vast worden doodgeschoten, zei mijn moeder, door mijn man of door iemand anders. Of ziek, want de mensen in Amerika eten altijd McDonald's.

Dus ik sprak met mijn man af dat Luna en ik later zouden komen. Mijn man zou dan af en toe overvliegen om op bezoek te komen, met geld. Dat is twee keer gebeurd, de derde keer kwam hij zonder geld. Vergeten, zei hij. Toen heeft mijn moeder gezegd: jullie moeten scheiden, dan hoeft hij niet meer te komen en kon hij ook niet meer vergeten geld mee te nemen. En wij konden heel goed leven van de drie huizen van mijn moeder, zei ze, en die zouden dan meteen van mij worden, na de scheiding. Het leek me een goed idee. Zo kon ik voor Luna de school betalen zonder afhankelijk te zijn van mijn man die steeds vergat geld mee te nemen.'

'Zei uw man niet dat uw redenering nogal, hoe zal ik het zeggen, rammelt?'

'Hoezo?'

'Uw moeder zei dat uw man makkelijk geld kon overmaken naar China. Zei ze niet dat hij dat dan maar moest doen?'

'Ik... nee, ik geloof het niet. Geen idee. We gingen scheiden en dat was het dan.'

'Juist. En uw man kwam ook in gescheiden toestand niet meer op bezoek?'

'Hij stuurde wel eens een pakket, maar mijn moeder stuurde dat terug. Ze zei dat we niets nodig hadden. Verder heb ik mijn man niet meer gezien. Misschien kon hij geen visum meer krijgen.'

'Hoe dat zo?'

'U moet weten, mijn moeder was erg geschrokken van mijn man zijn woedeuitbarsting. Nadat ze het hadden uitgepraat, is ze toch maar even naar de politie gegaan om er melding van te maken, voor de zekerheid. Je wist maar nooit, met mannen, zei ze.'

'En was u daarbij aanwezig?'

'Ik? Nee, mijn moeder liet mij niet meegaan. Ze stond erop dit zelf te regelen. Ze voelde zich verantwoordelijk. Ze vond dat ze het nooit zo uit de hand had moeten laten lopen, ze wist immers dat mijn man zo opvliegend was. Ze heeft zichzelf geslagen omdat ze de situatie niet onder controle had. Dat doet ze wel vaker, weet u. Dan wil ze zichzelf straffen omdat alles verkeerd gaat.'

'Ze sloeg zichzelf toch niet te hard, mag ik hopen?'

'Nee hoor, neenee... maar deze keer had ze zichzelf wat ongelukkig tegen de deur gebonkt, zodat ze een blauw oog had.'

'En... is ze daarmee naar de politie gegaan?'

'Dat zou goed kunnen ja. Dat was de volgende dag.'

'En daarna kon uw man geen visum meer krijgen?'

'Dat zei mijn man inderdaad, ja.'

'Zo zo.. En zegt u eens, heeft u wel eens van de 'Rotte Appels Buiten De Deur Houden' campagne gehoord?'

'Nee, hoezo?'

'Dat was een campagne van Xi Jinping, die rond die tijd werd uitgevoerd. De campagne was erop gericht om buitenlanders die iets op hun kerfstok hadden, te weren uit China. Er werd een zwarte lijst aangelegd van buitenlanders die met de politie in aanraking zijn geweest. Daarbij zijn ook meldingen over buitenlanders meegenomen. Er is toentertijd niet heel veel ruchtbaarheid aan gegeven in de media, alleen door de Renmin Ribao, de Krant van het Volk. Heeft u er echt niets van gemerkt?'

'Nee.'

'Uw moeder ook niet?'

'Geen idee. Ze heeft er nooit iets over gezegd.'

'Ze moet ervan geweten hebben. U vertelde

Luna Uit China (Proefversie)

in onze eerste sessie dat uw moeder de Renmin Ribao uitspelde. Het heeft daar uitgebreid in gestaan.'

'Dat zal dan wel.'

'Begrijpt u wat dat betekent?'

'Nee. Wat?'

'Kan het zijn dat uw moeder die melding bij de politie heeft gedaan met het vooropgezette doel om uw man bij u en uw dochter weg te houden?'

Michiel

Een maand of drie had Luna laten verstrijken sinds het eind van de speurtocht en sinds... Ze was nog steeds in Nederland. Tot vandaag dan.

Alle losse eindjes waren opgelost. Allemaal, behalve dat ene: Michiel. Ze keek door het grote raam naar buiten. Ze was natuurlijk veel te vroeg. Het wit met blauwe intercontinentale toestel taxide de standplaats op. Ze kon haar nieuwe toekomst niet beginnen zonder iets van zich te laten horen. Maar om nu na al die tijd van absolute stilte opeens te gaan bellen, leek haar ook raar.

Ze viste haar telefoon uit haar broekzak en begon te typen. 'Lieve Michiel.' Nee, wacht. *Delete.*

'Beste Michiel. Het spijt me dat ik zo opeens alle contact heb verbroken. Het is geen excuus, maar ik was heel erg overdonderd door alles wat er is gebeurd. Ik sta nu op het vliegveld, maar ik ga niet terug naar China. Ik ga eerst...'

Moest ze zeggen waar ze naartoe ging?

'Ik ga eerst op reis, en kom later terug naar Nederland. Ik houd mijn woonboot gewoon aan. Wie weet, zien we elkaar nog eens en...'

Zou ze refereren aan een nieuwe start? Ze

wilde niet wanhopig overkomen. *Delete.*

‘Wie weet zien we elkaar nog eens. Gods wegen zijn ondoorgrondelijk, dat zeggen ze toch in Nederland? Dus wie weet. In elk geval, bedankt voor...’

Onwillekeurig dacht ze aan de test, die nog steeds thuis in de la lag, en de pil die ze nooit had genomen.

Niet aan denken. Gewoon niet aan denken.

‘Bedankt voor alles wat je me gegeven hebt.’
Send.

Papa

Luna snapte geleidelijk steeds beter waarom haar vader juist dit land had uitgekozen om zich naar terug te trekken. Guatemala was zo anders dan in China – hier gaven de mensen om elkaar, in plaats van om materieel gewin. Dat straalden ze ook uit. De mensen hoefden hier niet per se een auto, ze praatten liever over de plaatselijke voetbalclub, over dansen en drinken, of over de warmte van de zon.

Ze begon al aardig wat Spaans te verstaan van haar gastgezin. Als *doña Aura* over de kleine binnenplaats liep om het waswater in de emmer bij de wc te plenzen, en wapperend met haar hand verzuchtte: *ay qué calor!* Dan begreep Luna wat ze bedoelde: ze had het warm. En daar keek ze dan heel tevreden en gelukkig bij. In China zag je dat nooit.

Ze genoot met volle teugen van de kleine talenschool bovenaan de heuvel aan de rand van *Zona Una*. Het verbaasde haar hoe de leraar, die *Carlos* heette, het voor elkaar kreeg om haar de eerste woorden en zinnestelsels bij te brengen, zonder ook maar een moment zijn geduld en optimisme te verliezen. Ze kon de prachtige rollende ‘r’ niet eens uitspreken. ‘Voor je hier

weggaat, kun je hem,' had Carlos haar verzekerd. Hij leek het nog te geloven ook.

Ze had 's morgens les. 's Middags was er altijd wel iemand om huiswerk mee te maken, of ergens naartoe te gaan. Ze hield ervan om rond te hangen in het Parque Central, of uren door de smalle straten te zwerven. Dat eindigde dan soms 's avonds in een restaurant of bar. Drinken was hier iets leuks in plaats van slechts.

Iedereen leek het te doen. Zelfs Enrique, de grijze, gerimpelde en goedlachse eigenaar van de talenschool was niet vies van een drankje – of twee, drie, vier. Vanavond had ze zich door hem laten meetornen naar een café dat La Luna heette, gelegen tegen een beboste helling en met een terras dat uitkeek over het centrum van de stad, en zich laten meevoeren in dit onderdeel van de plaatselijke cultuur.

Laat op de avond voelden haar ogen lodderig en de bomen draaiden rondjes, maar het was het waard. De talenschoolhouder zat barstensvol prachtige verhalen – en zij barstensvol rum. Ze was vastbesloten net zo lang vol te houden tot alle realiteit – haar realiteit – zou achterblijven op de bodem van de fles.

'Ik breng je naar je gastgezin, Luna. Het is hier niet veilig voor een meisje alleen. Zeker niet als ze tjokvol rum zit.'

‘Ik ben niet alleen.’ Ze wees naar boven, zonder de moeite te nemen haar blik af te wenden van de fles, die ze met een hand omklemde.

‘Ah!’ zei Enrique. ‘*La luna de Xelajú.* Je vader hield van haar, de maan van Xela. Hoe vaak zou hij precies hier, waar wij nu zijn, gezeten hebben, starend naar dezelfde maan?’

‘*Huā jiān yī hú jiǔ. Tussen de bloemen één kruik wijn...*’

‘*Estás borracha - je bent dronken. Kom.*’

‘Voor Li Bai, de beroemdste en grootste zuipschuit van mijn land, was de maan zijn beste vriend.’

De oude Enrique knikte. ‘Hier in Xela is dat ook zo. ‘*Hoy consuelas la pena por una morena que me abandonó.*’ De oude man zwaaide erbij met zijn arm alsof hij een koor dirigeerde dat het beroemde lied van Xela zong. *Vandaag verzacht je de pijn van dat een brunette mij verliet.*

‘Ik ben geen brunette.’ Ze nam nog een slok uit de fles en zette hem met een klap terug op tafel. ‘Ik ben een *chinita*, verdomme, Chinees. Of anders een *gringa*, of hoe jullie een witte buitenlander ook noemen. Bovendien is hij weggegaan van mij, niet andersom.’

‘Het gemis was er niet minder om.’

‘Op een nacht wilde Li Bai de maan in het

water omhelzen. Hij viel erin en verzoop.’

‘Je vader verkoos te sterven onder de Luna van Xelajú. De maan verzachtte zijn pijn.’

Ze hees haar hoofd overeind en keek naar boven. De volle maan zond haar een minzame, zilveren glimlach door het zwarte gebladerte van de Guatemalteekse heuvelrug. Ze glimlachte wazig terug.

Misschien was het waar, kon de maan boven Xela echt pijn verzachten.

‘Kom,’ zei ze tegen de oude man. ‘Ik moet naar mijn kamer, slapen. Ik ga morgen een graf bezoeken.’

~

‘Esta es la tumba.’

‘*Gracias*’, zei Luna. Ze wreef over haar voorhoofd die wel van hout leek en staarde naar de babyblauwe grafsteen met de Nederlandse naam. ‘*Porfavor, me gustaría estar solita por un ratito.*’

‘*Claro,*’ zei de oude Enrique. En met een sierlijke buiging, terwijl hij een stap achteruit deed, voegde hij toe: ‘*Si necesitas algo...*’

Ze knikte, hoewel ze zeker wist dat ze niets nodig had. Ze wachtte tot Enrique was verdwenen achter een hoog, felgroene tombe.

Een paar maal haalde ze diep adem. Haar koppijn leek iets te zakken. Daar ging ie.

‘Hallo papa. Had je niet gedacht hè? Dat ik je nog zou komen opzoeken, op je ouwe, eh... dooie dag.’

Ze lachte door haar tranen heen. De letters op het graf verwaterden en dropen van het lichtblauwe kruis. Alsof ze wilden zeggen dat het niet zo was. En zo voelde het ook, een beetje. Alsof haar tranen de afgelopen dertien jaar van haar afspoelden. Ze had hem gevonden. Haar papa. Eindelijk.

‘Papa, ik wilde je bedanken voor alles wat je voor mij hebt gedaan. Al die tijd dacht ik... mama zei steeds dat je...’

Weer die tranen. Ze zakte ineen en liet de tranen stromen.

‘Waarom papa, verdomme! Moest het nou echt allemaal zo zijn? Verdomme!’

Shit - Enrique had haar ongetwijfeld gehoord. Ze slikte. Had ze de hele reis gemaakt om hier een potje te gaan zitten janken? Ze bracht haar ademhaling onder controle tot ze weer *zen* was. Goed.

‘Papa, ik wou je graag nog één keer zien. Na alles wat je voor mij gedaan hebt, is dat wel het minste wat ik kan doen. Ik wou dat ik je in de ogen kon kijken, maar dan echt, niet op een

scherm. Maar ja... dat kan niet meer hè?’

Er ontsnapte haar een lachje. Ze wist niet of het een Chinees lachje was, of een westers lachje. Het was een Luna-lachje.

‘Bedankt voor je wijze lessen, papa. Jij hebt me laten zien dat er meer is dan ik kon zien. Veel meer. Ik heb je hele speurtocht gedaan. Ik heb al je brieven gelezen, je filmpjes gezien. Het is gek, maar ik snap door je speurtocht pas hoe erg ik je heb gemist al die jaren. Nu ja. We hebben in elk geval ons best gedaan om die tijd in te halen, hè papa? Met die speurtocht van je. Ik heb zo veel beleefd. Meer dan je had kunnen denken.’ Onwillekeurig legde ze een hand op haar buik.

‘Ik heb bloemen voor je meegebracht. Kijk maar. Gewoon van de lokale markt.’

Ze keek om zich heen. De bloemen op de andere graven stonden netjes in vazen. Ze had niet aan een vaas gedacht. Dan maar zo neerleggen.

‘Papa, ik heb een besluit genomen. Nu net. Een seconde geleden. Ik ga het allemaal anders doen. Vanaf nu ga ik precies doen wat ikzelf goed vind. Hoe vind je dat?’ Ze pauzeerde even.

‘Ja, echt. Ik ga het doen. Ik ga het gewoon doen. Mijn moeder zal het wel niet zo leuk vinden, maar dat is dan jammer.’

Ze bukte zich om de bloemen nog eens netjes

te arrangeren.

‘Papa, ik ga nu. Maar ik kom terug: mijn weg gaat nu eerst naar Nederland, maar daarna kom ik terug. Over...’ Ze maakte in gedachten een schatting. ‘Over een jaar of vijf. Denk ik. Waarom? Omdat het zo moet zijn. Mijn taak in dit leven ligt hier, in dit land. Ik voel het. Dankzij jou. Bedankt lieve papa. Bedankt, en tot ziens.’

Ze draaide zich om, onderdrukte een golf van misselijkheid en besepte dat ze al drie maanden niet meer ongesteld was geweest.

Ze hief haar hoofd op, sloot haar ogen en voelde de warmte van de Guatemalteekse zon.

Luna Uit China (Proefversie)

EINDE

Beijing, 15 oktober 2022.

Beste lezer,

Heel erg bedankt voor je belangstelling voor Luna. Ik hoop van harte dat je genoten hebt van het verhaal.

Luna is mijn eerste grote verhaal. Van het allereerste verhaalidee tot aan deze uiteindelijke Proefversie van het complete verhaal duurde ongeveer zes jaar.

Maar ik ben nog niet klaar. Een oude schrijverswet luidt dat je eerste versie van je eerste boek nooit zo goed is als het kan zijn.

Daarom zou ik heel blij zijn als je me wilt laten weten wat je van het verhaal van Luna vindt! Ik zou het heel fijn vinden, als je mij een bericht stuurt, of een recensie over Luna maakt, of misschien wil je Luna wel gewoon blijven

volgen.

Ik zit op veel plaatsen:

Op internet: martijnherrman.nl (tip:
abonneer je op de nieuwsbrief)

Op e-mail: info@martijnherrman.nl

Op Twitter: [@MartijnHerrman](https://twitter.com/MartijnHerrman)

Op Facebook: pagina Luna Het Boek

Heb je een recensie geschreven over
Luna en ergens op internet geplaatst?
Stuur mij de link - ik lees alles.

Heb je familie, vrienden of kennissen
die Luna ook zouden willen lezen? Je
mag Luna's epub of pdf *van de
Proefversie* doorsturen aan wie je wilt -
maar beter nog (voor mij): geef ze de link
van de downloadpagina:

<https://martijnherrman.nl/gratis-e-boek-1>

Met jouw feedback kan ik het verhaal
nog beter maken. En wie weet -
misschien ligt Luna dan later in de echte
boekhandel, als echt boek, van een
echte uitgever. Mede dankzij jou?

Luna Uit China (Proefversie)

Hartelijke groeten,

Martijn Herrman.

Luna In De Klas

Ben je een leerling en moet je een boek bespreken maar wel graag een *leuk* boek?

Ben je een docent en zoek je een boek waar je klas echt plezier aan beleeft?

Luna heeft veel geleerd van haar tocht en helpt je graag. Je kunt Luna Uit China in de klas bespreken, een recensie of groepsrecensie maken, en toevoegen aan de elektronische of zelfs fysieke schoolbibliotheek.

Je kunt Luna ook gebruiken bij een spreekbeurt over China, of over hoe het is om anders te zijn, of over hoe de waarheid anders kan zijn dan je altijd gedacht had. Het is zelfs mogelijk om mij te interviewen via een videocall-verbinding.

Haal je Luna in de klas, laat het me weten en ik zal mijn best doen om je te helpen!

Martijn Herrman.

Luna Uit China (Proefversie)

<https://martijnherman.nl>